Columbia University
in the City of New York

THE LIBRARIES

Digitized by Google

ΛΥΚΟΦΡΟΝΟΣ

ΤΟΥ ΧΑΛΚΙΔΕΩΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ.

COL.COLL.
LIBRARY
N.YORK

LYCOPHRONIS

CHALCIDENSIS,

ALEXANDRA, SIVE CASSANDRA,

CVM VERSIONE ET COMMENTARIO

GVILIELMI CANTERI,

PARAPHRASIN, NOTAS, INDICEM, GRAECVM, E SCHOLIIS AVCTVM, ADIECIT, AC PRAEFATVS EST,

HENRICVS GODOFREDVS REICHARDVS,

A. M. SCHOL. PROV. GRIMMENSIS COLLEGA III.

LIPSIAE,

APVD SIGFRID LEBRECHT CRVSIVM

MDCCLXXXVIII.

Digitized by Google

SRLF 964
I.M.16

COLUMBIA
UNIVERSITY
LIBRARY

Digitized by Google

Τῷ ἐνδοξοτάτῳ, πολυμαθεστάτῳ, καὶ
φιλτάτῳ ἀνδρὶ,

ΙΩΑΝΝΗι ΝΙΚΟΛΑΩι
ΝΙΚΛΑΣΙΩι

τῶν τῆ ἐν Δυιεβέργῳ Μιχαηλάϊε διδασκάλων
προηγεμένῳ,

ὁ ἐκδότ.

3770

Digitized by Google

Digitized by Google

Σκοτόεν ποίημα τῦτο τῦ Λυκόφρονος,
Ἐμοῖσιν αὖθις ἐκδοθὲν πόνοις, τίνι
Καθιερώσαμ' ἄν ποτ' εὐπρεπέστερον,
Ἢ ΣΟΊ, κράτισε τῶν σοφῶν, ΝΙΚΛΆΣΙΕ,
Ξυμπατριώτῃ μὰ σεβασμιωτάτῳ,
Ἐμῦ τ', ἔτ' ὄντος παιδίου, διδασκάλῳ
Πιστῷ τε, πολυμαθεῖ τε, καὶ μάλ' αἰμύλῳ,
Πρὸς ταῦτα δ' εὐφόρῳ μαθήσεως φυτῷ,
Μέσης τε ΓΕΣΝΗΡΙΆΔΟΣ ἐκπεφυκότι,
Ἑλληνικῶν τε καὶ Λατίνων λειψάνων
Βέλτιστα προσατεντι ἐξηγήσεως,
Σχολὴν διοικέοντι δεξιωτάτως
Ἐν Λυινεβέργῳ τῇ κλυτῇ κυροτρόφον,
Καὶ ξυγγραφεῖς ἐκδόντι τὰς Γεωπόνυς
Πολλῆς μετὰ σπυδῆς τε καὶ ἐμπειρίας;

Digitized by Google

Πόσους ἐπαίνους ἐν ΣΕΑΥΤΩι μόνος ἔχεις,
Οὓς μόγις ὁρᾷν ἐς' ἐν ἑτέροις μεμερισμένους!
Πόσους γὰρ ἂν τολμᾷ τις ἐκ τῶν συγχρόνων
Ἑλληνικοῖσι γράμμασι προσηγορεῖν,
Πάντεσσιν ὥστε μὴ γέλωτ' ὀφλισκάνειν;
Φεῦ, φεῦ κακῶς αἰῶνος ἐσκολιωμένου,
Καλῶν καταφρονοῦντος ἐπιτηδευμάτων
Καμεραρικῶν, Νεανδρικῶν, καὶ Κρεσικῶν!

ΣΥ δ' ὦ φέρις' Ἐπισάτα, φιλοφρόνως
Λεπτὸν μαθητὸν τοῦτο δῶρον ἐκδέχου,
Εὔνους τ' ἐμοὶ πάντως ὑπάρχων διατέλει,
Κοινὰς δὲ Μέσας πάμπολυν χρόνον ὠφελῶν,
Λοιπὰς βίου διαγ' ἡμέρας γλυκέστατα!

PRAE-

PRAEFATIO,

IN QVA SIMVL DE CAVSSIS OBSCVRITATIS LYCOPRONEAE DISSERITVR.

Mirabuntur fortaſſe non pauci, cur, cum longe aliis, iisque haud paulo facilioribus, artibus, nec paulo planiori via, his quidem temporibus, ingenii et doctrinae fama quaeri poſſet, eam potiſſimum ingreſſus ſim, quae inter omnes aſperrima ſit et impeditiſſima, hoc eſt, cum ſcriptorem edendum delegerim, in quo interpretando plurimum adhuc difficultatis reſtet, pauciſſima contra a ſuperioribus editoribus occupata ſint? Scilicet ab aliquo inde tempore ſcriptores veteres, aut eorum adeo particulas, edituris ſollemne eſſe coepit, vt, qua via tritiſſima eſſet, incederent, ac, ſi quem magnum virum in aliquo eorum edendo operae pretium feciſſe vidiſſent, in eundem ſtatim librum, velut agmine facto, inuolarent, ibique ſpicas poſt meſſem, vt aiunt, colligerent. Id quod in multis

auctorum veterum Graecorum et Latinorum libris, partim ſingulis, partim vniuerſis, intra paucos annos accidiſſe, ſatis inter omnes conſtat. Nempe haec quoque vis ſaeculi eſt, quae vel cordatiores ſubinde in transuerſum rapit. Meum igitur conſilium mirantibus etſi plane ſatisfactum putem, ſi reſponderim, me eiusmodi labores non tam famae inde conſequendae ambitu, quam vtilitatis publicae magnitudine metiri; tamen, vt de honeſta laudis cupiditate concedam, ne hanc quidem ab vtilitatis ſtudio recte ſeiungi arbitror, quam, ſi ſemel animo conſtitutum ſit per omnia ſequi, nulla ſane rei agendae difficultas, nulla in ſingulis vocabulis quaerendis aut libris peruolutandis moleſtia abſterrere quenquam a ſuſcepto ſemel conſilio debebit, quidquid demum laboris fuga aut feſtinatio ſuaſerint. Itaque ſecurus reprehenſionis de delectu ſcriptoris mei, miſſis ambagibus, ſtatim, quomodo in Lycophronem inciderim, quale conſilium in eo edendo ſecutus, et quomodo in hoc labore verſatus ſim, lectoribus exponam; quo facto cauſſas obſcuritatis, qua hic poëta tantopere inclaruit, ſeu potius infamatus eſt, paulo accuratius, quam hucusque ab aliis factum vidi, indicabo.

Ego, cum inde a puero notitiae ſcriptorum veterum Graecorum ac Latinorum comparandae cupiditate incredibili flagrarem, audiſſemque aliquando

Digitized by Google

quando vnum e praeceptoribus meis, cum diceret, *esse aliquem poëtam Graecum, Lycophronem nomine, omnium difficillimum, quem qui legisset, eum deinde finem Graecorum lectioni tuto posse imponere;* etsi vltima viri verba me non admodum mouebant, tamen ipsa res statim animum meum tetigit, et eiusmodi scriptorem mihi aliquando praeceteris intelligendum, vtque hoc possem, iterum iterumque magna cum attentione euoluendum esse statui. Quaerebam igitur exemplum libri, vbicunque poteram, et inueniebam tandem in bibliotheca auunculi mei, *Ioh. Gottlob. Kochii*, Rectoris quondam scholae Neustadiensis ad Orilam doctissimi, qui et ipse Lycophronem legerat, et eius cognoscendi studium, in me animaduersum, sermonibus suis non parum augebat, suadens tamen idem prudentissime, vt lectionem difficillimi poëmatis ad maturiores annos differrem. Delatus postea in Academiam, cum aliis studiis rerum magis necessariarum, vt fit, per annos aliquot distentus fuissem, retorto tamen semper ad Lycophronem oculo, cuius cognoscendi cupiditatem magni ERNESTII lectiones non parum auxerant; tandem, accepta ex hereditate auunculi, modo commemorati, bibliothecula, admodum selecta, trium iam Lycophronis exemplorum, Aldini, Basileensis, et Canteriani, factus possessor, ingredi difficile lectionis opus coepi. Sed quantis tenebris inuoluta tum omnia, quot nodis perplexa, quot

obſtaculis imperuia, (mihi certe, primum legenti, quanquam non amplius tunc inter poëtas Graecos plane hoſpiti) offenderim, nihil hic quidem attinet dicere, cum quilibet alius experiendo huius rei fidem ſibi facere, inſpicienda poëmatis pagina quacunque, ipſe facillime poſſit. Connitebar tamen, et durabam, deuorataque prima illa moleſtia et excuſſo faſtidio, pergebam, donec diſpicere paululum in illis tenebris liceret, et, animaduerſa vaticiniorum ſerie, nexu, ſcribendi genere (caeterum non intellectis mille amplius locis ſingulis) poëtam, adiutus inprimis praeclaro Canteri commentario, tandem abſoluerem. Ita laetus iam, atque contentus perueniſſe, quo ſexcentos alios faſtidium et mollities peruenire non ſinunt, ſeponebam librum, nunquam fortaſſe in poſterum inſpecturus, niſi fortuita et minuta quaedam cauſſa me ad eum reuocaſſet. Commodum enim acciderat, vt poſt aliquot annos, praeter ſpem et opinionem editionis Potterianae exemplum nanciſcerer, cuius ſplendor ac diues lectionis materia latitantem adhuc apud me amorem veterem Lycophronis omnem reſuſcitabat. Itaque denuo poëtam aggreſſus, inſtructusque nouis ſubſidiis, commentario Meurſiano et Potteriano, ſcholiis Tzetzis (typorum ſplendore tam ſuauiter arridentibus) et verſione Scaligeri, paulo altius immergere me in lectionem eius coepi, quae, vt me iam vehementer

menter delectabat, ita, vt in posterum mihi esset expeditior, si quando relegendi impetus me cepisset, paraphrasin latinam e Scholiaste ac ceteris interpretibus in priuatos vsus concinnabam, ne semper opus esset, ad singulos recurrere. In qua conficienda cum essem occupatus, saepius animum subiit, mirari, cur, cum in scholiis et commentario Canteriano (opere incomparabili et in summa breuitate inexhaustum fere doctrinae Graecae, antiquitatis, et mythologiae apparatum explicante) satis iam adesset subsidiorum ad intelligendum, in plerisque certe locis, obscurum poëtam, posteriores interpretes atque editores maluerint hanc copiam noua annotationum mole augere, quam, subiicienda breui et perspicua paraphrasi, tanquam istarum notarum fructu iucundissimo, sensum verborum lectoribus exponere. Haec igitur paraphrasis mea, quoniam noua libri, aliquando edendi, dos videbatur mihi esse posse, prima, vt verum fatear, me induxit, vt animum ad edendum denuo, post centum paene annos, Lycophronis poëma adiicerem, praesertim cum accessisset nuperrime partim opportunitas adhibendorum codicum trium MSS. bibliothecae Academicae Wittebergensis, quos, per humanitatem insignem cel. *Schroeckhii* inspicere et conferre mihi licuit, et quos a nullo adhuc Lycophronis editore vsurpatos fuisse, mihi valde est verisimile; partim collatio codicis MSS. Mosquensis

quenſis cum textu Potteriano, a cel. *Matthaei*, Scholae prouincialis Miſenenſis nunc Rectore meritiſſimo, inſtituta, quam ille humaniſſime mecum communicauit.

Vt igitur ad ipſam hanc Lycophronis editionem veniam, ſtatim ab initio ne quis erret (maxime, qui me de codicibus MSS. modo differentem viderit) profiteri me oportet, eam non ad *criſin*, ſed totam *ad interpretationem poëtae*, h. e. ad intelligendi vſum, qui proprie vnus verus vſus eſt, et quem omnes adeo editores, lectorum cauſſa, reſpicere ante omnia debebant, a me accommodatam fuiſſe. Omnino equidem Lycophronem eum ſcriptorem eſſe valde dubito, in quo editori Critico magna meſſis ſperanda ſit; certe vt hoc concedam, nondum tantam codicum in promtu eſſe copiam arbitror, vt inde de quibusuis minutiis, in textu occurrentibus, tuto iudicare liceat. Neque ipſos illos codices Wittebergenſes, de quibus modo dicebam, ad vſum Criticum admodum valere exiſtimo; (ſunt enim recentiores, neque adſcendere vltra ſaeculum XV. aut XIV. videntur) ſed habent alia bona, quae mihi quidem, ἑρμηνείαν maxime ſequenti, longe potiora atque opportuniora fuerunt. Habent enim ſinguli, praeter textum et Iſaaci Tzetzis ſcholia ſubiecta, alia adhuc multo breuiora ſcholia, ſpatiis verſuum interiecta, quae nunquam,

quam, quantum equidem scio, edita exstant; *) vnde ea in indice Graeco saepius adhibui, vbi mihi plerumque egregie, interdum melius, quam Tzetzes ipse, satisfecerunt. *Primus* eorum est Pergamenus, forma quaterna, eleganter scriptus, in quo scholia illa breuiora, rubro liquore scripta, tantum ad versum quingentesimum pertinent; in reliquis solum Tzet-

*) Cel. *Dassdorfius*, bibliothecae Electoralis Dresdensis custos, vir doctissimus, a quo varias lectiones quarundam Lycophronis editionum, paulo rariorum, in locis quibusdam insignioribus, per litteras petieram, mihi scripsit, esse in illa bibliotheca exemplum editionis *Potterianae* prioris (1697) idque a b. *Clodio*, bibliothecario, ex bibliotheca Bergeriana bibliothecae Electorali olim insertum, cui non modo collationem trium Codicum Wittebergensium, verum etiam ipsa illa, de quibus hic loquor, *scholia inedita*, ante multos iam annos, atque adeo sub ipsum saeculi huius initium, adscripsit cl. *Thryllitschius*, A.M. vir Graece doctissimus, cuius aliquot Graeca carmina *Fasciculo Graeco scholastico* inseruit *Hieron. Freyerus*, v. c. p. 136. Is in animo habuerat, non modo Lycophronem ipsum cum his scholiis aliquando edere, verum etiam Iohannis et Isaaci Tzetzae Περιμηχικά, Ὁμηρικά, et Μεθομηχικά euulgare, nisi admodum iuuenis, et vix XXVII. annos natus, a. MDCCXV. immatura morte decessisset. Iucundum erat, simul cognoscere, virum hunc doctissimum alumnum antea fuisse Electoralis scholae Grimmensis, cui me post tot annos prouidentia diuina admouit.

Tzetzem habet. *Alter* eſt chartaceus, formae maximae, pariter elegantiſſime ab *Ariſtobulo Apoſtolio*, Hierodiacono, in inſula Creta ſcriptus; qui ſcholia illa breuiora per totum poëma exhibet; in fine autem additae ſunt orationes duae *Michaëlis Apoſtolii*, ſed mutilae. *Tertius* denique formae mediae, pariter chartaceus, ſed foliis quibusdam truncatus, lacerata quoque interdum folia habens, litterarum ductibus partim obſcuriſſimis, partim etiam (quantum ad ſcholia) minutiſſimis, ideoque ad legendum difficillimis, ſcholia breuiora itidem per integrum Lycophronem continens. Adiectae ſunt praeter Lycophronem Aeſchyli Tragoediae tres priores, multis foliis mutilatae, Heſiodus integer, Euripidis Hecuba (cum ſcholiis omnes) et Cleomedis Θεωρία Κυκλική. Scholia inedita omnium trium codicum fere inter ſe, paucis exceptis, conſentiunt; vnde vel ex ſe inuicem, vel e communi omnes fonte videntur fluxiſſe. Ad lectiones textus autem quod attinet, in pauciſſimis, iisque modo minutis rebus, aut inter ſe ipſi, aut ab editis diſſentiunt, interdum etiam vitioſe ſcripti ſunt. Vnde tanto magis ab eorum vſu in refingendo textu abſtinere viſum eſt, in edendo autem ſimpliciter textum *Cantero-Potterianum* ſequi, nec niſi in pauciſſimis, et vbi metrum ipſum cogeret, eum relinquere; omnino autem ibi tantum critica attingere, vbi interpretandi labor neceſſitatem eius rei mihi imponeret. In quo

quo quidem nihil aut noui aut abſurdi mihi videor feciſſe. Nam, ſi, (vt hoc vtar) *Koppio* S. V. nuper licuit in interpretando Nouo Teſtamento Graeco textum vulgatum tantiſper ſequi, donec de Griesbachiano res eſſet expeditior, quidni aliis idem liceat in ſcriptore quocunque imitari?

Maxima igitur laboris pars erat haec, vt ſenſus verborum et res ipſae lectoribus, praeſertim in ſcriptore tam obſcuro, quantum fieri poſſet, pateſcerent, et neceſſaria ad hanc rem ſubſidia ſubminiſtrarentur. Hoc conſilio *primum* verſio- 1.
nem latinam Canteri, ad verbum factam, adiunxi, quae et ſatis accurata eſt, et in multis locis intellectu facillima. Eadem tamen, quum in quibusdam locis, propter verborum ex alio verſu in alium traiectiones, (ne aures latinae nimis offenderentur) nonnihil negotii faceſſere ſoleat vocabulorum Graecorum ignaris, ego paraphraſin 2.
latinam paulo liberiorem (de qua ſupra dicebam) textui ac verſioni ſubieci, quae et *συνάφειαν* orationis poëticae oſtenderet, et verbis breuioribus ac planioribus obſcuras illas ac ſaepe dithyrambicas poëtae locutiones exprimeret. Cuius vſum vt adhuc expeditiorem legentibus redderem, non perpetua ſerie, ſed per particulas certas, ad numeros verſuum diſtinctas, imprimendam ab operis curaui, vt, quotnam poëmatis verſibus vna-

quae-

quaeque talis particula seu ἔθησις responderet, cuique statim in oculos incurreret. Sed praestantissima editionis dos haud dubie est in commentario Canteriano, quo, certum est, neminem hoc poëma legentium carere posse, et, quo consulto, si qui ad nomina certa, in paraphrasi mea obuia, forsan haeserint (quod in ipso textu eorum nec vola esse nec vestigium videtur,) abunde satisfa-
3. ctum sibi reperient. Itaque eum totum, vna cum praefatione doctissima *de Lycophrone, eiusque Cassandra in vniuersum*, et epitome operis Graeca scitissima, ne verbulo quidem omisso, sine dubitatione adiunxi. Ac vere mihi videor posse contendere, plus bonae frugis inesse in his paucis plagulis, iisque ab annorum vix trium et viginti adolescentulo scriptis, quam in illa Meursiani et Potteriani commentarii mole, quanquam Potterus haud paulo melior est; sed Meursius fere intolerabilis, qui vbique antiquitates crepat, doctrinae copias effundit, loca aliorum scriptorum emendat, Lycophronem vero ipsum, parum aut nihil illustrat. Vnde neutrius farragine adiungenda marsupiis lectorum molestus esse volui.
4. Addidi *porro* meas aliquot annotatiunculas, (a Canterianis per litteram R. distinctas) non profecto, vt et ipse notas viderer scripsisse, sed, quia aut quaedam Canterus non attigerat, aut ego ab ipso dissentiebam, aut voces quaedam Graecae difficiliores paulo fusius explicandae viderentur, aut

aut denique de lectione aliquid monendum esset. Sed paucis rem expediui, vt apparet, et parca manu eas adsperſi. Quum vero etiam raritas, insolentia, et obscuritas vocum, quibus Lycophronea oratio prae ceteris insignis est, plurimum difficultatis obiicere soleat e Graeco fonte hauire cupientibus, admodum necessarius videbatur *Index Grammaticus* vocum, non omnium, sed 5.
tantum rariorum, poeticarum, audaciorum, ac dithyrambicarum, quem proinde, quum in omnibus superioribus editionibus desideraretur, non sine summa molestia, confeci, et in quo, supra iam professus sum, Scholiastas in primis ineditos e Codd. Wittebergensibus mihi maxime profuisse, quorum quidem interpretationes, quae a Tzetzae scholiis discreparent, per voculam *ined.* ab his visum est distinguere. Historico et Geographico Indice opus plane non erat, ne bis aliquid diceretur. Nam Deorum, Dearum, heroum, heroinarumque appellationes poeticae, vrbium item, regionum, fluuiorum, montiumque nomina in notis Canterianis, breuiter quidem, sed tamen, quantum satis est, omnia ac singula enodantur. Atque vt lectores vno veluti obtutu to- 6.
tam vaticiniorum Cassandrae seriem atque ordinem perspicere, et in legendo singula quaeque loca ad eum reuocare possent, tabulam et conspectum concinnavi partium carminis omnium, quomodo eae cohaereant, et textui Graeco praemisi.

miſi. Animus erat quoque, adiungere *Ioſephi Scaligeri* verſionem, vetuſtiſſima latinitate compoſitam, et obſcuritatis propheticae, quam Caſſandra in Graecis affectat, feliciſſimam imitatricem. Sed quoniam ea partim et ipſa paene nouo interprete, atque Oedipo adeo, opus habuiſſet, partim nonniſi obſoletae latinitatis amatoribus placere ſoleat aut poſſit, (qui nunc ſunt ſane pauciſſimi) ideo eam, ne ſine cauſſa moles libri augere-
7. tur, plane omiſi. Eius loco contra, ne omnino praetermiſiſſe quidquam viderer, quod ad intelligendum σκοτεινὸν ποίημα viam lectoribus ſterneret, αὐτοσχεδίασμα poeticum, ſeu parodiam Caſſandrae breuem adieci, qua Lycophronis dictionem, ordinem, obſcuritatem, verba, tropos etc. in argumento ſimili h. e. expugnatione Magdeburgica, ſuperiori ſaeculo facta, lingua noſtra imitarer, ſeu potius imitari conarer; cui equidem plane nihil ipſe tribuo, ſatis habiturus, ſi id praeſtiterit, cuius cauſſa eam, velut appendicis aut corollarii loco, adiunxi. —

Haec ſunt, quae de mea Lycophronis editione cum aequis lectoribus communicanda mihi videbantur; ſupereſt, vt, quemadmodum ſupra promiſi, quaedam de obſcuritate huius poëtae, eiusque cauſſis adiiciam, non parum et ipſa, ni fallor, tum ad recte iudicandam illam, tum ad facilius intelligendum poëtam, profutura.

At-

Digitized by Google

Atque obſcurum quidem Lycophronem eſſe queruntur omnes, etiam, qui fando tantum de eo audierunt, nec magis alium faciliorem ſcriptorem quemcunque eſſent intellecturi. Sed non ſatis eſt vniuerſe de obſcuritate ſcriptoris alicuius loqui aut conqueri, verum diſtinctius, quid nobis, et quibus de cauſſis obſcurum ſit, dicendum eſt. Ignaris enim et obtuſi ingenii hominibus omnia obſcura ſunt, et his vel ipſa obſcuritatis notio obſcura eſt, quum contra cordatiores et attentiores, quanquam nonnulla non ſatis perſpiciunt, tamen definitius indicare locum, et veluti punctum illud, in quo haereant, impedimenta monſtrare, quae ipſis in legendo obſtent, cauſſas denique commemorare, quae illa impedimenta ipſis obiiciant, non difficulter poſſint. Atque hi ſunt potiſſimum, quibus, quidquid de poëtae noſtri obſcuritate diſſeremus, deſtinatum eſt.

Obſcuritas in ſcribendo omnis aut ſua ſponte naſcitur, aut de induſtria ab ipſo ſcriptore, quacunque de cauſſa quaeri ſolet. Illam *naturalem*, hanc *artificioſam* merito aliquis dixerit. Illa ſemper in vitio eſt, haec adeo non eſt, vt laudi quoque non raro ducatur. Illa enim, quum praeter voluntatem et conſilium ſcribentis exiſtat, originem, neceſſe eſt, ducat vel ex inſcitia rerum, vel e confuſione notionum, vel ex ignorantia linguae et vſus loquendi, vel e nimio breuita-

tis ſtudio, vel ex ambiguitate in dicendo, vel denique aliis e cauſſis, quae nec per ſe ipſae laudabiles ſunt, nec ad laudem conuerti poſſunt. Harum autem cauſſarum nullam plane in Lycophronem cadere, tam certum profecto eſt, vt certius nihil poſſit. Ingenii enim lucidiſſimi, quin amoeniſſimi adeo, hominem fuiſſe, ſi vel aliunde non cognoſceremus, certe ſola illa duo Anagrammata, quae in Ptolemaeum, et Arſinoën, eius coniugem, excogitauit, id abunde docere poſſent, quibus cum ſumma iucunditate ſummam elegantiam coniunxit. Regis enim nomen Πτολεμαῖος, dixit, eſſe ἀπὸ μέλιτος, reginae autem, Ἀρσινόη, ἴον Ἥρας, quo vtrique egregie blanditus fuit. Hinc eius in *Caſſandra* obſcuritas non a naturae et ingenii vitio nata, ſed a certo conſilio et arte profecta ſit, neceſſe eſt. Quod ipſum conſilium non difficulter reperiet, quisquis cogitauerit, partim vaticinia omnino omnia per ipſam naturam ſuam genus dicendi ſublime atque obſcurum requirere, partim Caſſandram inprimis, quam ille vaticinantem fingit, ab omnibus aliis ante ipſum poëtis, nominatim ab Aeſchylo, aeque obſcure loquentem inductam fuiſſe. Vnde vel hac ſola de cauſſa, ne τὸ πρέπον violaret, hunc ſermonis characterem in poëmate retinere ſtuduit, imo quodammodo coactus eſt.

Inquirenti igitur mihi ſaepe multumque in obſcuritatis Lycophroneae cauſſas, h. e. in repe-

tita

tita ac diuturna poëtae lectione cogitanti, quaenam ea ſint, quae tam obſcurum eius poëma reddant, ſeptem vel octo tandem fontes ſeſe aperuerunt, qui partim e Grammatica, partim e Rhetorica, partim e Poëſi ducuntur; quos iam paulo accuratius indicare, idoneisque exemplis ex ipſo poëmate illuſtrare, bona lectorum cum venia, lubet. De qua quidem tanto minus dubitare fas eſt, quanto plus inde lucis tractationem poëtae ipſam accepturam confido.

Prima obſcuritatis cauſſa haud dubie eſt haec, quod in tanta Deorum, et Dearum, heroum et heroinarum, per totum opus paſſim occurrentium, multitudine (eſt enim hic libellus veluti theſaurus Mythologiae veteris locupletiſſimus) neminem tamen eorum ſuo nomine appellat Caſſandra, quo omnes eum ſtatim eſſent agnituri, ſed vel vno cognomine ignotiori (interdum pluribus) vel periphraſi paulo copioſiore deſignat. Sic ſtatim ab initio vaticinii, v. 33. vbi vult priorem Troiae expugnationem, ab Hercule factam, commemorare, non dicit, *eam vaſtatam eſſe nauibus Herculis* (ſtatim enim hoc quisque intellexiſſet) ſed vaſtatam nauibus τριεσπέρῳ λέοντος, ὅν ποτε γνάθοις etc. et plura deinde praedicata eius hiſtorica, verſibus paene viginti deſcribit. Sed alibi multo breuius cognominibus ſuis eum appellat, v. 651. Μηκιστέα, ϛερφό-

πεπλον, σκαπανέα βοαγίδην, v. 663. Κηραμύντην Πευκέα Παλαίμονα, v. 871. Θηρόχλαινον ὠμηστὴν λύκον, v. 1346. ταῤῥοθον βοηλάτην, τὸν ἐξάπρυμνον στέρφος ἐγχλαινέμενον. Sic *Iouem*, v. 400. Δίσκον μέγισον Κυναιθέα, v. 435. Γογγυλάτην Βηλαῖον Μυλέα, v. 536. Θρύμνιον, Προμανθέα, Αἰθίοπα, Γυράψιον, v. 1092. Κερδύλον Λαρύνθιον, v. 1192. Ἄνακτα τῶν Ὀφίωνος θρόνων, v. 1301. ἄστερον Κρήτης στρατηλάτην, *Apollinem*, v. 208. Δελφίνιον Κερδῷον θεὸν, v. 352. Θοραῖον Πτῶον Ὠρίτην θεὸν, v. 426. Μολοσσὸν Κυπέα Κοῖτον, v. 562. Σκιασὴν Ὀρχιέα Τελφέσιον, v. 1207. Ἰατρὸν Λεψιέα Θερμινθέα, v. 1419. Χρησμολέσχην etc. *Bacchum*, v. 212. Ἐνόρχην Φυγαλέα Φαυσήιον, v. 577. Πρόβλαστον, θρασέα, *Neptunum*, v. 749. Ἀμφίβαιον, v. 767. Μέλανθρον ἱππηγέτην, *Martem*, v. 936. Κρησώνης θεὸν Κανδᾶον ἢ Μάμερτον, Ὁπλίτην, λύκον etc. *Iunonem*, v. 858. Θεὰν Ὁπλοσμίαν, *Venerem*, v. 403. Καστνίαν καὶ Μελιναίαν θεὸν, v. 831. Θεὰν Σχοινίδα Ἀρέντην Ξένην, v. 867. Κωλῶτιν Ἀλεντίαν, v. 958. Ζηρυνθίαν, v. 1234. Καστνίαν καὶ Χοιράδα, *Mineruam*, v. 359. Βάδειαν Αἴθυιαν κόρην, v. 519. Ἐννὼ, Τριγέννητον θεὰν, Βοαρμίαν, Λογγᾶτιν, Ὁμολωΐδα, Βίαν, v. 936. Ἀλοῖτιν Κυδωνίαν Θρασὼ, v. 949. Μυδίαν f. Μυνδίαν, v. 1163. Ἄμφειραν, et v. 1164. Σθένειαν, *Cererem*, v. 152. Ἐννάϊαν, Ἔρκυνναν, Ἐρινὺν, Θερίαν, Ξιφηφόρον, *Hecaten*, v. 1175. Βριμὼ Τρίμορφον, v. 1180. Φεραίαν, v. 1186. τριαυχένα θεάν etc. Sic *Achil-*

les

les ei eſt v. 260. λαβράζων περκνὸς ἰχμητὴς χάρων, Πτεροῖσι χερσὸν αἰετὸς διαγράφων, *Vlyſſes*, v. 344. Σισύφεια ἀγκύλη λαμπερὶς, *Antenor*, v. 340. Χέλυδρος ὠμόθριξ, ἀπεμπολητὴς τῆς φυταλμίας χθονὸς, *Dioſcuri*, v. 511. ἡμίθνητοι δίπτυχοι Λαπέρσιοι, *Hector*, v. 526. ὁ Καναστραῖος μέγας ἐγχώριος γίγας, *Helena* vero et *Paris* decem amplius cognominibus, modo hiſtoricis, modo tropicis, indigitantur, quae hic non vacat colligere, de quibus vero omnibus in ſingulis locis omnino conſulendus eſt Guil. Canteri Commentarius, qui ea mira diligentia, et tamen ſumma breuitate explicuit. Integrae periphraſeos pro vno nomine proprio poſitae, praeter iam dictam de Hercule, v. 33 ſqq. exempla ſunt v. c. v. 433 ſqq. deſcriptio *Capanei*, v. 152 ſqq. deſcriptio *Menelai*, ab auo Pelope repetita, v. 70 ſqq. *Dardani*, a matre Electra et fatis ipſius deſumta, v. 939 ſqq. *Panopei*, v. 1010 ſqq. *Nirei*, ac *Thoantis*, v. 1232 ſqq. *Aeneae*, et aliorum multorum.

Sed non ſufficit Lycophroni, nomina propria cognominibus ignotis aut deſcriptione copioſiori rerum ab iſtis geſtarum, aut fatorum, obſcurare, etiam in delectu harum rerum ita verſatur, vt, quantum fieri poteſt, ignotiora ſemper eorum fata et res geſtas notioribus praeferat. Ita v. c. quum vellet *Herculem*, l. c. innuere, non commemorauit eius natales, aut labores duode-

cim notiſſimos (vnde quilibet puer eum facile agnoſceret) ſed περισάσεις ex interiori Mythologia repetitas, v. c. quod is aliquando a ceto devoratus eſt, quod Iunonem nouercam ſagitta vulnerauit, quod Iouem patrem luctando vicit, quod Scyllam occidit etc. Ita porro, deſcripturus *Priamum*, non attulit illa tralatitia de regno, Hecuba, Paride, et reliqua, ſed v. 339. mutationem nominis eius *Podarces*, in *Priamus*, quae occaſione belli cum Hercule facta eſt. Sic, quando regionis alicuius meminit, nunquam partes eius, i. e. vrbes, montes, fluuios notiores, ſed ſemper ignotiſſimos quosque commemorat. Exempla quaeuis fere pagina quaerentibus ſuppeditabit.

Alia cauſſa, qua poëta orationem admodum obſcuram ſolet reddere, eſt in vſu frequenti articuli ſeu relatiui, per quem ſubiecta cuiusque ῥήσεως deſignat, ac proinde his caſibus, ὃς, οὗ, ᾧ, ὅν, ὧν, οἷς, οὓς etc. tanquam vinculis per totum poëma vtitur. Qui quidem caſus magnopere attendendi ſunt a lectoribus, quum pendeant plerumque vel a nomine appellatiuo (quod poëta loco proprii ponit) vel a pronomine, vel a participio quodam, quod ſiue caſu recto, ſiue obliquo poſitum eſt; et plerumque in medio praecedentium contextu veluti defoſſum latet, vnde magno demum ſtudio atque attentione adhibita eruendum eſt, v. c. v. 455 articulus ὅν, qui ad genitiuum πώλω

πώλε v. 453. refertur, quo Lycophron *Aiacem Locrenſem* innuit. Alia exempla vbiuis obuia ſunt, in quae incurrenti lectori nihil interdum expeditius fuerit, quam, omiſſo tantiſper orationis inter ſe nexu, ad notas Canteri confugere, et inde interpretationem praedicatorum huius ῥήσεως cognoſcere, cognita autem ea et probe perſpecta demum, ad conſtituendum orationis ſubiectum et ordinem periodi recurrere.

Huc accedit omnino Syntaxis poëtae licentior et obſcurior, qui frequentius, quam alii, Hyperbata, Anacolutha, Synchyſes etc. ſibi indulget, vocabula, quae coniungi debebant, disiungit, adiectiua a ſuis ſubſtantiuis, verba a ſubiectis procul remouet, in eadem periodo mutat, omninoque ordinem verborum ita disiicit, vt non niſi difficulter, h. e. bis vel ter perlecta attentiſſime ῥήσει aliqua, reperiri poſſit. Cuius verborum traiectionis, praeter multa alia, inſigne exemplum eſt, v. 1435—37. de quo notas noſtras conſule. Sic quoque v. c. in deſcriptione Herculis iam commemorata, v. 33—51. notio primaria eſt in verbis τριεσπέρε λέοντος. Hanc per relatiuum ὃς latius deſcribit; ſed quomodo? Primum per caſum quartum ὃν ποτε γνάθοις — κύων. Iam ſequi debebat caſus rectus ὃς δὲ ἔμπνες — ἐσάλαξε. Sed hunc caſum omittit, et ſimpliciter ponit: ἔμπνες δὲ — ἐσάλαξε κωδείας

πέδῳ. Iam quum reliqua praedicata e consueto loquendi more deberent esse, ὃς ἦν τεκνοραίστης, ὃς — ἔτυψε ἔν τ' αὐλῷ μέσῳ — ὤχμασε δέμας, ὃς — κύνα ἔκτανε, — καὶ ὅν ποτε ἐξηνάριξε — νέκυς; poeta casum primum relatiui omittit, eiusque loco articulum praepositiuum ὁ, et nominatiuos absolutos ponit, ὁ τεκνοραίστης etc. ὁ — τύψας, ἔν τ' αὐλῷ μέσῳ — ὀχμάσας δέμας; ὁ τὴν — κτανὼν, tandem ad casum quartum relatiui redit, ὅνποτ' ἐξηνάριξε — νέκυς. Simile, quin ad eo paulo obscurius Anacoluthon est, v. 115—130. de *Proteo*, quem descriptura Cassandra quum debuisset ita fere orationem connectere: Ὅ γάρ σε συλλέκτροιο Φλεγραίας πόσις (*Proteus*) — ᾧ γέλως ἀπέχθεται — ὃς νῆϊς ἐστιν — ὃς — ἐπέρασεν, (ἀχὶ ναυάτῃ σόλῳ, ἀλλ' — ἀτραπὲς διανύσας) ὃς — ἤλυξε, καὶ πατρὶ ἔπεμψε — κεῖνός σε (inquam) νοσφιεῖ γάμων: sic potius eam connexuit: Ὅ γάρ σε συλλ. Φλεγρ. πόσις — ᾧ γέλως ἀπέχθεται, — νῆϊς δ' ἐστὶν — ὁ περάσας, ἀχὶ ναυάτῃ σόλῳ, ἀλλ' — ἀτραπὲς διήνυσε, (nam lectio διηνύσας, quam Potterus sequitur, nihili est, et contra Grammaticam) — ἀλύξας — καὶ πατρὶ πέμψας — κεῖνός σε νοσφιεῖ γάμων. Haec sunt, opinor, *disiecti membra poëtae*! Pariter articulus ὁ, ἡ, non semper proxime praecedens subiectum, sed interdum longe remotius, respicit, vt v. 180. Χ' ὡ μὲν non refertur ad *Achillem*, quintum Helenae maritum, de quo integris octo versibus prae-

praecedentibus fermo fuerat, ſed ad *Paridem*, ad quem tota praecedens ῥῆσις inde a v. 90. erat directa. Et ſic alibi. Quin ne a Soloecismis quidem plane alienus eſt Lycophron, quorum duo obſeruaui, alterum, v. 253. vbi habet γύαι λόγχαις ἀποσίλβοντες, pro ἀποσίλβεσαι, alterum v. 367. ἐκ ὀσσοθήκαις, χειράδων δ' ἐφειμένᾳς, pro χειράσιν. Quae quanquam prudens ita videtur poſuiſſe, vt Caſſandrae dictio ad enthuſiasmum propius accederet, hoc tamen certum eſt, in qua oratione haec et ſimilia occurrant, eam non poſſe non eſſe obſcuram atque intellectu difficilem.

Verum neque hoc ſatis eſt Lycophroni ad obſcuranda et quadam quaſi nube obtegenda ea, quae vult dicere. Non enim modo propria Deorum, hominum, vrbium, montium, fluminum, vocabula adhibet, quae ſunt ignotiſſima, verum etiam in appellatiuis, nominibus, ac verbis, eodem modo verſatur. Partim enim rariſſimis et monſtroſiſſimis, quae inueniri poterant, vtitur, partim, ſi vſitatioribus ſuperſedere non licebat, rariſſimas ipſorum formas de induſtria videtur delegiſſe, quae fere nuſpiam apud Lexicographos occurrunt. *Prioris* generis exempla ſunt frequentiſſima; et, vt facilius, vno velut obtutu lectores rem perſpiciant, comparatione quadam ad numeros inſtituta, eam conficiamus.

Sunt

Sunt apud Graecos vocabula, omnibus pueris notiſſima, v. c. haec: 1) υἱὸς, 2) πατὴρ, 3) ὄνος, 4) ξίφος, 5) λάλος, 6) πλοῖον, 7) πόρνη, 8) ὕδωρ, 9) σπήλαιον, 10) λοιδορία, 11) οἶνος, 12) ξηρὸς, 13) κῆτος, 14) ὄρος, 15) φήμη, 16) κλέπτης, 17) ἀξίνη, 18) κεφαλὴ, 19) λαμπὰς, 20) γλῶσσα, 21) χορδὴ, 22) ἀετὸς, 23) ἄρτος, 24) μέλος, 25) σχοῖνοι, 26) βρῶσις, 27) βασιλεὺς, 28) ψυχὴ, 29) ἥλιος, 30) κάπρος, 31) θύρα, 32) κόρυς, 33) γυνὴ, 34) ἔτος, 35) σῶμα, 36) δειλὸς, 37) μῦς, 38) βλαβερὸς, 39) ἀπειλὴ, 40) ζώνη, 41) πῦρ, 42) ψευδὴς, 43) ἔρις, 44) σκοπελὸς, 45) θύρα, 46) νὺξ etc. His et permultis aliis curioſe admodum, atque ipſo paene Homero curioſius abſtinet Lycophron, et pro iis has voces adhibet: 1) κέλωρ, ἶνις, ἄμναμος, φίτυμα, 2) φίτυς, 3) ἀμφώδων, κάνθων, 4) κνώδων, 5) βάβαξ, κόπις, 6) βάρις τράμπις, τρόπις, 7) βασσάρα, κάσσα, κασωρὶς, 8) δρόσος, ἄναυρος, γάνος, 9) γωλειὸν, 10) δέννος, 11) ἔρπις, 12) κάγκανος, 13) κάμπος, κέπφος, 14) πρηὼν, πρὼν, κλέτας, κλίτος, κλιτὺς, 15) κληδὼν, 16) κλὼψ, 17) κύβηλις, σκέπαρνον, 18) κρᾶς, κωδεία, 19) λοφνὶς, φιτρὸς, 20) μάσαξ, 21) μίτος, 22) μόρφνος, τριόρχης, 23) ναστὸς, πύρνος, 24) οἶμη, 25) ἔσα (τὰ), 26) ὀχὴ, 27) πάλμυς, 28) πέμφιξ, 29) πέρρα, 30) πτέλας, 31) σαλάμβη, 32) πήνη, 33) πλάτις, 34) πλειὼν, 35) ῥέθος, 36) πτὼξ, φύξηλις, 37) σμίνθος, 38) σίννις, 39) σόβος, 40) σόρνη, 41) φέψαλος, 42) ψαίνυθος, ψυδρὸς, 43) κολωός, 44) κλώμαξ, 45) κύνεον,

ρον, 46) ὄρφνη. In *verbis* non eſt quidem tam inſolens, ſed tamen etiam hic rariora plerumque ſequitur, vt in ἠλάσκω, θείνω, θρανύσσω, θρυλλίσσω, θωΰσσω, ἵσκω, καλχαίνω, κνυζέομαι, κωτίλλω, λίσσω, λάω, λιάζω, ὀχμάζω, προσσκίρω, σχαζόω, φηλόω, φλοιδέω, χελλύσσω, χυτλόω, ψαλάσσω etc. Quis ad ipſum quorundam ex his ſonum, paene barbarum, non ſtupeat? Et tamen haec e multis tantum potiora ſunt. E *poſteriori* genere ſufficiat commemoraſſe, quod pro conſuetis vocum, ſatis alias frequentium, formis: αἰώνιος, γενεὰ, οἶνος, ἱκέτης, μῆλον, Φυσάω, Φθόγγος, Φόνος, Φραδμοσύνη, Φρόνησις, σποδὸς, θορέω, λαβρεύω, μῆχος, καταῤῥάκτης, adhibuit ille αἰανὴς, γέννα, οἴνη, ἵκτης, μῆλαρ et μήλατον, ποιΦύσσω, Φθογγὴ, Φονὴ, Φραδὴ, Φρένις, σπληδὸς, θεράω, λαβρόω, μῆχαρ, καταῤῥακτὴρ, quae ſunt longe inſolentiora. Et ſic in aliis. Atque etſi nonnullae harum vocum et formarum apud alios quoque poëtas occurrunt, tamen nec tanta multitudine, nec in tam exigua carminis mole catervatim quaſi reperiuntur. Quae omnia quantum moleſtiae faceſſant interpreti, maxime indicis conſarcinatori, quilibet, vel non expertus, ſua ſponte intelligit.

Sequitur alia cauſſa obſcuritatis, ſed eadem Lycophroni cum aliis poëtis, Lyricis maxime ac Tragicis (quid autem aliud eſt *Caſſandra* niſi tragoedia

Digitized by Google

goedia quaedam μονοπρόσωπος?) communis. Ea eſt in vocibus dithyrambicis, adiectiuis et epithetis, paulo audaciori compoſitione formatis. Sed Lycophron tamen a caeteris poëtis, ad has voces quod attinet, in eo potiſſimum differt, quod et frequentius eas adhibet, et ſubinde propter ipſum illum locum, vbi iis vtitur, ad analogiam aliarum videtur eas excogitaſſe. Talia vocabula ſunt, e magno numero inſigniora et audaciora, v. c. ἀθεσμόλεκτρος, ἀνοβάκχευτος, ἀρβυλόπτερος, ἀρπυιόγυνος, αὐτεργότευκτος, βιαιόκλωψ, βπλανόκτιτος, γιγαντόρακος, γυιόκολλος, γυνικόκλωψ, δελφινόσημος, δερατόγλυφος, δρακοντόφρερος, εἰδωλόπλαστος, θηρόμικτος, θηρόπλαστος, ἰαλόπεζος, κηρλκὸς, κλεψίνυμφος, κνωπόμερφος, κρατοβρὼς, λαμπτηροκλέπτης, λυκαινόμορφος, μελλόνυμφος, μιξόθηρ, μιξοπάρθενος, μυλήφατος, μυθοπλάστης, νεκροπέρνας, νεκροτάγος, ὁλαμηφόρος, ὁλαμώνυμος, παιδοβρὼς, παλίμπλωτος, παλινερόβητος, πατρομήτωρ, πελαργοχρὼς, πενθερεφθόρος, πεντάγαμβρος, πεντάλεκτρος, πολύρρακος, πολύρρηνος, πρωτόσφακτος, σισυρνοδύτης, στερνοξύνευνος, συγκατασκάπτης, τριάνωρ, τρίδειρος, τριώνυχος, φιλαυθόμαιμος, χαλκάμιτρος, χιλίωρος etc. Atque haec vocabula tamen fere omnia ad analogiam aliorum e compoſitione et etymologia iudicari quodammodo et erui poſſunt. Sed ſunt alia, quae, ſine contextu et Mythologia, ne diuinando quidem licet coniicere, quid ſibi velint, vt δειρόπαις,

quae

quae e collo liberos parit, θηλύπαις, *quae nonnisi foeminas parit*, θηρόχλαινος, *qui leoninam pellem gerit*, κρεάγραπτος, *qui incisuras in carnem facit*, λαθρόνυμφος, *occulte cum aliquo concumbens*, λαρνακοφθόρος, *qui perniciem in cista affert*, μογοστόκος, *difficilem partum reddens*, παιδόβρωτος, *in vorandis filiis occupatus*, πλεκτανοστόλος, *cum ornamentis ac cincinnis emissus*, στρατόπλωτος, *ad transfretandum exercitum pertinens*, τοξόδαμνος, *sagittandi peritus*, χρυσόπατρος, *aureum patrem habens etc.* de quibus omnibus Index, et in singulis locis notae Canteri ac nostrae erunt consulendae.

Sed vnus adhuc superest obscuritatis Lycophroneae fons isque vberrimus, qui, si vel caeteris omnibus poëta abstinuisset, tamen satis tenebrarum inducere orationi Cassandrae potuisset. Is est in vsu, seu abusu rectius, imaginum et tropicae orationis, cuius praecepta fere omnia, apud rhetores obuia, ab eo videas negligi, non inscitia artis, sed de industria ac destinato consilio, vt tanto obscurior sensus redderetur, et omnis orationis habitus eo propius accederet ad dictionem mulieris φοιβολήπτου, et diuino quodam furore et oestro, Bacchae in modum, percitae, quae nullas linguae leges curaret, nulla rhetorum praecepta agnosceret, nullas cogitandi regulas consuetas sequeretur, sed, quidquid in buccam, vt aiunt, veniisset, aut afflatus Phoebi subiecisset, sine ordine

dine vllo effunderet. Hoc igitur consilio Lycophron, contra quam in Rhetoricis praecipitur, modo duo similia, inter se admodum diuersa, coniungit, vt v. 74 et 76. vbi Dardanum in eadem periodo cum *apro Istri fluminis*, et statim post cum *ceto* comparat, item v. 87. vbi Helenam *columbam*, et statim deinde *canem*, *nece dignam*, appellat; modo duas metaphoras, pariter diuersissimas, prorsus confundit, v. c. v. 213 sqq. vbi dicit, Bacchum, grati animi caussa, quod ab Agamemnone sacrificiis honoratus sit, *leonem*, (i. e. Telephum, Mysiae regem, Graecis infestum) *prohibiturum esse ab epulis* (i. e. ne Graecos deuoret) τὸ μὴ πρόῤῥιζον αἴσσωσαι σάχυν, Κείροντ' ὀδόντι καὶ λαφυσίαις γνάθοις, *ne funditus perdat segetem acuto dente et voracibus maxillis*. Hic manifeste duas metaphoras confundit, alteram quidem ductam a leone, bestiarum aliarum carnes deuorante, alteram ab apro, segetes demetente, Telephum nunc leoni, nunc apro, Graecos nunc bestiis syluae imbecillioribus, nunc spicis agri comparans, quod ex Rhetoricae legibus haud dubie in vitio est. Vnde iam Potterus hoc ad h. l. p. 136. admonuit, sed pariter furore prophetico excusavit. Sed in nullam troporum legem frequentius videtur noster impingere, quam in eam, qua duritiem metaphorarum prohibetur. Iuuat hoc loco, vel animi caussa, et ad lectores poëmati penitius cognoscendo praeparandos velut in tabula qua-

quadam, praecipuos tropos, et omnino locutiones, duritie tali insignes, ante oculos ponere, vt eorum gustum paulatim praecipiant:

V. 39. Iunonem, Herculis *nouercam*, eius δευτέραν τεκεῖσαν appellat. — V. 319—21. dicit, Laodicen se praecipitaturam esse in eum locum, vbi nemus aui (Troïs) sit, et vbi χαμευνάδος μόχοι Τῆς λαθρονύμφε πόρτιος μεμιγμένοι κέχυνται, *meretricis et iuuencae, clam concumbentis, fata cum catulo confusa sint*, h. e. verbis planioribus, vbi Cilla, clam cum Priamo congressa, simul cum filio, quem e Priamo susceperat, sepulta sit. — V. 775—77. Vlysses, ait, domum reducem, τλήσεσθαι συγγνὰς οἰκετῶν ἀπειλὰς εὐλόφῳ νότῳ φέρειν, *famulorum odiosas minas tergo laturum esse*. Quis vnquam minas *tergo* susceperit? Neque quisquam putet, ἀπειλὰς h. l. de *verberibus* tropice dici; nam iis χερῶν πληγαὶ statim in sequentibus diserte opponuntur. — V. 831. commemorat Γαύαντος (i. e. *Adonidis*) τάφον μεσόφθαρτον, *sepulchrum a Musis perditum*. Quis vnquam audiuit, Musas sepulchrum aliquod perdidisse, seu diruisse? Scilicet volebat poëta indicare τάφον τῦ ὑπὸ Μεσῶν φθαρέντος Γαύαντος. Et sane *hunc ipsum*, non eius sepulchrum, Musae, odio Veneris, apro immisso, occiderunt. — V. 842. 43. fabulam tangens de Perseo, qui collum Medusae amputauerit, ex quo hominis et

equi monſtrum exſiluerit, totam in paucula verba tropica compingit, dum Perſeum appellat θερισῆρα — ἱπποβρότες ὠδῖνας οἴξαντα τόκων, Τῆς δειρόπαιδος μαρμαρώπιδος γαλῆς, i. e. *meſſorem, equi hominis dolos partus muſtelae ſaxificae, e collo parientis, aperientem.* Quot verba, tot paene troporum duriſſimorum monſtra et aenigmata, iis certe, qui fabulam ipſam in promtu non habent. — V. 846. eundem Perſeum propter ipſam illam caedem Meduſae, qua vtraque eius ſoror ſimul excaecabatur, quia omnes tres vno tantum communi oculo vtebantur, vocat λαμπτηροκλέπτην τριπλανῆς ποδηγίας, h. e. planius, *furem oculi eius, qui tres ſimul, alioquin erraturas, recta via duceret.* — V. 918. Herculis combuſti arcum, Philocteti relictum, appellat σκύθην δρᾰκόντᾰ, ἀφύκτων γομφίων λυρικτύπον, *draconem* quidem, propter vim peſtiferam, *lyricinem* vero propter ſibilum telorum. — V. 954. κητόδορποι συμφοραὶ ei dicuntur orationes illae Phoenodamantis, apud Troianos, quibus perſuadere eis conabatur, vt Laomedontis filiam, *Heſionen*, monſtro ſeu balaenae cibum proiicerent. — V. 1072. *aratrum* vocat ὁλκαῖον πτερὸν, ac πτερὸν quidem propter *burim* ſeu *ſtiuam*, duas quaſi alas habentem, ὁλκαῖον autem, quod a bobus *trahi* ſolet. — V. 1094. vxores a Graecis ducibus, Troiam profectis, domi relictas, appellat ἀλεκτόρων πικρὰς τεγανόμυς ὄρνιθας, i. e. *gallorum acerbas,*

acerbas, domeſticum penum conſumentes (h. e. *luxurioſas*) *gallinas.* — V. 1201. lapidem illum, quem Saturnus, loco Iouis filii, deuorauit, *ἀντίποινον πέτρον*, *vicarium lapidem* dicit, nihilominus tamen ſtatim poſt v. 1203. eundem Saturnum *τύμβον σπορᾶς* factum, ait, quaſi vere liberos deuoraſſet. — V. 1283. 84. duriſſime nomina propria duarum orbis partium, *Aſiae et Europae*, tenebris inuoluit per patronymicam duarum foeminarum deſcriptionem, a quibus hae orbis partes nomen traxerant, dum illam *τάλαιναν μητέρα Προμηθέως*, hanc *τροφὸν Σαρπηδόνος* appellat, more Pindari, qui *Olymp.* XIII, 30. vocabulum *ἀετῶ*, pro *faſtigio tecti* dictum (nam et ſic Graeci vſurpant) ita circumſcripſit: *Τίς θεῶν ναοῖσιν οἰωνῶν βασιλῆα δίδυμον ἔθηκε*; h. e. *Quis Deorum templis duplex faſtigium impoſuit?* — V. 1326. Theſeo, qui in Scyro inſula inſepultus iacuit, tribuit *ἀταρχύτες ἐιφὰς*, *iactus inſepultos*, i. e. praecipitationem de rupe, quam nulla ſepultura ſequatur. — V. 1429—32. multiplex in vna periodo troporum confuſio eſt. Loquitur enim de Xerxe rege, eumque comparat *primum* roſae Locrenſi; per tempus breuiſſimum florenti: *Λοκρὸν ὁποῖα παῦρον ἀνθήσας ῥόδον*, *deinde* flammae, ſpicas aridas comburenti, *Καὶ πάντα φλέξας, ὥστε κάγκανον ϛάχυν*, *tum* proprie loquitur: *fugiet*, *Αὖθις παλιμπλώτοιο γεύσεται φυγῆς*, *denique* rurſus durum tropum addit: *Μόσυνά*

φηνότευκτον παμφαλώμενος, turrim e fagino ligno fabricatam circumſpiciens. Per hanc enim *cymbam* hoc loco poëta intelligit, qua Xerxes, e Graecia fugiens, in Aſiam eſt reuerſus.

Sed ohe! iam ſatis eſt cauſſarum obſcuritatis, quae tanquam nubes Caſſandrae oraculis inducitur, quas, ſi quis in vnum collectas conſiderauerit, non obſcuram (ſpero) amplius, ſed ſatis diſtinctam obſcuritatis Lycophroneae notionem animo informatam habebit, eatenus certe, vt definire in ſingulis locis poſſit, quid et quantum ſit id, quod nondum intelligat, et vbi aqua ipſi adhuc haereat; neque amplius intempeſtiue poëtam de obſcuritate, tam prudenti conſilio adhibita, in crimen vocabit. Quod ipſum (nec plus, nec minus) erat, cuius efficiendi cauſſa hoc, quidquid eſt, diſputatiunculae ad praefationem hanc adieci, certus de caetero, quisquis poëtam legere ſuſtinuerit, tum demum eius lectionis fructum plenum eſſe percepturum, quum decies lectum tamen denuo relegere non fuerit grauatus.

Habetis iam lectores Lycophronem meum, meamque de hac eius editione profeſſionem. Feci, quod potui, nec tamen ita omnia exhauſta arbitror, vt nulla nouo editori materia ſuperſit. Vos certe aequitatem meae de Graecis litteris bene merendi voluntati praeſtituros, non tam ſpero, quam confido. Vnum adhuc eſt, quod neſci-

neſcire vos nolim. Obiit ante paucos annos *Müllerus*, A. M. bibliothecae Wittebergenſis cuſtos, vir doctiſſimus, qui abſolutam iam et paratam prelo editionem Lycophronis nouam habuit, quae quum poſt eius mortem aliquot librariis ab eius heredibus oblata eſſet, propter vaſtitatem voluminis reiecta ab iis dicitur. Eam ego nunquam vidi, neque vbi iam lateat ſcio, neque, vt eius cognoſcendae poteſtas mihi fieret, curare, per res meas mihi licuit. Quod ſi ea aliquando prodierit, facile, (opinor) quum nihil vnquam inter nos de ea re communicatum fuerit, in quibus conſilium, ordo, labor ipſe, et reliqua vtriusque noſtrum conueniant inter ſe, in quibus differant, vnicuique apparebit. Mihi certe vaſtitatem voluminis, ac molem ne quisquam obiiceret, ſedulo curaui. — Caeterum Deum O. M. rogo, vt hunc laborem bonis litteris et iuventuti, his conſecratae, quam plurimum vtilitatis afferre iubeat, Veſtroque, lectores, fauori me ipſum resque meas omnes et inſtituta commendo. Scripſi Grimmae, Cal. Iun. MDCCLXXXVIII.

Digitized by Google

IN LYCOPHRONEM

EPIGRAMMATA DVO, AD CALCEM CODICVM DVORVM WITTEBERGENSIVM.

Λόγες ἀτερπεῖς, πολλὰ μοχθήσας, γράφεις,
Ἀνισορήτως βάρβαρα πλέξας ἔπη,
Γωλειὰ, γρῶνας, οὖσα, καὶ τυπίσματα,
Σὺν ὀρτάγη τε, κρέμνα, καὶ λυκοψία,
Μόνον νέοις ἱδρῶτα, μωρὲ Λυκόφρων,
Οὐδὲν γὰρ ἄλλο, πλὴν κενοὶ ληρῶν λόγοι.

Aliud, librarii.

Λυκόφρονος δύσφρασα πληρώσας ἔπη,
Ἐνθουσιασμὸς παρθένε Φοιβαδρίας,
Αἰνιγματωδῶς καὶ σοφῶς εἰρημένος,
Θεῷ τὸν αἶνον, ὡς συνεργῷ, προσφέρω.
Ἡ δόξα τῷ συνεργῷ τὸ τέλος. *)

*) deeſt fortaſſe Ἀμήν.

Τῷ λαμπροτάτῳ βουλευτῇ,

ΙΟΑΧΕΙΜΩι ΩΠΗΡΩι, ΒΙΛΕΛΜΟΣ ΚΑΝΤΗΡΟΣ ΕΥ ΠΡΑΤΤΕΙΝ.

Τὴν μὲν ὅλην ποίησιν, ἄνερ λαμπρότατε, ὡς ἐπ᾽ εὐτυχίᾳ τῇ μεγίστῃ καὶ ἐν καλοῦ μοίρᾳ πρώτῃ παρὰ θεῶν ἀνθρώποις ὑπάρξασαν ἤδη πολλοὶ καὶ ἔνδοξοι διὰ πολλῶν προσειρήκασιν, ὀρθῶς νὴ Δία καὶ φρονοῦντες ἅτοι καὶ λέγοντες. Τὰς μὲν γὰρ πρώτας ταύτῃ τῇ τέχνῃ ἐπικεχειρηκότας ἐὰν σκοπῶμεν, ὡς ἀληθῶς τὰ μεγάλα τὰς ἄλλους διὰ τούτων μεμυηκέναι εὑρήσομεν, καὶ ἐπὶ τῇ τῆς κενῆς διηγήσεως προφάσει πολλάκις δυσχερεστάτας ἐννοίας καὶ ὠφελίμους ἐν τοῖς μάλιστα ῥᾳδίως ἀποκαλύψαντας ἐξειρηκέναι. Ὅμηρος δ᾽, ὃν ὡς αὐτὸν ἀρξάμενόν τε καὶ ἀπεργασάμενον ὡς κάλλιστα ποίησιν οἱ πλεῖστοι ἐπαινοῦσιν, μετὰ τῆς ἱστορίας ἐπιτερποῦς ὁμοῦ τῆς τε φιλοσοφίας τὸ ἀπόῤῥητον, καὶ τῶν πρὸς τὸν κοινὸν βίον συντελούντων τὴν ἐναργεστάτην ἐπίδειξιν ἠξίωσε μετέρχεσθαι. Τοῦτο δὲ καὶ συχνοῦ λόγου δεῖξαι, ὡς εἰπεῖν, καὶ

βραχέος πάνυ. βραχέος μὲν λέγω, διὰ τὸ σφόδρα ὕτω σαφὲς εἶναι· μακροτέρᾳ δὲ, ὅτι μυρίοις ἄν τις ἔχοι τεκμηρίοις καὶ παραδείγμασι χρήσασθαι. Αὐτίκα τὸν Ὀδυσσέα πεποίηκεν ἄνδρα τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς εὐδαιμονίας ἐπιθυμητικῶς ἔχοντα, καὶ διὰ τοῦτο πολλὰ ἔτη ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ πλανηθέντα, τελευτῶντα διὰ τὸ ναυαγίᾳ καὶ τὸ θανάτῳ τῶν ἐκ τῆς εὐχῆς τυγχάνοντα. Τοῦτο γοῦν τὸ ἔσχατον ὁ ποιητὴς μόνον προσησάμενος, μάλ' ἀσείως αὐτὸ περιέρχεται, καὶ πάντα τὰ περὶ τὴν ποίησιν κάλλη δεικνὺς μεθ' ὑπερβολῆς, ἃ φαυλότατον τόλμημα λανθάνει τολμήσας. Καὶ τὸ μὲν τοῦ Ὁμήρου τοιοῦτόν τι κινδυνεύει γεγονέναι. Οὐ μὴν ἀδὲ τοὺς ἄλλους ἐν φαύλῳ χρὴ τίθεσθαι, ὅσοι τῶν μύθων τὰς γλαφυροτάτας ἐκλέξαντες, τοῖς πᾶσι τῆς ποιήσεως ἡδύσμασι καὶ τρόποις ποικίλαντες ἔτυχον, εἴτε διὰ πολλῶν προσώπων, εἴτε καὶ δι' ἑνὸς μόνου τὰ τοιαῦτα ἐπεδείξαντο. Τέτοιν γοῦν δυοῖν ὄντοιν σχημάτοιν, τὸ μὲν ἕτερον Σοφοκλῆς, Αἰσχύλος, Εὐριπίδης ἐξηκρίβωσαν, ἐν θατέρῳ δὲ ὁ Λυκόφρων πᾶσι κρίσεως διαφέρει. Καί τοι καὶ ἐν τῷ πρώτῳ τοῖς ἄλλοις ἂν ἴσως τῆς ἡγεμονίας ἠμφισβήτει, εἴ τινες τῶν αὐτοῦ τραγῳδιῶν περιῆσαν. Ἀλλὰ τοῦτο τὸ δρᾶμα μονοπροσώπως καὶ μονωδικῶς ἀπειργάσατο, καὶ τὴν Ἀλεξάνδραν, τὴν Πριάμου, τὰς λοξοτάτας ἠήσεις μανικῶς διαπεραίνουσαν ἐποίησε.

σε. Πολλὰ τοίνυν ἔτι περὶ τούτων ἔχων λέγειν, σιωπᾷν τολοιπὸν αἱροῦμαι, ἐπειδὴ σαφῶς ἐν τοῖς περὶ τῆς ὑποθέσεως δηλωθήσεται. καὶ μὴν τοῦτο τὸ ποιημάτιον, εἰ καὶ πάνυ μικρὸν ὑπάρχει, ὅδεν ἧττον πλείσαις καὶ μεγίσαις δυσχερείαις τε καὶ ἀπορίαις πεποίκιλται, διὰ τὸ τὰς πολλὰς τῶν ἱστοριῶν, ἃς ὁ ποιητὴς ὅσον ἀφοσιώσασθαι καταλέγει, εἰς τὸ πλέον τοῦ φανεροῦ τὴν ἀρχὴν ἀνήκειν. Ἡμεῖς γοῦν πολλὸν ἤδη χρόνον οὐκ ἀμελῶς περὶ τοῦτο τὸ βιβλίον ἠσχολημένοι, καὶ πάντες γενόμενοι, ἃ μικρόν τι μὲν, ἐμοὶ δοκεῖν, προεκόψαμεν, ὅσον εἰς ἡμᾶς ἥκει, ἕνια δὲ τῶν ἀδιανοήτων παρὰ τοῖς ἄλλοις ἴσως δευτέρων ἀμεινόνων, τὸ λεγόμενον, φανερωθησόμενα καταλείπομεν. Λυσιτελεῖ γὰρ, οἶμαι, τὴν ἰδίαν ἄγνοιαν εὖ καὶ καλῶς ὁμολογεῖσθαι μᾶλλον, ἢ περὶ τούτων ἀνήνυτα πραγματεύεσθαι. Περὶ γὰρ τῶν τῆς παροινίας καὶ μέθης τὸν κάλλιστον ποιητὴν αἰτιωμένων, καὶ τὰ σφέτερα περὶ τὴν διήγησιν ἁμαρτήματα τοῖς ἑποποιοῖς ἀσφαλῶς πως ἀνατιθέντων, ὅδεν λέξω δύσφημον, εἰ μὴ ὅτι ἑαυτοῖς περιπίπτουσιν. Ἔγωγ' οὖν ἤκουσα, τοῦτο δὴ τὸ τοῦ Δημοσθένης, ἀνδρὸς ὁδαμῶς οἷός τε ψεύδεσθαι, ὃς ἔφη παλαιά τινα καὶ ὅτε βούλει ἄξια εἰς Λυκόφρονος Ἀλεξάνδραν ἰδεῖν ὑπομνήματα. ἡμεῖς γὰρ τοιούτῳ τῷ ἑρμαίῳ ὅπως ἐνετύχομεν, ὅτ', εἴ ποτε τοσούτου εὑρήματος εὐπορήσομεν,

εὔδηλον. Τοῦτο δὴ τὸ σύγγραμμα τῷ σῷ ὀνόματι, ἄνερ λογιώτατε, νῦν ἀναθεῖναι τολμήσω, ἀναιδῶς μὲν, εὐλόγως δέ. Ἐπειδὴ γὰρ, ἐμοὶ δοκεῖν, τὰ ἡμέτερα εἰς λόγον ἐντιναοῦν ἀξιοῖς τιθέναι, χάριν σοι ταύτης τῆς γνώμης εἰς δύναμιν εἶναι ἀπομνημονεύειν δίκαιός εἰμι. Ἔπειτα τὸν πόρρω πάσης σοφίας ἐληλακότα καὶ αὐτὸν, καὶ τοῖς ἐπὶ τῆς ἐλευθερίᾳ παιδείας ἀεὶ φιλικῶς ἔχειν εἰωθότα, ῥᾳδίως ἂν αὐτοῖς προβόλου τάξιν κατὰ τῶν φθονερῶν καὶ βασκάνων γενέσθαι, οὐκ ἀπεικότως ἐστὶν ἐλπίζειν. Τὸ γὰρ τὸν παρὰ πᾶσιν εὐδοκιμοῦντα προσερεῖν ἐν τῷ μέσῳ ἐθέλειν τάχ' ἂν γέλωτα καὶ κολακείαν, ἢ σωφροσύνης δόξαν ὄφλοι. Ἐρρῶσο λαμπρότατον τῶν ἐφ' ἡμῶν φάος, καὶ ἐπείπερ ἀδεὴς ἔτως ἀπόρως ἔχει, ὥστε μὴ μικρόν τι πράττειν ἂν δύνασθαι, εὖ ἴσθι πᾶσαν τὴν ἡμετέραν ἐργασίαν καὶ σπουδὴν σαυτῷ τε καὶ τοῖς σοῖς ἐν χρέους τάξει κεκτημένος. Τοῦτο γὰρ, κατὰ τὸν τῶ εὐδκίμονος, ὥς γε ἐν βραχεῖ πλεῖστον εἰρήσθω.

G. CAN-

G. CANTERI

IN LYCOPHRONEM

PROLEGOMENA.

Quod ab iis plerumque fieri solet, qui scriptores insignes vel interpretandos vel enarrandos suscipiunt, vt quaedam ad eos auspicandos pertinentia praeponant: idem et mihi operis huius initio faciendum puto, quo facilius lector beneuolus in reliquis, vbi de summa rei praemonitus fuerit, inoffense progrediatur. Sic igitur agemus, vt *primum* de poëta, Lycophrone: *tum* de poëmate, Cassandra: *denique* de versione et annotationibus breuiter, quae ad rem arbitrabimur pertinere, dicamus.

Lycophron poëta, Chalcide Euboeae natus, patrem habuit Socleum grammaticum, postea in Lyci historici familiam per adoptionem transiit, vt scribit Suidas. Floruit sub Ptolemaeo Philadelpho,

pho, Lagi filio, magna cum eruditionis et poëticae facultatis gloria, ſic vt inter ſeptem tragicos ſui temporis praeſtantiſſimos (iis Pleiadum nomen propter numeri aequalitatem fuit inditum) omnium calculis relatus fuerit. Eos ſeptem poëtas fuiſſe tradunt *Homerum iuniorem*, *Soſithenm*, *Alexandrum*, *Philiſcum*, *Soſiphanem*, *Aeantidem*, *Lycophronem*; quamuis enim ab aliis alii ponantur, equidem Hephaeſtionem grammaticum recte mihi ſequi videor. Scripſit porro Lycophron tragoedias primum viginti, quas enumerat Suidas: deinde ſatyras multas, ex quarum vna, Menedemo, verſus aliquot ab Athenaeo et Laertio producuntur: praeterea libros de comoedia, quos Athenaeus idem citat: denique Caſſandram, ſiue Alexandram. Ceterum de comoedia libros an huic Lycophroni tribuere debeam, dubito, cum fuerit eodem nomine quidam etiam grammaticus, qui Ariſtophanem et Cratinum interpretatus eſt. Neque vero tantum in poëſi Lycophron excelluit, verum etiam Anagrammatiſmis excogitandis omnes in ſui admirationem rapuit. Ii autem ſic fiunt, cum ex nomine aliquo proprio, quod vocant, ſententia praeclara, vel dictum aliquod ſubtile et argutum, lite-

literis tantum inter se loco mutatis, elicitur. Sic Lycophron Ptolemaeum regem eleganter per Anagrammatismum vocauit ἀπὸ μέλιτος, id est, *mellitum ac suauem:* et Arsinoën reginam ἴον Ἥρας, id est, *violam Iunonis.* Nam si quis nomen Πτολεμαῖος cum vocibus ἀπὸ μέλιτος, aut Ἀρσινόη cum ἴον Ἥρας conferat, manifeste in vtrisque literas easdem, ordine duntaxat inuerso, manere comperiet. Cabalistae quoque, qui hac ratione sacra multa explicant, hoc pacto *Messiam* e *Iismah*, verbi gratia, *Michaëlem* e *Malachi* quasi eduxerunt. Atque haec fere sunt, quae de Lycophrone leguntur. Postremo de mortis genere illud ex Ouidio colligi saltem potest, sagitta transfixum obiisse; sic enim ait in Ibin:

Vtque cothurnatum periisse Lycophrona narrant,
Haereat in fibris fixa sagitta tuis.

Haec de poëta hactenus, nunc de poëmate dicamus eo, quod solum ex tot eius tragoediis et satyris superstes remansit, quodque, vt non plane tragoediam, ita sane Monodiam quandam tragicam (fuerunt enim et veterum tragoediae nonnullae μονοπρόσωποι) appellare liceat. Inscribitur autem Cassandra vel Alexandra, de Priami filia,

filia, quae et Cassandra dicebatur et Alexandra, sicut et Paridi aliud nomen fuit Alexandro, aliisque multis ad eundem modum. Cassandra igitur, vt ad operis argumentum veniamus, Priami fuit et Hecubae filia: quae cum aliquando vaticinandi artem simul cum fratre Heleno ab Apolline, vel Apollinis quodam sacerdote disceret, ille Cassandrae amore inter docendum captus, si cum ipso rem habere vellet, peritissimam artis vaticinandi se illam redditurum promisit. Cassandra vero, artis perdiscendae cupida cum esset, recepit quidem se eius libidini satisfacturam, cum primum artem probe percepisset: post autem voti compos facta, sacerdoti, quod pollicita fuerat, constanter abnegauit. Tum ille de fraude sibi facta dolens, cum aliud non posset, hoc saltem apud regem Priamum, et ceteros Troianos effecit, vt Cassandrae oraculis nemo fidem adhiberet, nec eam pro vate fatidica potius, quam pro insana atque delirante omnes haberent. Recte enim Virgilius:

— *Dei iussu non vnquam credita Teucris.*

Hinc porro factum est, vt eam parentes exosi, quod infausta semper et aduersa praediceret omnia, in turrim lapideam concluserint, in qua per-

perpetuo degeret, ac ſecum variis de rebus vaticinaretur. Hanc igitur hiſtoriam ſecuti poëtae omnes tum Graeci tum Latini (in his Homerus, Aeſchylus, Euripides, Calaber, Tryphiodorus, Virgilius, Ouidius, Seneca) Caſſandram ſemper vaticinantem inducunt; qua ratione Lycophron quoque Caſſandram introducit hoc in poëmate, dum Paridem, in Graeciam ad rapiendam Helenam ſoluentem, ſpectaret, magno cum numinis afflatu de Paride primum ipſo, deque Troianis, deinde de Graecis et aliis populis multa edentem oracula. Simile quoque argumentum Bacchylides, ſi Porphyrioni credimus, tractarat. Ac videtur hiſtoriam vterque ſecutus eam, quam Dictys Cretenſis ita tradit:

Per idem tempus Caſſandra deo repleta, multa in Agamemnonem aduerſa pronunciat: inſidias quippe ex occulto, caedemque domi per ſuos compoſitam: praeterea vniuerſo exercitui profectionem ad ſuos incommodam, exitialemque.

Quod autem dicere coeperam, talis eſt a Poëta horum oraculorum inſtitutus ordo, vt initio Caſſandra Troianam vrbem deploret, cui vaſtiſſima immi-

immineat ruina: deinde clades varias ex bello Troiano secuturas praedicat. Harum porro eas *primo loco* recenset, quae ex Helenae raptu sibi, parentibus, fratribus, sororibus, toti denique regiae familiae sint euenturae: *secundo*, quas Graeci propter Aiacis libidinem sint perpessuri, idque partim in reditu, vt Aiax, Diomedes, Vlysses, Menelaus, alii multi, partim domum reuersi, vt Agamemnon et Idomeneus. *Postremo* Cassandra repetitam altius causam exponit, de qua perpetuis inter se bellis Europa et Asia longo tempore conflictatae sint; in qua quidem explicatione, ab Ionis vsque et Europae raptu, per Argonautarum, Amazonum, Troianorum historiam, Midae quoque et Xerxis imperia, ad monarchiam vsque Alexandri Magni, artificiosissimam historiae seriem deducit: quo facto, cogitans, nullam sibi apud homines auctoritatem fore, postquam falsos de ipsa rumores Apollo sparsisset, tandem conquieuit. Veruntamen non haec tantum, quae nunc recensui, in hoc poëmate tractantur, sed et aliae historiae fabulaeque permultae per varias digressiones elegantissime inferuntur: in his labores Herculis, Deucalioneum diluuium, Dioscurorum et Apharidarum pugna,

Aeneae

Aeneae peregrinatio, et in Latium deducta colonia, aliarumque gentium migrationes aliquot et coloniae. Quamobrem affirmare ausim, quicunque hoc poëma, licet paruum, diligenter perlegerint, eos et historiarum et poëticarum fabularum partem non exiguam probe perfecteque esse cognituros.

His ita breuiter expositis, postremo loco de versione nostra, et annotationibus, vt proposueramus, dicendum videtur. Cum enim sit hoc poëma valde obscurum atque difficile, tum propter verba et simplicia et composita, quae saepe nimis inusitata sunt, tum ob res ipsas, siue historias, fabulasque nusquam alibi quaerendas: ideoque summo iure τὸ σκοτεινὸν ποίημα fuerit hactenus appellatum: operae pretium aliquod me facturum putaui, si primum contextum ipsum poëtae simpliciter et ad verbum quam possem clarissime verterem: deinde annotationes adiicerem, quibus difficiliora loca paulo fusius explicarem (nam in aliis breuis esse volui) et versionis nostrae rationem aliquando redderem. Et

ad illud quidem quod attinet, in eo non tam verbis selectis ordine annumerandis, quam dictionis totius perspicuitati plerumque studuimus, eaque de causa compositis etiam verbis liberius interdum, re ita exigente, usi sumus: in his autem non semper scholiasten Graecum, Isaacium Tzetzem, sum secutus, quem foedissime multis in locis lapsum constat: sed et antiquorum poëtarum atque historicorum auctoritatem, ex qua commodior sensus elici posset, saepe adhibendam, nonnunquam etiam doctorum quorundam huius temporis virorum iudicio atque ingenio vtendum censui. Vellem equidem, extarent Theonis in Lycophronem scholia, quae laudat Stephanus, vel aliorum in hunc poëtam commentarii, ex quibus videtur suos Tzetzes concinnasse: siquidem magna nos laboris parte potuissent, opinor, leuare. Sed ista quoniam facilius optari possunt, quam contingere, aliorum etiam, vt dicebam, scriptorum subsidium quaerere sumus compulsi; quanquam ne sic quidem pollicemur, nos facilia cuncta planaque reddidisse, cum id et ingenium nostro maius, et eruditionem, quam nostra ferat aetas,

aetas, pleniorem poſtulet. Extant enim apud Lycophronem et hiſtoriae multae, quas nemo, quod ſciam, alius attigit, vt Mnemonis, Prylis, Midae: et vocabula non pauca, quae ſi quis alibi quaerere velit, operam, credo, omnem luſerit: ea ſunt φύλαμος, λάφις, πέρρα, πτέλας, ſimilia. Quas ob res futurum ſpero, vti lector beneuolus, operis difficultate cognita, faciliorem nobis veniam, ſicubi lapſi fuerimus, (id quod in Obſcuro poëmate fieri facile potuit) dare, ac labores noſtros candore ſuo fouere non ſit grauaturus. Nam quod ad Bertrandum quendam, cuius eſt olim edita verſio Lycophronis et ſcholiorum, attinet, de eo nihil dicam aliud: petam duntaxat a lectore ſtudioſo, vt illius verſionis pagellas aliquot cum Graeco contextu et noſtra interpretatione conferre dignetur. Tum enim non difficulter, arbitror, intelliget, nequaquam nos, qui nouam poſt illum verſionem et enarrationem, quamuis ante multos annos inſtitutam, protulimus, operam et oleum, quod aiunt, perdidiſſe. Quin etiam in colligendis vndecunque variis lectionibus, quae marginem occupant, curioſi eſſe voluimus,

partim vt aliis aliquid inueniendi melius occasionem praeberemus, partim vt varia corruptelae exempla in hoc etiam opere, vt in Aristide factum est, quasi digito ostenderemus; qua de re tota consulendum nostrum Syntagma.

EPI-

Digitized by Google

EPITOME CASSANDRAE
GRAECOLATINA, VERSIBVS
ANACREONTIIS CONSCRIPTA PER
GVI.. CANTERVM VLTR.

Αἰ αἰ τάλαινα πάτρα.	*Heu heu paterna terra:*
Πρῶτον μὲν Ἡρακλῆος	*Olim quidem Herculana*
Θοαῖς πραθεῖσα πεύκαις.	*Combuſta claſſe primum:*
Λεύσσω δὲ δεύτερον σὲ	*Nunc te, miſella, rurſum,*
Πυρουμένην σε τλῆμον.	*Igni perire cerno.*
Στένω σέ, σε, πάτρα,	*Te, Troia, defleo, te,*
Τάφους τε Δαρδανείους.	*Et Dardani ſepulcrum.*
Λεύσσω θέοντα γνωτὸν	*Excurrit, ecce, frater*
Ἐς ἁρπαγὴν γυναῖδη.	*Ad feminae rapinam.*
Καὶ δή σ', ἀδελφὲ, ταύτης	*Verum tibi iſta praeda,*
Πρωτεὺς ἄγρας σερήσει.	*O frater, auferetur,*
Κλαίων δὲ πάτραν ἵξῃ,	*Et flens domum redibit*
Ψυχρὸν φέρων ἄγαλμα.	*Cum frigida figura.*
Βύκταισιν αὖθις Ἰφιν	*At milites Pelasgi*
Θύσουσι τὴν μέλαιναν.	*Vento ducis puellam*
Οἱ νηλέες Πελασγοί.	*Mactare deſtinabunt,*
Τοὺς δευτέρους δὲ δόντες	*Foedusque duplicantes,*
Ὅρκους, πλέουσι δεῦρο.	*Huc deinde nauigabunt.*
Ἤδη βλέπει ζέυσας	*Quin iam videt Palaemon*

Digitized by Google

Mare aeſtuans carinis: Πρύμναις θέτιν Παλαίμων.
Quin iam gemit Myrinna, Καὶ δὴ στένει Μύρινα,
Campique littorales. Παράκτιοί τε θῖνες.
Vaſtatque iam ferus Mars Καὶ δὴ μαμερτὸς ἄθθη
Terram, mihique planctus Αἴαν, γόος τ' ἐν ὠσὶ
Aures ferit moleſtus. Ἰνδάλλεται γυναικῶν.
Hoc plurimum grauabit Ἐκεῖνο πῆμα δάψει
Me, cum ferox Achilles Ἐμὲ πλεῖστον, εὖ τ' ἐμεῖο,
Fratrem remittet orco: Ἀχιλεὺς, κτενεῖς ἀδελφόν.
Sic Troilum quoque idem, Καὶ, Τρωΐλε, σένω σε,
Quod defleo, necabit. Ὃν ὠϋτὲς σὺ φονεύσει.
Quin et tuam dolebo, Καὶ σὸν, τάλαινα, πότμον,
O mater alma, ſortem, Μῆτερ φίλη, σενάζω,
Quam gens Pelasga ſaxis Ἣν χερμάδες Πελασγῶν
Teget, canem diſertam. Κρύψουσι λοιδοροῦσαι.
At te, ſoror, dehiſcens Προσδέξεται δ' ἀδελφὴν
Tellus vorabit ima. Κόνις τοκὰς χανοῦσα.
Polyxenamque Achille Πολυξένην δ' ἄρ' ἴνις
Satus feroce ducet Ἀχιλλέως θνηλαῖς
Ad nuptias cruentas. Γαμηλίοις πελάσσει.
Patrem quoque ille perdet. 40. Πηγὸν κτανὼν ποδάρκην.
At vis mihi inferetur, Βίαν δὲ πάσομαι γάν,
Factique talis ergo Ταύτης θ' ἕκατι λώβης
Multis ferenda multa Πολλοῖς κάκιστα πολλὰ
Budea virgo mittet, Βουδία τλητὰ δώσει.
Aiax enim ſceleſtus Αἴαντα γὰρ τοπρῶτον
In fluctibus marinis Οἴσει τὸ κῦμα, φάραγγι
Iactatus interibit. Σαρούμενον θαλάττῃ.
Amyntorisque natum Ἀμύντορος δὲ κρύψει

Υἱὸν παγουρον Ἠών. *Phagrum recondet Eon,*
Νάπαι δὲ Κερκαφεῖαι *Saltusque Cercaphi, tres*
Κάλχαντα μεγ' δύ' ἄλλω, *Aetate grandiores,*
Ὡς Πύραμος δύ' ἄλλω. *Duosque Pyrami fons.*
Ἕξουσι πέντε Κύπρον. *Quinque in Cypro manebunt.*
Αἰτωλὸς Ἀργυρίππαν *Aetolus Argyrippam*
Δομήσεται ἀμόρσιο *Fundabit, a Tropaea*
Σωθεὶς διὰ Τροπαίας. *Vitam recens adeptus.*
Γυμνασίας δὲ νήσους *Gymneſias marinas*
Πλεύσουσιν οἱ Βοιωτοί. *Bocotus aduehetur.*
Ὀδυσσέως δ' ἑταίρους *Vlyſſis autem amicos*
Ἀγρεύσεται πρόπαντας 60. *Captabit ater orcus,*
Ἀδης, λιπὼν ἔν' αὐτῶν, *Ipſo tamen relicto,*
Ὃν πολλὰ δὴ παθόντα *Quem deinde multa paſſum*
Ἐὸς κέλωρ φονεύσει. *Occidet eius infans.*
Ἀγαμέμνονος δ' ὅμαιμος *At regis ipſe frater*
Πάμπολλα τὴν δάμαρτα *Sociam tori iugalis*
Πλανήσεται ματεύων. *Errabit vsque quaerens.*
Ἄλλους δὲ τρεῖς Λίβυσσαν *Tres vnda vaſta voluet*
Ῥίψει βορᾶς ἐς αἶαν. *Ad littus Africanum.*
Οἰνωτρίαν δὲ γαῖαν *At torris aſper hoſtis*
Φιτρὸς φονεὺς προσήκων, *In Italam profectus*
Καὶ Λιυδίων στρατηγοῖς *Terram, laboris ergo*
Βοηδρομῶν, θανεῖται. *Sortem feret cruentam.*
Ἔπειὸς ἀμφὶ Κῖριν *Equinus Architectus*
Περισάσσεται ὁ τέκτων. *Ciris colet fluenta,*
Σικανίαν δὲ πολλοὶ, *Sicaniamque multi,*
Ἄλλοι δὲ Σῖριν ἄμφι, *Sirisque flumen altum,*
Τυλλησίους δὲ πρῶνας *Tulleſiosque colles,*

Et Italam Terinam, Ἄλλοι, Τέρμιαν ἄλλοι,
Et insulam Melitam. (Νιρῆ δὲ καὶ Θόαντι
Sed Nireo et Thoanti Κρᾶθις σύνοικος ἔσαι)
Tum Crathis accoletur. Πολλοὶ δὲ καὶ Μελίτην.
Elpenor autem Othronum et Παπποκτόνος δ' Ὀθρωνὸν
Epirum abibit olim. Κήπαρον αὖτις ἥξη.
Sed Italis sepulcris Ὁ δ' οἷος Αὐσονίοις
Condetur ille, morbos Τεθάψεται τάφοισι,
Oraculis repellens. Νόσων τ' ἰατρὸς ἔσαι.
At Nauboli Temessam Τήμψαν δὲ Ναυβόλειοι,
Satellites subibunt Ἥξουσιν οἱ ἑταῖροι,
(*Setaea, te dolenda* (Σητκίαν ἐν πέτρῃσι
Ad saxa mors manebit) Μίμνει μόρος δυσκίων)
Quidam oppidum Lameti. Οἱ δ' αὖ πόλιν Λάμητοι.
Et haec quidem Pelasgis Καὶ ταῦτα πάντ' ἄνοσοι
Instant foris ferenda. Τλήσουσιν οἱ Πελασγοί.
Quin nec domum recepti Οὐδ' οἷς πάτραν μολόντες
Meliora sortientur. Κύρσουσι τῶν κρατίστων.
Namque huic caput securi Ὁ γὰρ μέσον σκεπάρνῳ
Findetur olim acuta. Κόγχον τυπεὶς, πεσεῖται,
Communis ista erit mors. Κἄγωγε δὴ σὺν αὐτῷ.
Parique clade Creta Καὶ μὴν τὸ πᾶν ὁμοίως
Gortyniique regis Ἀνάσσατος στρατηγεῖ
Domus alta destruetur. Τῶ Κρητὸς οἶκος ἔσαι.
Locri tamen puellas Λοκροὶ δὲ παρθένους ἐς
Mittent suas Mineruae Πέμψουσιν ὡς Ἀθηνᾶν
Ad Ilium gementes. Ἐς Ἴλιον στένοντες.
At tu, parens, triformis Σὺ δ' αὖ ἐπωπὶς ἔσσῃ,
Primus eris ministra, Μῆτερ, θεᾶς τριμόρφου.

Ὀσᾶ

Ὀστᾶ δ' ἐμοῦ ξυναίμου
Ἄξουσ' ἐς ἄστυ Θήβης.
Κλέος δ' ἐμῆς γενέθλης
Αὔξουσιν ἄμπαυμοί μου,
Σκύμνοι διπλοῖ λέοντες.
Τοιαῦτα πυργοπόρθοι
Μέλλουσι πάντα πάσχειν.
Πόθεν δὲ ταῦθ' ὑπῆρχε;
Πρῶτον κόρην βοῶπιν
Σαράπτιοι ὑφῄλκον.
Κούρητες αὖθις ἄλλην,
Τεῦκρόν τε καὶ Σκάμανδρον
Πέμψαντες, Ἡρακλῆ τε.
Θρῄκη πεφθεῖσ' ἀφῆκεν
Τριέσπερον λέοντα.
Τυρσηνὸς αὖτις αἴας
Οἰνωτρίας κράτησεν.
Πάρις δὲ λοιθος ἐνδον
Πῦρ μοῦνος ἐξεγείρει.
Ἥξει γὰρ Ἀτρέως παῖς,
Κόδρου κέλωρ, Ὀρέστης,
Λακμώνιοι τέταρτοι.
Ἥξει Μίδας μετ' αὐτὸς
Ξέρξης τε πρὸς Πελασγούς·
Ἕως ἄναξ Μακηδὼν
Ἀμφοῖν μέγας κρατήσῃ,
Παρ' ὅ γε συγγενής μου
Διαλλαγῶν κυρήσει.
Μάτην δὲ ταῦτα βάζω.

Tum fratris oſſa noſtri
Ferentur vsque Thebas.
In poſteris auorum
Creſcet decus meorum,
Leunculis duobus.
Haec Ilii cruentis
Sunt peſtibus ferenda.
At cauſa quae ſit horum?
Phoenix bouem puellam
Abduxit in carina.
Aliam ſtatim rapit Cres,
Teucro ſimul, Scamandro
Miſſo, Trinoctioque.
Thraces repente caeſi
Tyrinthium vocarunt.
Tyrrhenus inde terram
Oenotriam tenebat.
Sed vltimus fauillas
Paris reſuſcitabit.
Exiſtet hinc Mycenis
Regnans, itemque Oreſtes,
Neleus, itemque Dores.
Midas ſequetur iſtos,
Xerxesque contra Achiuos;
Donec ſatus Philippo
Vtrosque ſubiuget rex,
Cum quo meus propinquus
In foedus ibit olim.
Loquor ſed iſta fruſtra.

Fidem Deus negauit.
Sed facta subsequentur.
Quod posteri videntes,
Ad astra laude tollent
Hirundinem canoram.

Πίστιν μ' ἀφεῖλ' Ἀπόλλων.
Θήσει δὲ ταῦτ' ἀληθῆ.
Τᾶτ' αὖ μαθόντες ἄλλοι,
Τὴν φοιβόληπτον αἰὲὶ
Χελιδόν' αἰνέσουσιν.

TA-

TABVLA SYNOPTICA CASSANDRAE.

Caſſandra Lycophronis habet partes tres:

I. *Prologum nuncii*, Priamo vaticinia Caſſandrae narraturi, v. 1—15. cum expoſitione temporis, quo ea edidit, v. 16—30.

II. *Caſſandrae vaticinia ipſa*, v. 31—1460.

III. *Epilogum nuncii*, v. 1461—1471. cum voto, v. 1472—1474.

Caſſandra autem ipſa

I. Deplorat Troiam vaſtatam, v. 31,
   1) ab Hercule, v. 32.
   2) a Graecis, v. 52, vbi lamentationem adiungit, v. 69.

II. Recenſet varias clades, e bello Troiano orituras, et quidem

1) Tro-

Digitized by Google

1) Troianorum; in his

a) Paridis, qui

α) Helenam rapiet, v. 86.

β) eadem priuabitur a Proteo, v. 110.

γ) inanis in patriam redibit, v. 139.

(Hic recenſentur *quinque* Helenae proci, v. 146. *Theſeus* et *Paris*, v. 147. 148. *Menelaus*, v. 149. *Deiphobus*, v. 168. et *Achilles*, v. 172.)

δ) Graecos irritatos excitabit, v. 180. qui

א) Iphigeniam ſacrificabunt, v. 183.

ב) iureiurando conſtricti nauigabunt Troiam, v. 202.

aa) *generatim* nauigantes per mare, v. 216.

bb) *ſpeciatim* praeternauigantes Myrinnam, v. 243.

ג) Troiam vaſtabunt, v. 249.

b) Hectoris, v. 258.

c) Troili, v. 307.

d) Sororum, et quidem

α) Laodices, v. 314.

β) Polyxenae, v. 323.

e) Matris Hecubae, v. 330.

f) Priami, v. 335.

g) Sui

Digitized by Google

g) Sui ipſius, v. 348. cuius gratia quippe Pallas Graecis multa mala ſit immiſſura, v. 361.

2) Graecorum, v. 365. easque

a) ante reditum, vbi

α) alii naufragium facient et peribunt, v. 373. vt:

א) Aiax Locrenſis, v. 387. (hic inferitur generale de Graecis vaticinium, v. 408.)

ב) Phoenix, v. 417.

ג) tres alii, Calchas, v. 424. Idomeneus, v. 431. et Sthenelus, v. 433.

ד) duo alii, Mopſus et Amphilochus, v. 439.

β) alii, poſt varios errores, in terras peregrinas eiicientur, easque accolent, vt:

א) quinque in Cyprum venientes, v. 447.

aa) Teucer, v. 450.

bb) Agapenor, v. 479.

cc) Acamas, v. 494. (Hic inferuntur multa de Dioſcuris, Caſtore, Polluce, de Apharidis, Ida, et Lynceo,

Digitized by Google

ceo, eorumque inter ſe praelio, v. 503—568.)

dd) Praxander, et
ee) Cepheus) v. 586.

ב) Diomedes, cum ſociis, v. 592.

ג) Boeoti, v. 633.

ד) Vlyſſes cum ſociis, v. 648.

ר) Menelaus, v. 820.

ו) tres alii, Guneus, Prothous, et Eurypylus, v. 877.

ז) Philoctetes, v. 909.

ח) Epeus, v. 930. Hic inferuntur fata nonnullorum Troianorum, quorum

aa) alii incolent Siciliam, v. 951. (vbi de Segeſta, v. 968.)

bb) alii habitabunt circa Sirin et Leutarniam, v. 978.

ט) alii, qui conſcendent montes Tulleſios, v. 993.

י) alii, qui Terinam incolent, v. 1008.

יא) Nereus et Thoas, v. 1011.

יב) alii, qui Meliten occupabunt, v. 1027.

יג) Elpenor, v. 1034.

יד) Podalirius, v. 1047.

Digitized by Google

יט) Nauboli poſterorum nautae, v. 1067. (Hic interponitur hiſtoria Setaeae, mulieris Troianae, v. 1075.)

יי) alii, qui circa Lametum habitabunt, v. 1083. Hinc ſequitur epilogus huius catalogi, v. 1087.

b) poſt reditum, vbi non mitiora experientur fata, v. 1090, vt:

α) Agamemnon, v. 1099. vbi iterum ea de ſe quaedam immiſcet v. 1108.

β) Locrenſes, v. 1141. vbi rurſus quaedam inferuntur

א) de Hecuba, v. 1174.

ב) de Hectore, v. 1189.

γ) Idomeneus, v. 1214. Hic immiſcet quaedam de poſteris ſuis, et originem vrbis imperiique Romani, ab Aenea ad Romulum ac Remum deducti, explicat, v. 1226. Tandem cladum harum catalogum longum claudit, v. 1281. 1282.

III. Poſt inquiſitionem in cauſſas inimicitiae inter Europam et Aſiam v. 1283. nectit hiſtoriam breuem rerum inter vtramque geſtarum, vbi occurrunt

1) Phee-

Digitized by Google

1) Phoenices, rapientes Ionem, v. 1291.
2) Cretenſes, viciſſim rapientes Europam, v. 1295.
3) Argonautae, v. 1309.
4) Theſeus, v. 1322.
5) auus Caſſandrae, Thraciam vaſtans, et Hercules vindex, v. 1341.
6) Tyrrhenus, Italiam occupans, v. 1351.
7) Paris, v. 1362.
8) Graeci nonnulli, vt:
   a) Agamemnon, v. 1369.
   b) Oreſtes, v. 1374.
   c) Neleus, v. 1378.
   d) Dores, v. 1388.
9) Midas, v. 1397.
10) poſt varias clades mutuas, v. 1409. Xerxes, v. 1412.
11) Alexander M. et conſanguineus Caſſandrae, pacem cum eo facturus, v. 1435.

IV. Concludit longam oraculorum ſeriem, v. 1451—1460.

Digitized by Google

ΛΥΚΟΦΡΟΝΟΣ ΤΟΥ ΧΑΛΚΙΔΕΩΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ.

Digitized by Google

ΛΥΚΟΦΡΟΝΟΣ ΤΟΥ ΧΑΛΚΙΔΕΩΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ.

Λέξω τὰ πάντα νητρεκῶς, ἅ μ' ἱστορεῖς,
Ἀρχῆς ἀπ' ἄκρης. ἢν δὲ μηκυνθῇ λόγος,
Σύγγνωθι, δέσποτ'. ἐγὰρ ἥσυχος κόρη
Ἔλυσε χρησμῶν, ὡς πρὶν, αἰόλον στόμα·
Ἀλλ' ἄσπετον χέασα παμμιγῆ βοὴν,
Δαφνηφάγων φοίβαζεν ἐκ λαμπῶν ὄπα,

Σφιγ-

V. 1. Dicam omniam vere, quae me interrogas, inde ab initio; si vero paulo longior fuerit oratio, ignoscas, o Pria-

1. Λέξω τὰ πάντα νητρεκῶς) Duae introducuntur in hoc poëmate personae: altera Nuncii narrantis, Priami regis auscultantis altera. Vt enim solent in dramatibus ea, quae commode nequeunt in scenam proferri, per nuncios, testes oculatos, exponi: ita hic nuncius Cassandrae in carcerem conclusae appositus fingitur, qui eius verba subauscultaret, atque ad Priamum referret. Is nunc igitur, tamquam a Priamo de verbis a Cassandra prolatis interrogatus esset, vt ex fine libri liquet, attentione primum et benevolentia sibi comparata, oracula deinde Cassandrae per Mimesin, oratione recta, quam vocant, enarrat. Quod autem ad prima haec: *Dicam omnia, &c.* attinet, in iis imitatur Lycophron Homericum illud, τοὶ γὰρ ἐγώ τοι πάντα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.

3. ἥσυχος) modeste. Simile habes infra:

—— ἐ γὰρ ἥσυχοι
Πτερκεὺς δίκωπος σέλμα ναυτολῶν ἕλῃ.

Ceterum inter alia horum signa, qui numine sunt affiati,

LYCOPHRONIS
CHALCIDENSIS
ALEXANDRA,

Latine ad Verbum reddita.

DICAM omnia clare, de quibus me interrogas,
A ſummo principio: ſi vero producatur oratio,
Ignoſcas, here; nec enim modeſta virgo
Reſoluit oraculis os varium, ſicut antea,
Sed immenſum fundendo confuſumque clamorem,
Lauriuoro vaticinata eſt ore,

Ni-

me. Non enim modeſte, vt alias ſolet, filia tua, Caſſandra, locuta eſt; ſed vehementiſſime clamando fatidicum os

flati, recenſetur etiam illud, quod magno cum clamore confuſoque tumultuantur. Vnde eſt illud Lucani de quadam, quae enthuſiaſmum ſimulabat:

— ſub pectore ficta quieto
Verba refert, nullo confuſae murmure vocis,
Inſtinctam ſacro mentem teſtata furore; et poſtea:
— non rupta trementi
Verba ſono, nec vox antri complere capacis
Sufficiens ſpacium. —

4. Χρησμῶν) pendet ab omiſſo δίκα aut ſimili praepoſitione. Neque ἔλνεε h. l. eſt, vt Scholiaſtes vult, κατέπαυσε, *deſiuit*, ſed potius *incepit*, vt recte Potterus explicat. Non enim de *fine* vaticiniorum Caſſandrae, ſed de *initio*, nuntius loquitur. R.

4. αἰόλον) propter oracula varia et obliqua, quae ex ore prodibant.

6. δαφνηφάγων) fatidico. Lauri enim vis et proprietas multum putatur ad vaticinandum conducere. Quo factum eſt, vt ea vates coronari veſcique conſueuerint, quum erant oracula daturi, ſicut et poëtae verſus facturi

Σφιγγὸς κελαινῆς γῆρυν ἐκμιμουμένη.
Τῶν, ἅσσα θυμῷ καὶ διὰ μνήμης ἔχω,
Κλύοις ἄν, ὦ ναξ, καναπεμπάζων φρενὶ
Πυκνῇ, διοίχνει δυσφάτους αἰνιγμάτων
Οἴμας τυλίσσων, ἧπερ εὐμαθὴς τρίβος
Ὀρθῇ κελεύθῳ τὰν σκότῳ ποδηγέτει.
Ἐγὼ δ' ἄκραν βαλεῖδα μηρίνθῳ σχάσας,
Ἄνειμι λοξῶν ἐς διεξόδους ἐπῶν,
Πρώτην αἰράξας νύσσαν, ὡς πᾶηνὸς δρομεύς.
Ἠὼς μὲν αἰπὺν ἄρτι Φηγίᾳ πάγον

Κραι-

resoluit, et obscurissime vaticinata est. E quibus vaticiniis quaecunque reminisci possum, ea, quaeso, audias, et, pro sapientia tua, filum orationis filiae tuae persequere, qua potes, et qua ad obscura eius aenigmata intelligenda te facilis via deducit. Ego vero, more cursoris, emissus e

caput coronabant. Huc allusum est a Tibullo:

— *sic vsque sacras innoxia lauros Vescar.*

cui consentaneum est, quod Euripides Cassandram dixit χλωροκόμῳ σεφάνῳ δάφνας κοσμηθεῖσαν, ὅταν θεᾶς παντόσυνοι πνεύσως' ἀνάγκαι. Ac videtur hoc epitheton e Sophoclis Cassandra sumtum, de qua hunc versum citant grammatici; δαφνηφάγον ὀδόντι πρίετο σόμα. Fabula Daphnes in laurum conuersae omnibus est nota. Quare nos in his et similibus explicandis studio breuiores erimus.

7. κελαινῆς) obscurae, idque propter aenigmata, quae vulgata sunt. Cassandram autem obscure loquentem introducit Lycophron, vt decoro consulat. Alioqui tanta dictionis et vocum obscuritas in bono poëta, quemadmodum declarat Aristoteles, vix ferri posset.

9. κλύοις) Sic Atticos solere coram viris magnis loqui, omissa imperandi rusticitate, tradunt Graeci.

9. καναπεμπάζων) Sic Homerus: — καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο μύθων. Transcurrendi verbum a cursu pedum ad mentis agitationem translatum est.

12. κελεύθῳ) Iter facere hic metaphorice est auscultare, et audita perpendere: quemadmodum et cursus pro narratione ponitur: sic apud Eurip. Tiresias:

ἄκου-

Nigrae Sphingis vocem imitans.
Quorum quaecumque in mente et memoria habeo,
Audias, Rex, reputansque animo
Sagaci tranſcurre obſcuras aenigmatum
Scrutando cantiones, qua facilis ſemita
Recto itinere tenebroſa deducit.
Ego vero, valuam extremam ſoluens a fune,
Aggredior obliquorum curſum verborum,
Prima pulſans, tanquam curſor velox, repagula.
Aurora quidem altum Fagii iugum

Ce-

cancellis, aggrediar, curſum iſtorum aenigmatum enarrandorum perſequi:

v. 16. Aurora montem Fagium iam ſuperarat, et Tithonum ad radices eius montis in Cerne reliquerat,

ἄχρε δὴ τῶν θεσφάτων ἐμῶν ὁδόν.

13. Ἐγὼ δ') A curſu ſtadiorum translatio. Funem vocat, quo carceres erant obducti, teſte Pauſania Eliac. β. quem vide. Obliqua verba dicit obſcura Caſſandrae oracula.

13-15. Ἐγὼ δ' ἄκραν-δρομεύς) Locus paulo intricatior, qui tamen ita, ni fallor, conſtruendus eſt: ἐγὼ δὲ, σχάσας ἄκραν βαλβῖδα (ἀπὸ τῆς) μηρίνθε, ἀνειμι ἐς διεξόδους λοξῶν ἐπῶν, ἀράξας πρώτην νύσσαν, ὡς πτηνὸς δρομεύς. Βαλβὶς h. l. videtur dici locus, vnde curſores emittuntur, carceres, cancelli; νύσσα autem meta, ſed non *vltima*, verum *prima*, quae a curſore praetereunda eſt. Hanc nuntius pulſare ſe dicit, praetereuntem, prae feſtinatione. Vide quoque ad h. l. Potterum. R.

16. Φηγίς) montis, ad Oceanum orientalem ſiti, et a fagis dicti. Ad eius radices eſt Cerne inſula, quam nonnulli Hiberniam putant, et Ἰέρνην Strabonis. Hanno quoque in Itinerario ſuo Κέρνην recenſet, νῆσον μικρὰν, κατ' εὐθὺ Καρχηδόνος κειμένην. Iam Tithonus eſt Aurorae concubinus. Idem vocatur paternus Priami frater, quod Tithonum ex Rheone, Priamum ex Leucippe procreaverit Laomedon; quique heic ἀμφιμήτριος, is alibi ἀμφιμήτωρ, et ἀμφίγονος ſeu ἀμφίσγονος vocatur.

Κραμπνοῖς ὑπερποτᾶτο Πηγάσου πλεροῖς,
Τιθωνὸν ἐν κοίτῃσι τῆς Κέρνης πέλας
Λιπεῖσα, τὸν σὸν ἀμφιμήτριον κάσιν.
Οἱ δ' ὅσα γρώνης εὐγάληνα χερμάδες
Ναῦται λίαζον, κἀπὸ γῆς ἐσχάζοσαν
Ὑσπληγγας. αἱ δὲ παρθενοκτόνον Θέτιν
Ἰουλόπεζοι θεῖνον εὐῶπες σπάθαις
Πελαργοχρῶτες, αἳ Φαλακραίας κόρας,
Ὑπὲρ Καλυδνῶν λευκὰ φαίνεσαι πίλα,
Ἄφλασα, καὶ φώσσωνας, ὠργυιωμένους
Ἀπαρκτίας πρηστῆρος ἄθωνος πνοαῖς.
Ἡ δ' ἔνθεν σχάσασα βακχεῖον σόμα,

Ἄτης

v. 20. Nautae vero, Paridem ad Helenam deducturi, a terra soluebant, et naues Hellespontum traiiciebant, quarum remos vltra duas insulas Troianas, Calydnas, cernere poteramus,

20. εὐγάληνα) ab effectu. Nautas dicit eos, qui cum Paride profecturi in Graeciam erant.

22. παρθενοκτόνον Θέτιν) Per hoc, mare; per illud, Hellespontiacum intelligē, in quo Helle virgo periit. Nazianzenus Theologus alicubi παρθενικὸν πέλαγος dixit.

23. ἰουλόπεζοι) Iulus, qui et ὀνίσκος, vermis est multipes: eum quo nauem Paridis comparat, quoad ea remis, vt ille pedibus, abundaret.

24. Φαλακραίας κόρας) naues. Nam ex arboribus Phalacrae, quod est unum de quatuor Idae promontoriis, fabricatae erant. Simili venustate dixit Horatius:

Siluae filia nobilis:

et Varro Marcipore:

Phrenetici Septentrionum filii: quum de ventis loqueretur. Naues etiam ciconipelles vocat, quod instar ciconiarum partim albae sint, ratione velorum: partim nigrae, si naues ipsas consideres.

25. Καλυδνῶν) insulas duas Tro-

Celeribus iam ſuperuolabat Pegaſi alis,
Tithonum in cubili prope Cernen
Relinquens, tuum paternum fratrem:
Funes vero tranquillos a concavis ſaxis
Nautae ſoluebant, et a terra laxabant
Ancoras: virgicidam autem Thetim
Iulipedes pulcrae ſulcabant remis
Ciconipelles Phalacraeae filiae,
Vltra Calydnas albas oſtendentes alas,
Roſtraque et expanſa vela,
Septentrionalibus turbinis acuti flatibus:
Quum, diuinum reſolvens os fatidicum,

E

v. 28. Quum Alexandra, filia tua, o Priame, ex Ates collibus, in quibus eam carcere concluſiſti, ſic vaticinari coepit:

Troianas, de quibus lib. 13. Strabo. Albas alas dicit remos recens politos. Eſſe porro alas nauium, remos, non, vt quidam putarunt, vela, docet Homerus Odyſſea, ὃδ' ἐυήρε' ἐρετμά, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.

Simili quoque figura dixit Poëta remigium alarum: et Propertius:

— *claſſis centenis remigat alis.*

Admonet praeterea Pollux, extremas remorum partes πτερὰ καὶ ταρσοὺς dici. Cur denique alae nauium remi dicantur, nemo dubitabit, qui quidem remigationem ipſam aequaliter procedentem inſpexerit. Tum namque ſublati et demiſſi remi, auium ſpeciem in aëre volantium, et alas eodem agitantium modo, prorſus referunt.

27. ἀπαρκτίαις) Septentrionis, phraſis eſt Homerica, vt quum ait:

Νεφοφέη παρὰ νηὶ παλαιγενέος βασιλῆος:

nempe quum ἀπὸ κτητικοῦ ὀνόματος ἀναλυθέντος ποιεῖται γενικὴ σύνταξις, vt inquit Euſtathius.

Ἄτης ἀπ' ἄκρων βεπλανοκτίσων λόφων,
Τοιῶνδ' ἀπ' ἀρχῆς ἦρχ' Ἀλεξάνδρα λόγων.

Αἰ αἰ, τάλαινα θηλαμὼν κεκαυμένη,
Καὶ πρόσθε μὲν πεύκησιν ἁλαμηφόροις
Τριεσπέρου λέοντος, ὃν ποτε γνάθοις
Τρίτωνος ἡμάλαψε κάρχαρος κύων.
Ἔμπνους δὲ δαιτρὸς ἡπάτων φλοιδούμενος,
Τινθῷ λέβητος, ἀφλόγοις ἐπ' ἐσχάραις,
Σμήριγγας ἐσάλαξε κωδείας, πέδῳ,

Ὁ

v. 31. O misera patria, bis iam vastata ac vastanda! *primum* ab Hercule. qui in ceti, canis Neptunii, os aliquando

29. Ἄτης - λόφων) Colles Troianos intelligit, in quibus turris erat, Cassandrae carcer. Nominum origo hinc profluxit. Quum Dardanus e Samothracia in oppositam continentem profectus, vrbem ibi vellet exstruere, prohibitus est oraculi voce, quae omnibus eum locum habitaturis ἄτην, id est calamitatem et perniciem, instare praemonebat. Itaque appellati sunt Ates colles, et ἀτιολόφους vna voce, si Phauorino credimus. Postea Ilus oraculo accepto, vt vaccam sequutus, vbi illa primum procumberet, illic vrbem conderet, ad Ates colles deuenit (qui hic ideo vacciuagi vocantur, a vacca ad illos vsque euagata) et Ilium ibidem posuit.

31. θηλαμὼν) patria, nempe Troia. Sic in epigrammatibus Chrestodorus:

Δαρδανίλην ξύμπασαν ἐληΐσσαντο τιθήνην. id est, Dardaniam totam nutricem sunt populati.

Catullus patriam genitricem in Galliambo dixit.

32. πεύκησιν) Hercules ob denegatos equos, a Laomedonte sibi promissos, Troiam expugnauit. Eum trinoctem vocat, quia, vt inquit Propertius,

Iupiter Alcmenae geminas requieuerat arctos.

34.

E ſummis Ates vacciuagis collibus
Tales exorſa eſt Alexandra ſermones:

Heu heu miſera nutrix incenſa,
Ac priùs quidem nauibus turmiferis
Trinoctis leonis, quem aliquando maxillis
Aſper Tritonis canis deglutiuit.
Viuus autem diſſector inteſtinorum ambuſtus,
In calido campo, in ollae focis non ignitis
Iubas capitis deſtillauit

In-

inſiliit, et, diſſectis eius inteſtinis, viuus, nonniſi capillo aduſto, exiit; et qui ſuos ipſe infantes occidit;

34. Τρίτωνος) Neptuni, cuius canem vocat cetum, qui a Neptuno in agrum Troianum erat immiſſus. Eum Hercules interfecturus, totus a bellua fuit abſorptus, cuius inteſtina quum deinde in ventre diſſecuiſſet, poſtea, mortuo ceto, viuus exiit, capillis tantum amiſſis, quos nimius belluini ſtomachi calor decoxerat.

34. καρχαρόδοντος) Canes enim, et piſces omnes carniuori aſperos et ſerratos, non continuos, habent dentes: vnde et καρχαρόδοντες nuncupantur.

35. φλοιοδέμενος) calore ceti interno. Calidum campum vocat ceti ventrem, quem etiam ollam appellat ignis expertem: ſiquidem interno calore fouetur. Aliter Heſiodus ἄπυρον οἶκον dixit mare.

36. 37. Τυθῷ λέβητος—πέδῳ.) Quamuis Scholiaſtes hoc τυθὸς ſubſtantiue explicet, ego tamen adiective capiendum et cum πέδῳ coniungendum eſſe, cum Cantero arbitror, vt ſit *capax*, et ordo hic: ἐσάλαξε σμηρίγγας κωδείας τυθῷ πέδῳ λέβητος, i. e. *deſtillauit* (h. e. amiſit) *iubas capitis in capaci ollae ſolo*, (et) *in focis non ignitis*. Sane tropi valde duri ac difficiles, ſed amat hoc Lycophron. R.

Ὁ τεκνοραίστης, λυμεὼν ἐμῆς πάτρας.
Ὁ δευτέραν τεκοῦσαν ἄτρωτον βαρεῖ
Τύψας ἀτράκτῳ στέρνον, ἔν τ' αὐλῷ μέσῳ
Πατρὸς Παλαισοῦ χερσὶν ὀχμάσας δέμας,
Κρόνᾳ παρ' αἰπὺν ὄχθον, ἔνθα γηγενὴς
Ἵππων ταρακτὴς ἐστιν Ἰσχένᾳ τάφος.
Ὁ τὴν θαλάτ]ης Αὐσονίτιδος μυχοὺς
Στενοὺς ἐπιπ]εύσασαν ἀγρίαν κύνα
Κτανὼν ὑπὲρ σπήλυγγος ἰχθυωμένην,
Ταυροσφάγον λέαιναν, ἣν αὖθις πατὴρ
Σάρκας καταφθων λοφνίσιν δομήσατο,

Λέπ-

v. 39. Qui Iunonem nouercam, Neleo opitulantem, vulnerauit, qui ipsum patrem, Iouem, in Olympo vicit, vbi nunc Ischeni, patriam amantis, sepulchrum est;

38. Ὁ τεκνοραίστης) Vide Senecam Hercule Furente, et alios, qui Herculis historiam exposuerunt latissime, in his Diodorum Siculum. Alteram matrem dicit Iunonem, nouercam Herculis: quam ille, quum Neleo opem ferret, vulnerauit, quanquam diuinitas vulneribus non solet esse obnoxia. Historiam habet Homerus Iliad.

41. Πατρὸς Παλαισοῦ) Iouis, qui cum Hercule Olympicum certamen instituente luctatus est, et ex eo Luctator dictus. Sequentia verba tria gestum exprimunt luctantium, qui sese mutuo comprehendere solent, et constringere, id vno verbo Graeci dicunt διαλαβεῖν.

42. Κρόνᾳ παρ' αἰπὺν) Olympum, qui antea Saturnius collis dicebatur. Solebant enim olim loca omnia sublimia Saturno dicari. Pindarus Olympiis de Hercule, καὶ πάγον Κρόνᾳ προσεφθέγξατο. Similiter in Bibliis qui dicantur montes Dei, non, est obscurum.

43. Ἰσχένᾳ) qui quum pro ciuibus suis se deuouisset, in stadio sepultus est ad metam. Quidam hic malunt Ὠλένᾳ legere, cuius viri meminit Pausanias, quum de Taraxippis loquitur. Ponitur

Infanticida, patriae vastator meae,
Qui alteri matri inuulnerabili pectus
Graui vulneravit sagitta, et in stadio
Patris Luctatoris corpus manibus sustulit
Apud altum Saturni collem, vbi terrigenae
Equos turbans est Ischeni sepulcrum:
Qui maris Italici specus
Angustos obseruantem saeuam canem,
Supra scopulum piscantem leaenam
Tauros mactantem occidit: quam rursum pater,
Corpore lampadibus combusto, resuscitauit,
Non

v. 44. Qui Scyllam occidit, ob tauros Geryonis ibi ab ea ablatos, quam pater eius, Phorcus, combustam, resuscitavit;

tur autem per Synecdochen meta pro toto stadio.

43. Ἵππων ταραχτὴς) Hinc solent ea loca Taraxippi vocari, quod eo venientes equi terreantur. ἔδοξεν ἐν τοῖς Ἡλείοις, inquit alicubi Dio, ὡς δαιμονίᾳ τινὶ ὄντος, ἰδρύσασθαι βωμὸν Ποσειδῶνος. καὶ τὸ λοιπὸν φασὶν γεγονέναι τὸν τόπον ἀσφαλῆ.

44. Αὐσονίτιδες) Siculi, quod est prope Rhegium; nam et Euripides ait:

— ἣ τυρσηνὸν ὤκησεν πέδον.

Saeuam canem dicit Scyllam, Phorci filiam, quae quum Herculi tauros Geryonios abstulisset, ab eo fuit occisa. Eam deinde Phorcus, combustam ritu veterum, resuscitauit, vt fieret ἀθάνατον κακὸν, purgata per ignem faece terrestri: quale quiddam in Pelia et Hercule apud Ouid. in Achille apud Apollonium repraesentatur. Huc pertinet poëma Virgilii, Ciris.

46. ὑπὲρ σκόλυγγος) Expressit Homericum carmen Odyss. μ.

αὐτὰρ δ' ἰχθυάᾳ σκόπελον περιμαιμώωσα.

id est,

Illic piscatur scopulos circum vndique rimans.

Proserpinam dicit fatum seu mortem, quam Scylla, quum immortalis esset, non timebat.

50.

Αέπτυνιν ὁ τρέμεσαν ὐδαίαν θεάν.
Ἐξηνάριξεν ὃν ποτ' ἀξίφῳ δόλῳ
Νέκυς, τὸν ᾅδην δεξιώμενον πάλαι.
Λεύσσω σε, τλῆμον, δεύτερον πυρσεύμενην,
Τᾷς τ' Αἰακείοις χερσὶ, τοῖς τε Ταντάλου,
Λαΐτριναν οἰκευροῦσι, λειψάνοις πυρὸς,
Παιδὸς καταβροχθέντος ἀϑάλῳ δέμας·
Τοῖς Τευταρείοις βακόλοις πλεχώμασι,

Τὰ

v. 50. Quem denique Neſſus, centaurus, non gladio, ſed veneno illati ſibi ab eo vulneris, per Deianiram occidit.

50. ἀξίφῳ δόλῳ.) Veneno, quo Neſſus centaurus Herculi mortem procurauit. Hiſtoriam totam elegantiſſime Sophocles Trachiniis tractavit, vbi ſic inter cetera Hercules ipſe:

ἐμοὶ γὰρ ἦν πρόφαντον ἐκ πατρὸς πάλαι,
κρὸς τῶν πνεόντων μηδενὸς θανεῖν ὕπο,
ἀλλ' ὅστις ᾅδῃ ζῶσιν οἰκήτωρ πέλοι.

quae nos raptim ſic vertimus:

Nam Dius olim mi pater praedixerat,
Viuente dextra corruturum nullius,
Sed inferûm qui mortuus foret incola.

51. δεξιώμενον) Hoc vel de Noſſo poteſt intelligi, ſi legas δεξιούμενος, qui iampridem erat mortuus, antequam ipſius opera Hercules periret: vel de Hercule ipſo, ſi alteram ſequare lectionem, qui iam ante ad inferos venerat, Cerberum ablaturus. Quam enim adfert interpretationem tertiam Scholiaſtes de Plutone ab Hercule vulnerato, et iaculis tanquam epulis excepto, ea nimis dura videtur.

53. Αἰακείοις) Vocabulo ſum vſus Plautino. Tria autem hic ponit Poëta, ſine quibus in caſtra Graecorum aduectis non poterat, vt ferebant oracula, Troia capi: oſſa Pelopis (quibus tamen quidam Rheſi equos ſubſtituunt,) Neoptolemum Achillis filium, et ſagittas Herculis,

Non timentem Proſerpinam infernam deam:
Quem quondam dolo necauit inermi
Mortuus, Orco dudum ſalutato.
Video te, miſera, ſecundo comburi
Aeacidinis manibus, et Pelopis
A flamma devorati
Reliquiis ignis, Laetrinam tenentibus,
Et Teutari bubulci telis.

Quae

v. 52. Sed *iterum* vaſtaberis tribus rebus, 1) manu Neoptolemi, Aeacidae, 2) oſſibus Pelopis, a Tantalo patre cocti, ac Laetrinae in Elide ſepulti, et 3) ſagittis Herculis, quas ille a Teutaro, Amphitryonis bubulco, accepit.

culis, quae penes Philoctetem erant. His ergo tribus (quamquam alia tria ponit Plautus Bacchidibus) Ilii perdendi cauſam tribuit. Per manus Aeacidinas primum Neoptolemum ſeu Pyrrhum intellige, Aeaci pronepotem.

53. Ταντάλῳ) Filii Tantali, inquit Poëta. Ego *Pelopis*, quod idem valet, expoſui, quo ſenſus eſſet facilior. Laetrina eſt Elidis vrbs, abſque diphthongo ſcribenda, vt patet ex verſu paulo poſt ſequente:

ἔστιλ' Ἐρεχθεὺς ἐς λετριναίας γυίας.

Pauſanias quoque Letrinos vocat.

55. καταβροχθέντος) quum a patre Tantalo coctus, Diis ad epulandum propoſitus eſt. Reliquias ignis dicit oſſa ex rogo ſeruata, de quibus quidem Palladium fertur exſtructum fuiſſe.

Elide ſolebat oſtendi Pelopis coſta, quam eburneam affirmabant:

Plin. lib. 28. cap. 4. Eam in itinere ſubmerſam, quum Troiam deferretur, tradit Pauſanias.

56. Τευταρείοις) Scythae, qui fuit Amphitryonis bubulcus, Herculemque et iaculandi artem docuit, et ſagittis donauit: quamuis hoc Homerus ac Theocritus Euryto tribuant. Iam phraſis haec ſimilis eſt ei, quae praeceſſit in verſu:

ἀπαρχετίοις πρηϋπῆρες αἴθωνες πτεραῖς.

57.

Τὰ πάντα πρὸς φῶς ἡ βαρύζηλος δάμαρ,
Στείλασα κοῦρον τὸν κατήγορον χθονὸς,
Ἄξει, πατρὸς μομφῆσιν ἠγριωμένη,
Λέχεων θ' ἕκατι, τῶν τ' ἐπεισάκτων γάμων.
Αὐτὴ δὲ φαρμακουργὸς, οὐκ ἰάσιμον
Ἕλκος δρακοῦσα τὸ ξυνευνέτης λυγρὸν,
Γιγαντοραίστοις ἄρδισι τεθρωμένη
Πρὸς ἀνθοπλίτας, ξυνὸν ὀγχήσει μόρον,

Πύρ-

v. 57. Quae omnia tibi accident per aemulam Helenae, Oenonen, Paridis vxorem, quae quidem Corythum filium mittet ad prodendam Graecis Troiam, sed tamen, cum

57. δάμαρ) Oenone, quam Paris ante Helenam duxerat, vt patet ex Ouidii epistola Oenones ad Paridem. Eam Clemens Alexandrinus lib. Stromatum primo inter vates recenset, his verbis: Ἕλενος ἤδη καὶ Λαοκόων καὶ Οἰνώνη καὶ Βρῆνος ἐν Ἰλίῳ. Vbi sane putarim legendum vno verbo Κεβρῆνος, fuit enim Oenone Cebrenis filia. Ceterum, quod heic adfert Scholiastes de Corytho, Oenones filio, qui Graecis dux fuerit Troiam nauigantibus, probare non possum, quum praesertim nullo nitatur testimonio. Existimarim potius haec de Heleno vate, Priami filio, esse intelligenda: qui, ut ex Calabro constat, odio in Troianos et Alexandrum concepto, ad Graecos transfugit, vt scribunt Orpheus ac Tryphiodorus, illisque tum oracula de Troia capienda exposuit, quod testatur etiam Sophocles Philoctete, tum adiutor fuit vna cum Antenore, vt Palladium furtim auferrent, in quibus quidem perpetrandis Oenones quoque operam interfuisse, fit verisimile. Heleno porro ob hanc operam Graecis praestitam, libertatem primum, deinde etiam Neoptolemi regnum ex parte obtigisse, docet Virgilius tertio.

57. πρὸς φῶς ἄξει.) Scholiastes φανερώσει, perperam, vt opinor. Nullum enim in fabulis vestigium est, Oenonen *secreto aliquo in lucem proferendo*, Troianis nocuisse, sed tantum, vt ipse Lycophron statim addit, mittendo Corytho filio, vt Graecos aduersus patriam suam

Quae omnia in lucem uxor aemula,
Miſſo iuuene terrae proditore,
Proferet, patris accuſationibus exaſperata,
Cubiliumque cauſa et peregrinarum nuptiarum.
At ipſa medica immedicabile
Vulnus mariti tetrum intuita,
Gigantiperdis ab aduerſario ſagittis
Vulnerati, communem obibit mortem,

Sum-

videbit, Paridem a Philoctete ſagittis Herculis inſanabiliter vulneratum eſſe, pariter mortem occumbet, et ſe, mariti amore, e turri praecipitabit.

ſuam duceret. Igitur πρὸς φῶς ἄγειν nihil aliud eſt, niſi *ad effectum perducere*, *occaſionem praebere*, vt 1) per Neoptolemum, 2) oſſa Pelopis, 3) ſagittas Herculis, capi Troia poſſet. R.

59. πατρὸς μομφαῖσιν) haud dubie Cebrenis, qui ei exprobrabat, quod ſe, coniugem legitimam, a Paride, marito, per adulterium cum Helena, tantopere violari impune pateretur. R.

60. γάμων.) Helenae, quam Paris, Oenone relicta, pro vxore habebat.

61. Αὐτὴ δὲ) Quum Paris a Philoctete vulneratus ad Oenonen confugiſſet, quam ſciebat medicinae peritam eſſe (vt teſtatur etiam Ouidius), ſanari tamen non potuit, quod eſſent Herculis tela, quibus ipſe vulneratus fuerat, letalia. Sic ergo mortuo Paride, Oenone mox, prae nimio mariti deſiderio, mortem ſibi conſciuit, atque e turri ſe in rogum Paridis praecipitauit.

63. γιγαντοφαίσοις) Quibus olim Hercules gigantes Thraces cum Ioue belligerantes confecerat. Aduerſarium dicit Philoctetem. Hiſtoriam tradit Calaber lib. 10.

64. ξυνὸν ἐγχήσει μέρος) *Commune letum* aut intelligendum eſt de eo mortis genere, quod Oenone cum multis aliis commune habet, qui ſe pariter ex alto praecipitarunt, aut, (quod malim) de morte ea, quam *communiter*, h. e. *ſimul* cum Paride marito, obiit, etſi hic ſagitta percuſſus eſt, illa ſe de turri praecipitauit. De lectione verbi ἐγχήσει vide infra ad v. 1049. R.

72.

Πύργων ἀπ' ἄκρων πρὸς νεόδμητον νέκυν
Ῥοιζηδὸν ἐκβράσασα κύμβαχον δέμας.
Πόθῳ δὲ τῷ θανόντος ἠγκισρωμένη,
Ψυχὴν περισκαίροντι Φυσήσει νεκρῷ.
Στένω, στένω σε δισσὰ καὶ τριπλᾶ, δορὸς
Αὖθις πρὸς ἀλκὴν καὶ διαρπαγὰς δόμων,
Καὶ πῦρ ἐναυγάζεσαν αἰῶνιον.
Στένω σε, πάτρα, καὶ τάφους Ἀτλαντίδος
Δύπλα κέλωρος, ὅς ποτ' ἐν ῥαπλῷ κύτει,
Ὁποῖα πόρκος Ἰσριεὺς τε[ρ]ασκελὴς,
Ἀσκῷ μονήρης ἀμφελυ[ρ]ώσας δέμας,
Ῥυθειμνιάτης κέπφος ὡς, ἐνήξατο,
Ζήρινθον ἄντρον τῆς κυνοσφανοῦς θεᾶς
Λιτῶν, ἐρυμνὸν κτίσμα Κυρβάντων, Σάσν,
Ὅτ'

v. 69. Ingemiſco propter te ſaepius, et propter impendentem expugnationem tuam.
v. 72. Defleo te, et ſepulchra maiorum, inprimis Electrae, et

70. πρὸς ἀλκὴν) Haec verba aut conſtruenda ſunt cum ἐκναγάζεσαν, aut potius tmeſis eſt pro: προσεκαυγάζεσαν ἐπὶ ἀλκὴν, quod praetulerim. R.

72. τάφους) Multitudinis numerus pro ſingulari. Dardanum autem intelligit, ex Electra Atlantis filia, et Ioue prognatum, cuius ſepulcrum ad Troiam erat.

73. δύπτα) quia diluuii Deucalionei tempore, vt ſequitur, e Samothracia in Phrygiam enatauit ſuper vtres conſutos, idque ſolus, inſtar apri Iſtrii, quem ſingularem et μόνιον vocant. Nam quod hic de porco nugatur Scholiaſtes, eſt prorſus ineptiſſimum. Simpliciter enim intelligendum eſt, Dardanum e Samothracia in Phrygiam enataſſe more fulicae, auis marinae, et quidem ſolum, inſtar apri, qui ſingularis et ſoliuagus, non gregatim paſci ſolet. Porci autem vocabulum de apro antiquitus Graece ſumi, ex Varrone nos docuit Ioſe-

Summis e turribus ad recens cadauer
Impetuoſe corpus praeceps proiiciens:
Mortuique ſtimulata deſiderio,
Animam in palpitans exſpirabit cadauer.
Defleo defleo te bis terque, rurſus
Haſtae vim, et aedium direptiones
Spectantem, ignemque vaſtatorem.
Defleo te, patria, et ſepulcra Electrae
Filii, natatoris: qui olim in utre conſuto
Inſtar Iſtrii apri quadrupedis
Singularis, utri corpus inuoluens,
Tanquam Rithymnia fulica enatauit,
Zerinthum caniuorae antrum deae
Relinquens, Saum, munitum Corybantum aedificium:

Quando

filii eius, Dardani, qui in diluuio Deucalioneo, e Thracia in Phrygiam, ſuper vtres conſutos, ſolus, tanquam fulica maritima, enatauit;

Ioſephus Scaliger, vir doctiſſimus. Eſt etiam hic notandum, quod in Phrygiam dicitur veniſſe Dardanus diluuii tempore. Phrygia enim prima ex aquis poſt diluuium apparuit, vt his verſibus docuit Sibylla:

Ὦ Φρυγίη, πρώτη δ' ἀναδύσῃ ἀφ' ὕδατος ἄκρη,
Πρώτη δ' αὖ θρέψεις γενεὴν ἑτέρην ἀνθρώπων.

76. Ῥιθυμνιάτης) Cretica; eſt enim Rhithymna Cretae vrbs: quae quia maritima eſt, fulicis, et aliis auibus marinis abundat.

77. ἄντρον) in Samothracia ſitum, vt teſtantur etiam Ariſtophanis ſcholia. Canivoram deam vocat Hecaten, quia, vt inquit Ouidius,

Exta canis Hecatae vidi libare Sapaeos.

Saus eſt Thraciae promontorium, in quo erat antrum Hecates, ſiue Rheae, quam Corybantes colebant, alii tamen Saonem ponunt inſulam.

Ὅτ' ἠμάθυνε πᾶσαν ὀμβρήσας χθόνα
Ζηνὸς καχλάζων νασμός. οἱ δὲ πρὸς πέδῳ
Πύργοι κατηρείποντο. τοὶ δὲ, λοισθίαν,
Νήχοντο, μοῖραν πρεμμάτων δεδορκότες.
Φηγὸν δὲ, καὶ δρύκαρπα, καὶ γλυκὺν βότρυν
Φάλαι τε καὶ δελφῖνες, οὔ τ', ἐπ' ἀρσένων,
Φέρβοντο φῶκαι, λέκτρα θουρῶσαι βροτῶν.
Λεύσσω θέοντα γρηνὸν ἐπλερωμένον
Τρήρωνος εἰς ἅρπαγμα πεφνώσας κυνὸς,
Ἢ τόργος ὑγρόφοιτος ἐκλοχεύεται,
Κελυφάνῳ στρίβιλον ὀστακωμένην.
Καὶ δή σε ναύτην Ἀχερουσία τρίβος
Καταβάτις πύγεργον ἁ πατρὸς κάπρους
Στείβοντα ῥακτῶν βυσάθμων ξενώσεται,

Ὡς

v. 79. Quo tempore grando et imber totam terram vastabat, turribus humi cadentibus, hominibus vero, morte ante oculos conspecta, enatantibus, maritimis denique animalibus arborum fructus vorantibus, et in hominum cubilia ingruentibus.

83. Φηγὸν δὲ) Simile est apud Horatium illud:

Piscium summa genus haesit ulmo: et Ouid.

— *hic summa piscem deprendit in ulmo.*

85. βροτῶν.) Phocas hominum amore capi, tradit Scholiastes, quod an verum sit, viderint alij. Mihi potius hoc videtur innuere Poëta, in diluuio pisces omnia loca libere peruagatos, etiam in aedes, hominumque cubilia deueniisse, et illic fuisse commistos, vbi solebant homines somnum capere.

85. θυρῶσαι) est forma verbi valde inusitata, cum frequentius occurrat θυρέω et θυρόω, quam θυρόω; vnde ab illis fieri debebat potius θυρῶσαι, quod ipsum quoque habet diserte codex Witebergensis, chartaceus, ab Aristobulo Apostolio scriptus. Sed praeter hunc vnum nullus alius neque codex, neque editio, omnes potius in θυρῶσαι, a θυρόω, mire consentiunt. R.

86.

Quando cunctam vastabat humectans terram
Grandinosus Iouis imber, turribus quidem
In solum cadentibus, hominibus vero natantibus
Vltimo ante oculos fato conspecto:
Glandes autem, fructusque, et vuas dulces
Balaenis delphinisque depascentibus, et phocis,
Quae in humana virorum irruebant cubilia.
Video currentem grypem alatum
Ad columbae rapinam, canis necandae:
Quam vultur vndiuagus genuit,
Oui testa rotundam circumtectam.
Te sane, nauta timide, Acherusia
Decliuis semita non iam patris simum
Asperorum bubilium calcantem excipiet,

Vt

v. 86. Video Paridem fratrem, raptorem, naue euntem ad rapiendam Helenam, Iouis ex oue Ledae filiam.
v. 90. Ergo tu, o Paris lasciue, Lacedaemonem ibis, nec iam in patris bubili versabere, aut de forma triuni Dearum iudicabis;

86. γρυπὸν) Paridem raptorem. Si quis γρυπὸν malit, torrim exponet, et aeque de Paride intelliget, qui etiam infra, vbi de Philoctete agit Cassandra, φιτρὸς seu torris vocatur, propter Hecubae somnium, quo per torrim ac facem Paris indicabatur. Alatum vocat propter nauem, qua vehitur.

87. τρήρωνος.) Helenae, quam propter libidinem columbam vocat: canem propter impudentiam. Notum est enim illud Homericum,

ἔπειτ' ἐμῦσε κυνός,

Vulturem deinde sumit pro olore rapaci; nec est ignota fabula Iouis in cygnum conversi, et oui Ledae, ex quo Helena cum Dioscuris prodiit.

90. Καὶ δήσε.) Apostrophe ad Paridem in Graeciam nauigantem. Acherusia via est iuxta Taenarum, qua Lacedaemonem itur. Per simum intelligit stabula; erat enim Paris pastor et agricola, ritu antiquo.

Ὡς πρόσθε, κάλλος τὸν θυωρίτην τριπλᾶς.
Ἀλλ' ὀρίμων μὲν ἄντι, Γαμφηλὰς ὄνα
Καὶ Λᾶν περήσεις, ἀντὶ δ' εὐχείλα κάπης
Καὶ μηλιαθμῶν, ἠδὲ χερσαίας πλάτης,
Τραμπὶς σ' ὀχήσει καὶ Φερέκλειοι πόδες
Διοσσὰς σαλάμβας κἀπὶ Γυθίᾳ πλάκας,
Ἐν αἷσι πρὸς κύνεα καμπύλας σχάσας
Πεύκης ὀδόντας, ἕκτορας πλημμυρίδος,
Σκαρθμῶν ἰαύσεις εἰναφώσσωνα σόλον.
Καὶ τὴν ἄνυμφον πόρτιν ἁρπάσας λύκος,
Δυσῖν πελειᾶν ὠρφανισμένην γονῆς,
Καὶ δευτέραν εἰς ἄρκυν ὀθνείων βρόχων
Λῆξιν

v. 94. Sed pro ſtabulis Maleam et Lan, vrbem, traiicies, et prō praeſepi, ouili, et pedo, nauis a Phereclo exſtructa te Lacedaemonem vehet,

v. 99. vbi, ad petram appellens, nautas a nauigatione diuturna reficies,

93. κάλλος θυωρίτην τριπλᾶς.) Quum de trium dearum pulcritudine iudex datus eſſes; tunc enim in Ida eras prope ſtabula paterna. Iudicium Paridis elegantiſſime deſcriptum qui volet videre, legat Coluthum Thebanum: ſed in ſomnis contigiſſe, quemadmodum recte monet Dares, meminerit. θυωρίτης ſeu venditor hic aeſtimatorem et iudicem notat.

94. ὀρίμων) Stabula exponenda ſunt ὅρειμα, ex Heſychio. Scholiaſtes enim hoc loco, vt ſaepe alibi, egregie hallucinatur. Malea Laconiae eſt promontorium, Las vero vrbs, quam Homerus Λᾶαν vocat. Terreſtrem remum dicit pedum paſtorale.

97. Φερέκλειοι πόδες.) naues, quae a Phereclo conſtructae erant, teſte Colutho, vnde et Ouidius:

Hac duce Sigeo dubias a littori feci
Longa Phereclea per freta puppe vias.

98. σαλάμβας) Laconiae iuxta Taenarum. Strabo vocat θυρίδας Ταινάρου. Gythium eſt nauale Spartae, ſicut Piraeus Athenarum.

100. Πεύκης ὀδόντας) ancoras, quas apud Lucianum tumidus

Vt ante, formae tribus iudicem:
Sed pro ſtabulis quidem Maleam
Et Lan traiicies: pro pabuloſo vero praeſepi,
Ouilibuſque, et remo terreſtri,
Nauis te et Phereclei pedes vehent
Ad oſtia gemina, et Gythii aequora:
Vbi curuos ad petras eiiciens
Nauis dentes, aeſtum inhibentes,
Iactationibus liberabis vniuelem claſſem:
Multiuiramque rapiens lupus iuuencam
Duarum columbarum fetu orbatam,
Et in ſecunda externorum laqueorum retia
Cap-

v. 102. Helenam, ſeparatam a duabus filiabus, Iphigenia et Heſione, et bis iam in exterorum manus venientem (prius ſc. a Theſeo raptam) in medio Baccharum et Leucotheae ſacrificio occupatam, rapies, et

midus Lexiphanes, cuiusque dictio cum Lycophronica ibidem comparatur, ναυσιπέδας vocat. Duas columbas dicit Iphigeniam et Hermionen. Alii ſolam Hermionen ex Helena genitam aſſerunt.

102. ἄνυμφον) Scholiaſtes exponit πολύανδρον, Canterus *multiuiram*, Scaliger, *viroſam*, neſcio vnde omnes, cum multo ſimplicior, nec minus contextui aptum ſit, *male nupta*, *infeliciter collocata*. R.

104. δευτέραν) Prius enim a Theſeo ſeptennis rapta fuit Helena, poſterius a Paride. Aucupem dicit Paridem. Quomodo pennis ferae capiantur, docet Gratius; quo pertinet illud Virgilii:

Ceruum puniceae ſeptum formidine pennae:

et Lucani:

—— *dum pauidos formidine ceruos*
Claudat odoratae metuentes aëra pennae:

et Senecae initio Hippolyti: *Picta rubenti linea penna*
Vano claudat terrore feras.

Hanc pennam Oppianus δῆμα πολύχροον appellat, et δημαλέην μήχανον.

Λῆΐτιν ἐμπταίσασαν ἱξευτῇ πτερῷ,
Θύσηισιν ἁρμοῖ μηλάτων ἀπάργματα
Φλέγεσαν ἐν κρόκησι καὶ βύνῃ θεᾷ,
Θρῄξεις ὑπὲρ Σκάνδειαν Αἰγίλῃ τ' ἄκραν,
Αἴθων ἐπακτὴρ καγχαλῶν ἀγρεύματι.
Νήσῳ δ' ἐνὶ δράκοντος ἐκχέας πόθον,
Ἀκτῆς διμόρφῳ γηγενῆς σκηπτοχίας,
Τὴν δευτέραν ἕωλον οὐκ ὄψει Κύπριν,
Ψυχρὸν παραγκάλισμα, κἀξ ἀνειράτων

Κε-

v. 108. In Aegyptum exsultans cum praeda abibis.
v. 110. Sed cum Salamine, in Attica, eâ abusus fueris, non pot-

105. ἐμπταίσασαν.) Ita Potterus legit, Canterus ἐμπαίσασαν alii, ἐμπεσοῦσαν; tres codd. vero Witteberg. constanter ἐμπέσασαν. Res, quoad sensum, eodem redit. R.

106. Θύσηισιν) nymphis marinis, quibus Helena sacrificabat, somnio quodam, vt nonnulli volunt, territa; tamen potest hoc etiam ad Isthmium festum referri, de quo Statius sexto:

— *quoties animosa resumit*
Leucothoë gemitus et amica ad littora festa
Tempestate venit. —

Inoni quidem Megarenses quotannis sacrificabant, nec non celebrabant eius ferias Epidaurii Lacones.

106-107. Θύσηισιν-καὶ Βύνῃ θεᾷ.) Quid hic Bacchis cum Leucothea coniunctionis intercedat, vt communi sacrificii honore ab Helena afficiantur, si quis fortasse quaerat, is *Thebas*, communem vtrarumque patriam, cogitet. Bacchus enim, (cuius ministrae sunt Bacchae) Semeles et Iouis filius erat, Cadmi nepos; Leucothea autem (antea *Ino*) pariter ab hoc (Cadmo) progenita, adeoque ipsa Bacchi matertera. R.

108. Θρῄξεις) in Ægyptum, quo Paris confugit (vel saltem tempestate delatus est Herodoto teste), quod a Spartanis sibi metueret. Scandea Citherorum est nauale secundum Pausan. et Stephanum. Thucydidis interpres duas ait esse in Citheris vrbes, alteram insulae cognominem, alteram Scandeam.

Aegi-

Captiuam impingentem aucupis penna,
Bacchis recens ouium libamina
In litore adolentem atque Leucotheae deae,
Curres ultra Scandeam et Aegili promontorium
Exultans praeda venator vehemens.
Effuso autem cupidine in draconis insula
Atticae, quod est biformis terrigenae regnum,
Alteram vanam non experiere Venerem,
Inane amplexamentum, et vacuis

E

eris vlterius ea frui, sed eius loco inane Helenae simulacrum amplexaberis.

Aegilus est Peloponnesi promontorium.

110. Νήσῳ δρακόντος.) Salamine, Atticae vrbe, quam draco quondam infestauit a Cychreo post interfectus. Huc pertinere videtur Homeri carmen:

Νήσῳ δ' ἐκ Κρανάην ἐμίγην φιλότητι καὶ εὐνῇ.

hic enim Κρανάη quidam pro Ἀτθίδι sumunt. Biformem dicit Erichthonium, qui e terra procreatus, serpentis habuit pedes, et Athenis regnauit; nam ab ipso Athenienses nuncupantur Erichthonii.

111. ἀκτῆς - σκηπτοχίας) Hi Genitiui cum praecedentibus, et inter se sic cohaerent: *In insula Draconis, ἀκτῆς*, i. e. *quae est in Attica, σκηπτοχίας* (per appositionem) i. e. *quae* (Attica) *est ditionis, διμόρφου γηγενοῦς*, i. e. *Erichthonii*. De re ipsa vide Canteri notam ad h. l. R.

112. ἔωλον - Κύπριν) Ἔωλος proprie *hesternum*, *pridianum quid* denotat, et frequentissime de cibis vsurpatur. Iam cum, quae hesterna sunt, non *primum*, sed *iterum* adhibeantur, patet, ἔωλον h. l. esse ἐπεξήγησιν praecedentis, δεντέραν, nec proinde a Cantero, (qui ad verbum vertisse vult videri) per *vanam Venerem*, sed per *iteratam* verti debuisse. Sed eum Scaligeri verbo haud dubie eo induxerat. R.

113. Ψυχρὸν.) Paridi enim, quum in Ægyptum venisset, Proteus Helenam ademit, vt sequitur, reddito eius simulacro, cum quo Troiam ille rediit. Assentiuntur huic historiae Stesichorus et Euri-

Κεναῖς ἀφάσσων ὠλένῃσι δέμνια.
Ὁ γὰρ σε συλλέκτροιο Φλεγραίας πόσις
Στυγνὸς Τορώνης, ᾧ γέλως ἀπέχθεται
Καὶ δάκρυ, νῆϊς δ' ἐσὶ καὶ τητώμενος
Ἀμφοῖν, ὁ Θρήκης ἔκποτ' εἰς ἐπακτίαν,
Τρίτωνος ἐκβολῇσιν ἡλκισμένην
Χέρσον, περάσας, ἀχὶ ναυάτῃ σόλῳ,
Ἀλλ' ἀσιβητον οἶμον, οἷά τις σιφνεὺς,
Κευθμῶνος ἐν σήραγγι τετρήνας μυχὸς,
Νέρθεν θαλάσσης ἀτραποὺς διήνυσε,
Τέκνων ἀλύξας τὰς ξενοκτόνους πάλας,
Καὶ πατρὶ πέμψας τὰς ἐπηκόους λιτὰς,
Στῆσαι παλίμπουν εἰς πάτραν, ὅθεν πλάνης
Παλληνίαν ἐπῆλθε, γηγενῶν τροφόν·
Κεῖνός σε, Γουνεὺς ὥσπερ, ἐργάτης δίκης,

Τῆς

v. 115. Nam Proteus, Torones, Threſſae, coniux, qui ob filiorum, Tmoli ac Telegoni, interitum nec dolet, nec gaudet, et, qui a Neptuno patre impetrauit, vt per ſubterraneam cauernam Aegyptum rediret, vnde in Thraciam prius venerat, —

pides: quamquam hic Iunoni hoc factum tribuit, de qua ſic ait initio Helenae:

Δίδωσι δ' οὐκ ἔμ', ἀλλ' ὁμοιώσασ' ἐμοὶ
Εἴδωλον ἔμπνουν, ἡραῖα ξυνθεῖσ' ὑπο,

Πριάμου τυράννου παιδί. —

115. πόσις) Proteus.

116. ᾧ γέλως ἀπέχθεται.) Proteus Ægyptius (Thracem Virgilius facere videtur) quum in Thraciam veniſſet, duos ex Torona procreauit filios, Tmolum et Telegonum. Ii quum hoſpites omnes lucta victos occiderent, Proteus id aegre ferens, a Neptuno patre impetrauit, vt per ſubterraneam quandam cauernam in Aegyptum rediret. Poſtea vbi reſciuit, filios ſuos ab Hercule eſſe interfectos, nec gauiſus eſt eorum obitu, quia filii: nec etiam doluit, quoniam improbi fuerant. Sic apud Euripidem Theſeus, intellecto Hippolyti interitu:

Οὔθ' ἡδομαί τοῖσδ', ὥσθ' ἁπέχθομαι κακοῖς.

Nec aliter apud Platonem Phaedo moriente Socrate ſibi accidiſſe refert.

120.

E ſomno palpans vlnis cubile.
Nam te inuiſus Phlegraeae coniugis
Maritus Toronae, qui riſu abſtinet
Et lacrymis, expers et carens
Vtroque: qui e Thracia quondam in litoralem
Nili ſulcatam excurſibus
Terram traiecit, non nauali profectione,
Sed inuia via, ſicut talpa
In hiatu cauernae perforatis ſinubus,
Subter mare iter faciens,
Liberorum hoſpicidas fugiendo luctas
Patrique preces fundendo impetrabiles,
Vt ſe reducem ſiſteret in patriam, ex qua erro
In Palleniam venerat, nutricem gigantum:
Ille te, tanquam Guneus iuſtitiae miniſter,

Et

v. 128. Hic igitur te, tanquam alter Guneus, Arabum iudex iuſtiſſimus, ac Themidis ſacerdos, Helena tua priuabit, et pro ea inane idolum tibi ſubiiciet,

120. χέρσον.) Aegyptum, quam Nilus quotannis aeſtate ſuperueniens fecundat; vnde infra θερμότοις γύαις vocantur. Nilum etiam Apollonius Tritonem vocat,

καὶ ποταμὸς τρίτων καλλιῤῥέος, &c.

Nam, vt ex Hecataeo traditur, olim fuit nominatus Oceanus, Aegyptus (vt ab Homero), Aetos, Triton, ac demum Nilus, a Nilo quodam Aegypti rege. Palleniam dicit, quae poſtea Phlegra eſt vocata, teſte Herodot.

128. Γυνεὺς.) Is quondam in Arabia iudex iuſtiſſimus fuit: cui nunc Proteum confert. Ichnaea vocatur Themis ſeu Nemeſis, ab Ichnis, vrbe Macedoniae, ſecundum Strabonem et Stephanum, quibus hic aſſentior potius, quam Scholiaſti. Diodorus in Epigramm.

Ἀδρήστειά τε δία καὶ ἰχναίη σε φυλάσσοι
Παρθένος, ἡ πολλοὺς ψευσαμένη τέμεσσι, id eſt,
Adraſtea, precor, te diua, Ichnaeaque virgo
Conſeruet, multos fallere ſueta dea.

Τῆς θ' ἡλίβ Θυγατρὸς Ἰχναίας βραβεὺς,
Ἐπεσβολήσας λυγρὰ, νοσφιεῖ γάμων,
Λίπτοντα κάσσης ἐκβαλὼν πελειάδος.
Ὃς, τὲ Λύκε τε καὶ Χιμαιρέως τάφε
Χρησμοῖσι κυδαίνοντας οὐκ ἀϊδέμενος,
Οὐδ' Ἀνθέως ἔρωτας, οὐδὲ τὸν ξένοις
Σύνδορπον Αἰγαίωνος ἀγνίτην πάγον,
Ἔτλης θεῶν ἀλοιτὸς ἐκβῆναι δίκην,
Λάξας τράπεζαν κἀνακυπώσας θέμιν,
Ἀρκτὰ τιθήνης ἐκμεμαγμένος τρόπους.
Τοί γαρ ψαλάξεις εἰς κενὸν νευρᾶς κλύπαν,
Ἄσιτα καδώρητα Φορμίζων μέλη.
Κλαίων δὲ πάτραν τὴν πρὶν ἠθαλωμένην
Ἴξη, χερσὶν εἴδωλον ἠγκαλισμένος
Τῆς πενταλέκτρε θυάδος Πλευρωνίας.

Γυια)

v. 132. Tibi, inquam, qui nec Spartanos, Troiae ad ſepulchra filiorum Promethei ſacrificantes, nec Anthei amorem, (quem improuiſo occideras, ideoque cum Menelao, in Graeciam reduce, eo fugeras) nec denique ius hoſpitii reueritus, auſus fuiſti vrſam, quae te olim lactauit, ſcelere tuo imitari.

132. Λύκε τε καὶ Χιμαιρέως) filiorum Promethei, quorum ſepulcris in Troia ſitis quum nondum eſſent iuſta facta, fames autem Spartanos premeret, reſpondit Apollo, non eam ante ceſſaturam, quam Spartanus aliquis Troiam profectus, ad haec ſepulcra ſacrificaret. Itaque miſſus eſt Menelaus, et a Priamo Parideque hoſpitio acceptus. Antheus fuit Antenoris filius, quem quum amaret Paris, et inter ludendum imprudens interfeciſſet, ideoque ſibi a patre metueret, cum Menelao in Graeciam diſceſſit.

135. πάγον) Salis et menſae conſortio ius hoſpitii contrahi, notum eſt. Purum dicit ſalem, quomodo Horatius:

Concha ſalis puri. —

Plura de hac re vide apud Plutarch. Sympoſ. Ab vrſa deinde comparationem ducit, vel quod vrſae, dum lactant, feroces ſunt et crudeles: vel quia vrſa, ſecundum quoſ-

Et Ichnaeae, Solis filiae, praeſes,
Acerbe conuiciatus, nuptiis priuabit,
Prurientem a meretrice columba depellens:
Qui nec Lyci et Chimaerei ſepulcra
Ex oraculis venerantes veritus,
Nec amores Anthei, nec hoſpitum
Conuiuam Neptunium purum ſalem,
Auſus es diuinum, ſceleſte, ius transgredi,
Percellens ius menſae, et iuſtitiam euertens,
Vrſae nutricis mores exprimendo.
Fruſtra igitur chordarum ciebis ſtrepitum,
Ieiuna modulans et irremunerata carmina:
Sed lacrymans in patriam ante combuſtam
Redibis, imaginem ferens manibus
Quinqueuirae bacchae Pleuroniae.

Clau-

v. 139. Itaque fruſtra lamentabere ob eam tibi ereptam, et in patriam tuam, olim ab Hercule vaſtatam, redibis, inanem vmbram ferens meretricis tuae Laconicae, quae viros quinque habebit. (*Theſeum*, *Menelaum*, *te*, *Deiphobum*, et *Achillem*) Nam tot maritos ei Parcae deſtinarunt.

quoſdam, Paridem expoſitum primum lactauit.

139. ἐς κενὸν) Prouerbium a citharoedis ductum, qui ingrati ſunt auditoribus, nec mercedem ſperatam accipiunt. Fruſtra, inquit, orabis Proteum, vt Helenam tibi reddat; nihil enim proficies. Niſi quis malit haec, vt ſonant, accipi, quod Paris vere citharoedus fuerit: quo faciunt etiam illa Horatii:

Nequicquam Veneris praeſidio ferox
Pectes caeſariem, grataque feminis
Imbelli cithara carmina divides.

Quin etiam Paridis lyram ad Alexandri Magni vſque aetatem extitiſſe tradit Plutarchus Alexandro. Ceterum quemadmodum hic alt πευκᾶς κτύπον, ſic paulo poſt κεκλίδος κρότῳ, et extremo libro μάσακος κρότον vſurpabit.

143. πεντελέκτρῳ.) Helenae, quae quinque habuit viros, qui mox ordine recenſe-

Γυιαὶ γὰρ, εὐναστῆρας, ἄμναμοι τριπλᾶς
Πήναις κατεκλώσαντο, δηναιᾶς ἁλὸς,
Νυμφεῖα πεντάγαμβρα δαΐσασθαι γάμων.
Δειὼ μὲν εἰρπακτῆρας αὐγάσασ' λύκους
Πηνιὰς τριόρχας ἀετοὺς ἀφθαλμίας.
Τὸν δ' ἐκ Πλυνέ τε καπὸ Καρικῶν ποτῶν
Βλαστόντα ῥίζης, ἡμικῆτα βάρβαρον,
Ἔπειόν, οὐκ Ἀργεῖον ἀκραφνῆ γονᾶς.
Οὗ πάππον ἐν γαμφαῖσιν Ἐνάλια ποτὲ

Ἐρ-

v. 147. Ac duos quidem raptores celerrimos, *Theſeum* atque te;
v. 149. Tertium *Menelaum*, qui partim ex Africa, partim e Lacedaemone, partim e Creta originem trahit, ideoque nec ſincere Argiuus eſt;
v. 152. Cuius auum, Pelopem, Ceres olim in ventre ſuo ſepeliit, humero eius manſo, quem vero reſuſcitatum deinde Neptu-

cenſebuntur. Eam vocat Pleuroniam a Pleurone, Peloponneſi oppido, vel, vt vult Paul. Theſtii, qui Ledam procreauit, patre.

144 γυιαὶ) Hoc epitheton Parcis tribuitur, propter inaequalitatem et diſſimilitudinem fatorum, vt ſcribit Euſtathius. Quas autem hic maris facit filias, eas Orpheus et Heſiodus Nocte procreatas fingunt. Antiquum vocat mare ſecundum eos, qui omnia ad aquae principium referunt.

146 πεντάγαμβρα) id eſt, in fatis fuit, vt Helena quinque viris nuberet. Dicunt autem Graeci δαῖσαι γάμον, et δαῖσαι τάφον, de nuptiali aut funebri epulo loquentes.

147 Δειὼ) Theſeum et Paridem. eos vocat coniunctim triorchas aquilas, vt Phoebus Apollo dicitur.

149 Τὸν δ') Menelaum, ab iis oriundum, qui partim Afri erant (Plynus enim vrbs eſt Africae, vt Caricus Laconiae fluuius) partim Lacones. Atlas enim Afer, pater fuit Aſteropes, quae Oenomaum peperit, Hippodamiae patrem, quae ex Pelope, qui in Laconia habitauit, Atreum concepit, patrem Menelai et Agamemnonis. Aerope etiam, Atrei vxor, Cretei, filii Minois, Cretenſis regis, fuit filia, quapropter Menelaus ſemicres dicitur. Barbarus autem fuit ea de cauſa,

Claudae namque maris antiqui filiae
Triplicibus neuere ſtaminibus, ut a maritis
Quinque celebrarentur nuptiarum ſponſalia.
Ac duos quidem videat raptores lupos,
Volatiles triorchas aquilas oculatas:
Alium vero ex Plyni et Caricorum laticum
Stirpe progenitum, ſemicretem barbarum,
Eleum, nec Argiuum ſincerum ortu:
Cuius auum Ennaea quondam Hercynna
Erin-

nus, eius amaſius, miſit Olympiam, (vbi eſt ſtatua Molpidis, Ioui pro impetranda pluuia mactati) vt ibi Oenomaum socerum perderet in certamine, dolo aſtuto, quem ei Myrtilus ſuggeſſit, qui vero deinde ab ipſo Pelope in mare Myrtoum, (ab ipſo ſic dictum) praecipitatus eſt, et in morte Pelopi ac poſteris eius mala quaeque precatus, ſatis ſcilicet infelix equorum Oenomai magiſter.

cauſa, quod Pelops e Lydia ſecundum Pindarum, vel e Paphlagonia vel Phrygia ſecundum alios ſit ortus: quae quidem regiones barbarae cenſentur; quin et Eleos apud Athenaeum Stratonicus pro barbaris habet. Caricus fluuius a Caribus dictus videtur, qui quum maris obtinebant imperium, multas in omnem partem deduxerunt colonias multaque a ſe denominarunt loca, vt patet e Thucydidis et Ariſtophan. ſcholiis.

151 Ἔπειδὴ) Pelops enim, Atrei pater, Hippodamiam ex Elide duxit, vbi qui nati erant, vocabantur olim Epei, a rege quodam Epeo, teſtibus Strabone et Stephano. Auum Menelai dicit Pelopem, quem Tantalus pater diis conuiuio exceptis propoſuit.

152 Ἐνναία.) Ceres, ab Enna, Siciliae vrbe, dicta. eadem dicitur Hercynna ab Hercynna Trophonii filiola, quae cum Proſerpina ludere ſolebat, teſte Pauſan, Boeoticis. Erinnys Ceres ab Arcadibus colebatur, vt docent Callimachus et Pauſan. Alii putant, eandem apud veteres fuiſſe Cererem et Erinnym, atque ideo furioſos dictos *ceritos*. Furibunda vocatur a furore, quo quondam fuit correpta, quum filiam amiſiſſet. Eriſi-

Digitized by Google

Ἔρκυνν', Ἐρινὺς, Θωρία, Ξιφηφόρος,
Ἄσαρκα μισύλας ἐτύμβευσε τάφῳ,
Τὸν ὠλενίτην χόνδρον ἐνδατεμένη.
Ὃν δὴ δὶς ἡβάσαντα, καὶ βαρὺν πόθον
Φυγόντα ναυμέδοντος ἁρπακτήριον,
Ἔσειλ' Ἐρεχθεὺς ἐς Λειτριναίας γύας
Λευρὰν ἀλετρεύσοντα Μόλπιδος πέτραν,
Τᾷ ζηνὶ δαιτρευθέντος Ὀμβρίῳ δέμας,
Γαμβροκτόνον ἐοῖσντα πενθεροφθόρους
Βελαῖς ἀνάγκαις, ἃς ὁ Καδμίλα γόνος
Ἥρτυσε. τὸν δὲ λοίσθιον ἐκπιὼν σκύφον,
Φερωνύμους ἔδυψε Νηρέως τάφους,

Παυώ-

sifera Ceres colitur a Boeotis. Per sepulcrum Cereris, ventrem intelligit, comedentis exprimens speciem. Plautus:

Cuius ego latus in latebras reddam meis dentibus et manibus.

154. ἄσαρκα) Omissus est ante hanc vocem articulus, qui hic fere necessarius videtur; sed condonandum est hoc Lycophroni, cui plura alia, haud paulo duriora, ignoscenda sunt. Deinde etiam τὸ α non est στερητικὸν, sed ἐπιτατικὸν, vnde optime Scholiastes ineditus haec duo verba: ἄσαρκα μισύλας explicat sic: τὰ πολύσαρκα (sc. μέρη) ὡς μικρὰ καταπέπτω-

κα. Est descriptio poetica τῆ *mandere*. Caeterum, metri caussa, pro ἐτύμβευσε legendum puto ἐτύμβευσεν. R.

156 δὶς) semel ex patre, iterum opera deorum, vt est in fabulis. Naumedon dicitur Neptunus, nauium dominus: qui Pelopis a diis resuscitati amore captus est, eumque rapuit, vt canit Pindarus.

158 Ἐρεχθεὺς) Neptunus, ab Athenienſibus hoc nomine cultus. Is equos alatos et currum Pelopi dedit, quibus Oenomaum antagonistam superaret. Letrinaei agri sunt Elei siue Olympici.

159 Μόλπιδος πέτρας) statuam,

Erinnys, Furibunda, Enſifera, fartim
Maxillis diſſecans, condidit ſepulcro,
Humeralem mandens cartilaginem:
Quem bis renatum, et grauem cupidinem
Naumedontis rapacem fugientem,
Miſit Erechtheus in Letrinaeos agros,
Politum triturum Molpidis lapidem
Ioui Pluuio ſacrificati,
Genericidamque perditurum ſoceriperdis
Dolis impiis, quos Cadmili filius
Parauit, qui vltimo hauſto poculo,
Cognomina ſubiit Nerei ſepulcra,

Pernl-

tuam, id eſt, ſtadium Olympicum; ponitur enim pars pro toto. Molpis quondam in pluuiae penuria Ioui ſe pro patria mactari paſſus eſt; quare Iouis Pluuii templum fuit exſtructum, et in eo conſecrata Molpidis ſtatua. De Molpide videtur Ouidius loqui in Ibin:

Vt qui poſt longum ſacri monſtrator iniqui
Elicuit pluuias victima cauſus aquas.

Genericidam dicit Oenomaum, qui filiae procos omnes curſu victos occidebat.

162. Βελαῖς κνέφεως) quos Pindarus eleganter explicat; cereos enim clauos ferreorum loco modiolis rotarum in Hippodamiae curru inſeruerat Myrtilus. Cadmilus vocatur Mercurius a Boeotis, quamuis alii a miniſterio nomen deducunt: eius filius fuit Myrtilus, Oenomai auriga: quem apud ſe ſepultum, Pheneatae colunt, teſte Pauſan.

163 λάϊσθον) Nam in mare proiectus a Pelope, ſubmerſus eſt, et Nereo ſeu mari nomen a ſe dedit, vt Myrtoum vocaretur; alii tamen a Myrtone, muliere quadam, longo ante tempore ſic dictum malunt.

165.

Παναλεθρον κηλῖδα θωὺξας γένει,
Ὁ τὴν πόδαργον Ψύλλαν ἠνιοστροφῶν,
Καὶ τὴν ὁπλαῖς ἄρπιννα' Ἁρπυίαις ἴαν.
Τὸν δ' αὖ τέταρτον αὐθόμαμον ὄψεται
Κίρκη καταῤῥακτῆρος, ὃν τε συγγόνων
Τὰ δευτερεῖα τῆς δαϊσφάλτε πάλης
Λαβόντα κηρύξασιν. ἐν δὲ δεμνίοις,
Τὸν ἐξ ὀνείρων πέμπτον ἐρεβεννέα
Εἰδωλοπλάστῳ προσκαταξανεῖ ῥέθει,
Τὸν μελλόνυμφον εὐνέτην Κυταϊκῆς
Τῆς ξεινοβάκχης, ὃν ποτ' Οἰνώνης φυγὰς,

Μύρ-

v. 168. Quartum virum Helena habebit affinem, *Deiphobum*, proximum virtute Hectori.

v. 172. Quintum illa ducet tantum per imaginem suam in somnio, i. e. *Achillem*, cui apud inferos Medea proprie destinata

165 γένει) Hippodamiae et Pelopidarum. Ex his enim diris (quarum meminit etiam Sophocles Electra, et Oreste Euripides) aiunt ortam esse, Mercurij opera, ouem auream, quae Pelopidis pernicioſa fuit. Posset tamen hoc carmen etiam sic verti:

Pernicioſam inuitens generi maculam:

vt dicatur Myrtili perfidia toti ipsius generi siue genti turpem inussisse maculam. Quartum deinde dicit Deiphobum, fratrem Paridis: quem, quod Helenam rapuerit, accipitrem vocat.

166. ὁ τὴν πόδαργον - ἴαν. Est descriptio aurigae, h. e. *Myrtili*; Psylla autem et Harpinna sunt nomina equorum eius. R.

169 πάλης) Deiphobus post Hectorem, qui princeps erat, secundam obtinuit inter omnes Priami filios fortitudinis laudem. Itaque quum Helenae coniugium post occisum Paridem fortissimo fratrum in praemium destinatum esset, facile potuit eam Deiphobus consequi. Euripides tamen Troadibus aliam sequitur historiam. Alii per luctam intelligunt ipsam Helenam, quae multis luctae bellique causa fuerit; est enim proprie

δαί-

Pernicioſas imprecatus generi diras,
Velocis moderator Pſyllae,
Harpinnaeque vngulas aequalis Harpyiis.
Quartum porro videbit, fratrem
Accipitris rapacis, quemque inter fratres
Secunda lubricae luctae praemia
Adeptum praedicabunt. Quintum denique
In cubili ex inſomniis turbatum
Imaginoſo agitabit corpore,
Sponſum futurum coniugem Cytaicae
Hoſpites depereuntis: quem aliquando ab Oenone exulans,

Quum

eſt; et, quem pater eius, Peleus, ex Aegina profugiens, cum, propter penuriam militum, formicas in homines mutaſſet, (vnde *Myrmidones*) ex Thetide genuit, quae prius alios ſex filios combuſſerat, ſed hunc vnum viuere paſſa eſt.

δαΐσφαλτον id, quod in pugna labi aliquem cogit; quae quidem interpretatio non male huic loco conueniet, praeſertim ſi legatur συγγένη. Nam poſt Paridem fratrem Deiphobus Helenam duxit. Equidem priorem malim expoſitionem.

172. πέμπτον) Achillem, qui ſomniando quondam cum Helena concubuit. Non abhorret hinc, quod ait de eo Euripides Helena:

Μητὴρ ποθ' Ἑλένης ἦλθεν, ὡς ἀκούομεν.

Aptius etiam eſt, quod ait Pauſanias Laconicis, Crotoniatas referre, Helenam poſt mortem in Alba inſula, de qua poſt, Achilli cohabitaſſe. Imaginoſum dicit corpus, quod in ſomnis ab imaginatione, quae ſolet nobis dormientibus libera vagari, conceptum fuit.

174 Κυταΐκης) e Cyta, vrbe Scythiae. Medeam autem intelligit, quae Iaſonem hoſpitem deperiit, et Achilli poſt in inſulis beatorum nupſiſſe fertur. Alii malunt haec ad Iphigeniam referri, quae in Tauris Scythiae hoſpites immolabat, et Achilli quondam deſponſa fuit. Prior ſententia, quam equidem ſequi malim, ſuffragatores habet Ibycum et Simonidem.

Μύρμων τὸν ἐξάπεζον ἀνδρώσας τραπὸν,
Πελασγικὸν Τυφῶνα γεννᾶταν πατρὸς,
Ἀφ' ἑπτὰ παίδων φευσάλῳ σποδεμένων,
Μοῦνον φλέγουσαν ἐξαλύξαντα σπεδόν.
Χ' ὡ μὲν παλιμπόρευτον ἵξεται τρίβον,
Σφῆκας δαφοινὰς χηράμων ἀνειρύσας,
Ὁποῖα κοῦρος δῶμα κινήσας κατωνῷ.
Οἱ δ' αὖ προγεννήτειραν ἀλαμωνύμα

Βύκ-

v. 180. Paris igitur, ex Aegypto domum redux, Graecos, veluti vespas, aduersus patriam suam excitabit.

v. 183. Hi vero Iphigeniam, matrem postea Neoptolemi, ventis immolabunt, quam Achilles, eius amator, (audito, eam

175 Οἰνώνης) quae postea Aegina de Asopi filia dicta fuit. Ouidius tamen ait:

Oenopiam veteres appellavere.

Pindarus quoque Isthm. 8. τὸ δ' ἐς νᾶσον Οἰνοπίαν ἐνεγκών. Ab hac insula Peleus exulabat, quod Phocum fratrem casu in palaestra occidisset.

176 Μύρμων) Quum Peleus inopia virorum in Aegina laboraret, a Ioue impetrauit, vt formicae in viros mutarentur, qui ea de causa Myrmidones dicti sunt. Alii, inter quos Ouidius, Aeaco patri hoc attribuunt. Typhonem Pelasgicum dicit Achillem Thessalicum seu Pharsalium.

178 Ἀφ' ἑπτὰ) Thetis indignata, quod mortali Peleo nupsisset, sex masculos, quos ex ipso genuerat, comburendos in ignem, tanquam se indignos, proiecit: vltimum vero Achillem quum itidem vellet comburere (id quod tamen ad diuinitatem illi conciliandam factum vult Apollonius) a patre superveniente prohibita fuit, quum tamen alterum labrum iam combustum esset, vnde post Ἀχιλεὺς dictus est; nam, vt inquit Agamestor,

—— ἀχιλῆα
Πηλεὺς κικλήσκει χείλεος οὐνεκά μιν. id est:

De labro Peleus nominat ipsum Achilem.

Achilles tamen contra, vt et hoc obiter admoneam, de patre sic apud Homerum loquitur:

Ἀλλ' ἕνα παῖδα τέκεν πανάωρίον.

Vnicus, inquit, sum patri filius.

180

Quum ſexpeda formicarum in viros mutaſſet agmina,
Procreauit pater, Typhonem Pelaſgicum,
E ſeptem pueris igne combuſtis
Solum calidae elapſum fauillae.
Et hic quidem retrogradam ibit viam,
Veſpas cruentas e cauernis extrahens
Inſtar pueri, domum fumo qui fuſſiit:
Illi vero genitricem iuuencam bello cognominis, Scyrii

ſacrificio ereptam eſſe) intra Pontum Euxinum fruſtra cum quaeſierit, tandem diu in Alba inſula, ad lacum Celtum habitabit, cupidus vxoris, quam cerua procurrens a praeſenti interitu liberabit. Locus autem in Scythico littore, vbi

180 Ὁ Χ' ὡ μὲν) Paris, qui ex Aegypto Trojam rediit, irritatis in ſe et ſuos Graecis.

182 ξύλα καπνίσας καπνῷ.) Solent enim, qui caſtrant alueuaria, fumo prius apes absterrere. Virg.

—— *fumoſque manu praetende ſequaces.*

183 Οἱ δ' αὖ) Graeci, qui quum Aulide diu fuiſſent ob iram Dianae detenti, tandem Iphigeniam, vt ventum nancifcerentur ſecundum, immolarunt. vide Euripid. Iphig. Ira vero Dianae vnde ſit orta, ſic explicat in oratione quadam Libanius: ἐκ τούτου ἦεν (de Agamemnone loquitur Achilles) πρῶτον μὲν ἐν Αὐλίδι τῆς Ἀρτέμιδος Ἀμαθίαν ὡς τεχνικὴν καταγνὺς, καὶ φήσας μίαν πρὸς αὐτὸν ἐκείνην ἐν ἀφίσι βελῶν. ἐξ ἃ δὴ καὶ τὸν σόλον ἐπίσχεν ἡ θεὸς χαλεπήνασα. Iam Iphigeniam vocat hic matrem eius, qui a bello denominatus eſt: id quod male Scholiaſtes ad Paridem detorquet, quum nec Paris ab Iphigenia ſit procreatus, nec ἴλαμος peram, ſed bellum ſignificet: vnde ſupra naues Herculis dixit ἑλαμπφόρους. Nos autem per bello cognominem intelligimus Neoptolemum, qui ſecundum quoſdam ex Iphigenia ab Achille ſuſceptus eſt, et a bello nomen ducit. πτόλεμος enim, ex quo fit Neoptolemus, idem ſonat quod ἴλαμος. Ac tali figura Theocritus elegantiſſime Telemachum appellauit per ἰσοδυναμίαν Μαχεοπτόλεμον. Hanc

Βύκταισι χερνίψεσιν ὠμησαὶ πόριν,
Τᾷ Σκυρίᾳ δράκοντος ἔντοκον λεχώ,
Ἣν ὁ ξύνευνος Σαλμυδησίας ἁλὸς
Ἐντὸς ματεύων, Ἑλλάδος καρατόμον,
Δαρὸν Φαληριῶσαν εἰκήσει σπίλον,
Κέλτρᾳ πρὸς ἑκβολᾶῖσι λιμναίων ποτῶν,
Ποθῶν δάμαρτα, τήν ποτ' ἐν σφαγᾶς κεμὰς
Λαιμὸν παρθεῖσα Φασγάνων ἐκρύσεται.
Βαθὺς δ' ἔσω ῥηγμῖνος αὐδηθήσεται
Ἔρημος ἐν κρόκαισι νυμφίᾳ δρέμος,
Στένοντος ἄτας καὶ κενὴν ναυκληρίαν,
Καὶ τὴν ἄφαντον εἶδος ἠλλειωμένην
Γρᾶαν

Achilles fuit, dicetur Δρέμος, ſponſi ſc. dolentis de fruſtranea ſua nauigatione et de Iphigenia, iam in anum mutata,

interpretationem noſtram confirmat verſus proximus:

Scyrii draconis grauidam puerperam.

Neoptolemum enim pater, mactata Iphigenia, in Scyrum ad Deidamiam educandum miſit. Atque ibi quidem Pyrrhus dictus eſt, vt a Phoenice Neoptolemus, quemadmodum ait poëta Cyprius. Verum de Paride nihil tale confingi poteſt.

186 ὁ ξύνευνος) Achilles, cui Agamemnon Iphigeniam, quum a matre arceſſeret, deſpondiſſe ſe ſimularat. Itaque quum Achilles Iphigeniam ab aris abreptam, et in Scythiam delatam eſſe cognouiſſet, eo profectus eſt, ad illam quaerendam per mare Salmydeſium, quod in Euxinum pontum influit. Poſtquam vero diu quaeſitam nuſquam potuit reperire, tandem in Alba, inſula ponti Euxini, quae poſt Achillea dicta eſt, habitauit, prope Celtum lacum, in Euxinum influentem. Quam hic φαληριῶσαν σπίλον dicit Lycophron, eam Pindarus φαεινὰν νᾶσον vocat. De hac inſula videtur Neptunus apud Calabrum loqui ad Thetin:

Καί σοι δῶρον ἔγωγε θεμιστὸν ἐπάσσω
Εὐξεινον κατὰ πόντον, ὅπη θεὸς ἔσσεται αἰεὶ
Σὸς παῖς ———

Quin

Scyrii draconis grauidam puerperam,
Ventis crudeles sacrificabunt:
Quam sponsus intra Salmydesium mare
Perquirens, Graeciae decollatricem,
Albam diu habitabit insulam
Ad ostia paluſtrium Celti aquarum,
Vxorem desiderans, quam olim in sacrificiis cerua
Guttur protendens a cultris liberabit.
Latus autem per litus appellabitur
Desertus sponsi cursus arenosus
Clades gementis, et inanem nauigationem,
Et inuisa forma mutatam

quae omnes Graecos aduenas in Scythia occidet, et eorum cadauera coquet.

Quin etiam in hac insula narrat Max. Tyrius Achillem a multis post mortem et visum et auditum esse; alii quoque hoc pro miraculo referunt, aedem Achillis a nullis auibus infestari: qua de re vide Arriani περίπλουν sub finem. Memoierunt huius Albae Strabo et Stephanus. Decollatricem Graeciae vocat Iphigeniam, quod hospites omnes, praecipue Graecos, Dianae mactaret.

192 Βαθὺς) Litus est in Scythia stadiorum circiter mille, quod quum Achilles in armis iuxta quadrigas currendo transiisset, dictus est postea Cursus Achilleus. βαθὺς autem sumo pro lato, quoniam Apollonius hoc litus appellat εὐρείας ποταμοῖο ἠϊόνας, quae postea δρόμος Ἀχιλλῆος sint nuncupatae, vt ibidem ex Dionysio refert Scholiastes. Arrianus tamen insulae quoque nomen hoc tribuit.

194 ἄτας) suas, qui sit Iphigenia sponsa priuatus, et ad eam perquirendam frustra nauigarit.

195 ἠλλοιωμένην γραῖαν) ex puella in anum, vt vult Lycophron: vt alii, in ceruam: vt Hesiodus, in Hecaten; eam formam vocat inuitam cum Cicer. de Aruſp. resp. quod in eius conspectum venire Achilles non potuerit.

Γραῖαν, σφαγείων ἡδὲ χερνίβων τέλας,
Ἄιδα τε παφλάζοντος ἐκ βυθῶν φλογὶ
Κρατῆρος, ὃν μέλαινα ποιφύξει φθιτῶν
Σάρκας λεβητίζουσα δαιταλεργίᾳ.
Χ' ὡ μὲν πατήσει χῶρον ἀμάζων Σκύθην, 200
Εἰς πέντε πὰρ πλειῶνας ἡμείρων λέχους.
Οἱ δ' ἀμφὶ βωμὸν τᾶ προμάντιος Κρόνᾳ
Σὺν μητρὶ τέκνων νηπίων κρεανόμᾳ,
Ὅρκων τὸ δευτερᾶχον ἄρσαντες ζυγὸν,

Στρ.

v. 200. Ipse quinque annos lugendo ibi consumet.
v. 202. Graeci autem ad aram Saturni in Aulide viso dracone, qui passerem cum octo pullis in platano deuorauit, *alterum* iam foedus contra Troiam facient, (cum *prius* iam apud Tyndarum, Helenae patrem, fecissent) et nauigationem ipsam in-

197 Ἄιδα τε) in qua mortuorum carnem Iphigenia coquebat; ea Plutoni tribuitur, quod is mortuorum sit praeses. Alii malunt antrum hoc loco intelligi, quod fuerit in castris Graecorum, vbi sacra fierent: quasi vero Iphigeniae transformatio non tam in Scythia, quam Aulide, perfici potuerit. Iam quod ebullientem e fundo flammas dicit, eius geminum est apud Virg.

fundoque exaestuat imo.

Exprimere enim voluit vterque ollam igne aestuantem. Nigram denique Iphigeniam intelligit, quae infra quoque sic vocatur:

μητρὸς κελαινῆς χέρνιβας μιαίνουσ.

Legendum hic denique est δαιταλεργίᾳ, dandi casu, vt omnia sint concinniora.

202 Οἱ δ') Graeci, qui quum Aulide Saturno (vel, vt alii volunt, Ioui Saturnio, quemadmodum et apud Aristoph. Ranis Darium pro Xerxe poni putarunt quidam) sacrificarent, serpens in medium progressus est, et platano conscensa passeres octo cum matre deuorauit; quod ostentum quum Calchas de annorum numero, quibus elapsis capienda Troia esset, interpretaretur, (vt est apud Homerum et Ouidium) Graeci secundo iurarunt, se non prius a Troia discessuros, quam vrbem deletam cernerent. De hoc iureiurando loquitur apud Virg. Dido:

Non

Digitized by Google

Anum iuxta pateras et mulctra,
Plutonisque ollam ebullientem e fundo
Flammas, quam nigra fusflabit, mortuorum
Elixans coquendi arte viscera.
Et hic quidem regionem gemens teret Scythicam
Quinque circiter annos lecti cupidus:
Illi vero iuxta vatis aram Saturni,
Pullorum cum matre paruulorum carniuori,
Iurisiurandi fecundum subeuntes iugum,

Ro-

gredientur, Bacchum laudantes, qui eos in Mysia seruabit, Telephum supplantando, eos depulsurum; cui quia Agamemnon, mille nauium dux, Delphis in templo Apollinis sacra fecit, ideo ille, gratiae referendae caussa, Telephum, leonem, illa supplantatione impediet, ne totum exercitum Graecum, quasi segetem spissam demetat.

Non ego cum Danais Troianam exscindere gentem
Aulide iurauī. ——

Vatem hic vocat Saturnum, quod capiendae Troiae tempus per ostentum Graecis praedixerit; vocat etiam carniuorum, poëtico more, quasi ipse in serpentem se verterit, et quod iuxta aram eius contigit, id ipse vel fecerit, vel faciendum curarit. Nam Scholiastae syntaxin hoc loco non possum sequi. Quid? quod similiter Horatius Genium memorem brevis aeui dixit, quod agricolae, dum ad eius aram sacrificabant, vitae breuitatem reuocabant in memoriam.

203. κρεανόμῳ) Hanc vocem Scholiastes ad δρᾴκοντα refert, qui tum passerem cum pullis deuorauit, sed malim cum Cantero, ad ipsum vocabulum Κρόνα referri, 1) quia huic per rationes Grammaticas adhaeret, 2) quia oratio sic fit paulo obscurior, adeoque Lycophrone et Cassandra dignior, si ipse Saturnus fecisse dicatur, quod per draconem fecit, 3) quia Saturnus iam alias, *vt carniuorus*, notus est. conf. v. 1199. R.

204 δευτερῶχοι) Prius enim apud Tyndarum, Helenae patrem, iurauerant Graeci communiter se vlturos, si quis Helenam, postquam nupsisset, raperet; quo quidem iureiurando obstricti, Troiam profecti sunt, vt eam repeterent. vide initium Iphig. Aulid.

Στερῥὰν ἐνοπλίσασιν ὠλέναις πλάτην,
Σωτῆρα Βάκχον τῶν πάροιθε πημάτων
Σφάλτην ἀνευάζοντες, ᾧ ποτ' ἐν μυχοῖς,
Δελφινίᾳ παῤ ἄντρα Κερδῴᾳ θεᾷ,
Ταύρῳ κρυφαίας χέρνιβας κατάρξεται
Ὁ χιλίαρχος τᾷ πολυῤῥάγει στρατᾷ.
Ὦι θυμάτων πρόσπαισιν ἐκτίνων χάριν
Δαίμων Ἐνόρχης Φυγαλεὺς Φαυσήριος
Λέοντα θοίνης, ἴχνος ἐμπλέξας λύγοις,
Σχήσει, τὸ μὴ πρόῤῥιζον αἰσῶσαι σάχυν
Κείροντ' ὀδόντι καὶ λαφυσίαις γνάθοις.
Λεύσσω πάλαι δὴ σπεῖραν ὁλκαίων κακῶν,
Σύρουσαν ἅλμῃ καπιῤῥοιζοῦσαν πάτρῃ
Δεινὰς ἀπειλὰς καὶ πυριφλέκτους βλάβας.

Ὡς

v. 216. Video iam hos, Troiae meae hoſtes, ingruentes, eique

206 Σωτῆρα) Quum Graeci in Myſiam delati eſſent, Telephus rex eos perſequutus, grauiter afflixit, donec cum Achille congreſſus eſt, et ab eo, quum Bacchus ipſum vite ſupplantaſſet, vulneratus; tum enim impune Graeci per Myſiam diſceſſerunt, quandoquidem iubebatur Telephus ex oracuło, vulneris remedium ab auctore petere. Propertius:

Myſus et Aemonia iuuenis qua cuſpide vulnus
Senſerat, hac ipſa cuſpide ſenſit opem.

His igitur de cauſis Seruator et Supplantator dictus eſt Bacchus.

207 ἐν μυχοῖς) in intimo templi loco, vbi Agamemnon ex oracuło Baccho ſacrificauit, quem hic Taurum ſeu Tauriformem vocat, quoniam talis colebatur ab Argiuis: niſi quis Taurum velit pro ipſa victima ſumere. Delphinius et Lucroſus Apollinis ſunt epitheta, qui Delphinius quidem vocatur ab occiſo delphino, vel quod in delphinum aliquando ſe conuerterit: Lucroſus vero, propter oracula, quibus et aliorum et ſuae vtilitati nonnumquam conſulit. Apollo autem Delphis vna cum Baccho

Robuſtis armabunt remis brachia,
Priorum ſeruatorem cladium Bacchum
Supplantatorem canentes, cui aliquando in angulis,
Iuxta Delphinii Lucroſi antrum dei,
Tauro occulta faciet ſacra
Milledux exitioſi exercitus:
Cui ſacrificiorum gratiam referens recentem
Enorches deus Figaleus Lucernalis,
Ab epulis leonem, viticibus plantam implicans,
Prohibebit, ne ſpicam funditus perdat
Sectore dente maxillisque voracibus.
Video iampridem malorum catenam attractorum,
Trahentem per mare, et aduoluentem patriae
Graues minas atque incendiaria damna.
Vtinam

ruinam minantes!

cho colebatur. Lucanus quinto:

—— *cui numine miſto*
Delphica Thebanae referunt trieterica Bacchae.

210 Ὁ χιλιάρχος) Agamemnon, cuius exercitum hac de cauſa Euripides χιλιόναυν στρατιὰν appellat. Propert.

Et Danaum Euboico littore mille rates.

quanquam hic numerus exactus non eſt. Enorches Bacchus celebratur apud Lesbios; idem et Figalei nomine in Arcadia colitur; ſic enim cum Stephano malim legere, quam φηγαλεὺς cum Scholiaſte; quanquam poteſt etiam Fygaleus a Fygalis, oppido Peloponneſi, cognominari. Lucernalis denique vocatur Bacchus, quod illi cum lucernis et facibus ſacra fierent, teſte Pauſan.

213 Λέοντα) Telephum. Quod autem leoni ariſtas in cibum proponit Poëta, recte ſubinnuit, vt exiſtimat Euſtathius, ſe leoni et ſui Telephum comparare, ſicut Euripides Medeam δίκην λεαίνης ταυροφόνου dixit. Pro *Sectore* potes etiam Secans vertere, ſi malis κ, quami, elidere. Catenam dicit claſſem Graecorum per mare aduentantem.

Ὡς μή σε Κάδμος ὤφελ' ἐν περιῤῥύτῳ
Ἴσσῃ φυτεῦσαι δυσμενῶν ποδηγέτην,
Τέταρτον ἐξ Ἄτλαντος ἀθλίᾳ σπόρᾳ,
Τῶν αὐθομαίμων συγκατασκάπτην Πρύλιν,
Τόμουρε, πρὸς τὰ λῷστα νημερτέσατε.
Μὴ δ' Αἰσακείων ἁμὸς ὤφελεν πατὴρ
Χρησμῶν ἀπῶσαι νυκτίφοιτα δείματα,
Μιᾷ δὲ κρύψαι τοὺς διπλοῦς ὑπὲρ πάτρας
Μοίρᾳ, τεφρώσας γυῖα Λημναίῳ πυρί,
Οὐκ ἂν τοσῶνδε κῦμ' ἐπέκλυσε κακῶν.
Καὶ δὴ Παλαίμων δέρκεται βρεφοκτόνος

Ζεύ-

v. 219. Vtinam te, o Pryli, Mercurius nunquam in Lesbo genuisset, Atlantis pronepotem, qui Graecis consilia contra nos, cognatos tuos, profutura, suppeditabis;
v. 224. neque Priamus, pater meus, Aesaci, filii sui et vatis,

219 Ὡς μή σε) Apostrophe ad Prylin, Mercurii filium, qui Graecis ad Lesbum delatis Troianorum consiliaet rationem capiendae per equum Troiae aperuit. Cadmus est epitheton Mercurii, ex quo deducitur Cadmilus, quod supra positum est. Ac videtur Mercurius a Boeotis Cadmus ea ratione dictus, qua Iupiter a Spartanis Agamemnon cognominatus est; qua de re aliquid dicemus infra. Quidam contra putant, Cadmum per Syncopen ex Cadmilo deduci.

220 Ἴσσῃ) Lesbo, quae a matre Prylis, Issa quondam fuit dicta. Alia est Issa, Liburniae insula, apud Apollonium.

221 Τέταρτον) Atlantis enim filia fuit Maia, mater Mercurii, qui Prylin procreauit. Cognatos vocat Troianos, propter Dardanum, Electrae, filiae Atlantis, filium.

223 πρὸς τὰ λῷστα) Graecis: nisi quis malit pro facillimis sumere. Atque huc pertinet adagium, Lesbius Prylis: quod hactenus nemo satis intellexit. τόμουροι erant ii proprie, qui oraculo Dodonaeo praeerant, a Tomuro monte vicino cognomen nacti. Hic vatem simpliciter hoc vocabulum denotat.

223. Τὰ λῷστα) non simpliciter accipiendum, sed *ex voto Graecorum*; alioqui eadem *Troianis* erant longe pessima et infaustissima. Etiam

Vtinam te, Pryli, Cadmus in insula
Issa non genuisset, hostium ducem,
Quartum ex Atlantis miseri semine,
Cognatorum tuorum euersorem,
Vatem ad optima verissimum:
Nec ab Aesaci oraculis pater meus
Nocturnos repulisset terrores,
Sed vna geminos morte texisset
Pro patria, comburens artus igne Lemnio.
Non sane tantorum fluctus inundasset malorum.
Atque videt Portunus infanticida

monita de nato ex Hecuba Paride neglexisset, sed ambos occidisset! non tantum sane malorum haberemus.

v. 229. Ac videt iam Portunus, (cui pueri immolantur) oceanum scatere hostium, Graecorum, nauibus,

iam Scholiastes addit: τὰ βέλτιστα, τετίσι τὰ Ἑλληνικά. R.

224 Μηδ' Αἰσακείων) id est, nec oracula, quae Aesacus super Hecubae somnio edidit, contemsisset. Aesacus enim, Priami F. ex Arisba, vates fuit; is, audito Hecubae somnio de torre, respondit, matrem vna cum filio de medio tollendam esse; alioqui fore, vt filius matrem perderet. Priamus autem pater, horum loco Cyllam, Thymoetis vxorem, cum filio sustulit, de quibus infra.

226 Μαὶ δὲ) Ab his non discrepant ea, quae in Andromacha Euripidis leguntur: ἔῤῥε δ' ὑπὲρ κεφαλᾶς ἔβαλεν κακὸν ἅτις τέκεν ποτὲ Πάριν, περὶν Ἰδαῖον κατοικῆσαι λέπας. ὑπὲρ κεφαλᾶς autem (vt ἐν παρέδῳ dicam) ita ponitur hoc loco, vt apud Theocr. Heraclisco: ὑπὲρ ποταμοῖο, et Virg. Pharmac.

Transque caput iace.

Ineptiunt enim hic interpretes Graeci. Geminos porro dicit Hecubam et Paridem. Lemnium ignem vocat, quod in Lemno primum sit inuentus, secundum Hellanicum: vel a Vulcano, Lemni praeside.

229 Παλαίμων) deus marinus, quem alii Melicertam vocant; is in Tenedo colebatur puerorum victimis, quod ipse quondam puer periisset, vt est in fabulis.

Mer-

Digitized by Google

Ζέσσαν ἀϑυίῃσι πλεκτανοσόλοις
Γραῖαν σύνευνον Ὠγένε Τιτηνίδα.
Καὶ δὴ διπλᾶ σὺν πατρὶ ῥαίεται τέκνα,
Στερῥῷ τυπέντα κλεῖδας εὐάρχου μύλῳ,
Τὰ πρόσθεν αὐλητῆρος ἐκπεφευγότα
Ψυδρᾶσι φήμαις λαρνακοφθόρους ῥιφάς,
Ὦι δὴ πιθήσας συγγὸς ἄρταμος τέκνων,
Αἰθυιόθρεπτος πορκέων λιναγρέτης,
Κρυθμοῖσι καὶ ῥαιβοῖσι νειρίταις φίλος,
Χηλῷ κατεδρύφαξε διπλοῦχους γονάς.
Σὺν τοῖς δ' ὁ τλήμων, μητρὸς ἁ φράσας θεᾶς,
Μνήμων, ἐφετμὰς, ἀλλὰ ληθάργῳ σφαλείς,
Πρη-

v. 232. et perdentur ab Achille in insula Tenedo Cycnus vna cum liberis, Teno et Hemithea, etsi hi duo iam semel mortem effugerant, quum pater, Molpi tibicinis falso indicio credens, eos occidere vellet, in capsam inclusos in mare proiiciens, in quod ipse olim proiectus erat a matre, sed a piscatoribus seruatus.

Mergos dicit naues Graecorum. Oceani coniux est Tethys, quae hic pro mari Tenedio accipitur. Vocatur autem Oceanus ὠγένος seu antiquus, quod a quibusdam rerum omnium statuatur principium.

232 διπλᾶ τέκνα) Sequitur historia quorundam, quos in expeditione Graeci interemerunt. Geminos filios primum dicit Tenum et Hemitheam, Cycni liberos; quos quum pater arcae inclusos proiecisset in mare, ad Leucophryn insulam eiecti sunt, cuius incolae, Teno creato rege, insulam ab eo Tenedum denominarunt. In eam vbi Achilles venit, Tenus quidem ab eo simul cum patre (quem tamen alii ante mortuum tradunt) interemtus est: Hemithea autem, dum illius conspectum effugeret, a terra fuit absorpta. Sed haec fabulosa sunt: veram historiam si quis requirat, apud Diodorum Sic. extremo lib. 5. reperiet.

234. Τὰ πρόσθεν) Cycnus namque, mortua Proclea, matre Teni, Phylonomen duxit: quae quum Teni amore capta esset, nec eo posset

Feruere mergis funigeris
Anum Titanidem, Oceani coniugem.
Quin gemini cum patre perduntur filii,
Valido percuſſi humeros principis lapide:
Qui prius in alueo perniciōſas tibicinis
Falſo ſermone expoſitiones effugerant,
Cui obtemperans odioſus filiorum interfector,
A mergis nutritus, piſcatorum captus retibus,
Oſtreis et curuis neritis familiaris,
Capſa ſepiuit filios duos.
Cum illis vero miſer non dicens deae matris
Mnemon mandata, ſed obliuione lapſus,

Pro-

v. 240. Cum his vero ſimul Mnemon, Achillis monitor, peribit, quod per obliuionem hunc non monuerat, ne Cycnum necaret, Apollinis filium, quod fatale Achilli futurum, oraculo conſtabat.

poſſet potiri, apud patrem de vi ſibi illata illum accuſauit, vſa ad hoc Molpi tibicinis teſtimonio, a quo et Tenedii tibicinis prouerbium ductum eſt.

237 Λίθυιόθρεπτος) Quum Cycnum ex Neptuno mater peperiſſet, iuxta mare expoſuit: quem deinde piſcatores cycni aduolantis indicio inuentum educarunt, et Cycnum appellarunt. Hinc a Poëta dicitur a mergis, auibus marinis, nutritus, et piſcatorum captus retibus, aut etiam, pitcium venator: praeterea familiaris oſtreis (Nicandro alibi κρῆθμος, aut potius κρίθμος cum Dioſcoride, herbam ſignificat) et neritis piſcibus, de quibus Oppianus; alii tamen oſtrea eſſe malunt.

241 Μνήμων.) Hunc Achilli a matre vult attributum Scholiaſtes (conſentiente Plutarcho Ἑλληνικεῖς, niſi quod nomen ſubticet) vt eum ſubmoneret, ne quem ex Apollinis filiis interimeret. Equidem de Mnemone nihil adhuc legere aliud memini, niſi quod Euſtathius μνήμονα vult officii nomen eſſe: multoſque variis heroibus μνήμονας et ſubmonitores, vt et genios, attributos refert.

Digitized by Google

Πρηνὴς θανεῖται, στέρνον ἁτασθεὶς ξίφει.
Καὶ δὴ στένει Μύρινναι καὶ παράκτιοι
Ἵππων φριμαγμὸν ἠόνες δεδεγμέναι,
Ὅταν Πελασγὸν ἅλμα λαψῆρος πόδος 245
Εἰς δῖν' ἐρείσας λοισθίαν ἀφθων λύκος,
Κρηναῖον ἐξ ἄμμοιο ῥοιβδήσει γάνος,
Πηγὰς ἀνοίξας τὰς πάλαι κεκρυμμένας.
Καὶ δὴ κατάβδει γαῖαν Ὀρχηστὴς Ἄρης,
Στρόμβῳ τὸν αἱματηρὸν ἐξάρχων νόμον.
Ἅπασα δὲ χθὼν πρέμμάτων ὄχμωσιν 251
Κεῖται, πέφρικαν δ' ὥστε λήϊα γύαι
Λόγχαις ἀποσίλβοντες. αἰμωγὴ δέ μοι
Ἐν ὠσὶ πύργων ἐξ ἄκρων ἐνδάλλεται,

Πρὸς

v. 243. Gemit vrbs Lyciae, Myrinna, cum lictore suo, hinnitum equorum audiente, quum Achilles ibi tanto impetu in terram e naue prosiliet, vt fontem, hucusque opertum, aperiat.

refert. Qui ex Mnemone faciunt Memnonem, vtuntur ii quidem Anagrammatismo, sed qui lusibus iucundis potius, quam seriis interpretationibus, conueniet.

243 Μύρινα) oppidulum iuxta Troiam in Lycia, a Myrina Amazone, quae vrbem hanc exstruxit, et in ea sepulta fuit, denominatum, testibus Strabone et Diodoro. Homerus:

Τὴν ἤτοι ἀνδρὸς βατιείαν κικλήσκουσιν,
Ἀθάνατοι δέ τε σῆμα πολυσκάρθμοιο Μυρίνης.

In hac vrbe Troiani, audito Graecorum aduentu, in aciem compositi sunt, vt idem narrat. Thessalicum saltum dicit Achillis Thessali, qui tanto cum impetu in terram prolilit, vt fontem indidem excuteret. Euripides deinde Troianum vocat Andromacha.

249 κατάβδα) Hypotyposis incuntis praelii. Æschylus Persis,

Σάλπιγξ δ' ἀύτῃ πανταχοῦ ἐπέφλεγεν.

Virgilius extremo dec.

Clamore incendunt caelum Troësque Latinique.

Saltator vocatur Mars, qualem describunt in Euripide Phoenissae. Concha quoque vete-

Pronus morietur, pectus gladio fauciatus.
Gemit sane Myrina, et litorales
Ripae hinnitum excipientes equorum,
Quando Thessalicum celeris saltum pedis
In ripam imprimens vltimam rauus lupus,
Fontanam ex arena ciebit aquam,
Fontes olim opertos aperiens.
Incendit quoque terram Saltator Mars,
Concha cruentum exordiens classicum.
Tota vero terra vastata ante oculos
Iacet, horrentque tanquam segetis iugera
Lanceis coruscantia, luctus porro mihi
Summis e turribus in auribus personat

Ad

v. 249. Iam bellum exardescit, Mars tuba classicum canit, terra vastata iacet, agri lanceis, velut aristis, horrent, planctus mulierum, vestes suas lacerantium, et innumerabiles clades videntium, a turribus in aërem ascendit.

veteres in bello vtebantur ante tubas a Tyrrhenis inventas, vt et in aliis feriis. Theocritus Europa:

Κόχλεισιν τανικοῖς γάμιοι μέλος ἠπύοντες.

Vtebantur et facibus, quemadmodum annotant Euripidis scholia Phoenissis.

253 Λέγχαις ἀποσίλβοντες) Campi, inquit, horrent hastis, velut aristis aruâ. Sic Virgilius:

—— *atraque late*
Horrescit strictis seges ensibus.

Similiter Euripides dixit:

λόχοι πυκναῖσιν ἀσπίσι πεφρικότα.

Nec debet quisquam mirari, si ἀποσίλβοντες cum γύαις coniungatur. Talis enim Atticismus etiam apud alios reperitur, vt quum inquit Sophocles Trachiniis: ἐν δὲ κοιτῶν ἀρσένων ἵστω κλαγγά: nec aliter dixit χάλκιον βίβασιν Thucydides α. Si quis tamen malit legere ἀποσίλβοντες, non magnopere repugnabo.

254 ἐνδέλλεται.) Quod in visu est imago, id in auditu est echo. Eleganter igitur τὸ ἐνδέλλεται a visu ad auditum transtulit Poëta. Allusit deinde ad Homericum, αἰθέρι κυφῶν, quod Aristophanes dixit ὡς ἀρκεῖν κράζειν, Vespis.

261

Πρὸς αἰθέρος κυροῦσα νηνέμους ἕδρας,
Γοᾧ γυναικῶν καὶ καταῤῥάγας πέπλων,
Ἄλλην ἐπ' ἄλλῃ συμφορὰν δεδεγμένην.
Ἐκεῖνό σ', ὦ τάλαινα καρδία, κακὸν
Ἐκεῖνο δάψει πημάτων ὑπέρτατον,
Εὖτ' ἂν λαβράζων περκνὸς αἰχμητὴς χάρων,
Περσῖσι χέρσον αἰετὸς διαγράφων,
Ῥαβδῷ τυπωτὴν τόρμαν ἀγκύλῳ βάσει,
Λευρᾶς βοώτης γατομῶν δι' αὔλακος,
Κλάζων τ' ἄμικτον σώματι ἐριγίσην βοήν,
Τὸν φίλτατόν σε τῶν ἀγαστόρων τρόφιν
Πώῳ τε πατρὸς, ἁρπάσας μετάρσιον,
Ὄνυξι γαμφηλῆσί θ' αἱμάσσων δέμας,
Ἔγχωρα τίφη καὶ πέδον χραίνῃ φόνῳ·
Λαβὼν δὲ ταύρου τῦ πεφασμένῃ δάνος,

Σκε-

v. 258. Sed illud te, o misera Cassandra, maxime mordebit, quum Achilles crudelissimus,

v. 264. Hectorem, fratrum tuorum carissimum, ipsiusque adeo Apollinis alumnum, occisum circa muros rapiet, et tanquam per sulcum lacerato corpore trahens, terram sanguine eius maculabit.

261 *αἰετὸς*) Achilles Hectorem currui alligatum per castra raptans. Impressam orbitam dicit per Epexegesin. Gressum intellige de vehiculo.

261 - 62. *πτερσῖσι - βάσει*) Horum versuum ordo, paulo perplexior, ita constituendus est: *εὖτ' ἂν αἰετὸς* (*Achilles*) *διαγράφων πτερσῖσι* (i. e. *rotis*), *χέρσον* (i. e. *ἐν τῇ χέρσῳ*) *τυπωτὴν τόρμαν, ἐκβῷ* (*καὶ*) *ἀγκύλῳ βάσει* (sc. *currûs sui*) *χραίνῃ* etc. (v. 268.) Vere obscura vaticinia! R.

263 *κλάζων*) more exultantium. Scholiastes eo refert, quod solus semper Achilles pugnabat. Carissimum dicit Hectorem, quem nonnulli faciunt Apollinis filium. Is Ptous vocatur ex Latonae pauore, quem illa, dum pareret Apollinem, sue conspecta accepit. Alii montibus quibusdam Thebanis hanc originem tribuunt. Sic enim

Ad aetheris ventosas pertingens sedes
Planctu et vestifragiis mulierum
Aliam atque aliam excipientium cladem.
Illud me miseram malum,
Illud mordebit maximum malum,
Quando alis infremens nigra pugnax caesia
Pennis terram aquila inscribens,
Curuo impressam orbitam torto gressu,
Latum bubulcus arans sulcum.
Clangensque confusa et immani voce,
Carissimum meorum fratrum, alumnumque
Ptoi patris rapiendo sublimem,
Vnguibus ac rostris corpore lacerato,
Indigenas siluas solumque macularit caede.
Accepto autem tauri iugulati pretio,

Exacta

v. 269. Sed, cum pro eius cadauere pretium magnum acceperit, ipse vicissim a Paride occisus, non prius sepelietur in vrna Bacchi, quam Graeci Troianis pretium illud reddiderint, licet hunc cadauerum venditorem omnes per Graeciam Nymphae mortuum defleant, qui olim metu mortis, vestes femineas in aula Lycomedis induit, et colum gessit, etiam vltimus omnium deinde e nauli Graeca in solum Troianum desiliit (v. 245.)

enim Herodotus: τοῦτό τὸ ἱρὸν (Πτῴου Ἀπόλλωνος) καλέεται μὲν Πτῷον, ἔστι δὲ Θηβαίων. κέεται δ' ὑπὲς τῆς Κωπαΐδος λίμνης, &c. Stephanus monitem ipsum a paüore denominatum vult, Pausanias vtrumque a Ptoo, Athamantis filio.

269 Λαβὼν δὲ) Achilles enim Hectoris cadauer Troianis noluit reddere, priusquam ipsi Priamus auri pondus aequilibre pro eo appenderet, ἕως εἵλκυσε; τοσοῦτον κατέθηκε, vt ait Diphilus. Similiter autem Achilles, quum in Apollin's Thymbraei templo sub specie contrahendi cum Polyxena matrimonii comprehensus, et a Paride transfixus esset, non ante Graecis fuit redditus, quam aurum pro Hectore datum (quod hic vocat Pectoliam laminam, ad arenas Pactoli aureas alludens) eodem pondere rependeretur.

Σκεθρῷ ταλάντῳ τρυτάνης ἠρτημένον,
Αὖθις τὸν ἀντίποινον ἐκχέας ἴσον
Πακτώλιον σαθμοῖσι τηλαυγῆ μύδρον,
Κρατῆρα Βάκχου δύσεται, κεκλαυσμένος
Νύμφαισιν, αἳ φίλαντο Βηφύρου γάνος,
Λειβηθρίην θ' ὕπερθε Πιμπλείας σκοπὴν,
Ὁ νεκροπέρνας, ὃς προδειμαίνων πότμον,
Καὶ θῆλυν ἀμφὶ σῶμα τλήσεται πέπλον
Δύναι, παρ' ἱστοῖς κερκίδος ψαύσας κρότων,
Καὶ λεῖσθος εἰς γῆν δυσμενῶν ῥίψας πόδα,
Τὸ σὸν, ξύναιμε, κἂν ὕπνῳ πτήσσων δόρυ.
Ὦ δαῖμον, οἷον κἰον' αἰτώσεις δόμων,
Ἐρεισμα πάτρας δυσυχᾶς ὑποσπάσας!
Οὐ μὴν ἀνατεί γ', ἀδ' ἄνευ μόχθων πικρῶν,
Πένθους θ' ὁ λητὴς Δωριεὺς γελᾷ κρατος,
Ἐπεγκαχάζων τᾷ δεδηπότος μόρῳ,
Ἀλλ'

v. 281. O Deus, quale fulcrum Troiae, Hectorem, tu perdes! Sed non impune eius mortem ridebit Graecus exercitus; ve-

273 Κρατῆρα Βάκχου) quem Bacchus Thetidi remunerationis ergo donauerat; in eo Achillis, Patrocli et Antilochi fuerunt ossa reposita.

274 Νύμφαισιν) Musis. Homerus Odyss. ω:

Μοῦσαι δ' ἐπέπαον πᾶσαι, ἀμοιβόμεναι ὀπὶ καλῇ
Θρήνεον. —— Calaber:
—— Μοῦσαι δὲ θοῶς Ἑλικῶνα λιπῦσαι
Ἤλυτον, ἄλγος ἄλαστον, ἐπὶ στέρνοισιν ἔχουσαι,
Ὀρνύμεναι τιμὴν ἐλικώπιδι νηνίῃ.

Bephyrus est Macedoniae fluuius, cuius meminit Archestratus apud Athenaeum, quum ait, παρὰ χεῦμα Βαφύρα. Pausanias quoque Heliconem amnem, postquam infra terram abditus denuo se ostendit, tum Baphyram vocari tradit. Iam proximum carmen, si Λιβηθρίης legas, ita vertes:

Pimpleumque tumulum supra Libethrum.

Vtrumque enim, tum Libethrus, tum Pimplea, aliis fons est, aliis mons. Quin

et

Exacta trutinae lance appenso,
Rursumque pro redemtione aequilibrem
Pactoliam effundens claram laminam,
Vrnam Bacchi subibit, deploratus
Nymphis amantibus Bephyrum fluvium,
Libethriamque speculam supra Pimpleam,
Cadaverum venditor: qui formidans mortem,
Etiam femineam corpori sustinebit vestem
Inducere, pectinis apud telas ciens pulsus,
Et vltimus in hostilem terram figens pedem,
Tua, frater, etiam in somnis hasta territus.
O Deus, qualem perdes aedium columnam,
Fulcrum infelicis patriae subtrahens.
Non tamen impune, nec absque laboribus acerbis
Luctuque praedo Graecus ridebit exercitus,
Insultans caesi leto:

Sed

rum, antequam id fiat, classis eorum ab eo incendetur, ipsique fugient, ac Iouem Φύξιον orabunt.

et vrbs est Pausaniae Libethra.

276 Ὁ ἱεροπέρσας) Hectoris; sed et viuos multos de Priami filiis vendiderat, vt conqueritur apud Homerum Priamus Iliad. χ. et Hecub. Iliad. ω.

277 Καὶ θῆλυν) Quum enim sciret Thetis, filium suum, si ad Troiam nauigaret, ibi moriturum esse, clam illum veste muliebri tectum ad Lycomedem in conclaue virginum, vt lateret, abduxit: Statius Achilleide.

279 Καὶ λοίσθιος) Quoniam in fatis Graecorum erat, vt is, qui primus in terra hostili posuisset pedem, primus in praelio moreretur (id quod Protesilao contigit), Achilles postremus e nauibus egressus est.

280 κἀν ὕπνῳ) valde contrarium est ἐδ' ἐν ὀνείρῳ.

281 Ὦ δαῖμον) Deplorat Hectoris mortem, qui non sine magno patriae damno perierit.

Ἀλλ' ἀμφὶ πρύμναις τὴν πανυσάτην δραμὼν
Πεύκαις βίᾳ βαλβῖδα συμφλεχθήσεται,
Καλῶν ἐπ' εὐχαῖς πλεῖσα Φύξιον Δία,
Πορθμεύσασι κῆρας ἀρκέσαι πικράς.
Τότ' ἄτε τάφρος, ἄτε ναυλόχων σαθμῶν
Πρόβλημα, καὶ σαυρωτῆρσι κορσωτὴ πέρυξ,
Οὐ γεῖσα χραισμήσουσιν, οὐδ' ἐπάλξεις,
Ἀλλ' ὡς μέλισσαι συμπεφυρμέναι καπνῷ,
Καὶ λιγυὸς ἰπαῖσι καὶ γρυνῶν βολαῖς,
Ἄφλαστα καὶ κόρυμβα καὶ κληδῶν θρόνους
Πυκνοὶ κυδιωτῆρες ἐξ ἑδωλίων
Πηδῶντες αἰμάξουσιν ὀθνείαν κόνιν.
Πολλοὺς δ' ἀρισεῖς πρωτόλειά θ' Ἑλλάδος
Αἰχμῇ φέροντας, καὶ σποράδας ὠγκωμένους,
Αἱ σαὶ καταξανοῦσιν ὄβριμοι χέρες,
Φόνῳ βλύουσαι κἀπιμαιμῶσαι μάχης.
Ἐγὼ δὲ πένθος ἐχὶ μεῖον οἴσομαι,
Τὰς σὰς τένουσα, καὶ δι' αἰῶνος, ταφάς.
Οἰκτρὸν γὰρ, οἰκτρὸν κεἰν' ἐπόψομαι φάος,
Καὶ πημάτων ὕψιστον, ὧν κράντης χρόνος,
Μήνης

v. 290. Tunc nulla munimenta iis proderunt, sed, vt apes fumo adactae, per naues suas ipsi salientes interficientur,
v. 298. multosque eorum illustres ac superbos heroës tu, o Hector, prius ad orcum mittes.

287 πεύκαις) Hectorem Graecos persequutum, eorum naues combussisse, ex Homero notum est. Fugitivus Iupiter apud Thessalos colitur, διὰ τὴν τῶν κακῶν ἀπόφευξιν, vt inquit Dio.

290 Τότ' ἄτε τάφρος) Graeci enim, quum sibi a Troianis metuerent, fossas et muros castris suis praetenderant. Homerus Iliad. η'

——ποτὶ δ' αὐτῶν τάχος ἔδμαι,
Πύργους ὑψηλοὺς, ἄλαπάς τε καὶ αὐτῶν,
Ἐν δ' αὐτοῖσι πύλας εἰσποίησον εὐρείας,
Ὄφρα δι' αὐτάων ἱππηλασίη ἐΰς ἧι.

Ex-

Sed circum naues extremum currens
Curriculum, cum classe comburetur,
Multum votis inuocans Fugitiuum Iouem,
A vexatis vt arceat acerba fata.
Tunc nec fossa, nec naualium stationum
Munimentum proderit, neque palis vallata pinna,
Neque suggrundia, neque propugnacula:
Sed vt apes, commistae fumo,
Fuliginisque iactu et stipitis plaga,
Per puppes et proras transtrorumque sedes
E sedilibus saltatores frequentes
Salientes, peregrinam cruentabunt terram.
Multos vero praestantes, primaque in Graecia spolia
Hastis adeptos ac natalibus tumentes,
Tuae conterent validae manus,
Caede scatentes et appetentes pugnam.
At ego luctum feram non mediocrem,
Tuos assidue lugendo tumulos.
Miseram enim, miseram illam videbo diem,
Et cladium maximam, quarum tempus moderator Lu-

v. 302. Ego vero per totam vitam tumulum tuum lugebo. Diem enim illam miseram necis tuae, omnium tristissimam, proh! dolor, viuendo attingam.

Ἔκτοσθεν δὲ βαθεῖαι ἐπ' αὐτῷ τάφροι ὄρυχαι,
Εὐρεῖαι, μεγάλην, ἐν δὲ σκόλοπας κατέπηξαν.

300 Αἱ σαί) Hectorem fratrem alloquitur, qui Patroclum, Ascalaphum, et alios Graecorum proceres occidit.

304 κἂν) quo tu ab Achille interficieris. Ista, inquit, erit maxima omnium calamitas, quaecumque mihi vllo tempore contingent. Lunae quidem facit mentionem, quod veteres tempus, quo vtebantur menstruo, ad Lunae motum referebant; et quod hic tempori, id apud Theocrit. Χάρισι coelo tribuitur.

Μήνης ἐλίσσων κύκλον, αὐδηθήσεται.
Αἰ, αἰ, σενάζω καὶ σὸν εὔγλαγον θάλος,
Ὦ σκύμνε, τερπνὸν ἐναγκάλισμα συγγόνων,
Ὃς τἀγριον δράκοντα πυρφόρῳ βαλὼν
Ἰυγγι τόξων, τὸν τυπέντα δ' ἐν βρόχοις
Μάρψας ἀφύκτοις βαιὸν ἀσεργῆ χρόνον,
Πρὸς τῷ δαμέντος αὐτὸς ἑ τετρωμένος,
Καρατομηθεὶς, τύμβον αἱμάξεις πατρός.
Οἴμοι δυσαίων, καὶ διπλᾶς ἀηδόνας,
Καὶ σὸν τάλαινα πότμον αἰάζω, σκύλαξ.
Ὧν τὴν μὲν, αὐτόστρεμνον ἡ τοκὰς κόνις
Χανῇ.

v. 307. Etiam te, heros et frater, o Troile, gemo, qui, quum Achillem tua forma in amorem tui pellexeris, neque tamen eum vicissim amâris, ab eo ad aram Apollinis Thymbraei, (qui verus tibi pater est) interficieris.
v. 314. Vos quoque duas sorores, Laodice et Polyxena, et te, mater Hecuba, doleo; quarum *altera*, Laodice, (v. v. 497.)

308 Ὦ σκύμνε) Apostrophe Cassandrae ad Troilum fratrem, quem quum Achilles amaret, nec ab eo redamaretur, in Apollinis Thymbraei, qui erat verus Troili pater, occidit. Alii, in his Calaber et Virgilius, in pugna superatum aiunt ab Achille Troilum. Epitaphium eius elegantissimum extat apud Theocritum, Βωμῷ nomine, quod quum a nemine ante intellectum fuisset, primus I. Auratus, regius in Gallia linguae Graecae professor, diuino vir ingenio atque eruditione singulari, dexterrime, vt reliqua Theocriti omnia, et emendauit et exposuit. vide Nouas Lect. nostras.

309 δράκοντα) Achillem. Per arcuum illecebram, intellige arcum illecebrae, siue amorem Troili, quo captus Achilles erat. ἴυγξ enim pro illecebra sumitur. Caeterum pro ὃς τἀγριον, lege ὅς' ἄγριον.

311 ἀσεργῆ) non coniungendum est cum proximo βαιὸν χρόνον, sed cum τυπέντα, (sc. *Achillem*) exponendumque passiue, *non redamatum, ita, vt eum non redamares*, Paulo post etiam ἑ τετρωμένος tropice de *vulnere amatorio* explicandum est. R.

312

Lunae volvens orbem appellabitur.
Heu heu gemo etiam tuum lactens germen,
Catule, iucundum fratrum amplexamentum:
Qui ferocem draconem ignita feriens
Arcuum illecebra, ictumque laqueis
Comprehendens ineuitabilibus breui implacidum
tempore,
A domito ipse non vulneratus,
Aram cruentabis decollatus paternam.
Hei mihi miserae, duas quoque luscinias,
Et tuam, infelix canis, gemo mortem:
Quarum unam quidem radicitus puluis patrius
Hians

ob exitium patriae, se praecipitabit in eum locum, vbi aui, Troiis, sepulchrum est, et vbi Cillae (cum Priamo congressae) ossa cum filio suo coniuncta iacent, qui infans, vix editus, cum matre Cilla, a Priamo occisus est, ob oraculum Aesaci, quod Priamus, cum de Hecuba et Paride debuisset interpretari, de Cilla et Munippo intellexit;

312 ἀτετρημένος) vulnere amoris. Achillem enim, qui te amabat, non redamabas.

314 Οἵμοι) enumerantur deinceps quidam de familia regia, qui post captam Troiam miserrime perierunt. Duae luscinae sunt Cassandrae sorores duae, Laodice, et Polyxena. Canis dicitur Hecuba, quod in canem conuersa fuerit.

316 τὴν μὲν) Laodicen, quae quum capta Troia et hostium vim timeret, et alloqui ob excidium patriae (quod hic vocat cladem gemituum, seu gemendam) magno cruciaretur dolore, vltro se de rupe quadam praecipitem dedit. Eius sepulchrum dudum post a Maximo quodam, Asiae praetore, instauratum fuit, addito epigrammate, quod quia ad historiam pertinet, ex epigrammat. Graecis huc transcribendum putaui:

Τῇ δέ ποτ' ἀκτερίστον ἐδέξατο γαῖα χανοῦσα
Λαοδίκην, δηΐων ὕβριν ἀλευομένην.
Σῆμα δ' ἀμαλδύναιτος ἀρωΐσιο χρόνοιο,
Μάξιμος ἐκδήλοι ἦρξ' Ἀσίης ὑπάτοις,

Χανοῦσα κευθμῷ χείσεται διασφάγες,
Λεύσσουσαν ἄτην ἀγχίπτυν σεναγμάτων,
Ἵν' ἄλμα πάπτωσ, καὶ χαμευνάδος μόροι
Τῆς ληθρονύμφου πόρτιος μεμιγμένοι
Σκύμνῳ κέχυνται, πρὶν λαφύξασθαι γάνος,
Πρὶν ἐκ λοχείας γυῖα χυτλῶσαι δρόσῳ·
Σὲ δ' ὠμὰ τῶρὸς νυμφεῖα καὶ γαμηλίους
Ἄξει θυηλὰς συγνὸς Ἰφιδος λέων,
Μητρὸς κελαινῆς χέρνιβας μιμούμενος,
Ἣν ἐς βαθεῖαν λαμίσας ποιμανδρίαν
Στεφηφόρον βᾶν δεινὸς ἅρταμος δράκων
Ῥάψει

v. 323. *alteram* vero, Polyxenam, ad cruentas nuptias, i. e. sacrificium ducet Neoptolemus, matris Iphigeniae cruenta sacra heu! nimium imitatus,

Καί κέρης χάλκειον ἐπὶ τύπον ἐφράσατ' ἄλλη
Κίμενον ἀκλαῶς, τῷ δ' ἐπέθηκε κύκλῳ.

quae nos ita conati sumus vertere:

Laodicen quondam hic suscepit terra dehiscens!
Hostilem fugeret quum tremebunda manum.
Sed quod tempus edax consumserat vsque sepulcrum,
Splendorem hic praetor
Maximus attribuit:
Quaeque alibi sine honore
puellae stabat imago
Aerea, sic tumulo desuper imposuit.

319 Ἵν' ἄλμα πάπτω) Locum exprimit, vbi se praecipitauit Laodice: nempe iuxta saltum seu nemus aui sui Trois, vel Ili sepulcrum, de quo Homer. vbi quondam Cilla, quae cum Priamo occultam aliquando consuetudinem habuerat, simul cum filio necata est ipsius iussu, iqui Aesaci oraculum super Hecubae somnio (de quo supra) de ipsis interpretabatur. Filius autem Cillae quo nomine fuerit, non potest ex Lycophrone cognosci; verum Scholiastes ait Munippum fuisse vocatum, ac reprehendit etiam Lycophronem, quasi Cillae et Laodices historias confundat, vtrique tribuendo filium Munippum. Enimuero Laodices quidem filium vocat Munitum Lycophron, non

Hians hiatu absorbebit foueae,
Cladem videntem gemituum propinquam,
Vbi saltus aui, et meretricis fata
Iuuencae occultinubae cum vitulo
Confusa sunt, antequam laticem mulgeret,
Et a partu membra rore lauaret.
Te vero ad cruda sponsalia, nuptialiaque
Ducet sacrificia odiosus Iphidis leo,
Matris nigrae imitatus sacra,
Quam super profundum decollans mulctrale
Vittatam vaccam crudelis vorax draco,

Tri-

v. 326. quam sacerdos Graecorum, velut bouem vittatam ad aram ense Martis (vel Orionis) volet caedere, cum Graeci in Aulide primum foedus inter se facient.

non Munippum: Cillae autem filii nomen nusquam, vt dixi, exprimit, ideoque non recte sugillat eum Scholiastes.

321 περὶ λαφύξασθαι) Puer enim, mox atque editus in lucem fuit, sublatus est vna cum matre, sic vt nec lac maternum haurire, nec corpus aqua lauare, seu nutrici lauandum praebere potuerit.

323 Σὲ δ') Polyxenam; haec enim ad Achillis tumulum mactata fuit ab Iphidis leone, seu Neoptolemo, Iphigeniae filio, matris suae sacras, quibus illa in Tauris hospites Graecos mactabat, imitante.

326 Ἣν) Iphigeniam; nam ad illam haec malim, quam ad Polyxenam, referre, ratione sequentium; πειμανδρία non est hoc loco nomen gentile, vt putauit Scholiastes, nec non Stephanus, qui hoc nomine dicit olim nuncupatam Tanagram: sed vas quoddam sacrum, ad excipiendum sanguinem, quod aliter σφαγῖον vocatur; cuius rei admonuit Iosephus Scaliger: ac simili compositione dicitur γεφύνδριον de ligno vetusto, apud Apoll. ἐκ πειμανδρίαν porro dicit, quemadmodum Virg. vlt.

In flammam iugulant pecudes.

Draco Diomedem, vel quemuis alium sacerdotem Graecum significat.

Ῥαίσει τριτάπρῳ Φασγάνῳ κανδάονος,
Λύκοις τὸ πρωτόσφακτον ὅρκιον σχάσας.
Σὲ δ' ἀμφὶ κοίλην ἀγχιάλωτον ἠόνα,
Ἱρσόβυν Δολόγκων δημόλευστον ὠλένῃ,
Ἐπεσβόλοις ἀρᾶῖσιν ἡρεθισμένη,
Κρύψει κυπάς τις χερμάδων ἐπομβρίᾳ,
Μάρας ὅταν Φαιυρὸν ἀλλάξῃς δομήν.
Ὁ δ' ἀμφὶ τύμβῳ ταὶγαμέμνονος δαμεὶς,
Κρηπῖδα πηγῷ νέρθε καλλυνεῖ πλόκῳ,

Ὁ

v. 330. Te denique, Hecuba mater, vetulam, in Thracia, in canem mutatam, ob conuicia tua populus lapidabit.

v. 335. Sed Priamus pater ad aram Hercei Iouis trucidabitur, (qui olim ab Hercule captus, et Heſionis ſororis ſuae, pariter captae, flammeo redemtus, atque in patriam, ab Her-

328 Κανδάονος) Si Candaon Boeotis Orionem ſonat, et eius enſem habuit Diomedes: exiſtimarim legendum τριπάτρῳ. notum eſt enim, Orioni tres fuiſſe patres. Candaon tamen infra, duobus locis, de Marte dicitur.

329. Λύκοις) Graecis, qui hoc nomine etiam in Iphigen. Taurica inſigniuntur. Vocat autem hoc iusiurandum πρωτόσφακτον, quod in eo icendo victima humana primum fuerit adhibita: quae quidem in priore iureiurando, quod in Tyndari domo conceptum fuiſſe ante dix'mus, omiſſa fuerat; aliter enim non video, quomodo ſenſus Poëtae conſtare poſſit. nec placet Scholiaſtis interpretatio, quae relationis vocabulum ad qualitatem detorquet, vt logice loquar. Aeſchylus hoc ſacrificium προτέλεια γαμῶν dixit, id eſt ἀπαρχὰς καὶ προτόλεια: qua quidem ratione poſſet etiam hic, vt πρωτόλειον de praeda, ita πρωτόσφακτον de ſacrificio dictum videri.

331 Ἱρσόβυν) Hecubam, quae quum in Thraciam captiua eſſet abducta, ibique prae nimio dolore atrocius Graecis conuiciaretur, lapidata fuit, et quia Graecos perpetuis conuiciis quaſi allatrabat, finxerunt eam poſt mortem in canem mutatam. vide Ouid. Plautus quoque Menaechmis:

Om-

Tripatris enſe perdet Candaonis,
Primum lupis icens ſacrificale iuſiurandum.
Te denique vetulam circa cauum Thracum
Litus captiuam populi brachio lapidatam
Conuicioſis maledictis irritato,
Occultabit quoddam tegmen lapidum diluvio,
Quando Maerae fuſcum corpus permutaris.
At ille iuxta Agamemnonis aram domitus,
Solum cana verret caeſarie:

Qui

cule incenſam remiſſus, nomen ſuum, *Podarces* mutauit in *Priamus*,) quando Antenor perfidus, face ſigni Graecis dato, equum ligneum, plenum militibus, pertundet, et Sinon, Vlyſſis cognatus, Graecos, antea Tenedum et Calydnas digreſſos, (vbi ſerpens Laocoontis duo filios deuorabit) ex equo in vrbem emittet.

Omnia mala ingerebat, quemquem aſpexerat,
Itaque adeo iure caepta eſt appellari canis.

334 Μαίρας ὄτας) in canem mutata fueris. Maera mulier quia in canem olim fuit mutata, teſte Ouid.

Et quos Maera nouo latratu terruit agros:

hinc pro cane ponitur.

334. ἀλλάξῃς) h. e. *mutando* (*per quandam mutationem*) *indueris* R.

335 Ὁ δ) Priamus; is ad Iouis Hercei aram domi ſuae confugiens, a Neoptolemo trucidatus eſt. Agamemnonis nomen Ioui tribuitur, quod, vt vult Euſtathius, ſicut Agamemnon εὐρυκρείων, ſic Iupiter εὐρυμέδων dicatur; quae duo epitheta quum idem ſignificent, inde fieri, vt proprium Agamemnonis nomen Ioui pro adiecto tribuatur, ſicut Antenoris nomen apud Aeſchylum de mortuorum reliquiis vſurpatur. Alii putant Agamemnonem ea de cauſa Iouem dici, quod, quum Iupiter ſit aether, Agamemnon quoque aether dicatur. Colebatur autem hic Iupiter Spartae.

336 πέζῃ καλλυνῶ) Haec duo verba iunctim vertit Canterus: *verres*; qua de cauſſa, neſcio, cum, vel ipſo Scholiaſte praeeunte, καλλυνῶ nihil aliud ſit, niſi κοσμήσω, *ornabit*, ſimpliciter, *inferius ornare* autem non neceſſario ſit

Ὁ πρὸς καλύπτρης τῆς ἐμαμένος τάλας
Ὠνητὸς ἀρθαλωτὸν ἐς πάτραν μολὼν,
Τὸ πρὶν δ' ἀμυδρὸν ὄνομ' αἴσωσας σκότῳ.
Ὅταν χέλυδρος πυρσὸν ὠμόθριξ βαρὺν
Ἀπεμπολητὴς τῆς φυταλμίας χθονὸς
Φλέξας, τὸν ὠδίνοντα μυρμωτὸν λόχον
Ἀναψαλάξῃ γαστρὸς ἑλκύσας ζυγά,
Τῆς Σισυφείας δ' ἀγκύλης λαμπηρίδες
Λάμψει κακὸν φρύκτωρον αὐτανέψιος
Τοῖς εἰς σενὴν λευκοφρυν ἐκπεπλευκόσι,
Καὶ παιδοβρῶτος πόρκεως νήσους διπλᾶς.

Ἐγὼ

sit *verrere*. Poterat enim hic *ornatus* etiam alio modo, v. c. *iacendo*, fieri.

337. Ὁ πρὸς καλύπτρης) Quum Heſione poſt captam ab Hercule Troiam captiua cum fratre abduceretur, redemtum flammeo ſuo Troiam eum remiſit: vnde is Priamus dictus eſt, quum ante Podarces vocaretur. Lucianus Tragopodagra:

Περίαμος ποδάρκης, ποδαγρὸς ὢν, ἐκλήζετο,

Sed haec quia fabuloſa ſunt, adferam Diodori Siculi hac de re verba, quae mihi vero magis conſentanea videntur: Ἡρακλῆς τὴν πόλιν ἑλὼν, Πρίαμον τὸν βασιλέα καθίστησι τῶν Ἰλιέων, διὰ τὴν δικαιοσύνην. μόνος γὰρ μόνος τῶν υἱῶν τὸ Λαομέδοντος ἐναντιώμενος τῷ πατρὶ, τοὺς ἵππους συνεβούλευεν ἀποδοῦναι τῷ Ἡρακλεῖ κατὰ τὰς ἐπαγγελίας Nec deſunt, qui Priamum ab Hercule ipſo a vicinis hoſtibus redemtum, in regno paterno collocatum aſſerant.

340 χέλυδρος) ſerpens aquatilis, quo nomine hic Antenorem inſigniuit, qui ſecundum quoſdam Troiam Graecis prodidit; quae quidem opinio inde putatur orta, quod, vt ait ille, ſuaderet belli praecidere cauſas, et pacis auctor eſſet: tum etiam, quia capta Troia, ipſi ab hoſtibus parcitum fuit. Facem dicit eam, quam lucebat Graecis ex equo deſcendentibus Sinon. Grauidus dicitur equus Durateus, quem

Qui flammeo ſororis miſer
Redemtus, combuſtam rediit in patriam,
Antiquo nomine obſcuro tenebris deleto:
Quando chelydrus horripilus, venditor
Altricis terrae, face accenſa
Graui, grauidum terribili cohorte
Pertundet, ventris extrahens compages,
Et Siſyphiae vulpeculae aſtutae
Conſobrinus malam lucebit taedam
Ad anguſtam aduectis Leucophryn,
Et pueriuori ſerpentis inſulas duas.

Ego

quem Graecorum fortiſſimi quique conſcenderant.

342. τὸν ὠδίνοντα) Omiſſum eſt ſubſtantiuum ἵππον, qui ὠδῖνα τὸν μυχμωτὸν λόχον. R.

343. Ζυγὰ) Neſcio, quid Canterum mouerit, vt *compages* verteret, quae *diſſolui* quidem, *frangi*, *impelli*, minime vero *extrahi* poſſunt; inprimis, cum in promtu ſit ſenſus longe planior et aptior. Ζυγὸς enim (pl. τὰ ζυγὰ) inter multa alia etiam *iugum in acie*, i. e. *ſeriem*, *ordinem militum*, denotat, quod huic loco inprimis conuenit. Intelliguntur enim Graecorum turmae, in equo ligneo latitantes, quas ab Antenore perfido inde eductas, hic Caſſandra queritur. R.

344. τῆς Σισυφίδης λαμπτῆρος) Vlyſſis aſtuti, qui e Siſypho natus eſt, vt volunt nonnulli, et exprobrat ei apud Sophoclem Philoctetes; eius conſobrinus erat Sinon (de quo Virgil.) natus ex Aeſimo fratre Anticleae, quae fuit Vlyſſis mater. Leucophrys inſula poſtea Tenedus eſt a Teno rege dicta, vt ſupra docuimus.

347 νήσους δικλῆδας) Calydnas, iuxta Tenedum ſitas: e quibus egreſſi ſerpentes, filios Laocoontis interemerunt; hiſtoriam habet Virgilius.

348

Ἐγὼ δὲ τλήμων ἡ γάμους ἀρνημένη,
Ἐν παρθενῶνος λαΐνῳ τυκίσμασιν,
Ἄνις τεράμνων, εἰς ἀνώροφον στέγην
Εἱρκτῆς ἀλιβδύσασα λυγάμας δέμας,
Ἢ τὸν Θορᾶγον Πῶον Ὠρίτην θεὸν
Λίπ]οντα λέκτρων ἐκβαλοῦσα δεμνίων,
Ὡς δὴ κορείαν ἄφθιτον πεπαμένη
Πρὸς γῆρας ἄκρον, Παλλάδος ζηλώμασι
Τῆς μισονύμφου Λαφρίας πυλαίτιδος,
Τῆμος βιαίως φάσσα πρὸς τόργε λέχος
Γαμφᾶσιν ἅρπης οἰνὰς ἑλκυσθήσομαι,
Ἢ πολλὰ δὴ Βάδειαν Αἰθυιαν κόρην

Ἀρω-

v. 348. Ego vero misera, quae Apollinis nuptias recusaui, ideo in carcere obscuro inclusa latebo;

v. 352. quaeque Apollinem lecto excussi, aeternamque ideo virginitatem sortita sum, exemplo Palladis,

348. γάμους) Apollinis: de quibus, vt et de carcere Cassandrae, diximus aliquid in Prolegomenis. Coenaculis carere se dicit, quoniam turris ipsius habebat pyramidis figuram. Genitalis, Ptous, et Horarius dicitur Apollo: Genitalis quidem seu Genitor, cuius ara fuit in Delo: et Horarius, quod sol motu suo tum producat omnia, tum anni tempora distinguat: Ptoi vero tationem ante reddidimus.

350. ἄνις τεράμνων εἰς ἀνώροφον στέγην) Quomodo differant ἄνις τεράμνων et ἀνώροφος στέγη, quae veluti duo diuersa hic commemorantur, cum tamen plane idem significent, difficulter aliquis dixerit. Canterus quidem ἄνις τεράμνων per *carens coenaculis* vertit, sed cur id fecerit, fateor, me videre nondum potuisse. Hoc certum est, vtrumque opponi λυγάμᾳ εἱρκτῇ, ideoque Cassandram queri, se in domo, meris lapidibus constructa nec tecto ligneo (quale ipsam, vt regiam filiam, deceat) instructa, ideoque etiam valde horrida ac tenebrosa, tanquam maleficam, asseruari. Vnde recte Scholiastes ineditus hunc versum ita explicat: ἐστερημένη τῶν ξυλίνων παστάδων, et: μὴ ἔχουσαι ξύλινον ὄροφον, ἀλλ' ὁλόλιθον. Recte igitur quoque Potterus obseruat,

Ego vero misera, quae recusatis nuptiis
In thalami saxei structuris
Carens coenaculis in expertem tecti domum
Carceris obscuri corpus immersi:
Quaeque Genitalem Ptoum Horarium deum,
Cubilium cupidum lectis excussi,
Tanquam virginitatem sortita aeternam
Ad summam vsque senectutem, exemplo Palladis
Innuptae Laphriae ianitricis:
Tunc violenter palumba ad accipitris lectum,
Faucibus harpes columba raptabor,
Multum Budeam Fulicam virginem

Vin-

v. 356. tunc, veluti columba ab accipitre, Aiace, rapiar, multum inuocans illam ipsam Palladem ad iniuriam hanc vindicandam.

seruat, non ita hunc versum sumendum esse, tanquam Cassandra sub dio commorata sit, (quomodo enim αἰθρὴ *tenebrosa* vocari iste locus posset?) sed de defectu mollioris carceris, et lacunaris, regia filia digni, intelligendum. R.

356 Τῆς μισογάμου) quae et ἀμπάρθενος idcirco vocatur, ac proprio παρθένου cognomine Athenis colebatur; eadem et Laphria dicta est a Calydoniis et Messeniis, a Laphrio quodam erecta, teste Pausan. et Ianitrix, quod in aedium foribus, et oppidorum portis ponebatur.

358 ἑλκυσθήσομαι) ab Aiace. Coniunguntur hic οἰνὰς et φάσσα, quomodo supra τερόεχμις et αἰετός. Budea dicitur Pallas a ciuitate quadam Thessaliae vel Phrygiae. Eadem et Fulicae cognomento eoli solita est, quod in mergum fuerit olim conuersa (vt Odyss. ε.) teste Hesychio.

358 οἰνὰς) Aliena est ab h. l. explicatio tam Tzetzis, quam ineditorum Scholiastarum, qui de ἀμπέλῳ loquuntur, cum οἰνὰς haud dubie respondeat τῷ φάσσα, et significet *genus columbae sylvestris*, sicuti contra τέρεγος (*Aiax*) respondet τῷ ἀέτῳ, quod *genus aquilarum* denotat. R.

361

Ἀρωγὸν αὐδάξασα, τἀρέσθον γάμων.
Ἡ δ' εἰς τέραμνα δερατογλύφῳ σέγης
Γλήνας ἀναστρέψασα χώσεταϊ σρατῷ,
Ἐξ ἀρανῆ πεσοῦσα καὶ θρόνων Διός,
Ἄνακτι πάππῳ χρῆμα τιμαλφέσατον.
Ἑνὸς δὲ λώβης ἄντι, μυρίων τέκνων
Ἕλλας σενάξει πᾶσα τοὺς κενοὺς τάφους,
Οὐκ ὀσοθήκας, χοιρίδων δ' ἐφειμένους,
Οὐδ' ὑσάτην κεύθοντας ἐκ πυρὸς τέφρην
Κρωσσοῖσι ταρχυθεῖσαν, ὡς φθιτῶν θέμις,
Ἀλλ' ἄναμ' οἰκτρὸν καὶ κενηρίων γραφάς,
Θερμοῖς τεκόντων δακρύοις λελουμένας
Παίδων τε, καὶ θρήνοισι τοῖς ὁμευνίδων.
Ὀφέλτα καὶ μύχαρε χειράδων Ζάραξ,

Σπῖλοι

v. 361. Atque huius Dese imago ab hoc scelere, in eius templo peracto, oculos sursum auertet, et ipsa Pallas propterea Graecis valde irascetur, cum Palladium suum, et caelo delapsum, donum auo meo, Troi, longe gratissimum, adeo profanari viderit.

v. 365. Vnius ergo, Aiacis, ob scelus tota dolebit Graecia, cadavera suorum non in vrnis, sed in montium scopulis iacere, nec cinerem eorum in hydriis ad patriam referri, sed vanum

361 σέγης) templi sui, ex quo etiam abreptam Cassandram, non e carcere, sunt qui velint. Propertius:

Victor Oilide, rape nunc et dilige vatem,
Quam verat auelli veste Minerua sua.

Consentit et Virgilius. Huc etiam pertinet, quod inquit Strabo, Mineruam se, quum stuprabatur Cassandra, totam auertisse. Exercitum, intellige Graecorum.

363 Ἐξ ἀρανῆ) Palladium enim Ilo regi, signum postulanti caelitus demissum fertur; vide Apollodorum. Idem Ilus, quum Palladium hoc quodam tempore e templo igne correpto vellet auferre, repente excaecatus fuit, narrante Plutarcho.

365 Ἑνὸς δὲ) Aiacis. Virgilius:

Vnius ob noxam et furias Aiacis Oilei.

Mi-

Vindicem inuocans depultricem nuptiarum.
Illa vero in tecta lignis compactae domus
Suſpiciens, iraſcetur exercitui,
E caelo delapſa, Iouisque ſolio,
Auo regi res pretioſiſſima.
Vnius autem ob peccatum, infinitorum liberorum
Honoraria gemet omnis Graecia ſepulcra,
Non vrnis, ſed ſcopulis inſidentia,
Nec extremum tegentia ex igne cinerem
Hydriis conditum, vt mortalium mos eſt,
Sed nomen miſerandum, et cenotaphiorum inſcriptiones,
Calidis parentum ac filiorum lacrymis
Perfuſas, et lamentis vxorum.
O Ophelta, et petrarum cuſtos Zarax,

Sco-

nomen et epitaphia, cognatorum lacrymis perfundenda, domum redire.

v. 373. O montes Euboeae omnes, o domicilium Phorci, Dei marini! quot ſuſpiria morientium Graecorum, cum fragmentis nauium iectorum, audietis! quot ſtrepitus maris, ad ſcopulos alliſi! quot Graecos; tanquam piſces ad montium petras alliſos, quos fulmen ac tempeſtas noctu ferient tum.

Minerua etenim propter Aiacis ſtuprum Graecis, quibus antea fauerat, irata, tempeſtates et procellas horrendas redeuntibus immiſit.

Quum Pallas vſtò vertit iram ab Ilio
In impiam Aiacis ratem: Horatius.

369 Θέμις) Solet enim peregre mortuorum crematorumque cinis, in vrnis conditus, domum referri. Expreſſit autem Homericum illud:

—— ἤτις δίκη ἐςὶ θανόντων.

373 Ὀφέλτα) Alloquitur loca, et rupes eas, in quibus Graeci naufragium fecerunt. Sunt autem omnes Euboeae montes, niſi quod Trychas vrbem Stephanus vult eſſe, quam Lycophron per Metaplaſinum Trychanta appellarit. Phoreus deus eſt marinus.

Σπῖλοί τε καὶ Τρύχατα καὶ τραχὺς Νέδων,
Καὶ πάντα Διρφωσσοῖο καὶ Διακρίων
Γωλειὰ, καὶ Φόρκυνος οἰκητήριον,
Ὅσους ἐναγμῶν ἐκβεβρασμένων νεκρῶν
Σὺν ἡμιθραύστοις ἰκρίοις ἀκούσετε!
Ὅσων δὲ Φλοίσβων ῥαχίας ἀνεκβάτε
Δίναις παλιῤῥοίῃσιν ἕλκοντος σάλε!
Ὅσων δὲ θύννων ἡλοκισμένων ῥαφὰς
Πρὸς τηγάνοισι κρατὸς, ὧν καταβάτης
Σκηπτὸς κατ' ὄρφνην γεύσεται δημένων,
Ὅταν καρηβαρεῦντας ἐκ μέθης ἄγων,
Λαμπτῆρα φαύῃ τὸν ποδηγέτην σκότους
Σίντης, ἀγρύπνῳ προσκαθήμενος τέχνῃ.
Τὸν δ', οἷα δύπτην κηρύλον διὰ σενῶ
Αὐλῶνος, εἶσει κῦμα γυμνίτην φάγρον,

Διπλῶν

v. 384 cum Nauplius, filium Palamedem, a Graecis occisum, vlturus, iis redeuntibus lucernam de Caphareo monte suspendet, ad quam illi ebrii, tanquam ad portum, nauigantes, naufragium omnes facient.

379-80. Ὅσων δὲ - σάλε) Ordo paulo implicatior est hic: Ὅσων δὲ (sc. ἀκούσετε) φλοίσβων σάλε ἀνεκβάτε, ἕλκοντος ἐκχίας δίναις παλιῤῥοίῃσιν! Ῥαχίας intelligam de eo, quando fluctus, diu alluendo, paulatim a continente aliquid telluris abrumpunt, adeoque veluti ad mare pertrahunt. R.

380 παλιῤῥοίῃσιν) Scaliger παλιῤῥοίβδησιν hoc loco legit; ego potius δίνῃς παλιῤῥοίῃσιν ita dictum a Poëta credo, vt πότμῳ φθορὸν postea dicet, et Homerus νῆα πρύμνην vsurpat.

381 θύννων) Graecos naufragos. Gustabit, siue feriet: qua figura dicuntur apud Homerum antagonistae γεύεσθαι ἀλλήλων. Virg. tangendi sensu vti maluit:

Fulminis afflauit ventis, et contigit igni.

386 Σίντης) Nauplius; is quum filium suum, Palamedem, a Graecis interemtum cognouisset, omnibus eos modis vlcisci conatus est; adeo

Scopulique, et Trychanta, et aſper Nedon,
Omnesque Dirphoſſi et Diacriorum
Gurgites, Phorcique domicilium,
Quot fuſpiriâ mortuorum, cum ſemifractis
Tabulatis eiectorum, audietis:
Quotque ſtrepitus inacceſſibilis ſali,
Vorticibus refluis ſcopulos trahentis:
Quotque thunnos, futuras capitis
Contra cautes ſulcatos, quos praeceps
Fulmen vaſtatos per noctem guſtabit,
Quando caput ex crapula grauatos ducens,
Facem lucebit tenebrarum ducem
Noxius, vigili incumbens fraudi:
Illum ſane velut vrinatorem halcyonem per angustum
Canalem auferet fluctus nudum phagrum,

Inter

v. 387. *Aiacem, Locrum*, per anguſtum canalem fluctus ferent inter Myconum ac Tenum, Aegaei maris inſulas.

adeo, vt et principum vxores in adulterium per certos homines pelliceret, et Graecis redeuntibus lucernam de Caphareo monte ſuſpenderet, ad quam illi tamquam ad portum aut ſtationem nauigantes, facerent omnes naufragium. Propertius:

Nauplius vltores ſub noctem porrigit ignes,
Et natat exuuiis Graecia preſſa ſuis.

Quod additur de crapula, ſumtum eſt ex Homeri verſu:

Οἳ δ' ἦλθεν οἶνῳ βεβαρηότες υἷες Ἀχαιῶν.

387 Τὸν δ') Ab hoc loco catalogum texit Graecorum, qui partim naufragio perierint, partim variis erroribus longo tempore circumacti fuerint. Primo loco ponitur Aiax, qui inter Myconum et Tenum, Aegaei maris inſulas, naufragium ad ſcopulos fecit. Ad Gyras deinde, ſeu Gyrades petras fuit eiectus. Homerus:

Γυρῇσι μὲν πρῶτα Ποσειδάων ἐπέλασσεν

Διπλῶν μεταξὺ χειράδων σαρώμενον.
Γυρᾶσι δ' ἐν πέτρησι τερσαίνων πλερὰ,
Στάζοντα πόντῳ, δευτέραν ἅλμην σπάσει,
Βληθεὶς ἀπ' ὄχθων τῷ τριωνύχῳ δορὶ,
Ὃι νικολαεὺς δεινὸς ἐτάσας λατρευς,
Ἀναγκάσει φάλαγσι κοινωνεῖν δρόμου
Κόκκυγα κομπάζονθα μαψαύρας σόβους.
Ψυχρὸν δ' ἐπ' ἀκτῆς ἐκβεβρασμένον νέκυν
Δελφῖνος ἀκτὶς Σειρὶς κατευανεῖ.
Τάριχον ἐν μνίοις δὲ καὶ βρύοις σαθρὸν
Κρύψει κατοικτίσασα Νησαίας κάσις,
Δίσκῳ μεγίστου τἀρέοθος Κυναθέως.
Τύμβος δὲ, γείτων ὄρτυγος πλερουμένης
Τρέμων φυλάξει ῥόχθον αἰγαίας ἁλός.

Τὴν

v. 390. Ad Gyrades deinde petras ejectus, vix siccato corpore, iterum Neptuni tridente percussus, in fluctus cadet, et inter balaenas peribit.

v. 396. Eius cadauer, a sole in terra vstum, deinde in alga sepe-

389 σαρώμενον) Hoc pereleganter Euripides Hecuba expressit:

Πολλοῖς διαύλοις κυμάτων φορούμενος.

ac vocat δίαυλον hic, quod alii παλίρροιαν.

391 δευτέραν ἅλμην) iterum cadet in mare. Verbo trahendi etiam Horatius in hac notione est vsus:

Pocula Lethaeos vt si ducentia somnos
Arente fauce traxerim.

Neptunum vocat mercenarium, quod moenia Troiana mercede conductus exstruxerit. Cuculum deinde appellat Aiacem, quoniam erat garrulus et maledicus. nam, vt Homerus inquit,

Φῆ ἐ' ἀέκητι θεῶν φυγέειν μέγα λαῖτμα θαλάσσης.

397 Δελφῖνος) Aiacis, more delphini, de quo videndus Opplanus, in litus expositi; alii delphinum hic de Sole dici malunt. Sirius deinde pro Sole capitur, vt et apud Archilochum citante Suida:

Πολλοὺς μὲν αὐτῶν σείριος κατανανεῖ.

et apud Hesiodum initio secundi, secundum quosdam.

399

Inter duos iactatum scopulos.
In Gyris autem saxis pennas siccans,
Mari stillantes, alteram trahet salsuginem,
Tricuspide a scopulis hasta deiectus,
Qua illum vindex horrendus vulnerans Mercenarius,
Coget vna cum balaenis currere,
Cuculum iactantem vanas minas.
Tum frigidum ad litus expulsum cadauer
Delphini radius arefaciet Sirii.
Salsamentum demum putridum in algis et musco
Sepeliet Nesaeae soror miserta,
Lapidis maximi adiutrix Cynaethei.
Sepulcrum vero vicinum alatae coturnici
Tremens cauebit Aegaei maris strepitum.

Ca-

liet Thetis, Iouis quondam adiutrix in caelo, cum a reliquis Diis ille ligaretur.

v. 401. Sepulchrum autem eius, prope Delum, a fluctibus subinde inundabitur.

399 Νησαίας) Nereidis apud Homerum, Hesiod. et Virgilium; eius soror est Thetis. Lapidem dicit Iovem, pro quo lapis fuit Saturno propositus deuorandus; idem Cynaethei nomine in Arcadiae vrbe Cynaetha colitur, teste Strabone. Quin etiam in Olympia signum Iouis Cynaethaënses posuerunt, auctore Pausan. Iouis porro adiutrix fuit Thetis, quum eum reliqui dii ligare vellent; nota est fabula.

402 Τρέμων) Quoniam iuxta Delum Aiax in litore sepultus fuit, factum est, vt aqua maris altior, Aiacis etiam sepulcrum subinde inundaret, ita vt illud sub aquis quasi tremere et fluctuare videretur. Similiter dixit Horat. *tremente verbere ripas.* Dicitur quoque poëtice sepulcrum cavere maris strepitum et fluctum, quasi metuat vndas alludentes, quemadmodum contra turris alta, nec inundationibus obnoxia, dicitur a poëtis interrita fluctibus. Quod enim de Tremonte ait

Τὴν Καστνίαν δὲ καὶ Μελιναίαν θεὸν,
Λυπρὸς πατὴρ ἄδην δεννάσει κακορρεθῶν,
Ἣ μιν παλεύσει δυσλύτοις οἴστρῳ βρόχοις,
Ἔρωτας, οὐκ ἔρωτας, ἀλλ' Ἐριννύων
Πικρὰν ἀποψήλασα κηρυλκὸν πάγην.
Ἅπασα δ' ἄλγη δεξεται κωκυμάτων,
Ὅσην Ἄραηθος ἐντὸς, ἠδὲ δύσβατοι
Λειβήθριαι σφίγγουσι Δωτίᾳ πύλαι,
Οἷς ἐμὸς ἔσαι, κἀχερουσίαν πάρα
Ῥηγμῖνα, δαρὸν ἐσεναγμένος γάμος.
Πολλῶν γὰρ ἐν σπλάγχνοισι τυμβευθήσεται
Βρωθεὶς πολυσίχοισι καμπεῶν γνάθοις
Νήριθμος ἐσμὸς. οἱ δ' ἐπὶ ξένης ξένοι,
Παῶν ἔρημοι, δεξιώσονται τάφους.
Τὸν μὲν γὰρ Ἠιὼν Σ]ερυμόνος Βυσαλτία,

Ἀψιν-

v. 403. Ipſe etiam, adhuc apud inferos Venerem, vt cauſſam malorum ſuorum, exſecrabitur.

v. 408. Omnis porro Graecia, quacunque ab Epiro ad Olympum patet, admodum dolebit; cuius incolae, vel apud inferos, vim mihi illatam lugebunt. Multi enim eorum a piſcibus

ait Scholiaſtes, minus placet. Noſtram quidem ſententiam adiuuant verba Pauſaniae, qui in Atticis de quodam audiſſe ſe refert, ὃς τᾷ τάφῳ τὰ περὶ ἀγκαλὸν ἔφασκεν ἐπικλύσαι τὴν θάλασσαν, καὶ τὴν ξόσδον πρὸς τὸ μνῆμα ἐκβαλεπὴν ποιῆσαι. Iam coturnicem alatam intellige Delum. Aſteria enim, ſeu Latona, ſeu Latonae ſoror, in coturnicem commutata, facta poſt eſt inſula Ortygia, quae deinde Delus fuit; vide Callimachum et Athenaeum.

403 Καστνίαν) Venerem hanc Καστνήτην appellauit Callimachus citante Strab. Nominis origo videtur a Caſtnio, Pamphyliae monte, ducta, cuius ἐθνικὰ ſunt, auctore Stephano, Κάστνιος et Καστνήτης. Scholiaſtis quidem commentum nimis eſt ineptum. Melinaea dicitur Venus a Melina, vrbe Argiua.

405 οἴστρῳ) amoris, quo percitus, Caſſandram compreſſit,

Caſtniam autem et Melinaeam deam
Triſtis apud inferos vituperabit conuicians,
Quae illum inexplicitis captabit oeſtri laqueis,
Amores, nec amores, ſed furiarum
Acerbas intendens damnoſas pedicas.
Omnis porro dolores excipiet luctuum,
Quamcumque Araethus atque inuiae
Libethriae Dotii cohibent portae:
Quibus etiam iuxta litus Acheruſium
Meae lugebuntur ~~diu~~ nuptiae.
In viſceribus etenim balaenarum ſepelietur,
Multifidis deuoratus maxillis,
Infinitus numerus; alii peregre peregrini,
Cognatis orbi, intrabunt ſepulcra.
Vnum quidem Eon Strymonis Biſaltica,

Abſin-

marinis deuorabuntur, multi quoque in peregrinis regionibus, procul a patria ac ſuis, ſepelientur.

v. 417. *Primus* eorum *Phoenix* eſt, Achillis educator, quem pater Amyntor, cum pellice ſua deprehenſum, excaecarat (Chiron vero poſt ſanauit) ante, quam patriam, Trachinem, videat, Eone, Thraciae vrbe, ſepelietur.

preſſit. Sequens in Poëta dicendi figura ſimilem habet apud Muſaeum verſu venuſtiſſimo:

Μοιρέων ἀνέφαγε κρῆας ἑκὼν, ὀλὸν ἐρώτων.

Euripides quoque eodem, quo Lycophron, ſenſu dixit: *γάμος δ' γάμος, ἀλλ' ἀλάστορός τις εἶζυς.*

408 Ἅπασα) terra, ſiue Graecia, quae tota fere Araetho Dotioque comprehenditur. Araethus eſt Epiri fluuius: Dotium, Olympi promontorium.

411. Οἷς) Graeciae incolis; tranſitum facit a terra ad homines, more poëtis familiari.

417 Τὸν μὲν γαὲ) Phoenicem, qui in Eone, vrbe Thraciae, ad Strymonem ſita (vnde vocatur ab hiſtoricis Ἠιὼνή ἐπὶ Στρυμόνι, vel αἰγιαλὸς παρὰ τῷ Στρυμόνι) ſepultus fuit. Abſinthii, Biſtones, Edoni, Thraciae ſunt populi. Nutricius vocatur,

Ἀψινθίων ἄγχιαρος, ἠδὲ Βισόνων,
Κουροτρόφον πάγυρον Ἡδωνῶν πέλας
Κρύψει, πρινὴ Τυμφρηστὸν αὐγάσας λέπας,
Τὸν παῖδ' πλεῖστον ἐσυγημένον βροτῶν,
Ὅμηρον ὃς μιν θῆκε, τετρήνας λύχνους,
Ὅτ' ἐς νόθον τρήρωνος νύσσθη λέχος.
Τρισσοὺς δὲ ταρχύσουσι Κερκάφνα πάπαι
Καύηκας, οὐκ ἄπωθεν Ἀλέντος ποτῶν.
Τὸν μέν, Μολοσσὸν Κυπέως Κοίτῃ κύκνον,
Συὸς παραπλαγχθέντα θηλείας τόκων,
Ὅτ' εἰς ὀλύνθων δῆριν ἑλκύσας σοφὴν
Τὸν ἀνθάμιλλον, αὐτὸς ἐκ μαντευμάτων
Σφαλεὶς ἰαύσει τὸν μεμορμένον πότμον.
Τὸν δ' αὖ τέταρτον Ἐγγόνων ἐρεχθέως,

Αἰθω-

v. 424. *Tres* alii, *senes*, *sepelientur* Colophone, ad Alentem fluuium; primus, *Calchas*, vates Apollinis, qui, nasutus, tentando vatem meliorem, Mopsum, et ab eo victus, ex oraculo morietur;

quod Achillem educauerit, vt ipse longa oratione narrat Iliad. decimo.

420 λέπας) patrium, Trachine. Phoenicis pater fuit Amyntor, qui illum cum pellice deprehensum visu priuauit, sanatum post a Chirone.

424 Κερκάφνα) qui mons est Colophonis, cuius et fluuius est Alens vel Ales. Lari cognomen senectuti tribuitur.

426 Τὸν μὲν) Calchantem; is enim quum post Ilium captum veniisset Colophonem, quaesiuit e Mopso vate, quot grossos ficus quaedam haberet; respondet ille, decies mille, modium, et vnam; id quod ita se habere compertum est. Tum vicissim ex Calchante Mopsus de sue quadam quaesiuit, quot illa porcellos terret; ad quam quaestionem quum non posset Calchas respondere, posset vero Mopsus, Calchas ex oraculo periit, quo fuerat illi mors indicta, quum primum in vatem se praestantiorem incidisset. De

ge-

Abſinthiis et Biſtonibus contermina,
Nutricium phagrum prope Edonos
Abſcondet, antequam Tymphreſtum ſpectauerit collem:
Patri maxime omnium inuiſum,
Qui eum perforatis lucernis excaecauit,
Quando in adulterino columbae cubuerat lecto.
Tres vero ſepelient Cercaphi ſaltus
Laros, non procul ab Alente fluuio:
Primum quidem Moloſſi Cypei Cubicularis cygnum,
Suis feminae qui aberrauerit a partubus,
Quum, in groſſorum certamen callidum trahendo
Aemulum, ipſe lapſus fatalem
Ex vaticiniis dormiet ſomnum:
Alterum, nepotum Erechthei quartum,

Aetho-

v. 431. alter, *Idomeneus*, quartus ab Ioue, atque Vlyſſis frater ementitus;

genere mortis infra dicetur. Moloſſus, Cypeus, Cubicularis vocatur Apollo: Moloſſus a Moloſſis, Cypeus, quod ſolis calor inſtar veſtis (id enim valet κυπὰς) nos tegat et foueat: Cubicularis, quod rerum ortui praeſit, vnde et Genitor quibuſdam dictus eſt. Cygnum denique pro vate ponit.

429 Τὸν ἀληθέμιλλον) Mopſum, quem tamen Clemens Calchante facit longe antiquiorem, vt Argonautam; verum Scholiaſtes duos ponit Mopſos, alterum Apollinis filium, vatem: alterum Ampyci filium, Argonautam.

431 Τὸν δ' ἄν) Idomeneum, quartum a Ioue. Minos enim, pater Deucalionis, qui genuit Idomeneum, filius fuit Iouis. Erechtheus Iupiter Athenis et in Arcadia colitur. Neque pugnat hic Lycophron cum Homero, apud quem Idomeneus in Cretam rediiſſe dicitur; nam rediit quidem, ſed mox e regno fuit expulſus, vt infra dicetur, et Colophonem venit.

Αἴθωνος αὐτάδελφον ἐν πλαγαῖς γραφαῖς.
Τρίτον δὲ, τὸ μόσσυνας Ἐκτήνων ποτὲ
Στερρᾷ δικέλλῃ βασκαφήσαν]ος γόνον,
Ὃν Γογγυλάτης εἷλε Βηλαῖος Μυλεύς,
Ἀγηλάτῳ μάσιγι συνθραύσας κάραν,
Ἥμος ξυναίμους παῖδὸς ἀί νυκτὸς κόραι
Πρὸς αὐτοφόντᾳ σφῆνον ὤπλισαν μόρου.
Δοιοὶ δ᾽ ἐείθρων Πυράμᾳ πρὸς ἐκβολαῖς
Αὐτοκτόνοις σφαγαῖσι Δηριάνᾳ κύνες
Δαηθέντες, ἀχμάσουσι λοισθίαν βοὴν
Πύργων ὑπὸ πτέρνῃσι Παμφύλου κόρης.

Αἰπὺς

v. 433. tertius, *Sthenelus*, filius Capanei illius, qui Thebas olim oppugnabat, et, quem Iupiter fulmine occidit, cum Eteocles et Polynices, furiis acti, se inuicem occiderent.

432 Αἴθωνος αὐτάδελφον) Vlysses quum Ithacam tandem rediisset, nec agnosci primum vellet, Cretensem se finxit, et Aethonem vocari; fratrem autem habere Idomeneum; sic enim ait Odyss. τ.

Δευκαλίων δέ μ᾽ ἔτικτε, καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα.

et paulo post:

—— ἐμοὶ δ᾽ ὄνομα κλυτὸν Αἴθων
Ὀπλότερος γενεῇ, ὁ δ᾽ ἄρα πρότερος καὶ ἀρείων.

Quin et apud Mineruam atque Eumaeum, Cretensem patriam sibi adscisit.

433 Τρίτον δὲ) Sthenelum, Capanei filium. Is quum vel inuito Ioue in vrbem Thebanam se irrupturum iactasset, fulmine est interemtus: vide Aeschylum et Euripidem. Ceterum Thebas dicitur subruisse, quomodo Melampus apud Propert. narratur,

Cognitus Iphicli subripuisse boues:

id est, subripere voluisse. Ecteni populi primi Thebis habitarunt, teste Pausan. quius haec sunt in Boeoticis verba: γῆν δὲ τὴν Θηβαΐδα οἰκῆσαι πρῶτον λέγουσιν Ἐκτῆνας. βασιλέα δὲ ὧναξ τῶν Ἐκτήνων ἄνδρα αὐτόχθονα Ὠγυγον. ἐκοικίσασθαι δὲ μετὰ τοὺς Ἐκτῆνας ὑπ᾽ τὴν χώραν Ὕαντας καὶ Λοκρούς. Nonnus quoque quinto Dionys

Aethonis germanum in hiſtoriis fictis:
Tertium, filium eius, qui Eetenorum quondam
Turres valido ſubruit ligone,
Quem Gongylates interfecit Conſiliarius Piſtor,
Violento flagello caput confringens,
Quando patris germanos Noctis filiae
Ad mutuae cupidinem armarant mortis.
Duo ad Pyrami fluentorum oſtia
Mutuis mortui caedibus Deraeni
Canes vltimo pugnabunt praelio
Sub Pamphyli filiae turrium radicibus.

Altus

ν. 439. *Duo* alii, *Mopſus* et *Amphilochus*, ad Pyramum, Ciliciae fluuium, ſe mutuo occident, etſi vterque vates ſit Apollinis.

nyſ. Ἐκτήνωρ προμάχους vocat principes Thebanos. Quis igitur non admiretur hoc loco Scholiaſtis et aliorum ineptias, qui a beſtiis etymon vocabuli repetunt. Gongylates dicitur Iupiter a torquendis fulminibus, et βαλλαῖος, vt apud Homerum μητιώων: eius ſimulacrum erat Athenis in curia Duirum. Piſtor Iupiter ex Ouidio notus eſt. Germanos dicit Eteoclem et Polynicem. Noctis filiae intelliguntur Furiae.

439 Δοιοὶ δὲ) Mopſus et Amphilochus, qui quum in Ciliciam ſimul veniſſent, Amphilochus, quia volebat Argos ſecedere, tradidit Mopſo ſacerdotium ſuum in annum ſeruandum: quo elapſo, quum nollet Mopſus depoſitum reddere, ventum eſt ad arma, ſeque mutuo interfecerunt. Alii hanc pugnam e diſceptatione de artis peritia ortam volunt. Vates hos vocat Apollinis canes, ſeu ſatellites. Apollo enim Deraenus ſiue Abderitanus ab incolis Abderae colitur.

439 Πυρά̃μου) fluuii Ciliciae. Pamphyli filia vocabatur Megarſus, a qua deinde arx, ſiue vrbs editior nomen ſumſit, vt a patre Pamphylia. Sacra vocat ſepulcra, quod in illis vates, gens ſacra, eſſent conditi.

Digitized by Google

Αἰπὺς δ' ἀλιβρὼς ὄχμος ἐν μεταχμίῳ
Μέγαρσος ἀγνῶν ἠρίων καθήσεται,
Ὡς μὴ βλέπωσι, μηδὲ νερτέρων ἕδρας
Δύντες, φόνῳ λουσθέντες ἀλλήλων τάφους.
Οἱ πέντε δὲ Σφήκειαν εἰς Κερασίαν
Καὶ Σάτραχον βλώξαντες Ὕλάτε τε γῆν,
Μορφὼ παρσικήσουσι τὴν Ζηρυνθίαν.
Ὁ μὲν, πατρὸς μομφᾶσιν ἠλασμένος
Κυχρῆος ἄντρων, Βωκάρε τε ναμάτων,
Οὔμος ξύναιμος, ὡς ὁ πατρίς φονεὺς
Πώλου, νόθον φίτυμα, συγγενῶν βλάβη,

Τᾶ

v. 443. Inter horum ſepulchra, media ſtabit Megarſus, vrbs, ne videant alter alterius cruentum tumulum, ne mortuus quidem.

v. 447. *Quinque* porro eorum in Cyprum inſulam venient, ibique habitabunt:

447 Σφήκειαν εἰς Κερασίαν) Cyprum, quae olim Sphecea ab incolis, qui Σφῆκες vocabantur, dicta fuit. Ceraſtia quoque eſt appellata, quod haberet multa cornua, id eſt, montes et colles. Satrachus Cypri vrbs eſt. Sylvanus Apollo in Hyle, Cypri vrbe ac ſilua, et in Teimbro oppido, atque Amamaſſo colebatur. Venus deinde Morpho vocatur, et Zerinthia: Morpho, quod formae praeſit, et pulcritudini: Zerinthia a Zerintho, Thraciae antro et vrbe. Morphonis templum in Laconicis prodidit Pauſanias.

450 Ὁ μὲν) Teucer. is quum in patriam rediiſſet, a patre Telamone fuit repulſus, quod Aiacem fratrem nec morituram adiuuiſſet, nec mortuum vltus eſſet. Salamine igitur fugatus, in Cyprum venit, vbi nouam condidit Salamina, vt eleganter ab Horatio deſcribitur. Dido quoque apud Virgilium ſic de Teucro:

Atque equidem Teucrum memini Sidona venire,
Finibus expulſum patriis, noua regna petentem
Auxilio Beli. Genitor tum Belus opimam

Vaſta-

Altus autem exefusque tumulus, Megarfus,
In medio facrorum ftabit fepulcrorum,
Vt ne videant, nec inferorum fedes
Ingreffi, cruore refperfa alterius fepulcra.
Quinque in Spheceam Ceraftiam
Et Satrachum venientes, terramque Syluani,
Morphonem accolent Zerinthiam.
Primus quidem patris criminationibus expulfus
Antris Cychrei, Bocaroque fonte,
Meus cognatus, tanquam patrii occifor
Pulli filius adulterinus, cognatorum damnum:
Qui

v. 450. *Primus* erit *Teucer*, expulfus e Salamine a patre Telamone, propterea, quod Aiacem, fratrem, fibi manus inferre paffus, nec mortem eius vltus fit, meus cognatus, ex Hefione, Priami forore, veluti fratricida ideo a patre confideratus, filius Telamonis e pellice (illa ipfa Hefione) genitus, Troianis meis mala multa inferens; frater, inquam, Aiacis,

Vaftabat Cyprum, et victor ditione tenebat.

Itaque, quod ait Seruius, Teucrum totam Cyprum occupaffe, falfum videtur. Antrum Cychrei dicit Salaminem, cui Cychreus vel Cenchreus olim imperauit, occifo dracone, (quanquam alii Cychreum ipfum ferpentem fuiffe velint) vnde et Cychrea dicta fuit, fi Euftathio credimus. Bocarus etiam Salaminius eft fluuius, de quo Strabo.

450 Ὁ μὲν) Teucer fcil. Salaminius, Telamonis et Hefionae filius; a quo probe diftinguendus eft alius eiusdem nominis, qui infra, v. 1303 occurrit. Is enim Cretenfis, Scamandri filius fuit. R.

452 Οὑμὸς ξύναιμος) erat enim filius Hefionae, quae fuit Priami foror, ac Telamoni, capta ab Hercule Troia, pro praemio donata, quod muros primus confcenderat. Patrium pullum dicit Aiacem Telamonium, quoniam ex eodem, quo Teucer patre, fed matre alia natus erat. Cognatos intelligit Troianos, quorum plurimos Teucer telis transfixit, vt eft apud Homerum videre.

454

Qui rabiem in ouilia bellicoſam
Effuderat: quem crudelis leonis pellis
In pugna reddidit inuulnerabilem,
Vnam ad Orcum atque manes viam
Sortitum, quam corytus texit Scythicus,
Quando Comyroni ſacrificia adolens leo,
Patri ſuo preces dixit impetrabiles,
Aquilae catulum in ulnis quatiens.
Nec enim perſuadebit patri, Lemnium
Fulmen Bellonae, nunquam in fugam verſum
Taurum iracundum, inimiciſſimi hoſpitis
Dono pectus percuſſiſſe, triſti inſilientem
Saltu in ſpontaneas gladii caedes:
Sed expellet procul e patria Trambeli fratrem,
Quem

v. 462. Non enim perſuadebit Teucer patri Telamoni, Aiacem in eum gladium, quem ab Hectore dono acceperat, ſua ſponte incubuiſſe, ſed Telamon eum procul e patria expellet. Habet enim ad huc alium filium, quem Heſione peperit, praemio data ipſi tum,

460 Σοῷ πατρί) Telamoni. Lemnium fulmen vocat Aiacem bellicoſum; quod Lemnii, ſecundum nonnullos, primi armorum fabricam inuenerint. Hoſpitem dicit Hectorem, a quo Aiax gladium dono accepit, reddito illi balteo; vt Homerus tradit.

460 λάσκε) Eſt aliquod verbum Graecum, λάω, paulo antiquius, quod *videre, frui*, ſignificat, vnde notius ἀπολαύω deducitur. Sed *dicendi* notionem, quantum ſcio, non habet. Itaque, cum contexta neceſſario verbum *dicendi* h. l. requirant, equidem Lycophronem φάσκε ſcripſiſſe arbitror, idque nemini editorum hucusque in mentem veniſſe miror. Caeterum libri omnes in vulgari lectione conſtanter conſentiunt. R.

467 Τελαμῶνα κάσιν) Teucrum, quem poſtquam ex Telamone genuerat Heſiona, et rurſum deinde gravida fuit facta, Miletum aufugit, vbi Trambelum peperit, qui poſtea Lelegum rex fuit, vt vult Athenaeus.

Soro-

Ὃν ἡ ξύναιμος παῖδὸς ἐκλοχεύεται,
Δοθεῖσα πρωταίχμεια τῷ πυργοσκάφῳ.
Ἦν δή ποτ' ἐν ῥήτρῃσι δημοτῶν ταθεὶς,
Γλαυκῷ κελαινὸν δόρπον ὦτρυνεν κυνὶ
Στεῖλαι, τριπλᾶς θύγατρας ὁ σπείρας βάβαξ,
Τῷ πᾶσαν ἅλμῃ πηλοποιοῦντι χθόνα,
Ὅταν κλύδωνας ἐξερεύγηται γνάθων,
Λάβρῳ σαλεύων πᾶν τρικυμίᾳ πέδον.
Ὁ δ' ἀντὶ πιποῦς σκορπίον λαμὼ σπάσας
Φόρκῳ, κακῆς ὠδῖνος ἔκλαυσε βάρος.
Ὁ δεύτερος δὲ νῆσεν ἀγρότης μολὼν,
Χρήζων πυθέσθαι πημάτων ξυμβλίαν.
Χερσαῖος αὐτόδαιτος ἐκγόνων δρυὸς

Lu-

v. 470. cum Phoenodamas ſuaderet Troianis, vt eam vorandam proiicerent monſtro illi, ceto, qui terram vexabat, (quia ipſe ſuas tres filias nolebat tradere.)

v. 476. ſed tum cetus ille pro Heſione Herculem deglutiebat, eâque re peribat. (v. 33. 34.)

Sororem patris, Priami, dicit Heſionam, quam Telamon ab Hercule praemium accepit, vt diximus.

470 Ἦν δή ποτ') Quum cetus a Neptuno immiſſus (de quo initio libri dictum eſt) humanis corporibus alendus eſſet, ideoque ſorte quotidie ducerentur e Troianis, quos obiicerent ceto, cecidiſſet autem ſors tandem in Phoenodamantem: ille quum nollet filias ſuas ceto exponi, habita concione perſuaſit populo, vt Heſiona, filia Priami, propter, cuius periurium cetus eſſet immiſſus, deuoranda belluae proponeretur; quod quum factum eſſet, ſeruata tamen fuit ab Hercule puella. Pipo eſt auis marina, cui confert Heſionam, vt Herculem ſcorpio. Partum vocat Herculem, qui e ceti mortui ventre exiit, vt ante expoſitum eſt.

478 Ὁ δεύτερος) Agapenor. Verſum proximum, qui hactenus priorem locum occupauit, tranſpoſuimus, ita re exigente; qualem loci mutationem etiam infra neceſſario duobus in verſibus faciem-

Quem foror patris genuit,
Praedae data euerſori turrium:
Quam aliquando ſtans in foro popularium
Caeſio diram hortatus eſt coenam cani
Mittere trium fator filiarum orator,
Totam falſugine coenum reddenti terram,
Quando fluctus e buccis eructaret,
Violenter omne concutiens immenſa procella ſolum.
At ille pro pipone ſcorpium gutture glutiens
Cano, mali partus luxit onus.
Secundus autem ad inſulam agreſtis accedens,
Sciſcitari volens cladium remedium,
Terrigena conuiua nepotum quercus

Lupi-

v. 478. *Secundus* erit *Agapenor*, ex gente Arcadum, qui in inſulam Cyprum veniens, metalla ibi fodiet:

ciendam fuiſſe, aperte illic oſtendemus.

480 Χερσαῖος αὐτόδαιτος.) Sequentes quatuor verſus patriam Agapenoris, Arcadiam, longa periphraſi explicant. Vocatur enim primum terrigena, ſiue αὐτόχθων, propter Arcadum vetuſtatem: conuiua deinde nepotum quercus, ſeu Arcadum, quoniam ex Hamadryade nympha, cum qua cubuit Arcas, nati ſunt Arcades. Dicitur autem proprie αὐτόδαιτος, ſeu αὐτόδειπνος, ſiue etiam αὐτόσιτος, is conuiua, qui ſymbolam ſuam ſecum defert, itaque de ſuo coenat; quale quidem conuiuium vocabant antiqui σύνδειπνον, et ἔρανον: alia vero εἰλαπίνας, quas Martialis rectas coenas nuncupat. Eoſdem porro Arcades vocat etiam lupiformes, quod olim ſe transformare, ſtagno quodam traiecto, ſoliti ſint, teſte Plinio: niſi quis malit hoc ad Lycaonem referre. Nyctimi ſectores deinde vocantur ob Lycaonem, qui Nyctimi filii carnem Ioui hoſpiti appoſuit. Arcades denique glandibus victitaſſe, et Luna ſe antiquiores dicere ſolitos, vnde βαλανηφάγοι et πρόσεληνοι ſint appellati, notius

Digitized by Google

Στόρθυγξ, δεδεπὼς τὸν κτανεῖντ' ἠμύνατο,
Πλήξας ἀφύκτως ἄκρον ὀρχηστῆ σφυρόν.
Τρίτος δὲ, τᾷ μάρψαντος ἐκ κοίλης πέτρας
Κέλωρ γίγαντος ὅπλα, τᾷ ποτ' εἰς λέχος
Λαθραῖον αὐτόκλητος Ἰδαία πόρις,
Ἡ ζῶσ' ἐς ᾅδην ἵξεται καταιβάτις,
Θρήνοισιν ἐνακεῖσα, Μανίτᾳ τοκάς,
Ὃν δήποτ' ἀγράσσοντα Κρηστώνης ἔχις
Κτενεῖ, πατάξας πτέρναν ἀγρίῳ βέλει,
Ὅταν τεκόντος αἰχμάλωτος ἐς χέρας
Ἡ πατρομήτωρ τὸν δνόφῳ τεθραμμένον
Βάλῃ

v. 499. quem, Munitum, in Thracia venantem, vipera occidet,
v. 501. postquam auia Acamantis, Aethra, Thesei mater, hunc (Munitum) clam educatum, in manus patris, Acamantis, tradiderit, ante suam captiuitatem.

495 τᾷ ποτ') nempe quum Acamas legationem apud Troianos de Helena reddenda obiret. Tunc enim Laodice, amore capta, furtim cum ipso concubuit, et postea Munitum peperit.

497 ζῶσ' ἐς ᾅδην) Eodem sensu supra dixit, ipsam de rupe se praecipitasse, conspecto patriae excidio. Scholiastes hic nimis audacter Poëtam reprehendit, ipse merito grauiter increpandus, qui doctissimi poetae doctissima carmina, quae non intelligit, traducat. Non enim sic ait Lycophron, Laodicen in Thracia mortuam esse, postquam filium suum periisse cognouit: sed ita, Laodicen, quae fuit Muniti mater, prae nimio dolore ex incendio Troiae viuam se praecipitem dedisse: nec est horum verborum ista syntaxis, matrem tabefactam lacrymis Muniti mortuam esse, vt putauit Scholiastes: sed ista, matrem Muniti viuam periisse, idque lacrymis tabefactam. Hanc interpretationem nostram facile defendet Calaber, cuius hi sunt versus extremo lib. XII.

Καὶ τότε πῃ Πριάμοιο πολυκτήτοιο θύγατρα
Λαοδίκην ἐνέπουσιν ἐς αἰθέρα χεῖρας ὀρέξαι
Εὐχομένην μακάρεσσιν ἀτιμήσειν, ὅφρα ἑ γαῖα

Ἀμ-

Setosa bestia moribunda interfecturum est vlta,
Certo feriens extremam saltatoris plantam.
Tertius vero, sumentis ex caua petra
Gigantis armá filius, cuius olim in lectum
Furtiuum voluntaria Idaea iuuenca
Veniet, ad inferos viua descendens,
Lacrymis tabefacta, mater Muniti,
Quem aliquando venantem Thracia vipera
Occidet, aspero feriens calcem spiculo:
Quando parentis in manus captiua
Auia nutritum in tenebris

v. 503. Nam hanc solam Aethram Dioscuri tunc captiuam abducent, cum Helenam, a Theseo raptam, repetent.

Ἀμφιχάνῃ, περὶν χεῖρα βαλῶν ἐπὶ δόλια ἔργα.
Τῆς δὲ θεῶν τις ἄκουσε, καὶ αὐτίκα γαῖαν ἔνεχθεν
Ῥῆξεν ἀπειρεσίην. —

Jam quoniam in Poëta vtcumque intricatus est priorum verborum ordo, pro ἢ ζῶσα posset alicui ἴζουσα cum Aurato legendum videri, qua de re iudicet eruditus lector. Euripides quidem extrema Ione sic loquitur, ὡς θρόνοις ἴζῃ παλαιοῖς: alioqui ita κατακλίσις erit sumendum, vt infra λαφυσίαν ponitur.

499 Ὅν, δήποτ') Munitus ab Acamante (secundum alios, Demophoonte) patre Miletum reductus vt fuit, in venatione periit. Acamantem tamen in Phrygiam, capta Troia, aberrasse, ibique Synnada oppidum exstruxisse, sunt qui tradant. At Demophoon Aepeam vrbem in Cypro condidit, quam postea Philocyprus rex a Solone Solos vocauit.

501 Ὅταν) Quum, inquit, Aethra, Acamantis auia, (fuit enim Thesei mater) Munitum patri Acamanti tradet. Aethrae namque Laodices filium suum dederat educandum. In tenebris nutritum puerum dicit, quem aliter σκοτεινὸν et παρθένιον Graeci vocant.

503 ἣ μόνη) Quum Theseus Helenam rapuisset, apud Aethram matrem Athenis (secundum alios, Aphidnis) deposuit. Dioscuri deinde quum ob Helenam repetendam Athenas expugnassent, Aethram solam,

Digitized by Google

Βάλῃ νεογνὸν σκύμνον. ἢ μόνῃ ζυγὸν
Δέλειον ἀμφήρεισαν Ἀκταίων λύκοι,
Τῆς ἁρπαγείσης ἀντίποινα θυάδος.
Ὧν ὀστράκου τραβίλος ἐντετμημένος
Κόρσην σκεπάσει, ῥῦμα Φοινίκη δορός.
Τὰ δ' ἄλλα θριπόβρωτος ἄψαυστος δόμων
Σφραγὶς δοκεύσει, θάμβος ἐγχώροις μέγα.
Ἃ δὴ πρὸς ἄστρων κλίμακας σήσει δρόμον
Τοῖς ἡμιθνήτοις διπτύχοις Λαπερσίοις.
Οὓς μήποτ', ὦ Ζεῦ σῶτερ, ἐς πάτραν ἐμὴν
Στείλαις ἀρωγοὺς τῇ δυσαρπάγῳ κρεκί.
Μηδ' πτερωτὰς ὁπλίσαντες ὁλκάδας,
Πρύμνης ἀπ' ἄκρας γυμνὸν αἰψηρὸν πόδα
Εἰς Βεβρύκων ῥίψειαν ἐκβατηρίαν.
Μηδ' οἱ λεόντων τῶνδε καρτερώτεροι,

Ἀλκὴν

v. 506. Qui quidem, Dioſcuri, dimidiatum ouum in galeis gerentes, praeter Aethram, in Attica omnia intacta, et quaſi ſigillo ſignata ſinent, eaque re et admirationem incolarum ſibi conciliabunt, et viam ad caelum ſternent.

lam, raptoris matrem, vna cum Helena captiuam abduxerunt, ſororis raptum hac ratione vlti. Poſtea, quum ſecundo rapta eſt a Paride Helena, ſequuta eſt vltro Aethra, et ita demum, exciſa Troia, cum Acamante in Graeciam rediit.

506 Ὧν — — κόρσην) Quoniam ex ouo nati erant Dioſcuri, ad eius rei memoriam galea vtebantur, quae dimidiati oui figuram haberet.

508 Τὰ δ' ἄλλα) Dioſcuri enim, vt coepimus dicere, captis Athenis, Helenam ſolam cum Aethra abduxerunt, reliquis Athenienſium aedibus intactis relictis. Vermiculatum ſigillum vſurpat, quia veteres olim lignis vermiculatis & a vermibus exeſis vtebantur pro ſigillis.

510 Ἃ δὴ πρὸς) Athenienſes, conſpecta Dioſcurorum aequitate, qui ſolos ſontes puniuiſſent, eos admirati ſunt, & inter deos retulerunt, ἄνακτας dictos, ipſisque ferias ἀναίκεια inſtituerunt. Vocantur autem Dioſcuri tum ſemidei, quod alternis diebus caelo fruantur: tum Laperſii a Laperſa oppi-

Catulum iniecerit recentem: cui ſoli iugum
Seruile impreſſerunt Athenienſium praedones,
Raptae vltionem Bacchae:
Quorum caput oualis teſtae hemiſphaerium
Operiet, haſtae cruentae propugnaculum.
Reliqua porro vermiculatum non tangens aedes
Sigillum ſeruabit, magnum incolis miraculum:
Id quod ad aſtrorum gradus muniet viam
Semideis geminis Laperſiis:
Quos nunquam, o Iupiter Seruator, in meam pa-
triam
Miſeris, vindices bis raptae crecis:
Neque illi alatas armantes naues,
E ſumma puppi nudum pedem celerem
In Bebrycum proiiciant litus,
Quin nec leonibus iſtis fortiores,

v. 512. Sed tu tamen, o Iupiter, hos Helenae vindices nunquam in patriam meam mittas, neque in Phrygum littora cum armata claſſe illi irruant!

v. 517. Neque eo, vnquam veniant fortiores adhuc *Apharidae Idas* et *Lynceus*, longe bellicoſiſſimi!

oppido, teſte Didymo. Quod enim ait Stephanus, Laperſam a Dioſcuris nomen duxiſſe, non fit mihi veriſimile.

513 δισαρπάγῳ) a Theſeo primum, deinde a Paride. Si legas δυσαρπάγῳ, id infeliciter raptam ſonabit. Crex eſt auis marina, nuptiis infauſta, quare conuenit hoc nomen Helenae. Bebryces olim Phrygiam habitarunt, Bebryciam a ſe denominatam.

517 καρτερώτεροι) huc veniant, ſubaudi ἀπὸ κοινοῦ. Intelligit autem Apharei filios, Idam et Lynceum: quos quum ait a Marte et Bellona amari, bellicoſos eſſe innuit. Tritonia dicitur Minerua, quod e Iouis capite nata ſit; nam ex τριτογένεια factum eſt a Poëta per Syncopen τριγένητος. Colitur et Iugae nomine a Boeotis, quod orationis auctor fuerit: eandemque puto eſſe, quam Panyaſis vocauit ζυγίαν, citante Clemente, niſi hoc potius ad coniugii

Ἀλκὴν ἄμικτοι· τοὺς Ἄρης ἐφίλατο,
Καὶ δὶ Ἐνυὼ, καὶ Τριγέννητος θεὰ
Βοαρμία Λογγᾶτις Ὁμολωΐς Βία.
Οὐκ ἂν τὰ χειρώνακτες ἐργάται διπλοῖ,
Δρύμας τε καὶ Πρόφαντος ὁ Κρώμνης ἄναξ
Ἐλατύπησαν κοιράνῳ ψευδωμότῃ,
Ἓν ἦμαρ ἀρκέσειε πορθηταῖς λύκοις,
Στέρξαι βαρεῖαν ἐμβολὴν ἁιγηρίαν,
Καὶ πεῤ πρὸ πύργων τὸν Καναστραῖον μέγαν
Ἐγχώριον γίγαντα δυσμενῶν μοχλὸν
Ἔχοντα, καὶ τὸν πρῶτον εὐστόχῳ βολῇ
Μαιμῶντα τύψαι ποιμνίων ἁλάστορα.
Οὗ δή ποτ' ἄῤθων πρῶτα κινήσει δορυ,
Κίρκος θρασὺς πήδημα λαιψηρὸν δικῶν,
Γραικῶν ἄριστος, ᾧ πάλαι τεύχει τάφους,

Ἀκτὴ

v. 521. Neque enim muri, quos Apollo et Neptunus Laomedonti exstruxerunt, horum impetum vel vnum diem sustineant, etsi defensorem habeant Hectorem ante turres, qui hostes cer-

iugii rationem pertineat. Longatis dicitur a loco quodam Boeotiae: nisi potius λογχάτις, vt recte quidam videntur sentire, legendum sit, vt ab hasta denominetur. Homolois denique Minerua colitur a Thebanis, apud quos erant portae Homoloides, in quibus Mineruae Homoloidis statuam fuisse collocatam coniicio. Homoloides autem ab Homole Thessaliae vrbe, qua capta, per has portas in patriam rediere Thebani, nominatae sunt; testis Pausanias.

521 διπλοῖ) Neptunus & Apollo, qui muros Troianos exstruxerunt. Apollo quidem Drymius Milesiis colitur, Neptunus vero Prophantus Thuriis, qui et Cromnae rex dicitur, quae est vrbs in Paphlagonia, aliter Amastris, et alia in Peloponneso. Regem periurum vocat Laomedontem qui equos Herculi sancte promissos abnegauit.

525) Στέρξαι) Malim στέξαι, quam στέρξαι: nam sic Aeschylus:

Πύργον στέγειν εὔχεσθε πολεμίων δόρυ.

Ca-

Bello intractabiles: quos Mars amat,
Diuaque Bellona, ac Tritonia dea
Iuga Longatis Homolois Potens.
Nec enim, quae opifices mercenarii gemini,
Drymius, et Prophantus, Cromnae rex,
Exstruxerunt regi periuro,
Vnum diem sufficiant populatoribus lupis
Ad sustinendam grauem irruptionem vastatricem,
Quamuis ante turres magnum Canastraeum
Indigenam habeant gigantem, hostium obicem,
Quique primum certo iactu
Pecorum vastatorem gestiet ferire:
Cuius quondam initio commouebit hastam
Accipiter audax saltu prosiliens veloci,
Graecorum praestantissimus, cui iampridem sepulcrum parat

to iactu prosternat, qualem eius iactum expertus est Protesilaus, Graecorum praestantissimus, qui in Thracico littore sepelietur.

Canastraeum dicit Thracem, sed addit *indigenam*; vt intelligatur Canastraeus per similitudinem tantum Hector vocari. Pecorum vastatorem vocat Protesilaum, qui primus e nauibus ad agrum Troianum populandum egressus, primus ab Hectore trucidatus est.

530 Οὔ δήποτ') Hectoris. Accipiter est Protesilaus. Graecorum porro nomen antiquius esse, quam Ἑλλήνων, nemini mirum debet videri; nam et γραῖκας dixerunt Alcman & Sophocles Graecorum matres, ac dicti sunt Graeci a Graeco, Thessali filio

530 κινήσει) Hanc lectionem non satis commodum sensum habere, nemo est, quin videat. Vnde verisimilior est altera, quam Canterus et Potterus, nescio vnde, commemorant, quam et ipse Canterus et Scaliger in vertendo secuti sunt; quorum ille vertit: *commovebit*, hic: *accendet*. E tribus codd. Witteberg., quos conferre licuit, vnus Pergamenus habet κινήσει, reliqui duo vulgatum κκινήσει retinent. Ego haud dubie κινήσει praetulerim. R.

Ἀκτὴ Δολόγκων εὐπρεπὴς κεκμηκότι,
Μαζῶσία πρᾴζουσα, Χερσαίᾳ κέρως.
Ἀλλ᾽ ἔσι γάρ τις, ἔσι καὶ παρ᾽ ἐλπίδα
Ἡμῖν ἀρωγὸς πρευμενὴς ὁ Δρύμνιος
Δάμων, Πραμανθεὺς, Αἰθίοψ, Γυράψιος,
Ὃς, τὸν πλανήτην ὀρθάγην ὅταν δέμεις
Σίντην καταῤῥακτῆρα δεξωνᾳ πικρὸν
Οἱ δεινὰ κἀποθέσα πείσεσθαί ποτε
Μέλλοντες, ἔν τε δαιτὶ καὶ Θαλυσίοις
Λοιβαῖσι μείλίσσωσιν ἀστεργῆ Κράγον,
Θήσει βαρὺν κολωὸν ἐν λέσχαις μέσον.
Καὶ πρῶτα μὲν μύθοισιν ἀλλήλους ὁδὰξ
Βρύξεσι κηκασμοῖσιν ὠκριωμένοι,
Αὖθις

v. 535. Sed contra iam dictos Apharidas Iupiter iam dudum nobis auxilium praeparauit, qui, cum Menelaus, Dioscuri, et Apharidae Paridem raptorem hospitio exceperint, et cum eo epulati fuerint, in mediis colloquiis iurgia inter ipsos excitabit.

534 Χερσαίᾳ) in Thracia. Cornu vocauit promontarium, propter formae similitudinem. Herodotus Calliope: ἐν Ἐλεοῦντι τῇ Χερσονήσῳ ἐστὶ Πρωτεσίλεω τάφος καὶ τέμενος περὶ αὐτόν. χερσαῖον autem pro χερσόνησον vel χερόνησον dixit, quemadmodum χέρνησον Apollonius.

535 Ἀλλ᾽ ἔσι) Confirmat se tandem Cassandra spe certa venturi ab Ioue auxilii; is a Pamphylis Drymius vocatur, a Thuriis Promantheus, a Chiis Aethiops et Gyrapsius.

538 τὸν πλανήτην) Paridem. Vastatoris cognomen hic aquilae tribuitur; quare licebat etiam sic vertere:

Noxiam aquilam acceperint.

Postquam igitur, inquit, Paris hospitio acceptus a Menelao (itaque etiam a Dioscuris et Apharidis vt Menelai cognatis) Helenam rapuerit, tum deinde grauis inter Dioscuros et Apharidas excitabitur contentio.

540 πείσεσθαί ποτε μέλλοντες) quia mutuis perituri caedibus, vt mox dicetur.

540

Defuncto pulchrum Thracum litus
Vberosum prominens, Cherrhonesi cornu.
Sed est profecto quidam, etiam praeter spem,
Nobis adiutor propitius, Drymnius
Deus Promantheus Aethiops Gyrapsius:
Qui, quum erronem conuiuam hospitio
Noxium vastatorem acceperint,
Qui grauia sunt et reiicienda passuri,
Atque in epulo ac Cerealibus
Libaminibus morosum placabunt Cragum,
Graue efficiet in mediis confabulationibus iurgium.
Ac primum quidem verbis inter se mordicus
Mordebunt, conuiciis exasperati:

Post

v. 544. Ac primum quidem verbis inter se litigabunt; deinde Dioscuri et Apharidae pugnabunt inuicem, quod Dioscuri Apharidarum consobrinas, Phoeben et Ilairam, sibi rapuerint; hi vero eas nolent illis concedere, quia Dioscuri earum patri, Leucippo, dona sponsalia non dederint.

540 ἀπόθεσα) Alii legunt ἀπόθητα, eodem paene sensu, sed ἀπόθεσα videtur fortius. E codd. tribus Witteberg. Pergamenus habet ἀπόθεσα, reliqui duo ἀπόθητα. R.

542 ἐσχεγῶ) nec boni consulentem illorum sacrificia. Cragus Iupiter in Lycia colebatur, vbi Strabo montem Cragum ponit. Horatius:

— *aut Erymanthi*
Siluis aut viridis Cragi.

543 κολωοὶ) inde ortum, quia Dioscuri filias Leucippi, Apharidis desponsas, sibi rapuerant, non datis de more socero sponsalibus donis; quod quum illis exprobrassent Apharidae, ipsi boves Apharei clam ablatos ad Leucippum loco sponsalium attulerunt. Hac re cognita Apharidae proelium cum Dioscuris iniuere, nolentes raptoribus consobrinas nubere. Alias contentionis huius causas habet Apollodorus.

546

Αὖθις δ' ἐναιχμάσσουσιν αὐτανέψιοι,
Ἀνεψιαῖς ὄρνισι χραισμῆσαι γάμους
Βιαιοκλῶπας ἁρπαγάς τε συγγόνων
Χρήζοντες, ἀλφῆς τῆς ἀεδνώτε δίκην.
Ἡ πολλὰ δὴ βέλεμνα Κνηκείων πόρος
Ῥιφέντα τόλμαις αἰετῶν ἐπόψεται,
Ἅπισα καὶ θαμβητὰ Φηραίοις κλύειν.
Ὁ μὲν, κρανείῳ κοῖλον ἐτάσας σύπος
Φηγῷ κελαινῆς, διπτύχων ἕνα φθερεῖ,
Λέοντα ταύρῳ συμβαλόντα φύλοπιν.
Ὁ δ' αὖ στιγύμνῳ πλευρὰ ἀναῤῥήξας βοὸς
Κλινεῖ πρὸς ἕδας. τῷ δὲ δευτέραν ἔπι

Πλη-

v. 550. Magna tum pugna erit in Laconia. Idas enim Caſtorem occidet, qui cum Lynceo pugnat; Pollux autem Lynceum

546 αὐτανέψιοι) Apharidae cum Dioſcuris. Erant enim Tyndarus, Aphareus et Leucippus, tres fratres. Sobrinas dicit Leucippi filias duas, Phoeben et Ilairam. Cognatos intellige Dioſcuros.

549 ἀλφῆς) Haec vox cum bis omninó apud Lycophronem occurrat, hic, et v. 1394. contextus autem perſpicue doceat, in priori verſu per eam indicari *raptum virginis* (vnde et Scholiaſtes per ψηλάφησιν explicat) in poſteriori, *quaeſtum, modum quaerendi victus*, quae duae notiones videntur eſſe non modo inter ſe, verum etiam a prima illa notione, (quae in Lexicis reperitur) diuerſae; non alienum erit, eas hoc loco inter ſe conferre, et cum primaria illa conciliare, eaque re hanc ipſam accuratius, quam vulgo fit, definire. Scilicet deſcendit haec vox ab ἁλφάνω, quod exponunt *inuenio*; vnde ἁλφὴ eſt *inuentio*, ſeu *inuentum*. Quum igitur Lycophron eam vſurpet *primum* de *raptu virginum*, ad quem opus eſt magna calliditate, machinatione, et apparatibus, ne ante tempus prodatur conſilium, aut in ipſo actu impediatur per vim aut machinas contrarias, *deinde* de *modis vitae ſuſtentandae*, ad quos reperiendos magna ſollertia ingenii requiritur, vt

Poſt vero pugnabunt conſobrini,
A ſobrinis auibus propulſare nuptias
Violentas rapinasque cognatorum
Volentes, in raptus indotati ſupplicium.
Multa certe iacula Cnecei fluentum
Aquilarum iacta videbit audacia,
Incredibilia et ſtupenda Pheraeis auditu.
Alter quidem cauum cornu feriens truncum
Quercus nigrae. geminorum perdet alterum,
Leonem cum tauro praelium committentem.
Alter autem venabulo latera rumpens bouis,
In ſolum proſternet: in hunc vero ſecundum

In-

huni proſternet, Pollucem denique Idas nouo ictu petet, arrepta a patris Apharei tumulo columna.

vt varietas exſiſtat; luculenter apparet, notionem primariam τὸ ἁλῶναι et ἁλῶναι non eſſe ſimpliciter *inuenire*, ſed cum additamento *callide ac ſollerter inuenire*, adeoque non eſſe Synonymum τῷ εὑρίσκειν, ſed potius τῷ μηχανᾶσθαι. Quod ideo hic monere viſum eſt, vt inde Lexica vulgaria emendari poſſint. R.

550 Κηκείων) Laconiae fluuii, ad quem pugna commiſſa. Pheraeos nominat Lacenas, quamuis Pherae ſit Arcadiae ciuitas; nam ex Arcadia profecti primum dicuntur Lacones.

553 Ὁ μὲν) Idas; is enim Caſtorem cum Lynceo pugnantem occidit, feriens quercus truncum, quem ille ſibi pro clypeo praetendebat; erat enim δρυὸς ἐν σελέχει ἥμενος, vt canit Pindarus.

556 Ὁ δ' αὖ) Pollux, qui Lynceum proſternit. Pollucem deinde Idas ictu ſecundo (nam primo Caſtorem petierat) aggreditur, arrepta de vicino patris tumulo columna; ſiquidem Amyclaeum ſepulcrum hic pro Laconio ſumitur: erat autem Aphareus natione Lacon.

559 Ἄγαλμα) Elegantiſſime Pindarus:

Ἔνθεν ἀρπάξαντες ἄγαλ
Μ' αἴδα, ξεσὸν πέτρον,
Ἔμβαλον στέρνῳ Πολυδεύ —
Κεος, ἀλλ' ἄ νιν φλάσαν.

quos

Πληγὴν ἀθαμβὴς κριὸς ἐγκορύψεται,
Ἄγαλμα πήλας τῶν Ἀμυκλαίων τάφων.
Ὁμῶ δὲ χαλκὸς καὶ κεραύνιοι βολαὶ
Ταύρους καταξανθσιν, ὧν ἅλκην ἑνὸς
Οὐδ' ὁ Σκιατὴς Ὀρχιεὺς Τελφάσιος
Ἐμέμψατ', ἐν χάρμασι ῥαιβώσας κέρας.
Καὶ τοὺς μὲν ἅδης, τὰς δ' ὀλύμπιοι πλάκες
Παῤ ἦμαρ αἰεὶ δεξιώσονται ξένους,
Φιλαυθομάμους, ἀφθίτους τε καὶ φθιτούς.
Καὶ τῶν μὲν ἡμῖν εὐνάσει δαιμὼν δόρυ,
Βαρύν τι μῆχαρ ἐν κακοῖς δωρήμενος.
Ἄλλων δ' ἄπλατον χειρὶ κινήσει νέφος,
Ὧν

v. 560. Sed non modo Pollux superstes ferro se defendet; verum etiam Iupiter, hac Idae impietate motus, fulmine duos Apharidas prosternet; e quibus Idas tam fortis fuerat, vt ipse Apollo eius sagittas senserit, cum de Marpessa, Eueni filia, inter se contenderent.

quos versus ita ludibundi exprimebamus:

Vnde correptum decus inferium, laeuem petram, pectus in Pollucis agere, tamen citra malum.

Theocritus quoque Dioscuris non minus venuste,

Ἦ γὰρ ὄγε σκάλαι Καφαρηΐδι ἐξανέτεχσαν
Τύμβῳ ἀναΐξαντε ταχέως Μεσσήνιος Ἴδας,
Μέλλε κασιγνήτοιο βαλὼν σφετέρῳο φονῆα.
Ἀλλὰ Ζεὺς ἀπάμυνε, χερῶν δέ οἱ ἔκβαλε τυκτὰν
Μάρμαρον, αὐτὸν δὲ φλογέῳ συνέφλεξε κεραυνῷ.

Reliquam pugnae seriem, non omnino cum nostra conuenientem, apud illum, qui volet, videat.

560 Ὁμῶ δὲ) Iupiter, conspecta Idae impietate, qui paternum sepulcrum violaret, fulmine ipsum vna cum fratre percussit, Pollu-ce interim ferro rem agente; is enim superstes remanserat.

561 ἑνὸς) Idae, qui cum Apolline de Marpessa, Eueni filia, sagittis contendit, idque victoria dubia. Propert.

Non Idae et cupido quondam discordia Phoebo
Eueni patriis filia litto-ribus.

Sciastes Apollo ab Arcadibus, (est enim Sciàs Arcadiae

Intrepidus ictum aries incutiet,
Columnam vibrans Amyclaei sepulcri.
Simul autem ferrum et ictus fulminei
Tauros conterent, quorum vnius vires
Ne Sciastes quidem Orchieus Telphusius
Contemsit, in pugna curuato cornu.
Et hos quidem infernus, illos vero coelestes regiones
Alternis diebus hospites excipient,
Fratrem amantes, mortalesque et immortales.
Ac horum quidem nobis hastam Iupiter sopiet,
Paruum quoddam praestans in malis solatium:
Aliorum autem intractabilem mouebit nubem,
Quo-

v. 564. Hos igitur infernus, illos vero (Dioscuros) astra habebunt, vbi alternatim orientur et occident.

v. 567. Ab his igitur nobis Troianis nihil erit metuendum, sed tanto plus a caeteris Graecis, qui quidem nobis adeo infensi sunt, vt eos ne Anius quidem, Rhoeonis filius, adducere possit, vt apud se in Delo insula maneant, etsi promittat in ipsos nouem annos toti eorum exercitui lautum victum, quantuscunque demum eorum numerus sit, qui ad Inopum (Deli fluuium, Nilo similem) commorari vellent.

diae regio) Orchieus a Laconibus colitur, Telphusius a Boeotis, quanquam hic Τιλφούσιος malim secundum Pausan. legere; illud etenim etiam Arcadibus conuenit, vt infra dicetur.

564 Καὶ τὸν μὲν) Aphridas. *illos*, Dioscuros, qui alternis diebus in coelo, vt notum est, versantur.

569 Ἄλλων δ') Graecorum, qui magno numero ad Troiam venient. Rhoeonis filius fuit Anius, rex Deli, qui Graecos ad insulam suam appellentes detinere voluit, donec Troiae capiendae tempus a diis praestitutum, quod erat annorum decem, veniret: interim se vini, frumenti, oleique illis affatim suppeditaturum promittens. Dictys vero promissis iltis etiam facta adiungit extremo secundo: *Ceterum frumenta, vinum, aliaque sibi necessaria Anius et eius filiae praebuere, quae Oenotropae et diuinae religionis antistites memorabantur.*

Digitized by Google

Ὧν δ' ὁ Ῥοιᾶς ἶνις εὐνάζων μένος
Σχήσει τὸν ἐννέωρον ἐν νήσῳ χρόνον,
Μίμνειν ἀνώγων, θεσφάτοις πεπεισμένους,
Τροφήν τ' ἀμεμφῆ πᾶσι τριπτύχους κόρας
Ἴσκων παρέξειν, Κυνθίαν ὅσοι σκοπὴν
Μίμνοντες ἠλάσκασιν Ἰνωπᾶ πέλας,
Αἰγύπτιον Τρίτωνος ἕλκοντες ποτόν.
Ἃς δὴ Πρόβλαστος ἐξεπαίδευσε θρασὺς
Μυληφάτᾳ χιλοῖο δαιδαλευτρίας,
Ἕρπιν τε ῥέζειν ἠδ' ἀλοιφᾶον λίπος,
Οἰνοτρόπους Ζάρηκος ἐκγόνους Φάβας.
Αἳ καὶ στρατᾷ βάπειναν ὀθνείων κυνῶν
Τρύχωσαν ἀλθανᾶσιν, ἐλθᾶσά ποτε
Σιθῶνος εἰς θυγατρὸς εὐναστήριον.
Καὶ ταῦτα μὲν μίτοισι χαλκέων πάλαι

Στρόμ-

v. 577. Nam filias ſuas tres, Oeno, Spermo, et Elaidem, a Baccho habere hoc, vt vini, frumenti, et olei efficere, quantum velint, poſſint. Atque hae etiam reuera ab Agamemnone ad promontorium Sigeum arceſſitae, famem Graeci exercitus ſedabunt.

574 Κυνθίαν) Deli, vnde et Apollo Cynthius. Inopus Deli fluuius ſeu fons eſt, qui vna cum Nilo flantibus Eteſiis incrementum accipit, vt et Clepſydra, fons arcis Atticae: vnde creditus eſt occultam ab illo originem ducere. Problaſtus dictus eſt Bacchus, cui ante vites germinantes fiebat ſacrum; idem et audax vocatur de vini effectu. Ceterum Bacchus, vt ad hiſtoriam veniamus, Anii, abnepotis, tribus filiabus (hae Oeno, Spermo, Elais vocabantur) hoc donum conceſſerat, vt, quandocumque vellent, vinum, triticum et oleum ſuppeditare poſſent, ſingulae ſingula, prout nominis ipſarum ferebat notatio. Totam hiſtoriam breuiter apud Ouid. lib. XIII. deſcriptam reperies.

580 Οἰνοτρόπους) Phabs auis eſt de columbarum genere. Appellat Anii filias aues viniferas, ſicut antea Phoe-

Digitized by Google

Quorum neque Rhoeonis filius mitigans impetum
Cohibebit, nouennale in insula tempus
Manere iubens, oraculis persuasos,
Annonamque omnibus abundantem tres puellas
Dicens praebituras, quicumque Cynthiam speculam
Manentes pererrabunt Inopum iuxta,
Aegyptium Nili trahentem liquorem:
Quas Problastus audax docuit,
Molitae alimoniae concinnatrices,
Vinumque facere, et vnctoriam pinguedinem,
Viniferas aues, Zarecis neptes:
Quae et exercitus canum immodicam famem
Confectricem curabunt aliquando,
Ad Sithoniae prolis accedentes sepulcrum.
Atque haec quidem iamdiu staminibus durorum
Voluunt

v. 584. Haec itaque omnia dudum a Parcis sic destinata sunt.

Phoenicem κυρτοτόφον πάγυρον dixit: nisi quis putet ad Oenades columbas alluſum esse. Stephanus quidem Ἀνανίδι cuiusdam, τῇ πατρὶ τῶν οἰνοτρόπων meminit: quod an ex Ἀνίδι corruptum affirmare debeam, nescio. Alius etiam grammaticus Δωρίππης, μητέρος τῶν οἰνοτρόπων, et Anii vxoris mentionem facit. Jam Zarex quia Rhoeonem post Anium ex Apolline et ipsa natum, in vxorem duxit, auus appellatur filiarum Anii, quomodo Amphitruo Herculis pater est putatus. De Rhoeone plura memorat Siculus fol. 229. editionis Graecae.

581 Αἳ καὶ) Agamemnon, exercitu suo fame laborante, filias Anii curauit arcessendas. Canes dicit Graecos. Sithonia proles fuit Rhoetea, de quadictum est Rhoeteum promontorium, quod aliter Sigeum nuncupatur. Fuit et vrbs huius nominis in Troade.

Στρόμβων ἐπιῤῥοιζῆσι γηραιαὶ κόραι.
Κηφεὺς δὲ καὶ Πραίξανδρος, ἐ ναυκληρίας
Λαῶν ἄνακτες, ἀλλ' ἀνώνυμοι σποραὶ,
Πέμπτοι τέταρτοι γαῖαν ἵξονται Θεᾶς
Γόλγων ἀνάσσης. ὧν ὁ μὲν, Λάκων' ὄχλου
Ἄγων Θεράπνης, θάτερος δ' ἀπ' Ὠλένης
Δύμης τε Βυραίσιν ἡγεμὼν ϛρατῷ.
Ὁ δ' Ἀργυρίππαν Δαυνίων παγκληρίαν
Παῤ Αὐσονῖτιν Φυλαμὸν δομήσεται,
Πικρὰν ἑταίρων ἐπτερωμένην ἰδὼν

Οἰωνό-

v. 586. *Quartus* denique et *quintus Praxander* et *Cepheus*, paullo ignobiliores, in Cyprum venient, ille quidem e Laconia, hic autem ex Achaia, oriundus.

585 γηραιαὶ κόραι) Parcae. Haec, inquit, ita ſunt a fatis conſtituta. Sic Ouid.

— *veterum decreta ſororum.*

588 Πέμπτοι τέταρτοι) Quoniam ſimul ambo venerunt, vterque quintus aut quartus dici poteſt: ſiquidem tres praeceſſerunt, et hi duo poſtremi ſimul quinarium implent numerum. Sic Horat.

Si quadringentis ſex ſeptem millia deſunt.

Nec aliter Cicero quodam loco, et Lucretius lib. IV. Quin et apud Terent. Eunucho ſic legendum credo:

Illum liquet mihi deierare his menſibus

Sex ſeptem prorſum non vidiſſe proximis:

extrita particula *vel* Golgorum regina eſt Venus, cuius terra Cyprus.

589 Ὁ μὲν) Praxander, Lacon. Therapne vrbs eſt Laconiae.

590 θάτερος δ') Cepheus, Achiuus. Notant autem grammatici, θάτερος pro ἄτερος barbare dici, quamuis eo Lycophron, et alii quidam vtantur. Olenus et Dyma ſunt vrbes Achaicae. Bura quoque vrbs quondam in Achaia fuit, hiatu terrae poſt abſorpta.

592 Ὁ δ') Ingreditur hiſtoriam Diomedis, qui ex Aetolia aufugiens, in Dauniam ſiue Apuliam venit, ibi-

Voluunt ſenes puellae turbinum.
Cepheus autem et Praxander, non militaris
Claſſis ductores, verum ignobiles genere,
Quinti quarti venient in terram deae
Golgorum reginae: alter quidem Laconicam turbam
Ducens a Therapne, alter vero ab Oleno
Et Dyma Buraei ductor exercitus:
Alius Argyrippam, Dauniorum poſſeſſionem,
Iuxta Phylamum Auſoniam exſtruet,
Amaram ſociorum conſpicatus alatorum

v. 592. Alius, *Diomedes*, in Italia Argyrippam vrbem apud Phylamum condet, poſtquam ſocios in aues viderit transformatos, h. e. cygnos, qui, piſcatorum more, piſcibus inhiantes, habitabunt in inſula Diomedea, nidos ſibi facientes ad collem, veluti Zethus, qui ruri habitauit.

ibique Argyrippam vrbem, patriae ſuae cognominem, ſiue Argos hippion, ſiue Arpos condidit. Vt enim ſcribit Strabo, ἐκαλεῖτο δ' ἔξαρχος ἀργυρεσίπιον, ἢ τὸ ἀργυρίππα, εἶτα νῦν ἄρποι, quam quidem nominum mutationem vetuſtatis corruptelae tribuit Seruius. Auſonius:

Argyripam, clarosque viris qui condidit Arpos,
Clarior vrbe noua, patriae quam ſede vetuſta.

Phylamus quid ſibi velit, nondum potui inuenire. Scio equidem, Stephanum pro φύλαμον legere πύραμον, ſed nec hoc ad rem quicquam; aliis igitur hac de re poſt nos inquirendum relinquimus.

594 Πικρὰν ἑτταίρων) Diomedis ſocii in aues mutati dicuntur (quanquam Ariſtoteles canum, non auium facit mentionem) ab aliis in ardeas, ab aliis (quos et Lycophron ſequitur) in cygnos. Ouidius his arbitrum ſe interponit:

Si, volucrum quae ſit dubiarum forma, requiris:
Vt non cygnorum, ſic albis proxima cygnis.

Cauſam quoque transformationis ibidem habes. Pro ἑπτερωμένην malim ἑπτερωμένων, gignendi caſu:

599

Οἰωνόμικτον μοῖραν, οἳ θαλασσίαν
Δίαιταν αἰνήσασι, πορκεῖων δίκην,
Κύνεσσιν ἰνδαλθέντες εὐγλήνοις δορήν.
Ῥάμφεσσι δ' ἀγρώσσοντες ἑλλόπων θοροὺς,
Φερώνυμον νησῖδα νάσονται πρόμα,
Θεατρομόρφῳ πρὸς κλίτει γεωλόφῳ
Ἁγιοπλασήσαντες ἐμπέδοις τομαῖς
Πυκνὰς καλιὰς, Ζῆθον ἐκμιμούμενοι.
Ὁμῆ δ' ἐς ἄγραν κἀπὶ κοιταίαν νάπην
Νύκτωρ σελοῦνται, πάντα φεύγοντες βροτῶν
Κάρβανον ὄχλον, ἐν δὲ Γραικίτιδος πέπλοις
Κόλπων ἰαυθμοὺς ἡθάδας διζήμενοι,
Καὶ κρίμνα χειρῶν κἀπιδόρπιον τρύφος
Μάζης σπάσονται, προσφιλὲς κνυζήμενοι,
Τῆς πρὶν δικαίτης τλήμονες μεμνημένοι.
Τροιζηνίας δὲ τραῦμα Φοιτάδος πλάνης
Ἔσαι κακῶν τε πημάτων παραίτιον,
Ὅταν θρασεῖα θερὰς εἰσρήσῃ κύων
Πρὸς λέκτρα. τύμβος δ' αὐτὸν ἐκσώσει μόρου
Ὁπλοσμίας, σφαγᾶσιν ηὐτρεπισμένον.

Κο-

v. 603. Simul noctu ad venandum exibunt, barbaros fugient, Graecos autem amabunt, vt adeo in eorum sinu dormiant, et e manibus eorum panis fruſtula capiant, vitae prioris memores.

599 Φερώνυμον) Diomedeam dictam, et apud Ionium ſinum ſitam. Zethum porro Amphionis fratrem, paſtorem egiſſe ruri, nemini eſt ignotum.

603 Ὁμῆ δ') Deſcribit auium diaetam, quae Graecos ament, et ex ipſorum manibus cibum capiant, atque in veſtium ſinubus cubent: barbaros autem auerſentur, quod idem de canibus refert Ariſtoteles. Priorem victum vocat, quo ante transformationem vtebantur. Si quis malit πάσονται, Comedent exponat.

610 Τροιζηνίας) Veneris, cui Troezene templum Phaedra dedicauit, ſecundum alios, Athenis in arce, idque

Auibus miſtam ſortem, qui marinam
Laudabunt vitam piſcatorum more,
Oloribus aſſimilati pulcroculis.
Roſtris autem venantes piſcium ſpumas,
Cognominem principis habitabunt inſulam,
Theatriformem iuxta collem editum
Certis compingentes ſectionibus
Denſos nidos, imitatione Zethi.
Simul porro ad venationem et nocturnum ſaltum
Noctu proficiſcentur, omnem fugientes
Barbaram turbam, ſed in Graecis veſtibus
Sinuum dormitoria ſolita quaerentes:
Polentamque et de prandio fruſtum panis
Ex manibus capient, amabiliter ganniendo,
Prioris victus miſeri memores.
Troezeniae autem vulnus erit vagi
Erroris cauſa, triſtiumque cladium,
Quando audax laſciua canis ſtimulabitur
Ad concubitum, templumque illum Hoploſmiae
A morte ſeruabit, neci paratum.

v. 610. Cauſa vero erroris Diomedi erit haec, quod Venerem ad Troiam vulnerauit, quae, hinc ei irata, vxorem eius, Aegialeam, adulteram fecit. Quae ei cum inſidias ſtruxerit, ille, in Iunonis templum confugiens, eas vitabit.

idque amore Hippolyti, Troezene degentis. Venus autem quum a Diomede vulnus accepiſſet, vt ex Homero liquet, vxorem eius adulteram reddidit, ipſique Troia redeunti inſidias coëgit collocare; quod quum animaduertiſſet Diomedes, in Iunonis templum primo confugit, et inde mox in Dauniam ſe contulit, vbi poſtea fuit a Dauno rege interfectus.

612 κύων) Aegialea, quae Diomedem reuerſum ad concubitum aliiciebat, quo facilius occideret. Hoplosmia Iuno ab Eleis colitur, in cuius templum aufugiens Diomedes, ſeruatur.

615

Κολοσσοβάμων δ' ἐν πτυχαῖσιν Αὐσόνων
Σταθεὶς, ἐρείσει κῶλα χερμάδων ἔπι
Τᾶ τειχοποιᾶ δαπέδων Ἀμοιβέως,
Τον ἑρματίτην νηὸς ἐκβαλὼν πέτρον.
Κρίσει δ' Ἀλαίνᾳ τᾶ κασιγνήτᾳ σφαλεὶς,
Εὐχὰς ἀρᾴρας ἀμφετητύμους βαλεῖ,
Δηᾶς ἀνεῖναι μή ποτ' ὄμπνιον σάχυν,
Γυίας τιθαιβώσσοντος ἀρδηθμῷ Διὸς,
Ἣν μή τις αὐτᾶ ῥίζαν Αἰτωλῶν σπάσας,
Χέρσον λαχήνῃ, βεσὶν αὔλακας τεμών.
Στήλαις δ' ἀκινήτοισιν ὀχμάσει πέδον,
Ἃς ἄτις ἀνδρῶν ἐκ βίας καυχήσεται
Μετοχλίσας ὀλίζον. ἦ γὰρ ἀπτέρως

Αὐ-

v. 615. Et quia, cum in Italiam venerit, draconem Colchicum interficiet, ſtatua ipſi erigetur e lapidibus iis, e quibus olim Neptunus muros Troiae exſtruxerat, et quorum aliquos Diomedes, e Troia redux, in nauem ſuam, loco ſaburrae, impoſuerat.

615 Κολοσσοβάμων) Quum enim in Apuliam veniſſet Diomedes, et Colchicum draconem, qui totam regionem vaſtabat, interfeciſſet, ſtatuae ipſi publice ſunt erectae. Dicitur autem κολοσσοβάμων, qui columnam conſcendit: vt ἱπποβάμων, qui equum. Membra in ſaxis fulcire, Hypotypoſis eſt τᾶ κολοσσοβάμονος.

617 Τᾶ τειχοποιᾶς) De quibus lapidibus columnae ſint erectae, exponit, iis videlicet, quos Diomedes in patriam reuerſurus in nauem pro ſaburra impoſuerat, de moenibus Troianis ſumtos. Itaque vocantur ſolum Neptuni, quod iis ille moenium Troianorum fundamenta iecerit; a qua quidem ſtructura Architectus appellatur. Amoebei nomine Delphis colitur, ob tranſmutatos cum Apolline Delphos (id erat antea Neptuni oraculum) pro Calabria, quae ante Troezenem eſt. De hermate (vnde fit ἑρματίτης, ſicut ab ἅρμα ἁρματίτης, a δῶμα δωματίτης,) vide Feſtum.

619 Ἀλαίνᾳ) Quum in Italiam veniſſet Diomedes, eius

Columnifcenfor autem in Italorum territorio
Stans, membra fulciet in faxis,
Solo Architecti Amoebei,
Saburratoribus expofitis e naui lapidibus.
At Alaeni iudicio fratris deceptus,
Veras immittet aruis preces,
Vt nunquam Cereris almam emittant ariftam,
Arua nutricante imbribus Ioue,
Nifi quis Aetolus, ab ipfo trahens originem,
Terram fodiat, bubus profcindens fulcos.
Columnis autem immotis terram continebit,
Quas nemo per vim gloriabitur
Vel parum dimouiffe; etenim cito

v. 619. Ipfe, in Italia, cum Dauno opem tulerit, in diiudicanda mercede a fratre Alaeno laefus, (qui ob amatam Dauni filiam, Euippen, Dauno magis fauebit) diras Dauni terris imprecabitur, vt fteriles femper fint, nifi quis Aetolus, h. e. e ciuibus ac pofteris Diomedis, eas aliquando incolat.

eius auxilio Daunus in bello, quod tum gerebat, conficiendo vfus, promiferat fe illi vel regionem totam, quam cepiffet, vel bellicam praedam omnem daturum, prout frater eius, Alaenus, arbiter conftitutus, cenfuiffet. Alaenus autem quum Euippen, Dauni filiam, amaret, Dauno regionem, fratri fpolia adiudicauit. Feftus tamen Diomedis camporum meminit.

620 Εὐχαὶ) execrationes, quae poftea propter efficaciam in prouerbium venerunt. Similiter Horat. de puero:

Miffit Thyeftea preces. i arua, intellige Daunia.

623 Ἤ τις) nifi ab aliquo eius gentili poffideantur et colantur.

625 Στήλαις) ftatuis ipfi pofitis, quae quamuis poft eius mortem in mare fuerint proiectae iuffu Dauni, propter execrationes irati, rurfum tamen in fummam aquam enatantes, ad bafim fuam redierunt; quapropter heic immotae vocantur.

627

Αὐταὶ παλιμπόρευτον ἴξονται βάσιν
Ἀνδηρὲ ἀπέζοις ἴχνεσι δατέμεναι.
Θεὸς δὲ πολλοῖς αἰπὺς αὐδηθήσεται,
Ὅσοι παρ' Ἰᾶς γρῶνον εἰκοῦνται πέδον,
Δράκοντα, τὸν φθείραντα Φαίακας, κτανών.
Οἱ δ' ἀμφικλύστους χοιράδας Γυμνασίας
Σισυρενοδύται καρῆκίνοι τε πεπλευκότες
Ἄχλαινον ἀμπρεύσασι νήλιπον βίον,
Τριπλαῖς δικώλοις σφενδόναις ὡπλισμένοι.
Ὧν αἱ τεκοῦσαι τὴν ἑκηβόλον τέχνην
Ἄδορπα παιδεύσουσι νηπίους γόνους.
Οὐ γάρ τις αὐτῶν ψίσεται πύργον γνάθῳ,

Πρὶν

v. 625. Statuas autem, ipsi positas, nemo poterit euertere, quia, etsi a Dauno, ob illas diras irato, in mare fuerint proiectae, tamen in aquam summam enatantes, ad basin suam redibunt. Quare et ipse, ob occisum Phaeacum draconem, ab his pro Deo coletur.

627 ἀπτέρωι) Schol. ὁμοπτέρως, ταχέως, vt sit τὸ α ἐπιτατικὸν, *quasi multas alas habeant.* Sed quid si κεντικῶς et vsitatius ita exponamus: *etsi alas non habebunt, tamen celeriter redibunt.* Certe hoc simplicius mihi videtur. R.

630 Θεὸς δὲ) Diomedes mortuus pro deo habitus est a Phaeacibus, propter occisum draconem. Ionis solum, nuncupat mare Ionium ab Ione denominatum, quod etiam Aeschylus Prometheo videtur sentire, qui ad Ionem sic ait:

Χρόνου δὲ τὸν μέλλοντα πόντιος μυχὸς,
Σαφῶς ἐπίσασ', Ἰόνιος κληθήσεται,
Τῆς σῆς πορείας μνῆμα τοῖς πᾶσι βροτοῖς· id est,
In posterum tempus marinus hic sinus,
Certo scias, Ionius appellabitur,
Erroris omnibus tui memoria.

633

Ipſae reducem ibunt greſſum,
Mancis terentes litora veſtigiis.
Magnus vero a multis deus appellabitur
Iuxta cauum Ionis habitantibus ſolum,
Dracone, perdente Phaeacas, occiſo.
Alii ad mari cincta Gymneſia
Veſtibus induti villoſis cancri nauigantes,
Nudam trahent diſcalceatam vitam,
Tribus bifunibus inſtructi fundis:
Quorum matres iaculandi artem
Docebunt infantes ante coenam filios.
Nullus enim illorum maxillis panem mandet,

v. 633. Alii, *Boeoti*, ad inſulas Baleares nauigantes, veſtitu villoſo vtentur, et fundis quisque tribus (in collo, latere, et manu) inſtructi ibunt, iam a matribus ita educati, vt cibum capere iis non liceret, niſi metam propoſitam funda tetigiſſent.

633 Οἱ δ') Ad Boeotorum hiſtoriam tranſit; ii veſtibus villoſis more patrio vtebantur; σισύρνα enim eſt μαλλωτὸν τρῶμα, ſecundum Ariſtophanis Schol. non ἄτριχον δερμάτιον, vt vult noſter Tzetzes. Gymneſiae inſulae ſunt in Iberia, quas Baleares vocant, in his funditores optimi.

636 Τριπλαῖς) quarum vna pendet a collo, altera ſunt accincti, tertiam manu tenent; ac vocat bifunes fundas propter funes duos, qui ſunt in fundae pede, vt ita dicam, quibusque inſeruntur funditoris digiti.

639 Οὐ γάρ τις) Diodorus lib V. προκειμένης σκοπὸς κατά τι ξύλον ἠρτημένης ἄρτου, ὃ πρότερον δίδοται τῷ μελετῶντι φαγεῖν, ἕως ἂν τυχὼν τοῦ ἄρτου, συγχωρούμενον λάβῃ παρὰ τῆς μητρὸς καταφαγεῖν τοῦτον.

642

Πρὶν ἂν κρατήσῃ ναὸν εὐσόχῳ λίθῳ,
Ὑπὲρ τραφῆκος σῆμα κείμενον σκοπεῖ.
Καὶ τοὶ μὲν ἀκτὰς ἐμβατήσονται λεπρὰς
Ἰβηροβόσκους ἄγχι Ταρτησσοῦ πύλης,
Ἄρνης παλαιᾶς γέννα, Τεμμίκων πρόμοι,
Γρυᾶαν ποθοῦντες καὶ Λεονταρνης πάγους,
Σκῶλόν τε καὶ Τέγγυραν, Ὀγχηστὸ θ' ἕδος,
Καὶ χεῦμα Θερμώδοντος, Ὑψάρνᾳ θ' ὕδωρ.
Τὰς δ' ἀμφὶ Σύρτιν καὶ Λιβυσικὰς πλάκας,
Στενήν τε πορθμὸν συνδρομὴν Τυρσηνικοῦ,
Καὶ μιξόθηρος ναυτιλοφθόρους σκοπὰς,
Τῆς πρὶν θανάσης ἐκ χερῶν Μηκιστέως
Τὸ σερφοπέπλου Σκαπανέως Βοαγίδα,
Ἁρπυιογούνων κλώμακάς τ' ἀηδόνων
Πλαγχθέντας, ὠμόσιτα δαιταλωμένης,
Πρόπαντας ἅδης πανδοκεὺς ἀ ρεύσεται,
Λώβαισι παντοίαισιν ἐσπαραγμένους,

Ἕνα

v. 642. Atque hi omnes e variis Graeciae locis, ex Arne, Graea, Leontarne, Scolo, Tegyra, Onchesto, vrbibus, Thermodonte vero et Hypsarno, fluuiis, in illas regiones occidentales, prope fretum Herculeum, venient,

642 Καὶ τοὶ μὲν) Boeoti. Iberiferas ripas dicit, quod in Iberia sitae sint Baleares insulae. Tartesus vrbs est, et insula et fluuius Iberiae apud Herculis columnas, inter quas angustum quod est ostium, id heic porta dicitur.

644 Ἄρνης παλαιᾶς) id est, e Boeotia oriundi; est enim Arne Boeotiae vrbs, postea Chaeronea dicta. Temmices quia olim Boeotiam incoluerunt, heic pro Boeotis ponuntur. Graea (nunc integre Tanagra dicitur) Leontarne, Scolus, Tegyra, Onchestus, Boeotiae sunt oppida. Onchestum quidem Neptuni filius Onchestus incoluit. Thermodum similiter et Hypsarnus, fluvii Boeotiae.

648 Τὰς δ') Ad Vlyssis et sociorum errores longa narratione exponendos nunc pergit Cassandra; illi etenim

Antequam eum certo assequatur lapide,
Super ligno scopi signum positum.
Atque illi quidem ripas conscendent asperas
Iberiferas, iuxta Tartesi portam,
Arnes vetustae soboles, Temmicum duces,
Graeam desiderantes et Leontarnes colles,
Scolumque et Tegyram, Oncheſtique sedem,
Ac Thermodontis fluentum, Hypsarnique aquam.
Alios circa Syrtin et Libyae aequora,
Angustumque freti Tyrrheni concursum,
Et semiferae naufragas speculas,
Prius interfectae manibus Mecisstei
Leoninam induti Fossoris Bubulci,
Et auiformium scopulos luscinarum
Vagatos, crudeliter laceratos
Orcus omnes capax capiet,
Cladibus omnigenis excruciatos,

Vnum

v. 648. Alii (*Vlysses cum sociis*) circa Syrtim et Libycum mare, itemque fretum Siculum, vbi Scylla, ab Hercule interfecta, nautis insidiatur, et Sirenum scopuli sunt, circumuagantes, crudeliter lacerati a Polyphemo, peribunt, eosque omnimode excruciatos orcus capiet,

etenim primum circa Syrtes errarunt, quae sunt in mari Libyco. Fretum deinde intelligit, quod est inter Adriaticum et Tyrrhenum maria.

650 Καὶ μιξόθηρες) Scyllae, quam ab Hercule interfectam, ac deinde resuscitatam fuisse, initio docuimus. Mecisteus Hercules ab Eleis Mecistiis colitur, videturque idem, qui Macistus Strabonis; fossorem etiam vocat, propter Augiae stabulum: bubulcum quoque, propter boues Geryonios, quos abegit.

653 Ἀερτυιογάων) Sirenum, quae quia parte inferiori sunt aues, videntur ex harpyiis, seu auibus (nam species heic vsurpatur pro genere, quum infra ὀρνιθόπαιδες ἴσμα dicat) prognatae, quamquam sunt Acheloi filiae ac Terpsichores. Crudeliter laceratos intellige a Polyphemo.

657

Ἕνα φθαρέντων ἄγγελον λιπὼν φίλων,
Δελφινόσημον, κλῶπα Φοινίκης θεᾶς.
Ὃς ὄψεται μὲν τὸ μονογλήνε στέγας
Χάρωνος, οἴνης τῷ κρεωφάγῳ σκύφον
Χερσὶ προτείνων, τυπιδόρπιον ποτόν.
Ἐπόψεται δὲ λείψανον τοξευμάτων
Τὸ Κηραμύντε Πευκέως Παλαίμονος.
Οἵ, πάντα θρανύξαντες εὐτόρνῳ σκάφει,
Σχοίνῳ κακὴν τρήσασι κεσρέων ἄγρην.
Ἄλλος δ' ἐπ' ἄλλῳ μόχθος ἄθλιος μενεῖ,
Τὸ πρόσθεν αἰεὶ πλεῖον ἐξωλέστερος.

Ποία

v. 656. nonniſi vnum relinquens, *Vlyſſem*, furem Palladii,
v. 658. qui *prinum* videbit domum vnoculi Cyclopis, eique vinum ad coenam porriget;

657 Ἕνα) qui ſolus ex ſociis ſuis omnibus ſaluus euaſit; itaque dicet infra:

Μόνος πρὸς οἶκας ναυτίλων σωθεὶς τάλας.

Caeterum Vlyſſes delphini ſignum ſolebat in clypeo gerere, cuius rei cauſam tradit Plutarch. πότερα τῶν ζώων φρονιμ. Νήπιος ὢν ὁ Τηλέμαχος, εἰς ἀγχιβαθὲς τῆς θαλάττης ὀλισθὼν ἐσώθη, δελφίνων ὑπολαβόντων καὶ ἀναπηξαμένων. ὅθεν ἐποιήσατο γλυφὴν τῇ σφραγῖδι καὶ τῆς ἀσπίδος κόσμον ὁ πατὴρ, ἀμειβόμενος τὸ ζῶον. Vocat etiam Vlyſſem furem Punicae deae, quoniam Palladium furatus eſt, et Pallas a Corinthiis Punica colitur.

659 Ὃς ὄψεται) Errores Vlyſſis quum ſint ab Homero copioſe deſcripti, ſatis nobis erit hoc loco, ſi ſumma dumtaxat rerum capita indicemus, ad Homericum fontem limpidiſſimum lectoribus remiſſis. Vnoculum dicit Polyphemum Cyclopem.

662 λείψανον τοξευμάτων) Laeſtrygonas, ab Herculis ſagittis reliquos factos. Quum enim Hercules Geryonis boues abigentem ſpoliare Laeſtrygones conarentur, ille magnam eorum partem ſagittis confecit. Eum cur vocet Alexicacum, notum eſt. Tedifer appellatur a tedis, quibus ad certamina,

Vnum ex perditis relinquens amicis nuncium
Delphini ſignum gerentem, Punicae furem deae;
Qui videbit primum vnoculi tecta
Leonis, vini carniuoro ſcyphum
Manu porrigens, coenae potum:
Videbit deinde ſagittarum reliquias
Alexicaci Tediferi Palaemonis,
Qui rotundo ligone conterentes omnia,
Iunco malam perforabunt piſcium praedam.
Alius vero poſt alium miſer manebit labor,
Priore ſemper multo pernicioſior.

Quae

v. 662. *deinde* veniet ad Laeſtrygonas (quotquot quidem eorum Hercules ſagittis ſuis non occiderit) qui eius ſocios, tanquam mugiles, deuorabunt;

tamina, in quibus excellebat Hercules, vtebantur: Palaemon autem, quod cum patre Ioue, et cum Antaeo gigante ſit luctatus. Quin etiam Palaemon dictus eſt proprio nomine, vt volunt quidam, antequam Herculeſ vocaretur.

664 *πάντα θραύξαντες*) Vlyſſem videlicet cum ſociis et nauibus. Qui *σκάφη* mauult, is *εὐτόρνῳ* quoque in *εὔτορνα* mutet, atque ita vertat:

Qui rotundas omnes conterentes naues.

Nam quod Scholiaſtes adfert de portu, nequaquam placet. Noſtra quidem interpretatio Alexidis et Antiphanis comicorum teſtimoniis, quae in Athenaeo leguntur, nititur.

665 *τρήσουσι*) perfodient eos tamquam mugiles, et ita deuorabunt. Expreſſit Homeri verſum:

Ἰχθῦς δ' ὡς πείροντες, ἀτερπέα δαῖτα φέροντο.

665 *σχοίνῳ — ἄγχει*) Ducta eſt metaphora, vt recte Scholiaſtes obſeruat, a piſcatoribus, qui piſces captos perforatosque colligant iunco, et ſic colligatos aut vendunt, vt alii eos comedant, aut ipſi iis veſcuntur. Ergo vult dicere, Vlyſſis ſocios a Laeſtrygonibus occiſos in modum piſcium ac deuoratos fuiſſe. R.

666 *ἄθλιος μενεῖ*) Quid ſi hic legamus: *ἄθλιον*, vt ad

Ποῖα Χάρυβδις ἀχὶ δαίσεται νεκρῶν;
Ποία δ' Ἐριννὺς, μιξοπάρθενος κύων;
Τίς οὐκ ἀηδὼν σεῖρα Κενταυροκτόνος,
Αἰτωλὶς, ἣ Κυρῆτις αἰόλῳ μέλει
Πείσει τακῆναι σάρκας ἀκμήνους βορᾶς;
Ποίαν δὲ θηρόπλασον οὐκ ἐσόψεται
Δράκαιναν, ἐγκυκῶσαν ἀλφίτῳ θρόνα,
Καὶ κῆρα κνωπόμορφον; οἱ δὲ δύσμοροι
Στέγοντες ἅτας ἐν συφοῖσι φορβάδες
Γίγαρτα χιλῷ συμμεμιγμένα τρυγὸς
Καὶ σέμφυλα βρώξουσιν. ἀλλά νιν βλάβης
Μῶλυ σαώσει ῥίζα, καὶ Κτάρος φανεὶς
Νωνακριάτης, Τρικέφαλος, Φαιδρὸς θεός.
Ἥξει δ' ἐρεμνὸν εἰς ἀλίπεδον φθιτῶν,
Καὶ νεκρόμαντιν πέμπελον διζήσεται

Av-

v. 666. *Exinde* alias post alias aerumnas experietur, semperque maiores. Quae Charybdis cadauera non vorabit? Quaeue Scylla? Quae Siren eum non cantu suo detinebit in vno loco, vt fame tabescat?

ad Vlyssem referatur? praesertim cum μέχθος in altero versu habeat iam adiectiuum ἐξωλέστερος. Miror nemini editorum adhuc in mentem venisse, ita legere. R.

668 Ποῖα) Enumerat pericula, quae subiit Vlysses. Semiuirginem canem intelligit Scyllam. Luscinias vocat Sirenes, vt ante fecerat; eae steriles dicuntur, quia virgines. Centauricidae, quod ad ipsas delati Centauri, postquam e Thessalia fuerant ab Hercule exacti, perierint: Aetolicae vel Acarnaniae, quod ipsarum; siue patris Acheloi regio inter Aetoliam et Acarnaniam sit media, nec magis ad hanc, quam ad illam; pertinere videatur.

672 πάσει) id est, cantu suo persuadere conabitur Vlyssi cum suis, vt ad ipsius saxa perpetuo canfilenis aures praebentes fame denique contabescant. Ferarum formatricem, et noxam monstriformem dicit Circen, quae socios Vlyssis transformabat.

677

Quae non Charybdis vorabit cadauera?
Quaeue furia, ſemiuirgo canis?
Quae non luſcinia ſterilis Centauricida,
Aetolica vel Acarnania, cantu molli
Suadebit carnes expertes pabuli tabeſieri?
Quam ferarum formatricem non videbit
Serpentem, farinae venena miſcentem,
Noxamque monſtriformem? infelices autem
Gementes in haris infortunia ſues,
Acinos vuarum cibo permiſtos
Et cortices comedent, ipſum vero a clade
Moly ſeruabit radix, et Ctarus apparens
Nonacriates Triceps Pulcer deus.
Ibit hinc in mortuorum nigrum campum,
Maniumque vatem ſenem quaeret,

Mu-

v. 673. Qualem ille ſentiet Circen; monſtrum illud peſtiferum! Socii quidem eius, in ſues mutati, vicem ſuam in haris dolebunt, ſuilla pabula edentes. Ipſum autem ſeruabit *Moly*, radix, quam ei Mercurius dabit.

677 Γίγαρτα) Homerus:

— τοῖσι δὲ Κίρκη
Παῤ ῥ' ἄκνλον βάλανόν τ' ἔβαλε, καρπόν τε κρανείης
Ἔδμεναι, οἷα σύες χαμαιευνάδες κίδν ἔδουσι.

678 ἀλλάνιν) Vlyſſem, qui ne ſimul cum reliquis transformetur, Moly herba ſe tuebitur, a Mercurio accepta. is heic Ctarus vocatur, vel a poſſeſſionibus et lucris; quibus praeeſt, vel ab inferiis et exequiis, quum ſit νεκυοστόλος. Nonacriates Mercurius in Arcadia colitur, quae Nonacrin vrbem habet. Vocatur quoque Triceps, quoniam tali figura ponebantur in vicis Hermae veterum: et Pulcer, quo nomine a Boeotis colitur, teſte Pauſan. ſic ab Orpheo εὔφρων dicitur. Iam de μῶλυ haec habet Theophraſtus lib. dec. τὸ δὲ μῶλυ περὶ Φνκεὸν γίνεται, καὶ ἐν τῇ Κυλλήνῃ. φασὶ δ' ἴσαι καὶ ὁμοίαν ὡς Ὁμηρος εἴρηκε, τὴν μὲν ῥίζαν ἔχον τετραγώνλὴν, προσεμφερὲς κρομμύῳ, τὸ δὲ φύλλον ὁμοίον σκίλλῃ. χρῆσθαι δ' αὐτῷ πρός τε τὰ ἀλεξιφάρμακα καὶ τὰς μαγείας. 681

Ἀνδρῶν γυναικῶν εἰδότα ξυνεσίας.
Ψυχαῖσι θερμὸν αἷμα προσράνας βόθρῳ,
Καὶ φασγάνῳ πρόβλημα, νερτέροις φόβον,
Πήλας, ἀκούσει κεῖθι πεμφίδων ὅπα
Λεπτὴν, ἀμυδρᾶ μάσακος προσφθέγμασιν.
Ὅθεν γιγάντων νῆσος ἡ μεταφρενον
Θλάσασα, καὶ Τυφῶνος ἀγρίᾳ δέμας
Φλογμῷ ζέουσα, δέξεται μονόσολον.
Ἐν ᾗ πιθήκων πάλμυς ἀφθίτων γένος
Δύσμορφον εἰς κηκασμὸν ᾠκισεν τόσον,
Οἳ μῶλον ὠρόθυναν ἐκγόνοις Κρόνου.
Βαιᾶ δ' ἀμείψας τῇ κυβερνήτᾳ τάφον,

Καὶ

v. 681. *Inde* veniet ad inferos, et fouea ſanguine repleta vmbras allicier, enſem ſuum vibrando, ibique cum Tireſia vate colloquetur, audietque tenuem vocem animarum inferarum.

681 ἀλίπεδον) inferos. Senem intelligit Tireſiam, vtrumque genus expertum. De eo ſic apud Callimachum Pallas:

Καὶ μόνος εὖτε θάνῃ, πεπνυμένος ἐν νεκύεσσι
Φοιτασᾷ, μεγάλῳ τίμιος ἀγεσίλᾳ.
Solus praeterea mentis poſt fata vigebit
Vſu, Plutoni carus et hoſpes erit.

683 Ἀνδρῶν γυναικῶν) Legerim ἀνδρῶν γυναικῶν τ' εἰδότα. Sed tamen et vulgata lectio ferri poteſt. Vide v. 588. R.

684 προσράνας) ſic enim Circe praeceperat, vide Odyſſ. lib. vndec.

688 Ὅθεν γιγάντων) Ab inferis reuerſus Vlyſſes, in Siciliam venit, ſub qua gigantes cum Typhone oppreſſi iacent.

691 Ἐν ᾗ) Iupiter, interemtis gigantibus, inſulam dedit ſimiis habitandam, a quibus dictae ſunt inſulae Pithecuſae. Ouid.

Inarimen, Prochytenque legit (Aeneas) *ſterilique locatas*
Colle Pithecuſas, habitantum nomine dictas.

Simias etiam a Tyrrhenis Arimos vocari, auctor eſt Strabo. Saturni poſteri ſunt dii.

694 Βαιᾶ) qui fuit Vlyſſis nauclerus, et in Sicilia ſepultus eſt. Cimmerii ſunt apud Oceanum occidentalem. Acheron eſt Heracleae fluuius prope Cumas: Oſſa, mons Italiae. Leonem dicit Her-

Muliebris et virilis gnarum coitus,
Vmbris calidum aſpergens in fouea ſanguinem:
Et enſis obicem, inferorum terrorem,
Vibrans, audiet illic animarum vocem
Tenuem oris euanidi alloquiis.
Vnde gigantum dorſum inſula
Collidens, corpusque Typhonis efferi,
Flamma feruens recipiet vna cum naue:
In qua ſimiarum genus deorum rex
Deforme collocauit in illorum opprobrium,
Qui tantum bellum Saturni concitarant poſteris.
Baii porro tranſiens nautae ſepulcrum,

Et

v. 688. *Hinc* vna naue in Siciliam inſulam veniet, vbi Gigantes cum Typhone oppreſſi iacent, et vbi Iupiter ſimias ad habitandum collocauit; (vnde Pithecuſae dicuntur)

Herculem, qui Orontem fluuium rupibus ſtrauit, vt boues Geryonios abigeret. Huc pertinent verſus Propertii,

Clauſus ab vmbroſo qua alludit (ſic lego) *pontus Auerno*
Humida Baiarum ſtagna tepentis aquae:
Qua iacet et Troiae tubicen Miſenus arena,
Et ſonat Herculeo ſtructa labore via.

et quae Silius Italicus lib. duod. pluribus explicat,

Vnde ferant nomen Baiae, etc.

Cur Obrimo vocetur Proſerpina, infra dicemus. Collem capacem vocat Apenninum (inepte Scholiaſtes τὸ πολυδέγμων facit nomen proprium) e quo Italiae fluuii oriuntur. Lucanus:

Fontibus hic vaſtis immenſos concipit amnes
Fluminaque in gemini ſpargit diuortia ponti.

Polyb. lib. III. Ἀπέννινος ἐστὶν ὄρος συνεχὲς, ὃ διείργει πάσας τὰς κατὰ τὴν Ἰταλίαν ῥύσεις. Cicer. *Vt ex Apennino fluminum, ſic ex communi ſapientium iugo ſunt doctrinarum facta diuortia.*

Lethaeon mons eſt Italiae. Palus Auerna quaedam (ſunt enim plures) iacet prope Cumas: cuius figura quia

Καὶ Κιμμέρων ἔπαυλα, κἀχερσίαν
Ῥόχθοισι κυμαίνουσαν οἴδματος χύσιν,
Ὄσσαν τὲ καὶ λέοντος ἀτραποὺς βοῶν
Χωσὰς, Ὀβριμῆς τ' ἄλσος ἐδαίας Κόρης,
Πυριφλεγές τε ῥεῖθρον, ἔνθα δύσβατος
Τείνει πρὸς αἶθραν κρᾶτα πολυδέγμων λόφος.
Ἐξ ἧ τὰ πάντα χύτλα καὶ πᾶσαι μυχῶν
Πηγαὶ κατ' Αὐσονῖτιν ἕλκονται χθόνα.
Λιπών τε Ληθαιῶνος ὑψηλὸν κλέτας,
Λίμνην τ' ἄορνον ἀμφιτορνωτὴν βρόχῳ,
Καὶ χεῦμα Κωκυτοῖο λαβρωθὲν σκότῳ,
Στυγὸς κελαινῆς νασμὸν, ἔνθα Τερμιεὺς
Ὁρκωμότας ἔτευξεν ἀφθίτοις ἕδρας,
Μέλλων Γίγαντας κἀπὶ Τιτᾶνας περᾶν,
Λοιβάς τ' ἀφύσσων χρυσέαις πέλλαις γάνος,

Θήσει

v. 694. *Porro* Baii, naucleri fui, ſepulcrum tranſiens, et Cimmerios ad occidentalem oceanum, Acherontem, fluuium Heracleae, Oſſam, montem, veſtigia Herculis ad Orontem fluuium, nemus Proſerpinae, Pyriphlegethontem, fluuium, vbi ſe Apenninus attollit, (e quo omnes Italiae fluuii oriuntur)

rotunda, dicit eam laqueo circumductam. Caeterum eodem fere modo apud Euripp. Troadibus eadem Caſſandra de Vlyſſis erroribus vaticinatur: quem quidem locum iuuabit cum iſto conferre.

707 Ὁρκωμότας) Per Stygem Iupiter (is Terminalis dicitur a terminis rerum tum ſtatuendis, tum conſeruandis) deos voluit iurare, poſtquam ab illa contra Titanes fuit adiutus; qua de re vide Heſiodum Theogonia. Neceſſario autem heic verſus duos inter ſe loco mutauimus, ne ſententia vacillaret: ſicut et ſupra fecimus, vbi de Agapenore agebatur.

708 γίγαντας κἀπὶ τιτᾶνας) Praepoſitio vna inter duos caſus interpoſita, vt apud Horatium nomen aut partici-

Et Cimmeriorum domicilia, Acheruſiamque
Procellis fluctuantem vndae ſcaturiginem,
Oſſamque, et leonis vias boum
Aggeſtas, Proſerpinaeque nemus infernae puellae,
Et Pyriphlegethontem fluuium, vbi inuius
Tollit in caelum verticem capax collis,
Ex quo cuncti fluuii, cunctique ſpecuum
Fontes per Italicam fluunt terram:
Relinquensque Lethaeonis montem altum,
Paludemque auernam laqueo circumductam,
Et Cocyti fluuium tenebris abſorptum,
Nigrae Stygis riuum, vbi Terminalis
Iuris iurandi conſtituit diis ſedes,
Contra Gigantes atque Titanes tranſiturus:
Et aquae libamina ſitulis hauriens aureis,

v. 703. relinquensque Lethaeonem, Italiae montem, paludemque Auernam rotundam, Cocytum tenebroſum et Stygem, quem Iupiter diis ad iurandum propoſuit, cum Titanes et Gigantes debellaturus eſſet;

cipium vnum inter duo ſubſtantiua interiectum, Carm. II, 19. v. 28. *Pacis eras mediusque belli*, et v. 32. *Ore pedes tetigitque crura.* Lib. III, 4. v. 11. *Ludo fatigatumque ſomno.* Plane ſic eſt apud noſtrum, v. 1214, Ἥξει δὲ Κωστὸν καὶτὶ Γόρτυνος δόμους. R.

709 Λοιβάς τ') ad ſacrificandum. Maritus Proſerpinae eſt Pluto, cui Vlyſſes ab inferis reuerſus columnam cum galea dedicauit. Δάειραν appellarunt Proſerpinam primum Aeſchylus, et poſt eum Apollonius; quo videtur δασπίτης Pollucis pertinere.

709 λοιβάς τ' — γάνος) Aut legendum eſt γάνος, vti Canterus vertit, *aquae libamina*, aut λοιβὰς per appoſitionem adiectum eſt, vt ſit, *aquam, quae libationi inſerviret.* R.

712

Θήσει Δαείρᾳ καὶ ξυνευνέτῃ δάνος,
Πήληκα κόρσῃ κίονος προσαρμόσας.
Κτενεῖ δὲ κούρας Τηθύος παιδὸς τριπλᾶς,
Οἴμας μελῳδῷ μητρὸς ἐκμεμαγμένας,
Αὐτοκτόνοις ῥιφᾶσιν ἐξ ἄκρας σκοπῆς
Τυρσηνικὸν πρὸς κῦμα δυπτύσας πτεροῖς,
Ὅπᾳ λινεργὴς κλῶσις ἑλκύσει πικρά.
Τὴν μὲν, Φαλήρᾳ τύρσις ἐκβεβρασμένην
Γλάνις τε ῥείθροις δέξεται, τέγγων χθόνα.
Οὗ σῆμα δωμήσαντες ἔγχωροι κόρης
Λοιβᾶσι καὶ θύοθλοισι Παρθενόπην βοῶν
Ἔτεια κυδανέῃσιν οἰωνὸν θεάν.
Ἀκτὴν δὲ τὴν προὔχεσαν εἰς Ἐνιπέως
Λευκωσία ῥιφεῖσα, τὴν ἐπώνυμον
Πέτραν ὀχήσει δαρόν. ἔνθα λάβρος Ἶς
Γείτων θ' ὁ Λάρις ἐξερεύγονται ποτά.

Λίγεια

v. 710. offeret Plutoni ac Proſerpinae ſacrificium, aquam, ſitulis aureis hauriens, et iis columnam dedicabit, cum palea ſua appenſa.

v. 712. Occidet *porro* tres Sirenas, eatenus, quod, victae ab ipſo, ſua ſponte ſe in mare Tyrrhenum ex alto praecipitabunt, quo eas Parcarum fata trahent.

712 κόρας) Sirenes, Parthenopen videlicet, Leucoſiam, Ligeam. Earum pater Achelous, Tethyis erat filius mater fuit Terpſichore. Illae porro de contemtu Vlyſſis indignantes, in Tyrrhenum mare praecipites ſe dederunt. Dicit eas pennis vrinaſſe, quoniam auiformes erant, vt dictum eſt. Lanificum ſtamen de Parcarum filis intelligitur.

717 Τὴν μὲν) Sirenum, nempe Parthenopen, quae iuxta Neapolin in litus eſt a mari eiecta. Neapolis autem Phaleri, Siculi tyranni, arx fuit (niſi id malis cum Stephano vrbis nomen eſſe) quae

Offeret Proſerpinae et marito munus,
Galeam columnae capiti appendens.
Tres autem occidet Tethyis neptes virgines,
Canorae matris cantus exprimentes,
Spontaneis iactibus ex alta ſpecula
In vndam Tyrrhenam pennis vrinantes,
Quo lanificum trahet acerbum ſtamen.
Vnam quidem Phaleri arx expulſam,
Glanisque terram humectans excipiet:
Vbi templum indigenae exſtruentes puellae,
Libaminibus Parthenopen et ſacrificiis boum
Quotannis honorabunt, volucrem deam:
In ripam autem eminentem Enipei
Iecta Leucoſia, cognominem diu
Occupabit inſulam, vbi violentus Is,
Vicinusque Laris eructant latices.

v. 717. *Vnam, Parthenopen*, littus Neapoleos, Phaleri tyranni arcis, et Glanis flumen, excipiet, vbi puellae quotannis ad eius templum illi ſacrificabunt;

v. 722. *altera, Leucoſia*, in promontorium Neptunium eiicietur, vbi inſula ex eius nomine Leucoſia appellabitur;

quae a Parthenope poſtea nomen ſumſit. Glanis eſt Italiae fluuius prope Neapolim.

722 Ἐνιπέως) Neptuni; is enim a Mileſiis hoc nomine colitur, quod in Enipeum, fluuium Theſſaliae, aliquando mutatus fuerit, vt tradit Ouidius. Leucoſia igitur, Sirenum altera, in Neptunium promontorium fuit iecta, et inſulam a ſuo nomine Leucoſiam appellauit.

726 Λίγεια δ') Sirenum tertia. Terina ſecundum Stephanum eſt vrbs Italiae; meminit etiam Thucydides κόλπῳ Τεριναίῳ. Ocinarus fluuius eſt apud Terinam, quem cornigerum vocat ex figura: fortem, propter fluxionis vehementiam.

732

Λίγεια δ' εἰς Τέρειναν ἐκναυθλώσεται,
Κλύδωνα χελλύσσουσα. τὴν δὲ ναυάται
Κρόκαισι ταρχύσουσιν ἐν παρακτίαις,
Ὠκινάρᾳ δίναισιν ἀγχιτέρμονα.
Λάσει δὲ σῆμα βάκτρως νασμοῖς Ἄρης
Ὀρνιθόπαιδος ἵσμα Φοιβάζων ποτοῖς.
Πρώτη δὲ καί ποτ' αὖθι συγγόνων θεᾶ
Κραίνων ἁπάσης Μόψοπος ναυαρχίας
Πλωτῆρσι λαμπαδοῦχον ἐντυνεῖ δρόμον,
Χρησμοῖς πιθήσας. ὃν ποτ' αὐξήσει λεὼς
Νεαπολιτῶν, οἳ παρ' ἄκλυστον σκέπας
Ὅρμων Μισηνὸς σύφλα νάσσονται κλίτη.
Βύκτας δ' ἐν ἀσκῷ συγκατακλείσας βοὸς
Παλινστροβήτοις πημοναῖς ἀλώμενος,
Κεραυνίῃ μάστιγι μαστιχθήσεται

Καύηξ,

v. 726. *tertia, Ligea*, in Terinam, Italiae vrbem, a fluctibus deuoluetur, eamque nautae in littore Ocinari, rapidi fluminis, sepelient.

732 Πρώτη) Parthenope, cui Diotimus, Atticae classis praefectus, ex oraculo sacrificauit, quum in Italiam venisset, et cursum lampadum (eum in Ceramico quotannis peragebant Athenienses) instituit, quem deinceps Neapolitani quotannis instaurarunt. Mopsopia olim dicta Attica de Mopsopo rege: vnde Ouid.

Barbara Mopsopios terrebant agmina muros.

Tibullus:

Libaque Mopsopio dulcia melle feram.

Seneca extrema Hippolyto:

Mopsopia claris tota lamentis sonet.

Misenus mons est Neapolitanus, a Miseni sepulcro denominatus, vt vult Virgilius.

732—34 Πρώτη δὲ — πλωτῆρσι — ἐντυνεῖ δρόμον) Duo hic sunt Datiui, quorum vterque ab vno verbo ἐντυνεῖ pen-

Ligea denique in Terinam exponetur,
Vndam criſpans: quam nautae
In arena ſepelient litorali,
Ocinari vorticibus conterminam.
Abluet autem ſepulcrum Corniger fortis,
Semiauis extergens aquis monumentum.
Primae porro quondam ſororum deae
Imperator totius Atticae claſſis
Vectoribus lampadiferum inſtituet curſum,
Oraculis obtemperans: quem augebit populus
Neapolita, qui prope tranquillum tegmen
Miſeni portuum ſaxoſa habitabit promontoria.
Ventis autem in vtre concluſis bubulo,
Retrogradis errans damnis,
Fulmineo flagellabitur flagello

v. 732. Primae earum, Parthenopae, olim Diotimus, Atticae claſſis praefectus, cum Neapolin venerit, ex oraculo curſum lampadum inſtituet, quem incolae quotannis inſtaurabunt.

pendet, idque paulo durius. Itaque prior, (πρώτη) qui ad Sirenen refertur, explicandus erit: *in honorem primae*, poſterior (πλωτῆρσι) eſt cauſſae efficientis: *a nautis peragendum*, ὑπὸ πλωτήρων. R.

738 Βύκτας) quos ab Aeolo acceperat. Vtribus deinde opera ſociorum apertis, in Aeoliam reuectus eſt. Poſt ea, quum ſocii boues Solis deuoraſſent, fulmine procellaque vexatus, ſocios omnes amiſit. Larum dicit Vlyſſem.

741 ἐριπὲ) Haec ſic apud Hom. ipſe narrat:

Ἦλθον ἐπὶ Σκύλλης σκόπελον, δυσήν τε Χάρυβδιν.
Ἣ μὲν ἀνειρεοίβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ μακρὸν ἐρινεὸν ὑψόσ' ἀερθείς,
Τῷ προσφὺς ἐχόμην, ὡς γυκτερίς. et paulo poſt:
Νωλεμέως δ' ἐχόμην, ὄφρ' ἐξεμέσσειε ὀπίσσω

Ἱστὸν

Καύηξ, ἐρινῦ προσκαθήμενος κλάδῳ,
Ὡς μὴ καταβρώξῃ νιν ἐν ῥόχθοις κλύδων,
Χάρυβδιν ἐκφυσῶσαν ἑλκύσας βυθῶν.
Βαιὸν δὲ τερφθεὶς τῆς Ἀτλαντίδος γάμοις,
Ἀναυλόχητον αὐτοκάνδαλον σκάφος,
Βῆναι ταλάσσει, καὶ κυβερνήσει τάλας
Αὐτουργότευκτον βάριν ἐς μέσην τρόπιν
Εἰκαίᾳ γόμφοις προσεταργανωμένην.
Ἧς, εἶτα τυτθὸν Ἀμφίβαιος ἐκβράσας
Τῆς κηρύλου δάμαρτος ἀπτῆνα σπόρον,
Αὐταῖς μεσόδμαις καὶ σὺν ἰκρίοις βαλεῖ
Πρὸς κῦμα δύπτην ἐμπεπλεγμένον κάλοις.
Πόντῳ δ' ἄϋπνος ἐνσαρέμενος μυχοῖς,
Ἀσῷ σύνοικος Θρᾳκίας Ἀνθηδόνος
Ἔσαι. παρ' ἄλλῳ δ' ἄλλος, ὡς πεύκης κλάδον,

Βύκτης

v. 738. Sed, vt ad Vlyſſem reuertar, ille, ventis ab Aeolo in vtrem incluſis, a ſociis autem vtre aperto, reiicietur in Aeoliam, quumque eius ſocii boues ſolis prae fame deuorarint, Iupiter eos fulmine occidet, ipſe autem ne a fluctu, quem Charybdis euomit, elidatur, in arborem confugiet, donec procella praeterierit.

Ἰσὸν καὶ τρόπιν αὖτις, ἐλδομένῳ δέ μοι ἦλθεν
Ὀψέ. — Atlantidem dicit Calypſonem.

743 Χάρυβδιν ἐκφυσῶσαν ἑλκύσας βυθῶ) Participium ἑλκύσας haud dubie ad κλύδωνα refertur, in ἐκφυσῶσαν autem, quod non niſi *actiue* poteſt ſignificare, ſubaudiendum eſt ὕδωρ, aut ſimile, vt ſenſus ſibi conſtet. R.

746 ταλάσσει — τάλας) Fortaſſe de induſtria in hoc loco verbis luſit. R.

747 βάριν) de qua Hom. Od. ε. Baris eſt proprie navis Aegyptiaca, teſte Herodot. et Propert. quum ait:

Baridos et contis roſtra Liburna ſequi:

de Cleopatra, Aegypti regina, loquens. Saepe tamen pro quauis naui ſumitur, vt heic,

Larus, caprifici insidens ramo,
Ne ipsum deuoret aestus inter fluctus,
Charybdin e gurgitibus efflantem trahens.
Paulisper deinde nuptiis Atlantidis delectatus,
Naualibus carens ac tumultuarium nauigium
Conscendere audebit, et gubernabit miser
A se factam ratem, in carina media
Temere clauis deuinctam:
Ex qua illum Neptunus eiiciens
Tanquam paruum halcedinis implumem partum,
Cum antemnis et medianis iaciet
In mare vrinatorem rudentibus innexum.
In marinis autem specubus iactatus insomnis,
Anthedonis Thressae ciui contubernalis
Erit, alio post alium, ceu pinus corticem,

v. 744. Paulisper *deinde*, amore Calypsus, oblectatus, nauigium leue ac tumultuarium conscendens, ipse misere cogetur remigare, sed eum Neptunus, veluti paruum halcyonem, vix partu exclusum, inde cum ipsis antennis in mare eiiciet, vt vix nando seruare se possit.

heic, et apud Aeschylum Persis.

749 Ἀμφίβιος) Ἀμφιβίου Neptunus a Cyrenaeis colebatur. Halcedo vocatur femina ceryli.

754 Ἀνθηδόνος) e qua Glaucus piscator oriundus erat, qui olim, gustata herba, in mare desiliit, vt ex prouerbio notum est. Anthedon autem Boeotiae est vrbs, quam Thressam nuncupat, quod a Thracibus condita fuerit. Iam Glauco contubernalis fuit Vlysses, postquam in mare est eiectus.

756 προβήσει) Vlyssem. Leucothea porro Vlyssi per vndas iactato capitis sui redimiculum tradidit, quo ille

Βύκτης προβήσει Φελλὸν ἐνθρώσκων πνοαῖς.
Μόλις δὲ Βύνης ἐκ παλιρρόίας κακῆς
Ἄμπυξ σαώσει, σέρνα δεδρυφαγμένου
Καὶ χεῖρας ἄκρας, αἷς κρεαγράπτους πέτρας
Μάρπτων, ἁλιβρώτοισιν αἱμαχθήσεται
Στόρθυγξι. νῆσον δ' εἰς Κρόνῳ συγουμένην
Ἄρπην περάσας, μεζέων κρεανόμον,
Ἄχλαινος, ἵκτης, πημάτων λυγρῶν κόπις
Τὸν μυθοπλάστην ἐξυλακτήσει γόον,
Ἀρὰς τετικὼς τᾷ τυφλωθέντος δάκους.
Οὔπω μάλ', ἔπω, μὴ τόσος δ' ὕπνος λάβοι
Λήθης Μέλανθρον ἐγκλιθέντ' Ἱππηγέτην.
Ἥξει γὰρ, ἥξει ναύλοχον ῥείθρου σκέπας
Καὶ Νηρίτα πρηῶνας. ὄψεται δὲ πᾶν

Μέλα-

v. 753. Sic diu in fluctibus iactatus, et quasi contubernalis Glauci (qui in mari degit) alio post alium vento eum vexante,
v. 757. per peplum Leucotheae, quae eius miserebitur, seruabit se, quo pectori et manibus supposito enatabit, etsi has manus, apprehendendis scopulis, valde vulnerabit.

le pectori supposito enataret.

762 Ἄρπην) aliter Corcyram, vel Phaeaciam: in qua defossa fuit falx, qua Iupiter Saturno patri, vel Saturnus Coelo pudenda defecuit. Apollonius:

Ἔστι δέ τις ποθμοῖο περαιτέρω Ἰονίοιο
Ἀμφιλαφὴς πίειρα κεραυνίη ἠὲ καὶ ἠπείρου νῆσος,
Ἣν ὑπὸ δὴ κεῖσθαι δρέπανον φάτις, ᾧ ἄπο πατρὸς
Μήδεα τηλοῦσ' ἔταμε Κρόνος. οἳ δέ ἑ δῆσε
Κλειτοῖσι χθονίης καλαμητόμον ἔμμεναι ἄρπην.
Δηὼ γὰρ κείνῃ ἐνὶ δήποτε νάσσατο γαίῃ,
Τιτῆνας δ' ἔδδεισεν ἐπάχυν ὄμπνιον ἀμήσασθαι
Μακρίδα φιλαμένη. δρεπάνῃ τόθεν ἐκλήϊσαν.

In hanc insulam delatus Vlysses, Alcinoo regi longam suorum errorum seriem explicuit. Monstrum dicit

Suber, vento iactante, insultante flatibus.
Vix tandem Leucotheae ex refluuio graui
Reticulum seruabit, pectora munitum
Manusque extremas, quibus carnificinas scopulos
Apprehendens, ab exesis cruentabitur
Cacuminibus, tum in insulam Saturno inuisam
Drepanum traiiciens, testiculorum laniatricem,
Supplex, nudus, aerumnarum tristium narrator,
Fabulosum recensebit luctum,
Imprecationibus absolutis excaecati monstri:
Nondum sane, nondum: nec talis capiat obliuionis
Somnus Melanthum Equestrem inclinatum.
Veniet enim, veniet ad naualem Rithri portum,
Et Neriti cacumina, videbitque totam

Do-

v. 761. Tum in Phaeaciam seu Corcyram delatus, (inuisam Saturno, quod ibi falx defossa est, qua Iupiter ei testiculos abscidit) misero habitu, Alcinoo regi narrabit suas calamitates, ratus fortasse, eas nunc certe finem habituras.

dicit Cyclopem, de cuius imprecationibus vide Hom. 766 μὴ τόσος δ') Homerus:

— Οὐδ' Ἐνοσίχθων
Λήθετ' ἀπειλάων, τὰς ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ
Πρῶτον ἐπηπείλησε. —

Melanthus Neptunus ab Athenienſibus colebatur, ita dictus propter μέλαινα πόντου et πολιὴν θάλατταν, vt volunt grammatici. Equestrem autem Delii colunt, quod equitum praeses, et equotum sit inuentor: vel quod naues equis respondeant, vt existimat Artemidorus.

768 σκέπας) Ithacae. Neritus etiam Ithacae mons et portus. Quod heic de Pane comminiscitur Scholiastes, qui non potuit commune

Μέλαθρον ἄρδην ἐκ βάθρων ἀνάσατον
Μύκλοις γυναικόκλωψιν. ἡ δὲ βασσάρα,
Σεμνῶς κατωρεύσα, κοιλανεῖ δόμους,
Θοίναισιν ὄλβον ἐκχέασα τλήμονος.
Αὐτὸς δὲ πλείους τῶν ἐπὶ Σκαιαῖς πόνους
Ἰδὼν μολοβρὸς, τλήσεται μὲν οἰκετῶν
Στυγνὰς ἀπειλὰς εὐλόφῳ νώτῳ φέρειν
Δέννοις κολαοθείς. τλήσεται δὲ καὶ χερῶν
Πληγαῖς ὑπείκειν, καὶ βολαῖσιν ὀστράκων.
Οὐ γὰρ ξέναι μάσιγες, ἀλλὰ δαψιλὴς
Σφραγὶς μενεῖ Θόαντος ἐν πλευραῖς ἔτι,
Λύγοισι τετρανθεῖσα, τὰς ὁ λυμεὼν
Ἐπεγκολάπτειν ἀσένακτος αἰνέσει,

Ἔκου-

v. 766. Sed heu! minime! Venjet enim in patriam Ithacam, videbitque totam domum a procis funditus euerſam. Penelope enim, eius vxor, honeſta meretrix, diuitias eius epulis diſſipabit.

mune nomen a proprio diſtinguere, id vel in puero ſcutica dignum foret.

771 βασσάρα) Penelope, quae honeſte et magnifice ſcortabatur, vt nonnulli volunt, ac ſimiliter σεμνὴ apud Ariſtophanem in malam partem ſumitur. Ad Scaeas portas de corpore Patrocli pugnatum eſt. Mendicum vocat Vlyſſem, qui mendici habitu patriam ſit ingreſſus, et a procis conuiciis ac baculis petitus.

779 Οὐ γὰρ) Non, inquit, primi eum proci flagellabunt, quum ſit etiam in patria cicatrices plagarum, a Thoante quondam incuſſarum, retenturus. Quum enim in Troiam irrepere vellet Vlyſſes (vt Palladium, credo, raperet) a Thoante ſe flagellari paſſus eſt: et laceras veſtes, ne a Troianis agnoſceretur, induit; qua de re ſic apud Hom. Helena:

Αὐτόν μιν πληγῇσιν ἀεικελίῃσι δαμάσσας,

Σπεῖρα

Domum penitus a fundamentis euerſam
Scortatoribus adulteris: quando meretrix
Honeſte ſcortans aedes excauabit,
Epulis effundens miſeri diuitias.
At ipſe plures ad Scaeas exhauſtis aerumnas
Intuitus mendicus, ſuſtinebit quidem famulorum
Triſtes minas muſculoſo ferre dorſo,
Conuiciis punitus: ſuſtinebit etiam pugnorum
Ictibus ac teſtarum cedere iactibus.
Nec enim infueta flagella, ſed amplum
Thoantis ſigillum manebit etiam in lateribus,
Viminibus impreſſum, quae pernicioſus
Inſculpi laudabit bilaris,

Volun-

v. 774. At ipſe, veſtitu mendici induto, multo plura mala videbit, quam olim ad Troiam viderat, ſuſtinebit famulorum minas, conuicia, quin ictus et iactus; qui nec plane infueti ipſi erunt. Nam adhuc in corpore habebit cicatrices verberum, a Thoante olim acceptorum, cum ad Palladium furandum in Troiam irrepſiſſet.

Σπεῖρα κἀκ' ἀμφ' ὤμοισι βακλὰν, οἰκήϊ ἐοικὼς,
Ἀνδρῶν δυσμενέων κατέδυ πόλιν εὐρυάγυιαν. Plautus Bacchidibus,
Ille mendicans pene inuentus interiit,
Dum ibi exquirit fata illorum. et mox:
— Vlyſſem vt praedicant
Cognitum ab Helena eſſe, proditumque Hecubae,
ſed ille ſe
Blanditiis exemit, et perſuaſit, ſe vt amitteret.

782 ἐπεγκολάπτειν) Hic Infinitiuus aut paſſiue accipiendus eſt, tanquam eſſet ἐγκολάπτεσθαι, aut ſubaudiendum e praecedentibus Θόαντα αὐτῷ, ſc. Vlyſſi. R.

785 πρόμοι) Priamum, apud quem fingebat ſe indigna multa ab Agamemnone

Ἑκουσίαν σμώδιγγα προσμάσσων δομῇ,
Ὅπως παλεύσῃ δυσμενεῖς, κατασκόποις
Λώβαισι καὶ κλαυθμοῖσι φηλώσας πρόμον.
Ὃν Βομβυλείας κλιτὺς ἡ Τεμμικία,
Ψυσσον ἡμῖν πῆμ' ἐτέκνωσέ ποτε,
Μόνος πρὸς οἴκους ναυτίλων σωθεὶς τάλας.
Λοῖσθον δὲ καύηξ ὥστε κυμάτων δρομεὺς,
Ὡς κόγχος ἅλμῃ πάντοθεν περιτριβείς,
Κτῆσίν τε θοίνας Πρωνίων λαφυσίαν
Πρὸς τῆς Λακαίνης αἰνοβακχεύτε κιχὼν,
Σύφαρ θανεῖται, πόντιον φυγὼν σκέπας,
Κόραξ σὺν ὅπλοις Νηρίτων δρυμῶν πέλας.
Κτενεῖ δὲ τύψας πλευρὰ λαίγιος σόνυξ

Κέντρῳ

v. 781. Hasque libenter sibi quoque infligi passus est, modo vt Priamum ludificaret hic furcifer,
v. 786. quem summo nostro malo in Boeotia mater sua Anticlea peperit, et qui paene solus omnium Graecorum saluus in patriam redibit.

none passum fuisse: vt apud Virg. Sinon, apud Herod. Zopyrus.

786 κλιτὺς) Boeotiae, in qua Autolycus, pater Anticleae, quae Vlyssem e Sisypho peperit, habitabat. Ipse quoque Vlysses Odyss. vltimo de apro, a quo fuerat in Parnasso morsus, narrat. De Temmicibus dictum est.

791 Πρωνίων) Pronii natione erant Penelopes proci, ex vna quatuor Cephalleniae gentium. Lacaenam intellige Penelopen. Marinum tegmen de Ithacae portu dicitur.

795 Κτενεῖ δὲ) Vlysses Ithacam reuersus, a Telegono inter venandum sagitta de improuiso transfixus est, cui pro cuspide aculeus turturis, seu pastinacae marinae, qui piscis venenum habet, praefixus erat. Ouid. in Ibin:

Ossi-

Voluntarias atterens corpori vibices,
Vt hoſtes decipiat, ſpeculatoriis
Damnis et fletibus regem ludificando:
Quem Bombylium promontorium Temmicium
Maximum nobis damnum olim genuit,
Solum nautarum ad aedes ſaluum delatum.
Tandem ſicut larus ambulator fluctuum,
Et concha mari vndique circumtrita,
Fortunasque Proniorum epulis deuoratas
A Lacaena grauiter bacchante offendens,
Decrepitus morietur, marino elapſus tegmini
Coruus, cum armis, Neritios prope ſaltus.
Occidet autem feriens latera cuſpis acerba

In-

v. 789. *Tandem*, velut piſcis marinus, vndique circumactus, quum ab vxore epulis procorum deuorata omnia domi repererit, decrepitus, relicto Ithacae portu, ad ſaltum Neritium morietur.

Oſſibus inque tuis teli genus haereat illud,
Traditur Icarii quo cecidiſſe gener.

Oppianus ait, Telegonum, quum patris armenta abigeret, Vlyſſem ſibi occurrentem, et ab ipſo tanquam fure pecora repetentem, vulneraſſe et occidiſſe, quum neuter ab altero cognoſceretur. Verſus eius hi ſunt:

— Αὐτὰρ ὁ νήσῳ
Λιγιβότῳ προσέκελσε, καὶ ἐ μάλα πάσα πέρθων

Πατρὸς ἑῆς. γερὰρῷ δὲ βοηδρομέοντι τοκῆϊ
Λυτῷ, τὸν μάσευε, κακὴν προσεμαῖζατο κῆρα.

Dictys extremo ſexto aliter tradit. Telegonum quidem ad inueſtigandum patrem e Tyrrhenia profectum fuiſſe, refert etiam ex Ariſtocle Plutarchus. Caeterum iuxta Sardiniam inſulam habitabat Circe, mater Telegoni; hinc piſcis Sardonicus.

796 ἔλλοπος) Tale mortis genus videtur apud Hom.

Κέντρῳ δυσαλγὴς ἔλλοπος Σαρδωνικῆς.
Κέλωρ δὲ πατρὸς ἄρταμος κληθήσεται,
Ἀχιλλέως δάμαρτος αὐτανέψιος.
Μάντιν δὲ νεκρὸν Εὐρυτὰν στέψει λεώς,
Ὅτ' αἰπὺ ναίων Τραμπύας ἐδέθλιον,
Ἐν ᾗ ποτ' αὖθις Ἡρακλῆ φθίσει δράκων
Τυμφαῖος ἐν θοίναισιν Αἰθίκων πρόμος,
Τὸν Αἰακοῦ τε κἀπὸ Περσέως σπορᾶς,
Καὶ Τημενείων οὐκ ἄπωθεν αἱμάτων.
Πέργη δέ μιν θανόντα Τυρσηνῶν ὄρος
Ἐν Γορτυνίᾳ δέξεται πεφλεγμένον,
Ὅταν στενάζων κῆρας, ἐκπνεύσῃ βίον,
Παιδός τε καὶ δάμαρτος, ἣν κτείνας πόσις

Αὐτὸς

v. 795. Occidetur autem ſagitta, cuius cuſpidi aculeus venenati piſcis praefixus eſt, a filio Telegono, Medeae conſobrino (per Circen matrem huiusque fratrem, Aeeten);

Hom. Tireſias Vlyſſi praedicere, quum ait:

— Θάνατος δέ σοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ
Ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ σε πέφνῃ
Γήρᾳ ὑπὸ λιπαρῷ ἀρημένον.—

Vxor Achillea eſt Medea, quemadmodum ſupra diximus. Eius conſobrinus erat Telegonus, nam Acetes, Medeae pater, Circes frater fuit.

799 Εὐρυτὰν) Aetoliae populus apud quem oraculum Vlyſſis extitiſſe, teſtatur etiam Ariſtoteles. Abiit autem in Aetoliam et Epirum Vlyſſes, poſtquam in patriam redierat, partim quod Ithacam exoſus eſſet, partim quod ita iuſſiſſet Tireſias, cuius haec habentur in Poëta verba:

Αὐτὰρ ἐπὶ μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τεοῖσι
Κτάνῃς ἠὲ δόλῳ ἢ ἀμφαδὸν ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἔρχεσθαι δ' ἤπειτα λαβὼν εὐήρες ἐρετμὸν,
Εἰσόκε τὸς ἀφίκηαι, οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
Ἀνέρες.—

In his enim verſibus regiones, quas diximus, videtur innuere, non βυνίμαν nec κέλκεσιν

Inſanabilis aculeo piſcis Sardonici.
Filius vero patris erit interfector,
Vxoris Achilleae conſobrinus.
Vaticinans autem cadauer Eurytanus coronabit populus,
Quique altas habitat ſedes Trampyae,
In qua Herculem quondam Tymphaeus perdet
Inter epulas draco Aethicum dux,
Aeacidem et Perſidem genere,
Nec remotum a Temenica conſanguinitate.
Perge demum, Tyrrhenus mons, mortuum,
In Gortynia combuſtum excipiet:
Quando vitam expirarit deplorans miſerias
Filii et vxoris, quam occidens maritus,

Se-

v. 799. Mortuumque eum honorabit Aetolia et Epirus, in qua olim, multo poſt, Polyſperchon Herculem, Alexandri M. ex Barſine filium (qui genus et ipſe ad Aeacum, Perſeum, et Herculem refert) inter epulas interficiet.

κελκέαν Euſtathii, eſt autem Trampya vrbs Epiri.

801 Ἡρακλῆ) Alexandri Magni ex Barſine filium, quem Polyſperchon Tymphaeus ſeu Epirota, dux Aethicum ſeu Epirotarum, in Caſſandri gratiam interfecit, annos natum XIV. hiſtoriam integram leges apud Diodorum Sic. lib. XX. Hic Hercules ab Aeaco, Perſeo, et Hercule (eius abnepos Temenus) dicitur originem ducere, quod pater Alexander M. paternum genus ad Herculem et Perſeum, maternum ad Aeacum referret.

805 Πέρση δὲ) ad quem montem vel rediit viuus, vel ſaltem poſt mortem delatus eſt ex Epiro, vel Ithaca: niſi eum quis malit e Tyrrhenia in Epirum translatum. Gortynia, Tyrrheniae regio.

807 ἐκπνεύσῃ βίον) Fabulantur enim Vlyſſem a Telegono prius occiſum, a Circe deinde reſuſcitatum fuiſ-

Αὐτὸς πρὸς ᾅδην δευτέραν ὁδὸν περᾷ,
Σφαγαῖς ἀδελφῆς ἠλοκισμένος δέρην, 810
Γλαύκωνος Ἀψύρτοίο τ' ἀνταιψίας.
Χ' ὡ μὲν τοσῶτον θῖνα πημάτων ἰδὼν
Ἄσρεπτον ᾅδην δύσεται τὸ δεύτερον,
Γαληνὸν ἦμαρ ἅ ποτ' ἐν ζωῇ δρακών.
Ὦ σχέτλι', ὡς σοι κρεῖσσον ἦν, μίμνειν πάτρᾳ 815
Βοηλατῆντι, καὶ τὸν ἐργάτην μύκλον
Κάνθων' ὑπὸ ζεύγλῃσι μεσσαβοῦν ἔτι
Πλαξεῶσι λύσσης μηχαναῖς οἰσρημένῳ,

Ἢ

v. 805. Tandem in Tyrrhenia, ad montem Pergen ſepelietur, cum deplorarit miſerias filii Telemachi, et vxoris Circes. Nam hanc Telemachus, qui eius filiam, Caſſiphonen, duxit, occidet, viciſſim autem a Caſſiphone interficietur.

ſe, et ſecundo poſtea mortuum eſſe propter filii Telemachi et vxoris Circes, quas deplorabat, miſerias. Apertius erit, ſi Vlyſſem dicamus, dum iſta deploraret, ſimul a filio occiſum fuiſſe, vel Ithacae, vel in Tyrrhenia, vel in Epiro. Videtur enim Vlyſſes ex Epiro Ithacam rediiſſe, atque inde in Tyrrheniam conceſſiſſe, vbi et mortuus fuerit et ſepultus. Adiiciam huc Plutarchi verba, quoniam ad hiſtoriam pertinent: τῷ Ὀδυσσῆ μετὰ τὴν μνηστηροφονίαν οἱ ἐπιτήδειοι τῶν τεθνηκότων ἐπανέστησαν. μεταπεμφθεὶς δ' ὑπ' ἀμφοτέρων διαιτητὴς Νεοπτόλεμος, ἐδικαίωσε τὸν μὲν Ὀδυσσέα μεταναστῆναι καὶ φεύγειν ἐκ τῆς Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου καὶ Ἰθάκης ἐφ' αἵματι, etc. αὐτὸς μὲν οὖν εἰς Ἰταλίαν μετέστη, καὶ τὰ ἑξῆς. Facit huc etiam epitaphium Vlyſſis nuper in membranis antiquis repertum:

Ἐπὶ Ὀδυσσέως κειμένῳ ἐν Τυρρηνίᾳ.

Ἄνδρα τὸν πολύμητιν ἐπὶ χθονὶ τῇδε θανόντα
Κλεινότατον ζωτῶν τύμβος ἐπεσκίασεν. id eſt:

Vlyſſi in Tyrrhenia.

Prudentem celebremque virum poſt aſpera fata
Hoc gratus tumuli ceſpite celat honor.

808 ἢν κτάνας) Telemachus, ducta Caſſiphone ſorore,

Secundum ad inferos ibit iter,
Sororis caede, Glauconis Abſyrtique
Conſobrinae, collum amputatus.
Atque ille quidem tantum conſpicatus malorum
aceruum,
Immutabilem fecundo ſubibit Orcum,
Laetum nunquam in vita diem adeptus.
O infelix, quam tibi praeſtabat in patria manere
Bubulco, et laborioſum aſinum
Curuum ſub iugo ad aratrum adhuc iungere,
Fictis inſaniae technis incitato,

v. 812. Tot tantaque mala Vlyſſes videns *iterum* orcum ſubibit; quem iam *ſemel* (v. 681---688.) ſubierat, nunquam laetum in vita diem vllum conſpicatus.

v. 815. O infelix! quanto tibi ſatius erat in patria manere, et bovem cum aſino inter arandum iungere, quod faciebas, cum inſaniam ſimulares, nec velles vna cum reliquis Troiam in bellum proficiſci, quam tot mala experiri!

re, Circes filia (alii Calypſonis filium faciunt Telegonum) matrem occidit; qua re cognita Caſſiphone maritum viciſſim interemit. Eam porro vocat Glauconis Abſyrtique conſobrinam, ſiquidem Circe, Caſſiphones mater, ſoror fuit Aeetae et Paſiphaës: quorum ille pater Abſyrti, haec Glauconis mater fuit. Denique ſecundum iter dicit, quia ſecundo poſt Circen occiſam, quae prior mortem obiit, interfectus eſt Telemachus.

813 τὸ δεύτερον) Iam enim ad inferos ante venerat, Tireſiam conſulturus.

816 μύκλον) Vlyſſes, vt eſt in fabulis, quum ad Troiam nollet accedere, inſaniam ſimulauit, et bouem cum aſino vel equo ad aratrum iunxit. Deprehenſus deinde fuit dolus a Palamede.

816 τὸν ἐργάτην μύκλον) Quomodo vnum idemque animal et *laborioſum*, (ἐργάτην) et *libidinoſum* (μύκλον) appellet Lycophron; equidem

Ἦ τηλικῶνδε πεῖραν ὀτλῆσαι κακῶν.
Ὁ δ' αἰνόλεκτρον ἁρπαγεῖσαν εὐνέτης
Πλάτιν ματεύων, κληδόνων πεπυσμένος,
Ποθῶν δὲ φάσμα πτηνὸν, εἰς ἄθραν φυγὸν,
Ποίους θαλάσσης οὐκ ἐρευνήσει μυχούς;
Ποίαν δὲ χέρσον οὐκ ἀνιχνεύσει μολών;
Ἐπόψεται μὲν πρῶτα Τυφῶνος σκοπὰς,
Καὶ πέμπελον γραῦν μαρμαρεμένην δέμας,
Καὶ τὰς Ἐρεμβῶν ναυάταις ἠχθημένας
Προβλῆτας ἀκτάς. ὄψεται δὲ τλήμονος
Μύῤῥας ἐρυμνὸν ἄστυ, τῆς μογοστόκους

Ὠδῖνας

v. 820. Alius, *Menelaus*, Helenam raptam quaerens, cuius simulacrum a Mercurio abreptum erat, ah! quod mare, quam terram imperueſtigatam relinquet?

dem fateor me non ſatis intelligere, niſi quis ἐργάτην pro participio ἐργαζόμενον, i. e. *actu laborantem*, velit accipere. R.

820 Ὁ δ') Menelai errores poſt abſolutam Vlyſſis peregrinationem ſubiunguntur. Menelaus enim quum Helenam Troiae non reperiſſet, verum abreptam fuiſſe, nec unquam Troiam veniſſe cognouiſſet: ad eam quaerendam longis itineribus in Aegyptum contendit. Homerus tamen peregrinationis cauſam tribuit ſacrificiis, quae quondam omiſſa, in Aegypto eſſent inſtauranda. Alii etiam ſaluti eius hoc modo conſultum fuiſſe volunt, ne vna cum fratre, vt erat in fatis, interimeretur. Caeterum ex hac eius peregrinatione quaedam Aegypti praefectura nomen de illo ſumſit.

822 φυγὸν) abreptum a Mercurio, vt oſtendit Euripides Helena. Poteſt etiam ſimpliciter dici, Helenam inſtar auis alicuius auolantis euanuiſſe.

825 σκοπὰς) Sicilia, Arima dictos. Per anum capularem Cyprum ſynecdochice innuit. Nam quum in Cypro quondam lateret

Ve-

Quam tantorum ſuſtinere malorum experientiam.
Alius infauſtam maritus vxorem
Raptam quaerens, rumoribus auditis,
Requirensque ſimulacrum alatum, quod in caelum aufugerat,
Quos non angulos maris ſcrutabitur?
Quam non terram inueſtigatum ibit?
Videbit primum Typhonis ſcopulos,
Et anum capularem factam marmoream,
Et Eremborum nautis piſcata
Promínentia litora; videbit deinde miſerae
Myrrhae munitam vrbem, cuius puerperas

v. 825. Videbit Siciliam, Cyprum, Ichthyophagos;
v. 828. videbit Byblum, Myrrhae vrbem, quae ob amorem patris inceſtum in arborem mutata, demum peperit;

Venus, et a diis quaereretur, anus cuiusdam indicio prodita eſt, quam deinde irata mutauit in ſaxum. Atque ita quidem Scholiaſtes: verum ego Plutarchum ſequi malim, qui Erotico, poſtquam dixit, grauiter ſaepe puniri eos, qui ſunt in amantes ingrati, de hac anu ſubiungit: *τί γὰρ ἂν λέγοι τις εὐξύνθετον καὶ λευκομαντίδα τὴν ἐν Κύπρῳ παρακύπτουσαν ὧν προσαγορευομένην*, et paulo poſt, *ἐκείνη μὲν ἀπελιθώθη παρακύψασα τὸν ἔρωτα ἰδεῖν ἐκκομιζόμενον*. Similis eſt in Ouid. Anaxaretes fabula.

827 Ἐρεμβῶν) apud Nilum habitantium: qui aliter Troglodytae et Ichthyophagi nuncupantur. Myrrhae vrbem dicit Byblum, in qua Myrrha, poſtquam in arborem verſa fuit, partu ſoluta eſt. Hiſtoriam narrat Ouidius. Puerperae dicuntur aegritudines, vt Lucinas horas protulit Prudentius.

827 ἠχθημένας) Ita editi, quos videre licuit, omnes, etiam tres codd. Witteb. Scholiaſtae vero inediti addunt inſuper *μεμισημένας*. Sed deſunt argumenta hiſtori-

Ὠδῖνας ἐξέλυσε δενδρώδης κλάδος.
Καὶ τὸν θεᾷ κλαυσθέντα Γαύαντος τάφον
Σχοινίδι μουσόφθαρτον Ἀρσίντα, Ξένη,
Κραντῆρι λευκῷ τόν ποτ' ἔκτανε πτέλας.
Ἐπόψεται δὲ τυρσίας Κηφηίδας,
Καὶ Λαφρίᾳ λακτίσμαθ' Ἑρμείᾳ ποδὸς,
Δισσάς τε πέτρας, κέπφος αἷς προσήλατο
Δαιτὸς χατίζων. ἀντὶ θηλείας δ' ἔβη,
Τὸν χρυσόπατρον μόρφνον ἁρπάσας γνάθοις,
Τὸν ἡπατοργὸν ἄρσεν' ἀρβυλόπτερον.
Πεφήσεται δὲ τᾶ θερισῆρος ξυρῷ,
Φάλαινα δυσμίσητος ἐξινωμένη,

Ἱππο-

v. 831. videbit ſepulchrum Adonidis, quod Venus defleuit, quia eum Muſae, odio Veneris, immiſſo apro, occiderunt;

v. 834. videbit quoque Aethiopiam, in qua olim Mercurius pedis pulſu fontem excitauit,

ſtorica, quae hanc lectionem adiuuent; multoque probabilior eſt lectio ἰχθυμένας, quam in verſionibus ſuis Canterus et Scaliger expreſſerunt; quanquam et hoc verum eſt, inuſitatam eſſe formam ἰχθύω, cum rectius dicatur ἰχθυάω, quod ipſum quoque ſupra iam v. 46. occurrit. Caeterum mutare quidquam in textu nolui. R.

831 Γαύαντος) Adonidis Byblii, qui tamen cum Cyprio ſaepe confunditur Eum Veneris odio Muſae interemerunt, immiſſo per venationem apro, cuius dente periit; vide Theocriti cantilcum elegantiſſimum εἰς νεκρὸν Ἄδωνιν. Schoenis dicitur Venus a iuncis, vt vult Scholiaſtes: Arenta a iungendis et copulandis amantibus. Hoſpita Venus colebatur ab Aegyptiis, teſte Herodoto.

832 μασίφθαρτον) Duriſſima locutio: *ſepulchrum Gauantis a Muſis perditum*, quum non *ſepulchrum*, ſed *Gauantem ipſum*, (h. e. *Adonidem*) Muſae, Veneris odio, per-

Aegritudines exſoluit arboreus cortex:
Et Gauantis ſepulcrum a Muſis perditi,
Schoenidi defletum deae Arentae Hoſpitae,
Quem dente quondam albo aper occidit.
Videbit quoque turres Cephei,
Et Laphrii calcitratus Mercurialis pedis,
Geminaque ſaxa, ad quae cepphus affiliit
Dapis egens: pro virgine autem aquilam
Aurigenam maxillis rapiens diſceſſit,
Iecinorum diſſectricem, maſculam, pennipedem.
Interficietur autem nouacula meſſoris
Balaena inuiſa eneruata,

v. 836. et illa ſaxa, ad quae eſuriens cetus ille acceſſit, qui Andromedam volebat deuorare, ſed pro ea Perſeum in ſtomachum ſuum recipere cogebatur, qui eius inteſtina diſcidit. (*v. ſimile quid de Hercule, ſupra v. 33–38. coll. v. 476. 477.*) Atque hic cetus tum occidetur a Perſeo, qui collo Meduſae amputato, equum et hominem ex huius monſtri collo exſilire vidit; quique, oſtenſo Meduſae capite, vnumquemque in ſaxum mutare poterat, etiam oculum communem trium ſororum Gorgonum furatus erat.

perdiderint. Sed haec eſt vere Lycophronea durities, cuius plura exempla in praefatione ſupra collecta legi poſſunt. Scaliger μισόφθεγτον non expreſſit. R.

834 Κηφηΐδος) Aethiopum regis. Per *calcitratus* intelligit fontem, quem olim Mercurius, quum Ionem cuſtodiret, pedis pulſu excitauit: vnde et locus ipſe πτέρνα Ἑρμοῦ dictus. Laphrius vocatur Mercurius, quomodo Minerua ſupra Laphria.

836 κέπφος) is heic pro ceto ponitur, quem Neptunus in Aethiopiam immiſerat, iuſſo inſuper Cepheo Andromedam filiam belluae epulandam proponere: quam deinde Perſeus monſtrata ceto Gorgonis facie (aut in ventrem ceti ingreſſus, more Herculis, vt videtur velle Lycophron) a morte liberauit, et vxorem duxit.

Au-

Ἱπποβρότους ὠδῖνας οἰζαὶντος τόκων
Τῆς δειροπαίδος μαρμαρώπιδος γαλῆς·
Ος ζωοπλαστῶν ἄνδρας ἐξ ἄκρᾳ ποδὸς
Ἀγαλματώσας ἀμφελυτρώσει πέτρων,
Λαμπτηροκλέπτης τριπλανῆς ποδηγίας.
Ἐπόψεται δὲ τὰς θρεπτότους γύας,
Καὶ ῥεῖθρον Ἀσβύσαο καὶ χαμευνάδας
Εὐνὰς, δυσόδμοις θηρσὶ συγκοιμώμενος.
Καὶ πάντα τλήσεθ' εἵνεκ' Ἀργείας κυνὸς
Τῆς θηλύπαιδος καὶ τριάνορος κόρης.
Ἥξει δ' ἀλήτης εἰς Ἰαπύγων ϛρατὸν,
Καὶ δῶρ' ἀνάψει παρθένῳ Σκυλητρίᾳ,

Τα-

v. 847. Videbit porro (*Menelaus*) Aegyptum, ibique, vt Proteo de fatis suis responsum eliciat, inter foetidas balaenas dormiet, et omnia incommoda, Helenae suae caussa, tolerabit.

Aurigenam dicit Perseum, ex aureo Danaës imbre genitum Eundem vocat et pennipedem, quod Mercurii talaria sumserat, a quo etiam falcem acceperat, quae heic nouacula.

838 Μόρφνον) Μόρφνος proprie est *obscurus*, *tenebrosus*, ab ὀρφνη, deinde *aquilae genus* apud Aristotelem, Hist. anim. L. IX. c. 32. quae notio huc inprimis conuenit. Scholiastarum ineditorum γόνος, quo hanc vocem explicant, quid sibi velit, non possum assequi. R.

840 Πεφήσεται) interfectus fuit; neque recte heic Scholiastes Poëtae insultat, et crapulam obiicit, quum tales Metachronismi et poëtis familiares sint, et Cassandram valde deceant; itaque eadem figura dicet infra:

Θαλασσόπαις δίμορφος ἀνδάξει θεός.

Messorem vocat Perseum, qui Medusae Gorgonis caput demessuit et amputavit.

842 Ἱπποβρότους) Nam collo Medusae amputato, equus ex eo et homo prodierunt. Itaque vocat Medu-

Equihominis qui aperuit parituras
Ex collo parientis muſtelae ſaxificae:
Qui effingens homines ab extrema calce
In ſtatuas conuertendo ſaxis inuoluet,
Lucernalis fur triuagae deductionis.
Videbit etiam aeſtate irrigata arua,
Et Asbyſtae fluuium, et humi ſtratorum
Cubilia, foetentibus balaenis condormiens:
Omniaque feret Argiuae canis gratia,
Mulierperae triconiugis puellae.
Tum veniet ad Iapygum erro exercitum,
Ac dona virgini ſuſpendet Spoliatrici,

v. 852. Tum veniet in Apuliam, et, victis ibi Iapygibus, Minervae ſpolia dedicabit, aeneum craterem, et crepidas Helenae ſuae.

duſam ex collo parientem: nec non ſaxificam, propter effectum; muſtelae autem marinae dicuntur ex collo ſiue ore parere.

845 Ἀγαλματώσας) oſtenſo Meduſae capite, vt Cephenis apud Ouid. Pro πέτρων legendum cenſuerim πέτρον. Vocat deinde Perſeum furem lucernae ſeu oculi, quo Gorgones tres viciſſim vtebantur, quemque Perſeus, vt Meduſam commodius obtruncaret, interuertit.

847 γύας) Aegypti, quam Nilus quotannis inundat. In Aegypto porro Troiam nouam condidiſſe Menelai comites, auctor eſt Diodorus. Asbyſtes dicitur fluvius gentili vrbis nomine, ſicut et Biſaltes.

849 συγκοιμώμενος) ad obtinendum a Proteo reſponſum. Extat fabula Odyſſ. δ. Argiuam canem dicit Helenam, quae tantum feminas pariebat, vt Hermionam et Iphigeniam: ac tres habuerat viros, Menelaum, Paridem, Deiphobum; nam reliqui duo, Theſeus et Achilles, legitimi coniuges non fuere, quum alter eam ſeptennem, alter ſecundum quietem vxorem habuerit.

Cae-

Ταμάσιον κρατῆρα, καὶ βοάγριον,
Καὶ τὰς δαίμαρτος ἀσκέρας εὐμαρίδας.
Ἥξει δὲ Σῖριν καὶ Λακινίᾳ μυχούς.
Ἐν οἷσι πόρτις ἔρχατον τεύξει θεᾷ
Ὁπλοσμίᾳ φυτοῖσιν ἐξησκημένον.
Γυναιξὶ δ' ἔσται τεθμὸς ἐγχώροις ἀεὶ
Πενθεῖν τὸν εἰνάπηχυν Αἰακοῦ τρίτον
Καὶ Δωρίδος, πρησῆρα δαΐᾳ μάχης,
Καὶ μήτε χρυσῷ φαιδρὰ καλλύνειν ἑέθη,
Μήθ' ἁβροπήνους ἀμφιβάλλεσθαι πέπλους
Καλχῇ φορυκτοὺς, ἕνεκα θεᾷ θεὸς
Χέρσου μέγαν σόρθυγγα δωρεῖται κτίσαι.

Ἥξει

v. 856. Adibit quoque Italiam, et promontorium Crotonis, vbi Thetis Iunoni hortum dedicabit;

Caeterum pro Ἀργάας habet Stephanus Αἰγύας, eſt enim illi Αἴγυς vrbs Laconiae, ſecundum Euphorionem.

851 τριάνορος κόρης) Intelligitur Helena, quae tres viros habuit, Menelaum, Paridem ac Deiphobum. Iam quidem ſupra v. 143. vocatur πενταάλεκτρος, et quinque eius viri ordine recenſentur. Sed tenendum eſt, Theſeum et Achillem, qui tribus iam dictis ibi adiiciuntur, legitimos coniuges non fuiſſe, quod ipſa quoque hiſtoria fabuloſa docet. R.

852 Ἰαπύγων) Apulorum, quorum deuicto exercitu, Mineruae Spoliatrici, cui ſpolia tribuuntur, dicabit donaria. Ἀσκέρας et εὐμαρίδες idem valent. Siris Italiae fluuius eſt, et vrbs. Lacinium Crotonis eſt promontorium, in quo et Iunonis Laciniae templum fuit.

854 Ταμάσιον κρατῆρα) Canterus *Tamaſium* ſeu *Temeſium* appellatiue ſumſit, vertens *aeneum*, ab vrbe Temeſa, metallis valde nobili, adeoque intelligit ita, vti vulgo apud poëtas gentilia adiectiua pro *optimis cuiusque generis rebus* poni ſolent, v. c. thus *Sabaeum*, ſagitta *Cretica* vel *Gortynia*, mel *Hymettium*, i. e. *opti-*

Aeneum craterem, et clypeum bubulum,
Atque vxoris crepidas suae.
Adibit etiam Sirin et Lacinii sinus,
Vbi iuuenca hortum deae faciet
Hoplosmiae plantis exornatum.
Mulieribus autem indigenis mos erit semper
Lugere nouemcubitalem, ab Aeaco tertium
Et Doride, bellicae fulmen pugnae,
Nec vel auro nitida decorare corpora,
Vel molles vestes circumdare
Purpura tinctas: quoniam Deae Dea
Magnum terrae cacumen dabit habitandum,

Ad-

v. 859. in qua regione mulieres deinde hunc morem seruabunt, vt Achillem lugeant, (cuius caussa Thetis ipsum illum hortum Iunoni instituet) atque nec auro corpora ornent, nec purpureas vestes induant. Nam Iunoni Thetis Lacinium (illud cacumen) totum consecrabit.

optimum. Cum eo etiam Potterus ad h. l. consentit. Sed Meursius singularem aliquem scyphum et haereditarium innui putat, qui, auctore Diogene Laërtio, Lib. I. c. 1, §. 8. extr. (in vita Thaletis) a Vulcano factus, Pelopi, vxorem ducenti, donatus, hereditate postea ad Menelaum et Helenam peruenerit, quae eum, profuga cum Paride, in mare Coum abiecerit. Vnde multis post saeculis (hoc enim addit ibi Laërtius) a piscatoribus extractus reti, ansam dederit illi inter septem Graeciae sapientes orto certamini, et a Thalete tandem Apollini fuerit dedicatus. Non possum vlla coniectura assequi, quid virum tam doctum mouerit, vt hunc ipsum illum scyphum, non alium potius quemcunque hic intelligeret, praesertim, cum apud Laërtium nec vola, nec vestigium appareat, eundem esse, imo Laërtii locus ipse huic opinioni quam maxime repugnet. Si enim Helena (e Laërtii fide) iam in fuga craterem illum in mare proiecerat, quomo-

de

Ἥξει δὲ ταύρου γυμνάδας κακοξένους
Πάλης κονίτρας, ὃν τε Κωλῶτις τεκνοῖ,
Ἀλεντία κρείσσα Λογγάρου μυχῶν,
Ἄρπης Κρόνᾳ πήδημα Κογχείας θ' ὕδωρ
Κάμψας, Γονᾶσάν τ' ἠδὲ Σικανῶν πλάκας.
Καὶ θηρσχλαίνᾳ σηκὸν ὠμηστῆ λύκου,
Ὃν Κρηθέως ἄμναμος ἑρμίσας σκάφος
Ἔδειμε πεντήκοντα σὺν ναυπηγέταις.
Κρόκαι δὲ Μινυῶν εὐλιπῆ σελγίσματα
Τηρῶσιν, ἅλμης ἠδὲ Φοιβάζει κλύδων,
Οὐ δ' ὀμβρία σμήχσασα δυναιὸν νιφάς.
Ἄλλας δὲ θῖνες, οἵτε Τευχείρων πέλας
Μύρμηκες αἰάζσιν ἐκβεβρασμένους
Ἔρημον εἰς Ἄτλαντος οἰκητήριον

Θρυλ-

v. 866. Adibit deinde et Siciliam, habitaculum Erycis, Veneris filii; ambiens Drepanum, Gonuſam, Sicaniam, templumque Herculis, quod Iaſon cum quinquaginta nautis ei exſtruxit, quorum ſordes adhuc et ſtrigmenta in littore ibi ſeruantur, neque a mari vel a pluuia exterguntur.

do Menelaus, Helenam adhuc quaerens (quod Lycophron narrat) eundem in Apulia Mineruae poterat dedicare. Itaque haud dubitanter Canteri ac Potteri ſimpliciſſimam interpretationem doctis Meurſii nugis praeferre mihi liceat. R.

857 πόρτις) Thetis. De Hoplosmia Iunone diximus. Nouemcubitalem intellige Achillem, Thetidis filium, ab Aeaco Pelei patre, et Doride Thetidis matre ortum. Quin etiam Eleae matronae, primis ludorum initiis, inter caeteros, quos Achilli habebant honores, ſolenni ritu pectus plangebant; teſtis Pauſan. Eliac. β. Terrae cacumen de Lacinio intelligitur.

866 ταύρᾳ) Erycis Siculi, qui hoſpites luctа victos interimere ſolebat. Filius autem fuit Veneris, quae Colotis vocatur a iuuene quodam,

Adibit deinde tauri gymnaſticas inhoſpitas
Luctae palaeſtras, quem Colotis genuit
Alentia, regina ſpecuum Longuri:
Falcis Saturniae ſaltum, et aquam Concheae
Ambiens, Gonuſamque, et arua Sicanorum,
Et ferinam induti lupi crudelis templum,
Quod Crethei nepos appulſa naue
Cum quinquaginta nauium fabris extrûxit.
Litora vero pinguia Minyarum ſtrigmenta
Seruant, nec vel maris expurgat aeſtus,
Vel pluuia diu nix extergens.
Alios litora ſaxaque iuxta
Teuchira lugebunt, in Atlantis
Deſertum eiectos diuerſorium,

Frag-

v. 877. Alios tres, *Guneum*, *Prothoum*, et *Eurypylum*, littora et rupes lugebunt, eiectos in Libyam et miſere diſcerptos,

dam, qui a manibus et pedibus (ea Graecis κῶλα) olim ſuſpenſus, poſtquam a puella quadam ſolutus fuit, Veneri Colotidi templum Athenis dedicauit. Alii malunt a femoribus nomen duci, vt Lucianus a promontorio. Alentia vel Aleſias dicitur Venus ab Alente, Colophonis fluuio, ad quem colebatur. Longurus Siciliae lacus, vt et Gonuſa.

869 πήδημα) Cercyram, in quam Saturni falx decidit. De Conchea nihil adhuc apud vllum ſcriptorem reperire potui. De Sicanis vide Diodorum.

871 Θησεχλαίνε) Herculis, cui Iaſon, Crethei nepos, templum circa Syrtin, peractis ibi certaminibus, extruxit.

875 Τηξῆσιν,) Strabo ε: καὶ δὴ καὶ ἀπὸ τῶν ἀποσκευασμάτων παγέντων, ἃ ἐποίησαν οἱ Ἀργοναῦται, φασὶ διαμένειν ἔτι καὶ νῦν διὰ ποικίλως τὰς ἐπὶ τῆς ἠιόνος ψήφους. Apollonius haec Aethaliae inſulae tribuit.

877 Ἄλλως δὲ) Guneum, Prothoum, et Eurypylum. Teu-

Θρυλλιγμάτων δέρτροισι προσσεσηρότας· 880
Μόψον Τιταιρώνειον ἔνθα ναυάται
Θανόντα ταρχύσαντο, τυμβείαν θ' ὕπερ
Κρηπῖδ' ἀνεσήλωσαν Ἀργὼς δορὸς
Κλασθὲν πέτευρον, νερτέρων κειμήλιον,
Αὐσίγδα, Κιννύφειος ἣν τέγγων ῥόος 885
Νασμοῖς λιπαίνει. τῷ δὲ Νηρέως γόνῳ
Τρίτωνι Κολχὶς ὦπασεν δάνος γυνὴ
Χρυσῷ πλατὺν κρατῆρα κεκροτημένον,
Δείξαντι πλωτὴν οἶμον, ᾗ διὰ σενῶν

Μύρ-

v. 881. vbi Argonautae Mopſum ſepelierunt, et ſuper ſepulchrō fragmentum nauis ſuae prope Auſigdam, vrbem ad flumen Cinnyphum ſitam, erexerunt,

Teuchira Libyae vrbs, poſt Arſinoë dicta. Atlantis diverſorium eſt Libya, in qua eſt Atlas mons altiſſimus, ab incola denominatus.

880 προσσεσηρότας) Vox h. l. admodum difficilis ad interpretandum. Nam vt nihil de varietate lectionis dicam (aliis legentibus προσσεσηρότας, aliis προσεσηρότας, quorum illud Codex Witteb. Pergam. hoc reliqui duo chartacei habent; vtrumque ſine ſenſu et contra metrum) vox ipſa paulo rarius occurrit, neque e conſuetis eius ſignificatibus vllus ſatis huc conuenire videtur. Scholiaſtes explicat διεσχισμένους, et verba: δέρτροισι θρυλλιγμάτων per Hypallagen poſita putat pro θρυλλίγμασι δέρτρων ἢ σωμάτων, quod mihi nimis durum videtur. Quid enim eſt *laceratos fragmentis corporum*? Facilius eſſet, ſi ſine Hypallage explicaremus: *laceratos roſtris* (i. e. *acuminibus*) *fragmentorum*, (i. e. *natium*) quem ſenſum videntur Canterus et Scaliger in vertendo expreſſiſſe. Sed difficultas manet in eo, quod προσσαίρειν *lacerandi* aut *ſcindendi* notionem plane non habet. Itaque ad reperiendum ſenſum equidem ſic proceſſerim: Propria ac prima τῷ σαίρειν notio eſt ver-

Fragmentorum puncturis corrugatos:
Vbi Mopsum nautae Titaeronium
Mortuum sepelierunt, et supra sepulcralem
Crepidinem erexerunt Argoae nauis
Fractam tabulam, inferorum donarium,
Apud Ausigda, quam Cinnyphius humectans fluuius
Aquis fecundat: Nereique filio
Tritoni donum Colchica dedit mulier,
Ex auro latam pateram conflatam,
Quum nauigabilem monstrasset viam, qui per angustos

Sco-

v. 886. et vbi Medea Tritoni donauit auream pateram, quod ipsis tutam per Syrtes viam monstrasset, praedicens, Graecos Libyae imperium accepturos tum,

verrere; ergo *προσσαίειν* esset *aduerrere*, *aliquid ad aliud verrendo adiicere*, per tropum autem de fluctibus vsurpatum: *aliquem allidere*. Iam Datiuus ille *δέρεσιν* esse potest vel datiuus *obiecti*, ad quod allisi sunt, vel *instrumenti*, quo allisi ad aliquid fuerunt. Priori sensu esset: *ad fragmentorum acumina* (sc. a fluctibus) *allisos*, (*an die Spitzen der Schiffstrümmern von den Wellen angeschleudert*) posteriori: *fragmentorum acuminibus innitendo*, *insidendo* (a fluctibus ad saxa) *allisos*, (*auf den Schiffstrümmern an die Felsen angeschleudert.*) Ego prius praetulerim. Iudicent; qui sunt peritiores. R.

881 Μόψος) Argonautam, Ampyci filium, et Titaeronis, qui vrbi nomen dedit, nepotem; is morsu serpentis periit, teste Apollonio. Iam alius est hic Mopsus ab eo, qui supra fuit Apollinis filius.

883 *ἀνεστήλωσαν*) Idem fit Elpenori apud Homerum, Idmoni apud Apollon. Palinuro et Miseno apud Virgilium.

885 Αὐσίγδα) Libyae vrbem, numero multitudinis, se-

Μύρμων ἐνήσει Τῖφυς ἄθραυστον σκάφος.
Γραικοὺς δὲ χώρας τετάκις λαβεῖν κράτη,
Θαλασσόπαις δίμορφος αὐδάξει θεὸς,
Ὅταν παλίμπαν δῶρον ἄγραυλος λεὼς
Ἕλλην' ὀρέξῃ νοσφίσας πάτρας Λίβυς.
Εὐχὰς δὲ δειμαίνοντες Ἀσβύσαι, κτέαρ
Κρύψασ' ἄφαντον ἐν χθονὸς νειροῖς μυχοῖς,
Ἐν ᾗ Κυφαίων δύσμορον στρατηλάτην
Ναύταις συνεκβράσουσι Βορρᾶαι πνοαὶ.
Τόν τ' ἐκ Παλαύθρων ἔκγονον Τενθρηδόνος,
Ἀφρασίων σκηπτῦχον Εὐρυαμπίων,
Καὶ τον δυνάσην τῦ πετρωθέντος λύκου
Ἀποινοδόρπῑ καὶ πάγων Τυμφρησίων.
Ὧν οἱ μὲν Αἰγώνειαν ἀθλιοπάτραν

Πο-

v. 893. quum hánc ipſam pateram Libyes Graeco, quem ex patria expellerent, rurſus dediſſent.

ſecundum Callimachum: inſulam ſecundum Hecataeum. Eam Cinnyphus praeterfluit.

885 Αὐσίγδα) Abſolute poſitum vrbis nomen cum praepoſitione intelligendum eſt, παρὰ, πρὸς, aut ſimili, ſicuti et v. ſequ. ad verba: τῷ δὲ Νηρέως γόνῳ, pariter ſubaudiendum eſt ὅπα. R.

887 Κολχὶς) Medea. Quod heic de patera dicitur, id ab Apollon. tripodi cuidam Apollinis Hyllaeenſibus viae ducibus, et item alteri Tritoniae paludis praeſidibus donato tribuitur: apud quem deinde, ſicut et apud Pindarum, glebam Triton Euphemo et Argonautis tradit in xenium. Scopulos dicit Syrtes. De Tiphy Ouidius:

Tiphys in Aemonia puppe magiſter erit.

891 χώρας) Libycae. Apollonius:

— Πέπρωτο δ' ὁπη χθονὸς ἷδρυθεῖεν,
Μήποτε τὴν δηΐοισιν ἀνασήσεσθαι ἰῶσι.

Triton biformis vocatur, quoniam ſupra homo, infra piſcis

Scopulos illaesam Tiphys immitteret ratem.
Graecos porro tunc regionis accepturos imperium
Maris filius biformis praedicet deus,
Quando retrogradum donum rusticus populus
Libycus patria priuans, Graeco dederit.
Quas comminationes metuentes Asbystae, donum
Abscondent obscurum in cauis terrae sinubus:
In quam Cyphaeorum infelicem ducem
Cum nautis exspuent Borei flatus,
Et Palythrium Tenthredonis filium,
Amphrysiorum regem et Eurγampiorum,
Ac dominum lupi in lapidem conuersi
Doniuori, montiumque Tymphresti.
Quorum alii Aegoneam miseri patriam

Desi-

v. 895. Quod vaticinium metuentes Libyes, donum illud sub terra abscondent, in quam *Gunem*, vna cum nauis suis, et *Prothoum*, Tenthredonis filium, Magnesium, et *Eurypylum*, Thessaliae dominum, ventus eiiciet;

piscis est, fuit autem rex Libyae secundum veram historiam. Per donum intellige pateram Tritoni donatam, quam deinde Libyes acceperint. Asbystae sunt Libyae populi. Cyphaei sunt in Perrhaebia, Gunei regno.

899 Τενθρηδόνος) Prothoum. Palythrium sumit pro Magnesio. Caeterum hunc versum cum Stephano sic lego:

Ἀμφρύσσιον σκηπτοῦχον εὐρυ-
ἄμπιον.

Amphrysus Magnesiae fluvius, cuius et vrbs Euryampe. Prothoi porro epitaphium in cenotaphio tale reperitur:

Σῶμα μὲν ἐν πόντῳ Προθόου
Τενθρηδόνος υἱοῦ
Κεῖται. ἀνοίκτιστον δ' ὄνομα
τύμβος ἔχει. Id est:
Corpus habet pontus Prothoi Tenthredone nati.

Ποθοῦντες, οἱ δ' Ἐχῖνον, οἱ δὲ Τίταρον,
Ἱρόν τε, καὶ Τρηχῖνα, καὶ Περραιβικὴν
Γόνον Φάλανόν τ', ἠδ' Ὀλοσσόνων γύας,
Καὶ Καστανάιαν, ἀκτέριστον ἐν πέτραις
Αἰῶνα κωκύσουσιν ἠλοκισμένοι.
Ἄλλην δ' ἐπ' ἄλλῃ κῆρα κινήσει θεὸς,
Λυγρὴν πρὸ νόστου συμφορὰν δωρέμενος.
Τὸν δ' Αἰσάρου τε ῥεῖθρα καὶ βραχύπτολις
Οἰνωτρίας γῆς κεγχρίνῃ βεβρωμένον
Κρίμισσα φιτρῷ δέξεται μιαιφόνον.
(Αὐτὴ γὰρ ἄκραν ἄρδιν εὐθυνεῖ χερσῖν

Σάλ-

v. 903. quorum alii, alias patriae suae (Thessaliae) vrbes desiderantes, in mari morientur, et insepulti iacebunt.

Iste viri tumulus nomen inane gerit.

901 λύκᾳ) Locus est in Thessalia, qui λυκοσόμιον appellatur, quod ibi lupus quidam, quum boues et oues, quas pro Actore interfecto Peleus Acasto patri miserat, comedisset, in lapidem sit conuersus. Huius loci, sicut et Thessaliae totius, rex fuit Eurypylus: cuius latiorem historiam vide in Achaicis Pausaniae. Tymphrestus Melienſium mons est, Thessaliae populorum.

903 Αἰγώναι) Melienſium vrbem, aliis Aegonem. Echinus, Irus, Trachin, vrbes Thessaliae: Titarus vero mons. Gonus etiam Gonusa dicitur, et ab Hom. αἰπεινὴ Γονέεσσα. Phalanus et Olosson (contractum ex Olooſſon) Epiri et Thessaliae sunt vrbes. Castanaea Magnesiae vrbs, de qua dicta sunt secundum quosdam τὰ καστάνα, sicut a Cerasunte cerasa.

911 Τὸν δ') Philoctetem, qui quum in Lemno relictus esset, a Graecis postea fuit arcessitus, quoniam ad expugnandam Troiam, Herculis sagittis, quae penes ipsum erant, opus videbatur. Hinc Propertius:

Troia

Deſiderantes, alii Echinum, Titarum,
Irum, Trachina, Perrhaebicam
Gonum, Phalanum, Oloſſonum arua,
Caſtanaeam, inſepultam in ſcopulis
Lugebunt aetatem lacerati.

Aliam vero poſt aliam Deus perniciem excitabit,
Difficiles ante reditum clades concilians.

Alium Aeſari fluuius, et vrbs parua
Oenotriae terrae Crimiſſa, ab hydro
Morſum recipiet, facis occiſorem.
(Ipſa namque extremam ſagittam diriget manu

v. 909. Sic aliam illis poſt aliam Deus cladem excitabit, dum nonnullis ante reditum multa mala perferenda deſtinabit.

v. 911. Alium, *Philoctetem*, ab hydro olim morſum, recipiet Italia, Paridis occiſorem; (nam ipſa Minerua manu ſua arcum et ſagittas eius, ab Hercule acceptas, ita diriget.)

Troia bis Oetaei numine capta dei.

ſiquidem ſemel ab Hercule ipſo capta fuit, iterum ipſius mortui ſagittis, quas iubebat oraculum in caſtra Graecorum deferri. Aeſarus, Crotonis fluuius. Ab hydro morſum fuiſſe Philoctetem, vel e Sophocle notum. De Crimiſſa Virg. Lib. III.

— *Heic illa ducis Meliboei*
Parua Philoctetae ſubnixa Petilia muro.

Eam poſtea Lucanorum fuiſſe metropolin, tradunt interpretes.

913 φιτρῷ) Paridis, quem dum gereret in vtero mater, facem in ſomniis viſa eſt videre. Tubicina Minerua ab Argiuis tamquam tubarum inuentrix colebatur. Illa, inquit Caſſandra, telum Philoctetis in Paridem recta diriget, intendens nexum Maeotium, ſiue arcum flexilem (niſi quis πλόκον de crinibus malit dici) quem Her-

Σάλπιγξ ἀποψάλλουσα Μαιώτην πλόκον.)
Δύρα παρ᾽ ὄχθαις ὅς ποτε Φλέξας θρασὺν
Λέοντα, ῥαιβῷ χεῖρας ὥπλισε Σκύθῃ
Δράκοντ᾽ ἀφύκτων γομφίων λυροκτύπῳ.
Κρᾶθις δὲ τύμβου ὄψεται δεδεπότος,
Εὐραὲ Ἀλαίου Παταρέως ἀνακτόρων,
Ναύαιθος ἔνθα πρὸς κλύδων᾽ ἐρευγεται.
Κτενοῦσι δ᾽ αὐτὸν Αὔσονες Πελλήνιοι
Βοηδρομοῦντα Λινδίων στρατηλάταις,
Οὓς τῆλε Θερμύδρου τε Καρπάθου τ᾽ ὀρῶν,
Πλάνητας αἴθων Θρασκίας πέμψει κύων,
Ξένην ἐποικήσοντας ὀθνείαν κόνιν.
Ἐν δ᾽ αὖ Μακέλλοις σηκὸν ἔγχωροι μέγαν
Ὑπὲρ τάφων δείμαντες, αἰανῆ θεὸν

Λοι-

v. 916. qui, combuſto ad Duram, Trachiniae fluuium, Hercule, hoc eius arcu manus ſuas poſtea armauit.

Hercules a Teutaro Scytha acceperat.

916 Δύρᾳ) Trachiniae fluuii, iuxta quem Hercules in rogo viuus combuſtus eſt, miniſtrante illi Philoctete, et pro mercede arcum ſimul cum ſagittis accipiente; arcum enim heic draconem vocat, propter formam rotundam: vt alii, propter ſibilum telorum. Sic ὄφιν vocauit ſagittam Aeſchylus. Et quemadmodum heic lyrae de telis dicuntur, ita viciſſim Pindarus cantica ſua lyrica vocat. tela: et ψαλμοὶ per translationem de arcu dicuntur. Molares pro telis ponit, quae, tamquam dentes, mordent.

919 Κρᾶθις) fluuius Sybaritidis. Ouidius:

Crathis et hinc Sybaris veſtris conterminus oris,
Electro ſimiles faciunt auroque capillos.

Alaeo Apollini templum cum arcu dedicauit Philoctetes, poſtquam certam nactus ſedem, ἀλᾶσθαι, id eſt, errare et vagari, deſiit. Nauaethus, Italiae fluuius, a na-

Tubicina, Maeotium intendens nexum:)
Qui apud ripas Durae quondam comburens audacem
Leonem, curuo manus armauit Scythico
Dracone, ineuitabilium molarium lyricine.
Crathis vero ſepulcra mortui videbit,
E regione templorum Alaei Patarei,
Vbi Nauaethus effundit vndas.
Occident autem illum Auſones Pellenii
Auxiliantem Lindiorum ducibus,
Quos longe a Thermydri Carpathique montibus
Errones feruidus mittet Thraſcias canis
Peregrinam habitaturos alienam terram.
Macellis denique templum indigenae magnum
Super ſepulcrum exſtruentes, aeternum deum

v. 919. Sepulchrum eius erit ad Crathim fluuium, e regione templi, quod ipſe Apollini Alaeo ad Nauaethum flumen dedicavit. Occident autem eum Pellenii, Italiae coloni, qui Rhodios, in eandem terram a vento compulſos, arcere inde volent. Quibus, Rhodiis, cum auxiliabitur Philoctetes, a Pelleniis interficietur.

a nauium incendio denominatus. vide Halicarnaſſ.

921 πρὸς κλύδων' ἐρεύγεται) Tmeſis eſt, pro προσερεύγεται κλύδωνα, vti ſupra v. 70. πρὸς ἀλκὴν ἐναυγάζεσαν, pro προσεναυγάζεσαι ἀλκήν. R.

922. Κτενοῦσι δ') Quum enim Pellenii ex Achaia profecti Italiam incolerent, ſuperuenientes poſtea Lindii ſiue Rhodii, illos expellere noluerunt. Quod dum fieret, aduenit eo Philoctetes, qui a Rhodiis quum ſtaret, occiſus eſt in proelio a Pelleniis.

924 Οὓς) Lindios et Rhodios; nam Lindus eſt vrbs Rhodi, in qua Thermydrus et Carpathus montes. Alienam terram intellige Italicam.

927 Μακέλλοις) Italiae civitate, quam Polybius Μάκελλαν vocat. Quoniam tamen

Λοιβαῖσι κυδανεῦσι καὶ θύεθλοις βοῶν.
Ὁ δ' ἱπποτέκτων Λαγγαρίας ἐν ἀγκάλαις,
Ἔγχος πεφρικὼς καὶ φάλαγγα θερίαν,
Πατρῷον ὅρκον ἐκτίνων ψευδώμοτον,
Ὃν ἀμφὶ μήλων τῶν δορυκτήτων τάλας
Πύρ᾽ ων Κομαιθεὺς συμπεφυρμένων σφατῷ
Στεργοξυνεύνων ἕνεκα νυμφευμάτων,
Ἀλοΐτιν ἔτλη τὴν Κυδωνίαν θρασὼ
Ὁρκωμοτῆσαι, τόν τε Κρησώνης θεὸν
Καυδάον ἢ Μαμερτὸν ὁπλίτην λύκον,
Ὁ μητρὸς ἐντὸς δελφύος συγνὴν μάχην
Στήσας ἀραγμοῖς πρὸς κασίγνητον χεροῖν,
Οὔπω τὸ Τιτᾶς λαμπρὸν αὐγάζων φάος,

Οὐδ'

v. 927. Tandem in vrbe Italiae, Macellis, incolae ei templum super sepulchro exstruent, ipsumque pro Deo honorabunt.

men Macellus Siculis et Ionibus hortorum septum significat, vt docet libro IV. Varro: non absurde quis existimet, μακέλλας heic maceriam sonare, in qua sepultus fuerit Philoctetes.

930 Ὁ δ' ἱπποτέκτων) Epeus Phocensis, Panopei (ab hoc vrbs Panopeus dicta) filius, qui Durateum equum fabricatus est. Langaria, vrbs Italiae, quam incoluit Epeus: id quod heic, tamquam ἐλλειπτικῶς propter hyperbaton sequens omissum, subaudiendum venit.

930 Ὁ δ' ἱπποτέκτων) Hic necessario e praecedentibus supplendum est verbum οἰκήσει, aut simile, quoniam infra nihil est, quod ad hunc Nominativum referatur. Scholiastes hoc quoque iam monuit. R.

933 Ὃν ἀμφὶ μήλων) Quum liberi Pterelai, Teleboarum ac Taphiorum regis, boues Electryonis, Mycenarum regis, abegissent, et liberos vna occidissent: Alcmena, Electryonis filia, matrimonium suum illi promisit, quicumque fratrum Ipsius mortem vlcîscere-

Libationibus honorabunt et boum sacrificiis.
Equi fabricator in Langariae sinu,
Hastam horrens et cateruam bellicam,
Paternum luendo iusiurandum periurum,
Quod de ouibus captiuis miser,
Turribus Comaethonis exercitu vastatis
Vxoria propter connubia,
Ausus est per Aloetin Cydoniam audacem,
Thraciaeque deum Candaum Mauortem
Armatum lupum iurare,
Qui in matris vtero pugnam tristem
Peregerat manuum pulsibus aduersus fratrem,
Quum nondum Solis claram vidisset lucem,

v. 930. *Epeus* vero habitabit pariter in Italia, fabricator equi Troiani, sed idem natura timidissimus in bello. Luet enim periurium patris sui, Panopei, quod ille ausus est Mineruae ac Marti iurare, de praeda ouium Electryonis, a nemine attingenda, in eo bello, quo turres Comaethus, filiae Pterelai, Teleboarum regis, vastabantur propter amorem Amphitruonis in Alcmenam; praeterquam, quod hic Panopeus etiam ante natiuitatem suam in vtero matris cum fratre, Crisso, pugnauit.

sceretur: qua accepta conditione Amphitruo, Cephalo Athenienſi et Panopeo Phocenſi assumtis, Teleboas expugnauit opera Comaethonis, filiae Pterelai, quae Amphitruonis (secundum alios, Cephali) amore capta, aureum patris capillum defecuit. Iam in hoc bello milites suos sacramento obstrinxerat Amphitruo, ne quid de praeda (nam per oues tota praeda intelligitur) absconderent, quod quidem iusiurandum Panopeus transgressus est. Vxoria connubia dicit nuptias Alcmenae, quas ambibat Amphitruo.

936 Ἀλοῆτιν) Mars et Minerua, bellici sunt dii, per quos peierarat Panopeus. Dicitur Minerua Cydonia a Cydoniis Arcadiae vel Cretae populis. Eius templum Clymenus in Elide extruxit. Aloetis quomodo dici potue-

Οὐδ' ἐκφυγὼν ὠδῖνας ἀλγεινῶν τόκων.
Τοιγὰρ πόποι φύξηλιν ἤνδρωσαν σπόρον,
Πύκτην μὲν ἐσθλὸν, πτῶκα δ' ἐν κλόνῳ δορὸς,
Καὶ πλεῖστα τέχναις ὠφελήσαντα στρατόν.
Ὃς ἀμφὶ Κῖριν καὶ Κυλισάρνῃ γάνος
Ἐπήλυς οἴκους τῆλε νάσσεται πάτρας.
Τὰ δ' ἐργαλεῖα, τοῖσι τετρήνας βρέτας
Τεύξει ποτ' ἐγχώροισι μέρμερον βλάβην,
Καθιερώσει Μυδίας ἀνακτόροις.
Ἄλλοι δ' ἐνοικήσουσι Σικανῶν χθόνα,
Πλαγκτοὶ μολόντες, ἔνθα Λαομέδων τριπλᾶς
Ναύταις ἔδωκε Φοινοδάμαντος κόρας,
Ταῖς κητοδόρποις συμφοραῖς δεδηγμένος,
Τηλοῦ προθεῖναι θηρσὶν ὠμηστᾶς βορὰν,
Μολόντας εἰς γῆν ἕσπερον Λαιστρυγόνων,
Ὅπῃ συνοικεῖ δαψιλὴς ἐρημία.

Ai

v. 943. Hinc Dii eius filium, Epeum, bonum quidem pugilem et artificem exercitus vtilem, sed simul bello timidum, crearunt,

v. 946. qui in Italia, procul a patria sua viuet, et instrumenta, quibus equum Troianum fabricauit, in templo Mineruae suspendet.

tuerit, non video, nisi ea forte ratione, qua Bacchus ἄτης cognominatur, et Venus ἀνοσία. Mars deinde Thraciae deus vocatur, quod olim Thraces fuerint bellicosi, quanquam et in Thraciae finibus procreatum tradidit Sophocles. Frater Panopei fuit Crissus.

943 πόποι) Mars et Minerua, irati Panopeo periuro. Pugilem egregium fuisse Epeum, ex Iliade manifestum fit. Calaber etiam hoc elogium illi tribuit:

— Ἀλλ' ἤ οἵ τις ἐτόλμα ἔνεγγυς ἰκέσθαι
Εἵνεκα πυγμαχίης. πολέμου δ' ἐ πάγχυ δαήμων
Ἔπλετο λευγαλέης, ἐπότ' Ἄρεος ἔσσυτο δῆρις.

Cy-

Nec effugiſſet laborioſi dolores partus.
Quapropter dii timidum crearunt fetum,
Pugilem bonum, timidum autem in haſtae ſtrepitu,
Et arte plurimum exercitui vtilem:
Qui iuxta Cirin et Cyliſtarni latices
Aduena procul a patria deget.
Inſtrumenta vero, quibus fabricando ſtatuam
Dabit olim indigenis vafram noxam,
Myndiae templo dedicabit.
Alii Siculorum inhabitabunt terram,
Errones eo delati, vbi tres Laomedon
Nautis dedit Phoenodamantis filias,
Balaenam paſcentibus ſtimulatus cladibus,
Procul exponendas feris crudelibus,
Progreſſis in occidentalem Laeſtrygonum terram,
Vbi larga viſitur ſolitudo.

v. 951. Alii contra (*Troiani*) habitabunt in Sicilia, eo delati, vbi Laomedon tres Phoenodamantis filias (quia is Troianis ſuaſerat, vt Laomedontis filiam Heſionen ceto vorandam traderent, vid. v. 470---476.) nautis tradidit, vindictae cauſſa, vt eas in loco deſerto apud Laeſtrygonas ſ. Leontinos, feris beſtiis exponerent.

Cyris, et Cyliſtarnus, Italiae fluuii.

948 βρέτας) equum Durateum. Hunc ad Mineruam Iliacam placandam Graecos erexiſſe, probare nititur Dio in oratione pulcerrima, quae Τρωϊκὸς inſcribitur. Myndia dicitur Pallas a Myndo, Cariae vrbe, Stephanus tamen eam vult in Calchide coli. De hac Epei dedicatione conſcripta eſt Theocriti πέλεκυς (eam Simmiae attribuit Hephaeſtio) poëma elegans et artificioſum.

953 φοινοδάμαντος) cuius hiſtoria iam eſt explicata. Clades dicit eas, quibus Laomedon coactus fuit Heſionam filiam ceto exponere. Laeſtrygones nunc Leontini vocantur.

958

Αἱ δ' αὖ Παλαιστοῦ μητέρος Ζηρυνθίας
Σηκὸν μέγαν δείμαντο, δωτίνην θεᾷ,
Μόρον φυγοῦσαι καὶ μονοικήτους ἕδρας,
Ὧν δὴ μίαν Κριμισσὸς, ἰνδαλθεὶς κυνὶ,
Ἔξευξε λέκτροις ποταμός· ἡ δὲ δαίμονι
Τῷ θηρομίκτῳ σκύλακα γενναῖον τεκνοῖ,
Τρισσῶν συνοικισῆρα καὶ κτίσην τόπων.
Ὃς δὴ ποδηγῶν πτόρθον Ἀγχίσου νόθον
Ἄξει τρίδειρον νῆσον εἰς ληκτηρίαν.
Τῶν Δαρδανείων ἐκ τόπων ναυσθλέμενον.
Αἰγέστα τλῆμον· σοὶ δὲ δαιμόνων φραδαῖς
Πένθος μέγιστον καὶ δι' αἰῶνος πάτρας
Ἔσαι πυρὸς ῥιπαῖσιν ἠθαλωμένης.
Μόνη δὲ πύργων δυσυχεῖς κατασκαφὰς
Νήπαυστον αἰάζουσα καὶ γοωμένη
Δαρὸν σενάξεις. πᾶς δὲ λυγαίαν λεὼς
Ἐοθῆτα προστρόπαιον ἐγχλαινέμενος,
Αὐχμῷ πινώδης λυπρὸν ἀμπρεύσει βίον.
Κρατὸς δ' ἄκαρος νῶτα καλλυνεῖ φόβη,

Μνή-

v. 958. Illae vero Veneri, Erycis matri, quod haec deserta loca simulque necem effugissent, templum, grati animi caussa, exstruxerunt.

v. 961. Earum vnam Crimissus fluuius, canis forma inductus, compressit, filiumque ex ea susceptit Egestem, s. Acestem, qui tres Siciliae vrbes condidit, *Segestam*, *Erycem*, et *Entellam*,

958 Παλαιστῆ) Erycis, a cuius matre, Venere, seruatae sunt Phoenodamantis filiae.

963 σκύλακα) filium, Egestem nomine, et Acestem Virgilio dictum: qui tres in Sicilia vrbes condidit, Segestam, siue Acestam, Erycem, et Entellam. Spurius Anchisae dictus est Elymus, quem in Siciliam, tres habentem colles atque promontoria, abduxit vna cum aliis Troianis Egestes: vnde Trinacrius iuuenis videtur a Poëta vocari. Historiam vide in Halicarnass. Fol. 32. codicis Graeci.

969 πάτρας) antiquam, nempe Troiam. Lego autem heic προσπόπαιοι vno verbo, nam de lugubribus vestibus loquitur Cassandra, nisi quis malit προσπομπαῖον gen-

Illae porro matri Luctatoris, Zerinthiae,
Templum exſtruxere magnum, donum deae,
Mortem quum effugiſſent et ſedes ſolitarias.
Harum vnam Crimiſſus, aſſimilatus cani,
Lecto iunxit fluuius, cui illa
Semifero generoſum parit catulum,
Trium fundatorem et conditorem locorum:
Qui germen Anchiſae manuducens ſpurium,
In inſulam deducet tricollem margineam,
Dardaniis ex locis naui aduectum.
O miſera Segeſta, cui deorum decretis
Luctus erit maximus et perpetuus
Ob patriam ignis iactibus combuſtam.
Sola ſane turrium ſubuerſiones infelices
Inceſſanter deplorans ac lugens,
Diu gemes: omnisque populus nigram
Veſtem piacularem indutus,
Situ ſqualidus maeſtam exantlabit vitam:
Capitisque intonſa coma tergum decorabit,

Me-

v. 965. et qui ſpurium Anchiſae filium, Elymum, e Troia in Siciliam ducet.

v. 968. O miſera Segeſta, quae lugebis ſemper vaſtationem patriae tuae, Troiae, deplorans ſola ex omnibus eius coloniis turrium noſtrarum euerſionem! Omnes incolae tui perpetuo nigra veſte incedent, comaque intonſa, in memoriam querelarum veterum noſtrarum.

gentile; eſt enim Περσεφόπαια Siciliae vrbs. Quinetiam Gregor. Nazanzenus in tragoedia ſua carmen hoc a Lycophrone mutuatus περσεφόπαιον habet.

972 πᾶν δὲ λυγαίαν) Hoc ipſum, quod hic Lycophron de veſtitu lugubri Caſſandrum vaticinantem inducit, hiſtoria confirmat. Nam Iuſtinus L. IV. c. 4. narrat, Siculos illo habitu legatos Athenas miſiſſe; eos autem Siculos *Coeſtanos* fuiſſe, patet e Thucydidis L. VI. c. 6. et Diodoro Siculo, Lib. XII. c. 83. Vid. omnino Schrevelii notam ad Iuſtini l. c. R.

976 ἄκαρσος) Hoc de viris intellige, mulieres enim contra comam in luctu tondebant apud Graecos.

978

Μνήμην παλαιῶν τημελῆσ' ὀδυρμάτων.
Πολλοὶ δὲ Σῖριν ἄμφι καὶ Λευταρνίαν
Ἄρηραν οἰκήσουσιν, ἔνθα δύσμορος
Κάλχας, ὀλίνθων Σισυφεὺς ἀνηρίθμων,
Κεῖται, κάρα μάστιγι γογγύλῃ τυπεὶς,
Ῥεέθροισιν ὠκὺς ἔνθα μύρεται Σίνις,
Ἄρδων βαθεῖαν Χωνίας παγκληρίαν.
Πόλιν δ' ὁμοίαν Ἰλίῳ δυσδαίμονες
Δείμαντες, ἀλγυνῶσι Λαφρίαν κόρην
Σάλπιγγα, δηώσαντες ἐν ναῷ θεᾶς
Τοὺς πρόσθ' ἑδεθλον Ξανθίδος ᾠκηκότας.
Γλήναις δ' ἄγαλμα ταῖς ἀναιμάκτοις μύσει,

Στυγνὴν

v. 978. Multi etiam reliquorum (*Troianorum*) in Italia ad Sirim et Leutarniam, vrbes, habitabunt, vbi Calchas, infelix calculator, (vid. v. 426.) pugno percussus est; et vbi Sinis fluuius Italiam permeat.

978 Πολλοὶ δὲ) reliquorum Troianorum. Siris et Leutarnia, Italiae vrbes; harum Siris postea Πολίσιον dicta, pro fluuio quoque sumitur.

980 Κάλχας) de quo supra dictum fuit. Miris vero modis torquet se heic scholiastes, et solita audacia Lycophronem temere reprehendit. Id enim sciendum est, Calchanti praedictam fuisse mortem in hoc tempus, quo in vatem se peritiorem incideret, vt Colophone accidit. Eam historiam nunc Lycophron repetit, quasi diceret: Calchantem, postquam inferior in arte vaticinandi deprehensus est, occisum ab aliquo fuisse: quamuis alii dolore periisse tradant; nam quod ait de Hercule Scholiastes, ab eo occisum Calchantem: id vnde sumserit, nescio, ex Poëtae certe verbis nihil tale colligi potest, neque adeo ex quoquam eorum, qui Herculis res descripserunt. Sepulchrum Calchantis, cuius heic fit mentio, honorarium dumtaxat fuit; nam de eodem dicetur infra:

Memoriam veterum nutriens lamentorum.
Multi etiam circa Sirin et Leutarniam
Agrum habitabunt, vbi infelix
Calchas, grossorum Sisyphius multarum,
Iacet, caput flagello percussus rotundo:
Vbi celer strepit Sinis,
Profundam irrigans Choniae regionem.
Vrbem vero similem Ilio miseri
Condentes, dolore afficient Laphriam virginem
Tubicinam, perdentes in Deae templo
Xuthidas, qui sedes prius tenuerant.
Tum statua pupillis incruentis conniuebit,

Diram

v. 984. Hic igitur illi, nouam Troiam condentes, Mineruam val de offendent, siquidem in eius templo Ione, veteres incolas occident. Ipsa Deae statua oculos claudet, cum Troiani, cum Crotoniatis iuncti, Ionum, (popularium tamen suorum) tam foedam stragem edent, vt etiam sacerdotem, Letarchum, ipsum ad aram trucidare audeant.

Ὁ δ' ἀυσονίων ἄγχι Καλ-
χαντος τάφων
Δυοῖν ἀδελφοῖν ἄτερος ψευ-
δηρίων.

Sisyphium vocat Calchantem, quod instar Sisyphi, qui etiam in prouerbium venit, callidus calculator, et prudens fuerit. Theognis:

Πλείονα δ' εἰδείη αἰολίς Σισύφη.

Dercyllidas quoque Xenophonti Sisyphus cognominatur. Flagellum rotundum de pugno potest intelligi, quandoquidem et alios multos hoc modo sustulit Hercules, vel de fulmine, dicitur enim et γογγυλάτης Iupiter. Chonia siue Chone olim dicta fuit Italia, testibus Hesych. et Steph. Itaque recte apud Aristot. χῶνες pro χάονες a doctiss. viro, P. Victorio, repositum est. Nominis originem quidam ad Herculem referunt, qui quum Aegyptiorum lingua Chon vocaretur, in Italiam delatus, Chones a se, quosdam denominauerit. 985

Στυγνὴν Ἀχαιῶν εἰς Ἰάονας βλάβην
Λεῦσσον, φόνον τ' ἔμφυλον ἀγραύλων λύκων,
Ὅταν θανὼν λήταρχος ἱερείας σκύλαξ,
Πρῶτος κελαινῷ βωμὸν αἱμάξῃ βρότῳ.
Ἄλλοι δὲ πρῶνας δυσβάτους Τυλλησίους,
Λίνδ' ἁλισμίκτοιο δειρὰν ἄκραν,
Ἀμαζόνος σύγκληρον ἄρσονται πέδον,
Δέλης γυναικὸς ζεύγλαν ἐνδεδεγμένοι.
Ἣν χαλκομίτρᾳ θῆσσαν ὀτρηρῆς κόρης
Πλανῆτιν ἄξει κῦμα πρὸς ξένην χθόνα.
Ἧς ἐκπνεύσης λοιὸθον ὀφθαλμὸς τυπεὶς,

Πιθη-

v. 993. Alii, (*Graeci*) in Theſſaliam deferentur, patriam *Cletes*, Amazonis, quae in eos regnabit, quaeque, cum famula ſit Pentheſileae, audito huius fato, ad eam quaerendam profecta, in Italiam eiicietur. Haec eſt illa Pentheſilea, cui cum oculum Therſites effodiſſet, ab Achille, eius amaſio, haſta ideo occiſus fuit.

985 ἀλγυνθῆσι) Quum enim Troiani iſti in Italiam veniſſent, Ionas ſiue Athenienſes, qui priores illam occuparant ſedem, expulerunt, adiuuantibus Crotoniatis et Achiuis: quique in Mineruae templum confugerant, eos vna cum ſacerdote trucidarunt. Laphria et Tubicina cur dicatur Minerua, docuimus. Pro ξυθίδοι repono ξυθίδαι, ex emendatione I. Aurati. viri vtraque lingua doctiſſimi, nam Ion fuit Xuthi filius, a quo Iones appellati Xuthidae, teſte Heſych.

988 ἀνιαμάκτοις) Canterus ad verbum vertit: *incruentis*, Scaliger conuenientius: *puras*, h. e. vt ego interpretor, *ſanctas*, *diuinas*, *quae caedem humanam ferre non poſſunt*. Scholiaſtes ineditus minus recte: ἀδακρύτους. R.

990 ἔμφυλον) Graeci enim cum Graecis, nempe Athenienſes cum Achiuis, commiſſi erant. Pro flamine poſſet etiam proprium Letarchi nomen, qui fuerit ſacrificulae filius, poni. λήταρχον quidem Herodotus ab Achi-

Diram Achiuorum in Ionas cladem
Videns, caedemque gentilem luporum agreſtium,
Quando mortuus flamen, ſacerdotis catulus,
Primus nigro cruentabit aram ſanguine.

Alii montes inuios Tulleſios,
Linique maritimi iugoſum promontorium,
Amazonis haereditariam terram conſcendent,
Seruae mulieris excipientes iugum,
Quam baltheo cinctae aeneo famulam impigrae puellae
Erronem ducet vnda in externam terram:
Cuius vltimum expirantis perfoſſus oculus

Mor-

v. 1002. Illa vero *Clete* in Italia vrbem, Cleten, condet, omnesque reginae, ei ſuccedentes, pariter *Cletae* vocabuntur; quarum poſtremam deinde Crotoniatae occident, quanquam non ſine multo ſanguine, quia illa prius multos eorum, in pugna, virili animo proſterner.

Achiuis prytaneum dici teſtatur.

993 Ἄλλοι δὲ) Graeci. Tulleſii montes ſunt in Theſſalia. Pro ἀλισμίκτοιο Scaliger legit ἀλισμήκτοιο.

995 Ἀμαζόνος) Cletes, quae quum Pentheſileam heram, quae heic impigra puella vocatur, per mare quaereret, in Italiam tempeſtate delata, Cletem vrbem condidit, cuius reginae deinceps omnes Cletes nomen tenuerunt.

999 Ἧς) Pentheſileae, quam etiam poſt mortem Achilles amauit. Propertius:

Cuius vt auratam nudauit caſſida frontem,
Vicit victorem candida forma ſuum.

Poſtquam igitur cognouit a Therſite, qui heic propter formae turpitudinem ſimiformis vocatur, eius oculum eſſe laeſum, ipſum occidit.

1002

Πιθηκομόρφῳ πότμον Αἰτωλῷ φθόρον
Τεύξει τραφῆκι Φοινίῳ τετμημένῳ.
Κροτωνιᾶται δ' ἄσυ πέρσουσίν ποτε
Ἀμαζόνος, φθέρσαντες ἄτρομον κόρην,
Κλήτην, ἄνασσαν τῆς ἐπωνύμου πάτρας.
Πολλοὶ δὲ πρόοθεν γαῖαν ἐκ κείνης ὀδὰξ
Δάψουσι πρηνιχθέντες, ἀδ' ἄτερ πόνων
Πύργους διαῤῥαίσουσι Λαυρήτης γόνοι.
Οἱ δ' αὖ Τέρειναν, ἔνθα μυδαίνει ποτοῖς
Ὠκίναρος γῆν, φοῖβον ἐκβράσσων ὕδωρ,
Ἄλη κατοικήσουσι κάμνοντες πικρᾷ.
Τὸν δ' αὖ τὰ δευτερεῖα καλλισευμάτων
Λαβόντα, καὶ τὸν ἐκ Λυκορμαίων ποτῶν
Στρατηλάτην σὺν, καρτερὸν Γόργης τόκον,
Πῆ μὲν Λίβυσσαν ψάμμον ἄξουσι πνοαὶ
Θρῆσσαι, ποδωτοῖς ἐμφορέμεναι λίνοις.

Πῆ

v. 1008. *Alii* rursus post longos errores aliam Italiae vrbem, Terinam, ad Ocinarum fluuium sitam, incolent.

v. 1011. *Nireus* porro, ac *Thoas*, Aetolus, primum a Borea vento in Libyam, deinde rursus ab Austro in Epirum ferentur.

1002 ἄσυ) Cleten. Quam heic vocat reginam Cleten, posterior fuit illa, quae vrbem condidit, siquidem omnes, vt dicebam, Cletes vrbis reginae, Cletae vocabantur. Laures filios nuncupat Crotoniatas. Laure enim Crotonis vxor fuit. De Terina et Ocinaro dictum est.

1012 Λαβόντα) Nireum. Homerus:

Νιρεὺς δὲ καλλίστους ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε
Τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.

Aprum ducem intellige Thoantem, Andraemonis et Gorges filium, Aetolum natione; est enim Lycormus Aetoliae fluuius. Pedata vela dicit, quod pede suo siue fune subtus vtrimque tendantur et circumagantur; nam, vt inquit in-

Mortem ſimiformi pernicioſam Aetolo
Adferet, haſta cruenta ſecto.
At Crotoniatae vrbem populabuntur quondam
Amazonis, intrepida interfecta virgine
Clete, patriae cognominis regina.
Multi tamen prius terram ab illa mordicus
Mordebunt praecipitati, neque impune
Turres vaſtabunt Laures filii.
Alii rurſum Terinam, vbi humectat aqua
Terram Ocinarus, puram euomens vndam,
Incolent, errore graui fatigati.
Secundas vero pulchritudinis partes
Ferentem, et ex Lycormaeis ortum fluentis
Ducem aprum, robuſtum Gorges filium,
Nunc in arenam Libycam ducent flatus
Thracii, pedatis inuecti velis,

Nunc

v. 1019. vbi miſero in exilio degent partim ad Pindum montem, partim ad Crathin fluuium, et oppidum Polas, quod condiderunt Colchi, ab Aeeta, ad perſequendos Argonautas ac Medeam, emiſſi, ad flumen Dizerum.

interpres Apollonii, τὰ σχοινία, οἷς ἰσχυροποιῦνται ὁ ἱστὸς κατὰ τὰς γωνίας, πόδας καλοῦσιν, ἐφεξῆς δὲ τέτων, πτεροπόδας. Virgilius:

Vna omnes fecere pedem. —

Lucanus quinto:

— *Et flexo nauita cornu*
Obliquat laeuo pede carbaſa. —

Et octauo:

— *quo nunc pede carbaſa tendi*
Noſtra iubes. —

Catullus pedem pro ipſo velo poſuit. Plautus verſoriam vocat, vt nuper Turnebus docuit, vir doctiſſimus. Argyrini porro ſunt Epiri populi, teſte Stephano, ne Scholiaſtis deliria ſequamur. Ceraunia quoque Epiri promontoria.

Πῆ δ' ἐκ Λιβύσσης αὖθις ἐμπίπτων νότος,
Εἰς Ἀργυρίννας καὶ Κεραυνίων νάπας
Ἄξει, βαρεῖ πρηστῆρι κυμαίνων ἅλα.
Ἔνθα πλανήτην λυπρὸν ὄψονται βίον
Λακμωνίᾳ πίνοντες Αἴαντος ῥοάς.
Κρᾶθις δὲ γείτων, ἠδὲ Μυλάκων ὄρος
Χῶρος, συνοίκους δέξεται Κόλχων Πόλαις,
Μαιῆρας ὃς θυγατρὸς ἔσειλε βαρὺς
Αἴας Κορίνθῳ τ' ἀρχὸς Εἰδυίας πόσις,
Τὴν νυμφαγωγὸν ἐκκυνηγετῶν τρόπιν,
Οἳ πρὸς βαθεῖ νάσσαντο Διζηρᾷ πόρῳ.
Ἄλλοι Μελίτην νῆσον Ὀθρωνῆ πέλας
Πλαγκτοὶ κατοικήσουσιν, ἣν πέριξ κλύδων
Ἔμπλην Παχύνω Σικανὸς προσμάσσεται,
Τῇ Σισυφείᾳ παιδὸς ἐχθηρὰν ἄκραν

Ἐπώ-

v. 1027. *Alii* Meliten insulam occupabunt, Pachyno obiectam, vbi est promontorium Vlysseum, in quo ille ab Hecuba, ab ipso occisa, in somniis territus, huic cenotaphium, Hecatae vero templum exstruxit, ad Helorum fluuium.

1020 Λακμωνίᾳ) Lacmone vocatur Pindi montis vertex, a quo multi oriuntur flutii, in his Aeas.

1021 γείτων) Aeanti. Crathidem Callimachi scholiastes in Arcadia, Herodotus in Achaia ponit, a quo etiam is, qui in Italia fluit, nomen acceperit; id quod et Pausaniae videtur. Mylaces, Epiri populi, in qua Nereus ac Thoas cum suis habitarunt. Polae etiam oppidum est Epiri, quod Colchi, quum Medeam non inuenissent, ad quam inuestigandam ab Aeete (is fuit Aeae vrbis in Colchide, et Corinthi princeps) missi fuerant, nec auderent in patriam reuerti, iuxta Dizerum fluuium extruxerunt, et ab exilio, quoniam πόλαι Colchis exules notant, denominarunt. Callimachus, citante Strabone, de Colchis et Polis haec cecinit:

Οἳ

Nunc ex Libya contra ingruens Auſter
Ad Argyrinos et Ceraunios ſaltus
Aget, graui vento agitans mare:
Vbi erraticam degent miſeram vitam,
Lacmonii bibentes Aeantis aquam.
Crathis vero vicinus, et Mylacum finibus
Ager, accolas excipiet Colchorum Polis,
Quos filiae miſit inquiſitores durus
Aeae Corinthique princeps, Eidyiae maritus,
Sponſiferam inueſtigans nauem:
Qui iuxta profundum Dizeri fluentum habitarunt.
Alii Melitem inſulam iuxta Othronum
Errones occupabunt, quam vndique fluctus
Siculus prope Pachynum rigat,
Siſyphii filii iugoſum promontorium

v. 1034. *Elpenor*, qui caſu infelici Abantem, auum, occidit, procul a patria, Euboea (quia homicidam Erinnys non ſinit intra patriam manere, niſi poſt anni integri exilium) conuocabit ſocios ſuos in quodam ſcopulo, exilium iis indicet, et claſſe profectus, Othronum tenebit.

Οἱ μὲν ἐπ' Ἰλλυρικοῖο πέρου σχάσαντες ἐρετμὰ,
Λᾶας παρὰ ξαιθῆς ἀρμονίης ἔφιος
Ἄσυρον ἐκτίσσαντο, τὸ μὲν φυγάδων τις ἐνίσποι
Γραικὸς, ἀταὶρ κείνων γλῶσσ' ὑπόμηνε πόλας.

Apollonius quoque:

Οἱ δ' ἄρ' ἐπ' Ἰλλυρικοῖο μελαμβαθέος ποταμοῖο,
Τύμβος ἵν' Ἀρμονίης Κάδμοιό τε πύργοι ἔδειμαν
Ἀνδράσιν ἐγχελέεσσιν ἐφέστιοι. —

Hanc vrbem Plinius Colchinum videtur vocaſſe, Sponſiferam nauem vocat Argonem, qua Medea fuerat abducta.

1027 Μελίτην νῆσον) Pachyno obiectam, a qua Melitaei catelli celebrantur, quanquam alii ad Illyricam Meliten hanc originem referant. Othronus, inter Epirum et Italiam inſula.

1030 Σισυφίδης) Vlyſſis, qui quum propter Hecubam

Ἐπώνυμόν ποθ' ὑστέρῳ χρόνῳ γράφων,
Κλεινόν θ' ἵδρυμα παρθένε Λογγάτιδος,
Ἕλωρος ἔνθα ψυχρὸν ἐκβάλλει ποτόν.
Παππεκτόνος δ' Ὀθρωνὸν οἰκήσει λύκος,
Τηλῆ πατρῷα ῥεῖθρα Κοσκύνθε ποθῶν.
Ὃς ἐν θαλάσσῃ χοιράδων βεβὼς ἔπι
Ῥήτρας πολίταις τὰς στρατοπλώτας ἐρεῖ.
Χέρσε πατρῴας, ἃ γὰρ ἂν φονῇ, ποσὶ
Ψαῦσαι μέγαν πλειῶνα μὴ πεφευγότα,
Δίκης ἑάσει τάῤῥοθος Τελφουσία
Λάδωνος ἀμφὶ ῥεῖθρα ναίουσα σκύλαξ.
Ὅθεν πεφευγὼς ἑρπετῶν δεινὴν μάχην
Δρακοντομόρφων, εἰς Ἀβαντίαν πόλιν
Πλώσει. πέλας δὲ γῆς Ἀτιντάνων μολὼν,

Πράκ-

v. 1042. Sed inde a ſerpentibus pulſus, veniet Abantiam, Illyrici vrbem, ac deinde in Epiro, ad promontorium Actium habitabit, non procul a Polyanthe flumine.

bam lapidatam in ſomniis territus in Sicilia fuiſſet, Hecatae, quae ſomniis praeeſt, templum extruxit, et Hecubae cenotaphium; vnde factum eſt, vt pars quaedam Pachyni ab Vlyſſe denominata fuerit Vlyſſeum promontorium. Longatis hoc loco Hecate dicitur, quemadmodum ſupra Minerua; ſolent enim aliquando poëtae idem epitheton diuerſis diis attribuere.

1034 Παππεκτόνες) Elpenor, qui auum Abantem, quem videbat negligenter a famulo duci, imprudens occidit; nam in ſeruum directo baculo, caſu auum petiit, vt etiam Tlepolemus Licymnium; qua de cauſa quum exulare cogeretur, expeditionis Troianae ſocius fuit, et inde in Epirum deuenit. Homerus tamen ad Troiam occiſum tradit, et epitaphium Graecum, cuius haec eſt inſcriptio: ἐπὶ Ἐλεφήνορος κεμείνε ἐν Τροίῃ. Coſcynthus aliter Euripus dicitur, Eubocae fluuius.

1039 μέγαν πλειῶνα) Hoc Graeci vno verbo ἀπειρακυτί-

σαι

Cognomento quondam futurum radens,
Inclytumque templum virginis Longatidis,
Vbi frigidam Helorus eiicit aquam.
Aui occisor lupus Othronum tenebit,
Procul Coscynthum patrium desiderans fluuium:
Qui scopulos in mari conscendens,
Comitia ciuibus indicet classem imperantia.
Nec enim homicidam pedibus terram patriam
Contingere, nisi integro anno exularit,
Vindex iustitiae sinet Telphusia,
Ladonis habitans circa flumen, canis.
Vnde, fugiens grauem serpentum pugnam
Draconiformium, ad Abantiam vrbem
Nauigabit, et ad Atintanum terram accedens,

v. 1047. Alius, *Podalirius*, frater Machaonis, iuxta Calchantis in Italia cenotaphium (v. 979---981.) morietur, et post mortem eius Daunii incolae in pellibus ouinis ante eius templum cubantes, per somnos ab eo oracula accipient. Pariter, cum se in Althaeno fluvio lauerint, eumque inuocarint, omnes ille eorum morbos sanabit.

ται, et exilium ipsum ἀπενεχυτισμὸν dicunt. Solebant autem veteres, si quem civium, ac praecipue propinquorum occidissent, annuo exilio multari.

1040 Τελφουσία) Arcadica, a Telphussa, vrbe Arcadiae; estque hoc Erinnyis epitheton, eam enim Thelpusii (sic eos vocat Pausanias) Cererem appellant. Abantia, vrbs Illyriae (Amantia κατὰ βαρβαρικὴν τροπὴν, teste Stephano, dicta) ab Abantibus, Troia redeuntibus, condita. Atitanes Epiri populi. Iam pro πράκτιν, vel πράκτην, vel πλακτὸν (quorum nullum placet) lego ἀκτὴν, idque sumo ἐμφατικῶς (quemadmodum et Plutarchus Arato, praesertim quum adiiciatur αὐτὴν) pro Leucade, quam Homerus ἀκτὴν ἠπείροιο dixit: licet id Stephanus Nerico tribuat, sed Leucadi postea dictae. Prope Leucadem est Actium promontorium. Varias Actas enu-

Πράκτιν παρ' αὐτὴν αἰπὺ νάσσεται λέπας, 1045
Τᾷ Χαονίτᾳ νᾶμα Πολυάνθας δρέπων.
Ὁ δ' Αὐσονείων ἄγχι Κάλχαντος τάφων
Δυσῖν ἀδελφοῖν ἄτερος ψευδηρίων
Ξένην ἐπ' ὀστέοισιν ὀγχήσει κονιν.
Δορᾶς δὲ μήλων τύμβον ἐγκομωμένοις 1050
Χρήσει καθ' ὕπνον πᾶσι νημερτῆ φάτιν,
Νόσων δ' ἀκέσης Δαυνίοις κληθήσεται,
Ὅταν κατικμαίνοντες Ἀλθαίᾳ ἑρᾷς,
Ἀρωγὸν αὐδήσουσιν Ἠπίᾳ γόνον

Ἀσοῖ-

v. 1056. Ibi quoque aliquando Aetolorum legati, qui Diomedis agros, tanquam eius posteri, sibi haereditario iure depoſcent, ab incolis viui defodientur, hique eis, tanquam vere mortuis

enumerat Stephanus. Pro Πολυάνθᾳ quoque reſtituo Πολυάνθους, ex Apollonio et Steph. eſt enim Polyanthes Chaoniae fluuius, de quo ſic Apollonius:

Ἡμιδαὴς Φαέθων πέσεν ἄρματος ἠελίοιο
Λίμνης ἐς προχοὰς Πολυάνθεος, ἣ δ' ἔτι νῦν περ
Τραύματος αἰθομένοιο βαρὺν ἀνεκήκιεν ἀτμόν. id eſt:

Semuſtus Phaëthon Solari decidit axe
Florentem in Polyanthis aquam, quae nunc quoque paſſim
Vulneris ardentis tetros expirat odores.

1047 Ὁ δ') Podalirius, frater Machaonis, ab Eurypylo occiſi, vt refert Calaber. De Aſclepiadarum peregrinationibus Ariſtides, orator diſertiſſimus, haec tradit: τοῦτο μὲν Τευθρανίαι ἡμερᾶσιν ὡς ὑποδοχὴν τοῦ πατρὸς, τοῦτο δὲ, ὡς ὁ Κώων λόγος, πλεύσαντες ὡς Κῶ τὴν μεροπίδα, εἰκίζουσί τε, καὶ ὡς ἤδη περέποντα τῇ Φύσει τῆς χώρας κατέσησαν, et paulo poſt: ἔσχον δὲ καὶ τὸν Καμικὸν τόπον, καὶ Κνίδον τὴν τῆς Ἀφροδίτης ἱεράν. ἀπέλαυσε δέ τι καὶ κύρος αὐτῶν. De Calchantis ſepulcro dictum eſt. Pro ὀγχήσει Scaliger mauult ὀγκώσει, et mox τύμβος pro τύμβον. 1049

Apud litus altum habitabit promontorium,
Chaonici fluxionem Polyanthis decerpens.
Alius iuxta Italica Calchantis ſepulcra
Honoraria, duorum fratrum alter,
Peregrinum ſuper oſſa puluerem aggeret:
Et in ouillis ſuper heroum cubantibus
Reddet in ſomnis vera cunctis oracula,
Morborumque curator a Dauniis vocabitur,
Quando ſe humectantes aquis Althaeni,
Adiutorem inuocabunt Aeſculapii filium,

tumulum ex lapidibus ſtatuent, dicentes ſcilicet: Eos, veluti poſteros Diomedis ac Tydei, cupiiſſe horum terram poſſidere; nunc igitur eorum voluntati ſatisfactum eſſe.

1049 ξένην ἐπ' ὀστέοισιν ὀγχήσει κόνιν) Quantum equidem ſcio, nullum apud Graecos verbum ὀγχέω occurrit, praeterquam duobus noſtri poëtae locis, quorum alter eſt v. 64. huius poëmatis, alter, quem hic in manibus habemus. In vtroque loco codex Witteberg. chartaceus maior, habet ὀγχήσει, minor v. 64, ὀχήσει, ſed inſerto ab alia manu τῷ γ, v. 1049. vero ὀγχήσει, planiſſime; pergamenus denique v. 64. ὀγχήσει, v. 1049. autem ὀχήσει, vitioſe et contra metrum. Itaque cum vulgata nullum ſenſum habeat, e codicibus autem extricari nihil poſſit, neceſſario ad coniecturas recurrendum eſt. Vnde in priori loco, qui de morte Laodices agit, legerim, ὀκχήσει μόρον, *ſuſtinebit mortem.* In altero vero, vbi Cantero Scaliger ὀγκώσει videtur legiſſe (vertit enim: *tumulum ſepultis excitabit oſſibus*) malim equidem rurſus ὀκχήσει legere, quia ὀγκώσει longius a lectione vulgata recedit, quam ὀκχήσει, in quo vnius modo litterulae mutatione opus fuerit. Sed haec lectio duplicem ſenſum admittit. Poteſt enim *vel* de tumulo Calchanti per Podalirium erecto ſumi, vt ὀκχήσει κόνιν *ſit aggeret, admouebit tumulum cenotaphio Calchan-*

Ἀσοῖσι καὶ ποίμναισι πρευμενῆ μολεῖν.
Ἔσαι ποτε πρεσβεῦσιν Αἰτωλῶν φάος
Ἐκεῖ γονῆρον καὶ πανέχθιστον φανέν,
Ὅταν Σαλάγγων γαῖαν Αἰγέσσων θ' ἕδη
Μολόντες αἰτίζωσι κοιράνε γύας,
Ἑσθλῆς ἀρέρης πῖαρ ἔγκληρον χθονός.
Τοὺς δ' εἰς ερεμνὸν ζῶντας ὠμησαὶ τάφον
Κρύψασι κοίλοις ἐν μυχοῖς διασφάγος.
Τοῖς δ' ἀκτέριστον σῆμα Δαυνῖται νεκρῶν
Στήσασι χωστῷ τροχμάλῳ κατηρεφές,
Χώραν διδόντες, ἣν περ ἔχρηζον λαβεῖν
Τᾶ κρατοβρώτος παιδὸς ἀτρέστε κάπρε.
Τῶν Ναυβολείων δ' εἰς Τέμεσσαν ἐγγόνων
Ναῦται καταβλώξουσιν, ἔνθα Λαμπέτης
Ἱπ-

v. 1067. Nauboli posterorum, *Schedii* et *Epistrophi*, ducum, socii venient Temessam, vrbem Calabriae, apud Lampeten,

chantis, vel de ipsius Podalirii morte, ibi exspectanda accipi, ita vt ὀκχήσει κόνιν sit *ipse subibit*, *sustinebit peregrinum puluerem*, i. e. *sub eo iacebit*, *puluis ipse peregrinus fiet*, adeoque per σέλε quidem Calchantis ossa, per ξένην autem κόνιν ipsius Podalirii (vtpote extranei hominis) ossa cum tumulo intelligantur, quae Calchantis ossibus per sepulturam adiungenda sint. Atque hanc interpretationem, quoniam etiam versibus statim sequentibus adiuuatur, in paraphrasi latina secutus sum. Caeterum Scholiastes ineditus Witteb. ipse videtur in sensu loci haesitasse, cum vulgatum illud ὀγχήσει varie explicet, per πλησιάσει, ἐπιθήσει, τρίψεται, quo postremo verbo interpretationem meam manifeste confirmat. R.

1050 Δορκὰς δὲ μήλων) Daunii enim secundum quietem accipiebant oracula, quum ouillis pellibus ante templum siue aram Podalirii incubarent: lauabant praeterea simul cum pecoribus

Vt ciuibus veniat et gregibus propitius.
Illic olim legatis Aetolorum
Lux luctuosa et inuisa illucescet,
Quum ad Salangorum et Angaesorum terram
Delati, domini petierint iugera
Bonae telluris, vber soli haereditarium.
At illos in nigrum viuos sepulcrum crudeles
Abscondent in cauis hiatus angulis:
Ipsisque carens exequiis Daunii monumentum
Statuent, aggesto lapidum cumulo contectum,
Regionem dantes, quam volebant,
Filii apri intrepidi cerebriuori.
Nauboli posterorum nautae
Temessam venient, vbi Lampetes,

promontorium, et pro Phocide Crotonis regionem accolent, frustra patriam fuamen defidantes.

bus in Althaeno fluuio, valetudinis causa. Aesculapius olim Epius dicebatur, vt et medicus quilibet. Eius filius, Podalirius.

1056 πεσεβεῦσιι Αἰτωλῶν) Diomedes, vt supra diximus, Dauniae terrae imprecatus fuerat, ne vnquam fructum ferret, nisi ab aliquo eius gentili coleretur. Venerunt igitur post aliquod tempus in Dauniam Aetoli, et hereditariam terram repetierunt. Iustinus tamen initio duodecimi hanc historiam sic enarrat:

Pulsi ab Apulis (Diomedis socii) *consulentes oracula, responsum acceperant, locum, quem reperissent, perpetuo possessuros. Hac igitur ex causa per legatos, sub belli comminatione, restitui sibi ab Apulis vrbem* (Brundusium) *postulauerant. Sed vbi Apulis oraculum innotuit, interfectos legatos in vrbe sepeliunt, perpetuo ibi sedem habituros, atque ita defuncti responso, diu vrbem possederunt.*

Salangi et Angaesi sunt Italiae populi; Diomedes autem filius fuit Tydei, quem heic cerebriuorum vocat, quod Melanippi hostis, a quo grauiter vulneratus

Ἱππωνίᾳ πρηῶνες εἰς Τηθὺν κέρας
Σκληρὸν νένευκεν. ἀντὶ δὲ Κρίσσης ὄρων,
Κροτωνιᾶτιν ἀντίπορθμον αὔλακα
Βοῶν ἀροτρεύσασιν ὀλκαίῳ πτερῷ,
Πάτραν Λίλαιαν κ' Ἀνεμωρείας πέδον
Πεθοῦντες, Ἀμφισσάν τε καὶ κλεινὰς Ἄβας.
Σηταίᾳ τλῆμον, σοὶ δὲ πρὸς πέτρας μόρος
Μίμνει δυσαίων, ἔνθα γυιώχοις πέδαις
Οἰκτίσα χαλκείῃσιν ὠργυιωμένη
Θανῇ, πυρὶ φλέξασα δεσποτῶν σόλον,
Ἔκβλητον αἰάζουσα Κράθιδος πέλας
Τόργοισιν αἰώρημα Φοινίοις δέμας.
Σπιλὰς δ' ἐκείνη σῆς φερώνυμος τύχης
Πόντον προσαυγάζουσα Φημιθήσεται.
Οἱ δ' αὖ Πελασγῶν ἀμφὶ Μέμβλητος ῥοὰς,
Νῆσόν τε Κερνεᾶτιν ἐκπεπλωκότες,
Ὑπὲρ πόρον Τυρσηνὸν ἐν Λαμητίαις

Δίναι-

v. 1075. In primis tibi, o *Setaea*, mulier Troiana, captiua, infelix mors impendet, quae, quia pertaesa errorum, classem

ratus fuerat,' cerebrum in bello Thebano vorarit, vt est apud tragicos.

1067 Τῶν Ναυβολέων) Schedii et Epistrophi, ducum Phocensium, qui ad Troiam perierunt. Temessa Calabriae ciuitas est, quam antea Tamasam vocauit. Hipponium Italiae mons. Ceterum in Temessam etiam Vlysses aberrauit: cuius rei historiam | describit Pausan. Eliac. β.

1070 Κρίσσης) in Phocide. Lilaea quoque | Anemorea, Amphissa, Abae, Phocidis vrbes.

1075 Σηταία) Haec mulier fuit Troiana, quae quum in exilium abduceretur, et iter longius aegre ferret, naues Troianorum apud

Hipponii montis aſperum cornu,
In mare vergit: et pro Criſſes terminis
Crotoniam oppoſitam terram
Sulcatrice boum arabunt penna,
Patriam Lilaeam et Anemoreae arua
Deſiderantes, Amphiſamque et celebres Abas.
Tibi vero, miſera Setaea, mors ad petras
Infelix impendet, vbi tenacibus compedibus
Aeneis deligata miſerrime
Morieris, combuſta dominorum claſſe,
Expoſitum lugens prope Crathidem
Corpus, vulturibus cruentis ſuſpenſum.
Scopulus quoque ille, mare ſpectans,
Tuae cognominis fortunae nuncupabitur.
Alii denique Pelasgi circa Membletis vada,
Et inſulam Corſicam enauigantes,
Vltra mare Tyrrhenum in Lametiis

Vor-

dominorum tuorum incendiſti, ad Crathidem flumen in crucem acta, a vulturibus laceraberis, et a te ſcopulus ille nomen accipiet.

v. 1083. *Alii* denique *Graeci*, vltra Corſicam nauigantes, in Lucania conſidebunt.

apud Crathidem et Nauaethum, Italiae fluuios, combuſſit. Qua re cognita Troiani ipſam ad rupem quandam, quae inde Setaea dicta, vt et regio ipſa Setaeum, cruci affixerunt.

1083 Μέμβλητος) Italiae fluuii. Quam heic Κερκέτιον ὄρος vocat Lycophron, eadem videtur, quae Κύρνος dicitur; quam quidem Latinis Corſicam eſſe, ignorat nemo. Lametus etiam Italiae fluuius, iuxta Crotonem.

1087 Καὶ τὸν μὲν) Epilogus enumerationis Graecorum, qui peregre vel perierunt, vel diu vagati ſunt, et nouas deduxerunt colonias; hinc ad eos tranſit, qui in patriam reuerſi, indigne ſunt excepti.

1091

Δίναισιν, οἰκήσασθαι Λευκανῶν πλάκας.
Καὶ τοὺς μὲν ἄλγη ποικίλαι τε συμφοραὶ
Ἄνοσον αἰάζοντας ἔξασιν τύχην,
Ἐμῶν ἕκατι δυσγάμων ξυναγμάτων.

Οὐδ' οἱ χρόνῳ μολόντες ἀσπασῶς δόμους,
Εὐκταῖον ἐκλάμψασι θυμάτων σέλας,
Χάριν τίνοντες Κερδύλῳ Λαρυνθίῳ.
Τοιαῖσδ' ἐχῖνος μηχαναῖς οἰκοφθορῶν,
Παρβάκολίξει τὰς ἀλεκτόρων πικρὰς
Στεγανόμους ὄρνιθας. ἑδὲ ναυφάγοι
Λήξασι πένθας δυσμενεῖς φρυκτωρίαι,
Πτόρθῳ διαῤῥαισθέντος, ὃν νεοσκαφὲς
Κρύψει ποτ' ἐν κλήροισι Μηθύμνης στέγος.

Ὁ

v. 1087. Et has quidem aerumnas, raptionis meae cauſſa habebunt, qui domum plane non reuertentur.

v. 1090. Sed nec illi, qui domum venerint, admodum propterea laetabuntur. Nam Nauplius, partim Graecorum vxoribus domi adulteros procurabit (v. 384---387.) partim faces ſeductrices de Caphareo monte, ad perdendas eorum naues, ſuſpendet.

1091 εὐκταῖον σέλας) Senſus eſt: *non ſacrificabunt pro reditu*; conſequens pro antecedente: *non redibunt*. Ἐκλάμπω h. l. paulo inuſitatius ponitur *actiue*, pro *lucere facient*, i. e. *accendent* σέλας θυμάτων, i. e. ignem, quo victimae in aris comburuntur, aut quo thura adolentur. R.

1092 Κερδύλῳ) Ioui, qui a lucro ſic denominatus videtur, vt ab vrbe Larynthius. Cum echino comparat Nauplium, propter aſtutiam; de eius technis diximus. Gallinas dicit vxores Graecorum, Troiam profectorum. Nauiuoras faces intelligit eas, quas de Caphareo monte ſuſpenderat Nauplius. Ramum vocat Palamedem, dolis Vlyſſis interfectum, et in Lepetymno, monte Methymnaeo, ſepultum.

1096 λήξασι πένθας) proprie *lugere deſinent*, ſed paulo inſolentius ac durius *actiue*

Vorticibus Lucanorum tenebunt arua.
Atque illos quidem labores et calamitates variae
Habebunt, irreducem lugentes fortunam
Infelicium noſtrarum raptionum cauſa.

Sed nec qui tandem domum venerint lubentes,
Votiuum lucebunt ſacrificiorum iubar,
Gratiam perſoluentes Cerdylae Laryntho.
Talibus echinus fraudibus domos perdens
Transuerſas aget acerbas gallorum
Tectiuoras gallinas: neque nauiuorae
A luctu ceſſabunt inimicae faces,
Interfecto ramo, quem recens effoſſum
Teget quondam in agris Methymnae tectum.

Vnus

v. 1097. propterea, quod filium eius, Palamedem, in inſula Lesbo ſepultum, doloſe interemerunt.
v. 1099. *Agamemnon* enim v. c. in balneo non poterit tunicam induere, quam ei Clytaemneſtra dabit, et quae nec manuum, nec colli exitum habebit; quin, cum introierit in balneum,

actiue ponitur pro *luctum efficere*; i. e. *non deſinent Graecos laedere, iisque luctum afferre.* R.

1099 Ὁ μὲν γὰρ) Agamemnon. Is Mycenas reverſus, ab vxore fuit interfectus, ſumta in balneo tunica, quae nec colli nec manuum exitus haberet. Homerus in menſa occiſum tradit ὡς βοῦν ἐπὶ φάτνῃ. Cum Lycophrone facit Aeſchylus Eumenidibus. De balneis veterum haec Artemidorus: πάλαι μὲν οἰκίαι ἦσαν ποιηρὰ τὰ βαλανεῖα· ἐπεὶ μὴ συνεχῶς ἐλούοντο οἱ ἄνθρωποι, ἀλλ' ἢ πόλεμοι καταστρεψάμενοι, ἢ μεγάλου πανσάμενοι πόνου. ἦν γὰρ αὐτοῖς ὑπόμνημα πόνου ἡ πολέμου τὸ βαλανεῖον, καὶ αὐτὸ τὸ λέεσθαι.

1104

Ὁ μὲν γὰρ ἀμφὶ κύτλα τὰς δυσεξόδους
Ζητῶν κελεύθους αὐχενισῆρος βρόχῳ
Ἐν ἀμφιβλήστρῳ συντεταργανωμένος
Τυφλαῖς ματεύσει χερσὶ κροσσωτοὺς ῥαφάς.
Θερμὴν δ' ὑπαὶ λετρῶνος ἀρνεύων σφαγήν,
Τριβῆνα καὶ κύπελλον ἐγκάρῳ ῥανεῖ,
Τυπεὶς σκεπάρνῳ κόγχον εὐθήκτῳ μέσον.
Οἰκτρὰ δὲ πέμφιξ Ταίναρον πτερύξεται,
Λυπρὰν λεαίνης εἰσιδοῦσ' οἰκείαν.
Ἐγὼ δὲ δροίτης ἄγχι κείσομαι πέδῳ,
Χαλυβδικῷ κνώδοντι συντεθραυσμένη,
Ἐπεί με, πεύκης πρέμνον, ἢ σύπος δρυὸς

Ὅπως

ea ipsum securi ita percutiet, vt cerebro suo vasa adstantia conspergat.

v. 1106. Anima eius misera ad inferos veniet, tot tristia ab vxore perpessi.

1104 κύπελλον ἐγκάρῳ ῥανεῖ) Conferendi omnino sunt cum his verbis versus Clytaemnestrae apud Aeschylum in Agamemn. v. 1389 — 1396; vbi ipsa narrat iactabunda, quomodo maritum occiderit:

Οὕτω δ' ἔπραξα (καὶ τάδ' οὐκ ἀρνήσομαι)
Ὡς μήτε φεύγειν, μήτ' ἀμύνεσθαι μόρον.
Ἄπειρον ἀμφίβληστρον, ὥσπερ ἰχθύων,
Περισιχίζω, πλοῦτον εἵματος κακόν.
Πλήσσω δέ μιν δὶς καὶ δυοῖν οἰμώγμασιν
Μεθῆκεν αὐτοῦ κῶλα, καὶ πεπτωκότι
Τρίτην ἐπενδίδωμι, τῷ κατὰ χθονὸς
Αἰδῆ νεκρῶν σωτῆρος εὐκταίαν, χάριν. R.

1106 Ταίναρον) ad inferos, quo fert ex Taenaro via. Leaenam dicit Clytaemnestram.

1107 λεαίνης) Pariter sic Cassandra apud Aeschylum l. c. v. 1267. Clytaemnestram λέαιναν δίπουν, συγκοιμωμένην λύκῳ, (i. e. Aegistho adultero) appellat. R.

1108 Ἐγὼ δὲ) Cassandra enim simul cum Agamemnone, cui ab Aiace tradita fuerat, in balneo, tanquam pellex est occisa. Eodem quoque modo apud Aeschylum

Vnus quidem in lauacris inobſeruabiles
Laquei collaris quaerens vias,
Implicitus in euerriculo
Caecis inueſtigabit manibus fimbriatas futuras.
Calidum porro balnei ſubiens operimentum,
Cortinam et operculum irrigabit cerebro,
Percuſſus acuta ſecuri ſummum caput medium.
Tum anima miſera Taenarum volitabit,
Acerbum Icaenae experta miniſterium.
Ego autem iuxta labrum in ſolo iacebo
Chalybico vulnerata enſe:
Siquidem mihi, ceu pinus truncum, quercu ſuestipitem

Fron-

v. 1168. Ego autem ipſa ibidem ferro ſimul trucidabor. Nam me illa vipera (Clytaemneſtra) veluti lignator arborem, dilacerabit, et collum meum calcans, vindictam ſuam explebit in me inſonte, quaſi adultera, non captiua ſim.

lum de morte ſua vaticinatur Caſſandra, et ſic ait inter cetera:

Ἐμοὶ δὲ μίμνει σχισμὸς ἀμφήκει δορί.

1110 Ἐπεύ με) Quae heic eſt in Graeco contextu loquendi forma, gemina eſt illi Euripidis Alceſtide.

Ἐν τοῖσιν αὐταῖς γάρ μ' ἐπισκήψω κέδροις
Σοὶ τάσδε θῶκα πλεύρας.— et iterum:
Πώλας σιδήρῳ τέμνετ' αὐχένων φόβην.

Nec diſcrepat hinc, quod extremis Troadibus legitur, μέλας γάρ σ' ὅσσε κατακαλύψει θάνατος: ſic enim hunc locum reſtituimus. Neque ignotum eſt Homeri hemiſtichium:

Ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων.

Similiter quoque Virgilius:

— nec te tua funera mater
Produxi: — quem locum peruertunt interpretes.

1114 Δρέπανα διπλᾶ) Clytaemneſtra, de qua ſic eadem apud Aeſchylum:

— Τί

Ὅπως τις ὑλοκερὸς ἐργάτης ὀρεὺς,
Ῥήξει πλατὺν τένοντα καὶ μετάφρενον,
Καὶ πᾶν λακίζασ' ἐν φονᾶις ψυχρὸν δέμας
Δράκαινα δίψας, κἀπιβᾶσ' ἐπ' αὐχένα,
Πλήσει γέμοντα θυμὸν ἀγρίας χολῆς,
Ὡς κλεψίνυμφον, κοὐ δορύκτητον, γέρας
Δύσζηλος ἀσέβακτα τιμωρεμένη.
Βοῶσα δ' ἐ κλύοντα δεσπότην πόσιν,
Θεύσω κατ' ἴχνος ἠνεμωμένη πτεροῖς.
Σκύμνος δὲ, πατρὸς κῆρα μαστεύων φόνῳ,
Εἰς σπλάγχν' ἐχίδνης αὐτόχειρ βάψει ξίφος,
Κακὸν μίασμ' ἔμφυλον ἀλθαίνων κακῷ.

Ἐμὸς δ' ἀκοίτης, δμωΐδος νύμφης ἄναξ
Ζεὺς Σπαρτιάταις αἱμύλοις κληθήσεται,

Τιμὰς

v. 1118. Itaque celeriter dominum meum, Agamemnonem, ad inferos sequar. Sed Oreſtes, paternam caedem vltus, hanc viperam confodiet, adeoque ſeclus ſcelere expiabit.

— Τί νιν καλέσα δυσφιλὲς δάκος,
Τύχοιμ' ἂν, ἀμφίσβαινα ἢ σκύλλαν τινὰ
Οἰκοῦσαν ἐν πέτραισι, ναυτίλων βλάβην,
Θύουσαν ἄδε μητέρ', ἄσπονδόν τ' ἀρὰν
Φίλοις πνέουσαν· —

Viperam autem a dipſade differre, naturae ſtudioſis notum eſt.

1117 ἀσέβακτα) Pro ἀσέβακτα videntur Scholiaſtae quidam Graeci ἀστέμβακτα, id eſt, ſine intermiſſione ac mutatione, legiſſe.

1118 Βοῶσα δ') Miror audaciam prioris interpretis, qui haec ad Clytaemneſtram refert, ideoque θεύσω pro θεύσω auſus eſt reponere: quum et ſenſus huic repugnet, et ſcriptorum teſtimonia longe alio vergant. Nam apud Homerum Agamemnon ad Vlyſſem de Caſſandrae clamore et eiulatu ſic ait:

Οἰκτρο-

Frondator aliquis, montanus opifex,
Latas rumpet ceruices atque dorsum:
Totumque lacerans caedibus corpus frigidum
Vipera dipsas, pedemque collo imponens,
Explebit animum crudeli plenum ira,
Tanquam adulteri, nec belli praemium
Aemula sine gemitu vlciscens.
Vocans autem non audientem dominum maritum,
Curram post tergum alis sublata.
Post catulus paternam noxam caedis persequens,
In viperae intestinis manu sua tinget ensem,
Malum piaculum gentile malo expians.

Meus deinde maritus, captiuae dominus sponsae,
Iupiter a Spartanis argutis vocabitur,

Sum-

v. 1123. Agamemnon porro, meus et maritus et dominus, a Spartanis Iupiter vocabitur, et pro Deo coletur.

Οἰκτροτάτην δ' ἤκουσα ὄπα
Πριάμοιο θυγατρὸς
Κασσάνδρης, τὴν κτᾶνε Κλυ-
ταιμήστρη δολόμητις
Ἀμφ' ἐμοί—

Aliud etiam testimonium si quis requirat, Imagines Philostrati consulat.

1120 Σκύμνος). Orestes, de quo sic eadem apud Aeschylum:

Ἥξει γὰρ ἡμῶν ἄλλος αὖ τιμάορος,
Μητροκτόνου φίτυμα, ποινάτωρ πατρός.

Tractarunt hoc argumentum Sophocles Electra, Aeschylus Choëphoris.

1123 ἀκοίτης) Agamemnon, cui mortuo templum Spartani dedicarunt, Agamemnonis Iouis appellatum. Sicut enim Iupiter Spartae vocabatur Agamemnon, vt supra diximus, sic Agamemnon vice versa post mortem cognominatus est Iupiter. Similiter in Aegypto Venus Zephyritis appellata fuit Arsinoë, reginae cognomine, vt apud Callimachum in

M Athen.

Τιμὰς μεγίσας Οἰβάλᾳ τέκνοις λαχών. 1125
Οὐ μὴν ἐμὸν νώνυμον ἀνθρώποις σέβας
Ἔσαι, μαραν θὲν αὖθι ληθαίῳ σκότῳ.
Ναὸν δέ μοι τεύξασι Δαυνίων ἄκροι
Σάλπης παρ' ὄχθαις, εἴ τε Δάρδανον πόλιν
Ναίουσι, λίμνης ἀγχιτέρμονες ποτῶν. 1130
Κᾶραι δὲ παρθένειον ἐκφυγεῖν ζυγὸν
Ὅταν θέλωσι, νυμφίους ἀρνούμεναι,
Τοὺς Ἑκτορείας ἠγλαϊσμένους κόμας,
Μορφῆς ἔχοντας σίφλον ἢ μῶμαρ γένους,
Ἐμὸν περιπτύξασιν ὠλέναις βρέτας, 1135
Ἄλκαρ μέγιστον κτώμεναι νυμφευμάτων,
Ἐρινύων ἑοθῆτα καὶ ῥέθους βαφὰς
Πεπαμέναι θρόνοισι φαρμακτηρίοις.
Κείναις ἐγὼ δηναιὸν ἄφθιτος θεὰ

Ῥαβδη-

v. 1126. Neque vero mea ipsius gloria in obliuionem veniet; sed mihi Daunii ac Dardani, Italae vrbis, incolae templum ad Salpen paludem, exstruent, et virgines, quae nolent viris, turpibus quoad formam, nubere, meam ad statuam confu-

Athen. lib. VII. et Arsinoë rursum Zephyritis, vt apud Catullum est videre, et Edylum in Athen. lib. XI. vbi et Arsinoës templum commemoratur. Aristaeus quoque Iupiter quondam dictus est, si Apollonii scholiastae credimus, et Pythionice meretrix, Venus, teste Theopompo. Quinetiam Ammonis ac Beli cognomina ab hominibus desumta, testatur Pausanias. Oebalus autem Tyndari pater fuit, rex Spartanorum, secundum quosdam.

1125 Οἰβάλᾳ τέκνοις) Omissa est praepositio πρὸς aut παρὰ, vt sit; *apud* Oebali posteros, aut *ab* Oebali posteris. R.

1128 Ναὸν) Pausanias quoque de templo quodam Alexandrae, Amyclis exstructo, scribit in Laconicis: atque alio Leuctris. Dardanus, Italiae vrbs, iuxta palustres Salpes aquas.

1133

Summos honores ab Oebali posteris consequens.
Iam nec mea inter homines obscura gloria
Erit, obliterata obliuionis tenebris:
Sed mihi templum aedificabunt apud Salpes ripas
Dauniorum principes, Dardanique oppidi
Incolae, paluſtribus aquis affines.
Virgines autem quum nuptiale declinare iugum
Voluerint, ſponſos recuſantes
Hectorea ſuperbos coma,
Formae praeditos turpitudine, vel generis macula,
Meam vlnis amplectentur ſtatuam,
Remedium nuptiarum habiturae maximum,
Furiarum veſtem et faciei tincturam
Coloribus adeptae medicatis.
Ab illis ego virgiferis mulieribus

gient, nigra veſte indutae, colore caeruleo per faciem tinctae, et baculos manibus tenentes,

v. 1139. a quibus quidem ego diutiſſime celebrabor.

1133 Ἐκτορέαις) quae in occipitio nutriebatur. Errat enim hac in re Scholiaſtes, et quicunque eum ſequuti ſunt. Sic enim Timaeus, citante Polluce lib. II. τὴν κεφὰν ταύτην προεσκάλθαι μὲν δᾶ πέρὶ τὸ μέτωπον, περικεχύθαι δὲ τῶ τρηχήλω. Abantum autem coma aliter, vt poëtice loquar, ſecabatur.

1136 Ἀλκαῖ) Adumbravit illud Euripidis ex Hippolyto:

Πόθη μέγιστα δακρύων κατεύμενοι.

Multa quidem habet hic poëta ex Euripide atque etiam Sophocle ſumta hemiſtichia: ſed nobis omnia annotare non libet.

1137 Ἐριννύων ἐσθῆτα) id eſt, nigram, cum tali enim veſte pingebantur Furiae. Virgines igitur Dauniae, quae nubere nolebant, veſtem nigram ſumebant, et ambulabant cum baculo, faciem quoque caerulea tinctura deformabant.

1141

Ῥαβδηφόροις γυναιξὶν αὐδηθήσομαι. 1140
Πένθος δὲ πολλᾶς παρθένων τητωμένας
Τεύξω γυναιξὶν αὖθις, αἳ στρατηλάτην
Ἀθεσμόλεκτρον Κύπριδος λῃστὴν θεᾶς
Δαρὸν σένασαι, κλῆρον εἰς ἀνάρσιον
Πέμψασι παῖδας ἐσερημένας γάμων. 1145
Λάρυμνα, καὶ Σπέρχειε, καὶ Βοάγριε,
Καὶ Κῦνε, καὶ Σκάρφεια, καὶ Φαλωριάς,
Καὶ Ναρύκειον ἄστυ, καὶ Θρονίτιδες
Λοκρῶν ἀγυιαὶ, καὶ Πυράνθιοι νάπαι,
Καὶ πᾶς ὁδοιδόκειος Ἰλέος δόμος, 1150
Ὑμεῖς ἐμῶν ἕκατι δυσσεβῶν γάμων,
Ποινὰς Γυγαίᾳ τίσσετ' Ἀγρίσκᾳ θεᾷ,
Τὸν χιλίωρον τὰς ἀνυμφεύτους χρόνον
Πάλαι βραβείαις γηροβοσκᾶσαι κόρας,

Αἳς

v. 1141. Eadem ego contra multis mulieribus orbatis luctus causſa ero, quae propterea, quod inceſtus ille Aiax mihi vim inferre voluit, et poſt tertium annum ideo peſtis Locros vexavit, binas quotannis virgines per ſortem ad placandam Mineruam Troianam cogentur mittere.

1141 Πένθος) Tertio poſt excidium Troianum anno peſtis grauiſſima per totam Locrenſem regionem eſt graſſata. De hac ſedanda Apollo conſultus, iuſſit Locrenſes mille deinceps annis continuis ad Mineruam Troianam, quae ipſis ob Caſſandrae ſtuprum grauiter eſſe infenſa, puellas duas ſorte lectas mittere. Eas deinde Troiani, quum primum mittebantur, in itinere occidebant, et combuſtorum cadauerum cinerem proiiciebant in mare; vnde aliae cautiores deinceps factae, furtim Troiam vsque in Mineruae templum commeabant, vbi poſtea Deae perpetuo miniſtrabant. Quem quidem morem ad ſuam paene aetatem vsque duraſſe teſtatur Plutarchus, περὶ τῶν βραδέως τιμωρεμένων, adductis etiam poëtae cuiusdam hac de re verſibus: καὶ μὴν

Immortalis dea diu vocabor.
Luctum contra multis mulieribus egenis
Virginum rursus praebebo, quae ducem
Inceſtum, Cypriae praedonem deae,
Diu gementes, in crudelem ſortem
Mittent puellas nuptiarum expertes.
O Larymna, Sperchee, Boagrie,
Cyne, Scarphea, Phalorias,
Vrbs Narycea, Thronitides,
Locrenſes vici, Pyranthii ſaltus,
Totaque Hodoedocea Oilei domus:
Vos mearum cauſa nuptiarum impiarum
Poenas Gygaeae dabitis Agreſti deae,
Millenario innuptas tempore
Sortis conſtitutionibus educantes virgines,

v. 1146. O vrbes, fluuii, et ſaltus Boeotiae ac Theſſaliae, quantas poenas Mineruae per mille annos dabitis, non alio fine veſtras educaturae filias, niſi, vt per ſortem eas emittatis, quarum miſera corpora a Troianis inſidiantibus occiſa, non humabuntur, ſed comburentur, eorumque cinis in mare diſſipabitur, velut cuidam Traroni accidit,

μηνὸς πολὺς χρόνος, ἀφ' ἧς Λοκροὶ πέμποντες εἰς Τροίαν πέπαυνται τὰς παρθένους·
Αἰ καὶ ἀκαμπέχονοι γυμνοῖς ποσὶν ἠΰτε δᾶλαι
Ἦ οἷαι (lego ἠοῖαι) σαίρεσκον Ἀθηναίης περὶ βωμοὺς
Νόσφι κεκλέμενοι, καὶ ἐ βαρὺ γῆρας ἐκάνοι,
διὰ τὴν Λίαντος ἀχολασίαν.

Quocirca minus mirum videri debet, quod inquit paulo poſt de millenario tempore Poëta. Si quis enim a Troia capta mille deinceps annos numeret, ad 574 annum ab V. C. perueniet. Quid quod etiam D. Hieronymus huius hiſtoriae quodam loco meminit his verbis: *Iuſtum eſt et Locridas virgines non tacere: quae quum Ilium mitterentur ex more per annos circiter mille, nulla obſcoeni rumoris et pollutae virginitatis vllam fabulam dedit.*

Ve

Αἷς ἀκτέρισος ἐν ξένῃ ξέναις τάφος
Ψάμμῳ κλύδωνος λυπρὸς ἐκλυθήσεται,
Ὅταν ἀκάρποις γυῖα συμφλέξας φυτοῖς
Ἥφαιστος εἰς θάλασσαν ἐκβράσσῃ σποδὸν,
Τῆς ἐκ λόφων Τρἀρωνος ἐφθιτωμένης.
Ἄλλαι δὲ νύκτωρ ταῖς θανεμέναις ἴσαι
Σιθωνος εἰς θυγατρὸς ἵξονται γύας,
Λαθραῖα κἀκκέλευθα παπταλώμεναι,
Ἕως ἂν εἰσθρέξωσιν Ἀμφείρας δόμους
Λιταῖς Σθένειαν ἱκέτιδες γουνάμεναι,
Θεᾶς δ' ὀφελτρεύσωσι κοσμᾶσαι πέδον,
Δρόσῳ τε Φοιβάσωσιν, ἀστεργῆ χόλον
Ἀϛῶν φυγᾶσαι. πᾶς γὰρ Ἰλιεὺς ἀνὴρ
Κόρας δοκεύσει, πέτρον ἐν χεροῖν ἔχων,
Ἢ φάσγανον κελαινὸν, ἢ ταυροκτόνον

Στερ-

v. 1160. cum interea aliae clam effugient, et per occultas vias clam Troiam venient, vbi confugient ad aram Mineruae, eiusque sacerdotes perpetuae postea fient, cum semel Troianorum iram crudelem effugerint.

Veneris praedonem vocat Aiacem, quod Cassandram virginis nomine spoliauerit.

1146 Λάρυμνα) Enumerat regiones eas, ex quibus puellae sorte ductae, Troiam sint missae. Larymna Boeotiae vrbs est, secundum Strabon. et Pausan. Sperchens et Boagrius sunt fluvii Thessaliae, Locridi vicinae. Cynus, vrbs Opuntis et nauale. Scarphea, cui postea Pharygis nomen inditum: Naryx, a qua Narycius dictus Aiax: Phalorias quoque ac Thronium, Locridis sunt oppida. Hodoedocea domus ab Hodoedoco, Oilei patre, teste Eustathio, denominatur. Itaque pro Ἰλέως lubens reposuerim Οἰλέως (aut saltem dixerim, primam nominis huius literam poëtica licentia, qua etiam Hesiodus, Pindarus, et Euripides vsi, sublatam) quam quidem coniecturam nostram, sicut et alias quasdam, Scaliger quoque in versione sua se-

quu-

Quarum exequiis carens peregrinum peregre ſepulcrum
Triſte maris aeſtu diſſipabitur,
Quando ſterilibus membra ſarmentis comburens
Vulcanus, excutiet in mare cinerem
Perditae ex collibus Traronis.
At aliae nocte morituris pares
In Sithoniae filiae regiones peruenient,
Per occultas ſpeculantes ſemitas,
Donec ad Amphirae confugiant aedem,
Precibus Robuſtam ſupplices adorantes:
Deaeque verrent ornando templum,
Aquisque purgabunt, implacidae irae
Ciuium elapſae; quiuis enim Troianorum
Puellas obſeruabit, ſaxum in manu tenens,
Vel enſem nigrum, vel tauricidam

v. 1167. Nam horum quisque iis vel ſaxo, vel enſe, vel ſecuri, vel fuſte inſidiabitur, vt eas occidat; quique id fecerit, loco poenae adhuc laudabitur a populo, Locrenſibus infenſiſſimo.

quutus eſt. Gygaea Minerua videtur a palude Gygaea dicta; vocatur etiam Agreſtis de agriculturae inuentione.

1159 Τρέρωνος) montis Troiani, vt vult Scholiaſtes. Scaliger, quem heic ſequi malim, τρήρωνος legit. Quod autem de combuſtione ait, fuit hoc apud veteres quoddam ſacrificii genus, quo ciuitates fame vel peſte laborantes expiabantur, atque ad id infelicia ligna ſolere adhiberi, refert Macrobius. Sithonia filia fuit Rhoetea, a qua dictum Rhoeteum promontorium, quod heic totum agrum Troianum comprehendit.

1159 Τρέρωνος) Vt meam in re obſcura ſententiam dicam, videtur mihi haec vox nomen proprium non *montis* (quod putant interpretes omnes) ſed *puellae interfectae* eſſe; alias illud τῆς ἐφθιτωμένης mihi claudicat. R.

1163 Ἀμφιάρεως) Mineruae, quae cur hoc nomen habuerit, adhuc ignoro. Robuſta autem Troezeniis colebatur, quemadmodum Robuſtus Iupiter Argiuis.

1170

Στερρὸν κύβηλιν, ἢ Φαλακραῖον κλάδον,
Μαμμῶν κορέσσαι χεῖρα διψῶσαν φόνῳ.
Δῆμος δ' ἀνατεὶ τὸν κτανόντ', ἐπωνύσει,
Τεθμῷ χαράξας, τἀπιλώβητον γένος.
Ὦ μῆτερ, ὦ δύσμητερ, οὐδὲ σὸν κλέος
Ἄπυστον ἔσαι, Περσέως δὲ παρθένος
Βριμὼ Τρίμορφος θήσεταί σ' ἐπωπίδα
Κλαγγαῖσι ταρβήσασαν ἐννύχοις βροτούς,
Ὅσοι μεθέσης Στρυμόνος Ζηρυνθίας
Δείκηλα μὴ σέβεσι λαμπαδουχίαις,
Θούθλοις Φερσίαν ἐξακεύμενοι θεάν.
Ψευδήριόν τοι νησιωτικὸς σόνυξ
Πάχυνος ἕξει σεμνὸν ἐξ ὀνειράτων,
Τᾶις δεσποτείαις ὠλένας ὠγκωμένον.
Ὃς δὴ παρ' ἀκταῖς τλήμονος ῥανεῖ χοὰς
Ῥείθρων Ἑλώρου πρόσθεν ἐκτερισμένης.

Τριαύ-

v. 1174. O mater *Hecuba*, infelix, nec tu manebis obscura. Nam Hecate te in canem mutabit, (v. 330---333.) territuram noctu eos omnes, qui Venerem lampadum gestationibus colere noluerint, ipsamque Hecaten non placarint.

1170 κλάδον) ramum, ad verbum. Propertius:

Ille etiam Hylaei percussus vulnere rami: et iterum:

Maenalio iacuit pulsus tria tempora ramo.

1172 ἀνατεὶ) Hoc ἀνατεὶ non referendum est ad populum (quis enim sensus esset: *laudabit populus impune homicidas?*) sed vult poëta modum eius laudis accuratius definire, tanquam sit: *ita, vt impunitatem scripta adeo lege promitteret.* Nam τεθμῷ χαράξας pariter ad hunc laudandi modum pertinet, vt recte Scholiastes monuit, non ad τἀπιλώβητον γένος, vt perperam in versione Canterus. Nam quomodo τεθμῷ χαράττειν τινὶ esse posset: *aliquem proscribere?* Omninoque ordo totius loci est hic:

Δῆμος

Validam ſecurim, vel Phalacraeum baculum,
Geſtiens manum ſitibundam caede ſatiare.
Populus autem impune homicidam laudabit,
Lege proſcribens perniciosam gentem.
O mater, infelix mater, ne tuum quidem nomen
Erit ignobile: nam Perſei filia
Brimo Triformis te faciet canem,
Clangoribus territuram nocturnis homines,
Quicumque Strymonis reginae Zerinthiae
Statuam non colunt lampadum geſtationibus,
Sacrificiis Pheraeam placantes deam.
Cenotaphium vero ſcopulus inſularis
Pachyni venerandum habebit, e ſomniis
Aggeſtum herilibus manibus:
Qui iuxta ripas miſerae fundet libamina,
Ante fluenta Helori ſepultae,

v. 1181. Cenotaphium vero tuum in Pachyno ipſe herus tuus, Vlyſſes, monitus per ſomnium, tibi manibus ſuis exſtruet ad Helorum fluuium, qui (Vlyſſes) ad ripam tibi ſacrificabit, metu Hecates, quia primus lapides in te coniecit (v. 1027—1034.)

Δῆμος δὲ ἐπαινέσει τὸν κτανόντα τὸ πιλώβητον γένος ἀνατὸ, τεθμῷ (ſc. τῶτο) χαρίξας. R.

1173 τὸ πιλώβητον γένος) Locrenſium, quorum princeps, Aiax, olim Troianis perniciosus fuerat.

1174 Ὦ μῆτες) Hecubam alloquitur, quomodo Penelopen Telemachus Odyſſ. ψ.

Μῆτες ἐμὴ δύσμητες, ἀπηνέα θυμὸν ἔχουσα.

Perſei ſiue Perſae filia eſt Hecate, quae Perſeis ideo vocatur, et a ſe deinde Perſeides herbas denominat. Vocatur et Brimo, quod contra Mercurium infremuerit, licet hoc Ioui filio tribuat Clemens Alexandrinus. Hecubam porro ab Hecate transformatum iri dicit, quod illa canum ſit dea. De Strymone et Zerintho dictum

Τριαύχενος μήνιμα δειμαίνων θεᾶς,
Λευκῆρα πρῶτον ἄνεκα ῥίψας πέτρον
Ἄδῃ κελαινῶν θυμάτων ἀπάρξεται.
Σὺ δ' ὦ ξύναμε, πλεῖσον ἐξ ἐμῆς φρενὸς
Στερχθεὶς, μελάθρων ἕρμα καὶ πάτρας ὅλης, 1190
Οὐκ εἰς κενὸν κρηπῖδα φοινίξεις φόνῳ
Ταύρων, ἄνακτι τῶν Ὀφίωνος θρόνων
Πλείσας ἀπαρχὰς θυμάτων δωρούμενος.
Ἀλλ' ἄξεταί σε πρὸς γενεθλίαν πλάκα
Τὴν ἐξόχως Γραικοῖσιν ἐξυμνουμένην, 1195
Ὅπῃ σφε μήτηρ ἡ πάλαι ἐμπείραμος
Τὴν πρόσθ' ἄνασσαν ἐμβαλοῦσα Ταρτάρῳ
Ὠδῖνας ἐξέλυσε λαθραίας γονῆς,
Τὰς παιδοβρώτους ἐκφυγοῦσ' ὁμευνέτᾳ

Θοί-

v. 1189. Nec tu, dilecte frater, *Hector*, patriae tuae fulcrum, frustra Iovi pia sacrificia offeres,

ctum est. Phaeraea nuncupatur Hecate a Pheris, vrbe Thessaliae. Alii tradunt eam Iouis et Phereae filiam fuisse.

1183 Τᾶς δεσποτείας) Vlyssis heri, cui Hecuba sorte obtigerat, vt est in Euripide is enim honorarium Hecubae sepulcrum, vt supra diximus, in Sicilia exstruxit. Triceruicem vocat Hecaten, vt modo triformem; nam, vt ille ait:

— *Tria sunt Hecateidos ora Dianae.*

siquidem Hecate Proserpina censetur: ac Diana inferna dicitur Hecate, sicut inferna Iuno, Proserpina.

1184 Ὅς δὲ) Refertur per Synesin ad praecedens δεσποτείας, in quo latet Genitiuus, τοῦ δεσπότου. R.

1188 ἄδῃ κελαινῶν θυμάτων ἀπάρξεται) hoc est, vt recte planioribus verbis Potterus explicat: *primus erit in occidenda Hecuba*, qua caede eam Plutoni veluti sacrabit. R.

1189 Σὺ δ' ὦ ξύναμε,) Hector. Eum propter pietatem et cultum deorum, post mortem in beatorum insulas praedicit abducendum esse. Ceterum Ophion ante Saturnum cum Eurynome in caelo regnabat: cuius solium postea tenuit Iupiter,

Triceruicis iram formidans deae,
Quoniam primum lapidatorem proiiciens lapidem,
Nigra Plutoni auſpicabitur ſacra.
Iam tu, frater, plurimum ex animo mihi
Dilecte, fulcrum aedium, totiusque patriae,
Non fruſtra ſolum caede cruentabis
Taurorum, regi thronorum Ophionis
Plurimas offerens victimarum primitias;
Sed in natalem te ducet terram,
Eximie Graecis celebratam:
Vbi mater ipſum luctae perita,
Priorem reginam iniiciens Tartaro,
Dolores exſoluit occulti partus
Pueriuoras effugiens coniugis

Epu-

v. 1194. ſed ille rem ita diriget, vt aliquando oſſa tua in natalem ipſius locum, i. e. Thebas, perferantur,

piter, expulſo Saturno, Ophionis ſucceſſore. Natalem Iouis terram dicit Thebas, vbi locus erat quidam, Διὸς γονὰ dictus, in quo Iupiter, ſecundum quosdam, natus eſt. Thebas quoque vocarunt Graeci quidam beatorum inſulas, vt habet epigramma apud Herodotum:

Αἶδ' εἰσὶ μακάρων νῆσοι, τόθι περὶ τὰν ἄρισον
Ζῆνα θεῶν βασιλῆα ἑὴ τέκε τῷδ' ἐνὶ χώρῳ.

Mater Iouis eſt Rhea, quae Eurynomen, priorem reginam, de caelo deturbauit, quare et luctae perita hoc loco dicitur.

1196 σφὲ μήτης) Hoc σφὲ Scholiaſtes exponit per Genitiuum αὐτᾶ, vt referatur ad μήτης ὠδῖνας ἐξέλυσε, i. e. *vbi mater eius* (ſc. Iouis) *partus doloribus exſoluta eſt.* Sed cum σφε per rationes Grammaticas Genitiuus eſſe plane non poſſit, et Antiptoſis admodum dura ſit; Canterus per Accuſatiuum, *ipſum*, vertit, et hoc pronomen pariter ad *Iouem* traxit. Verum neque hic ſatis recte;

σφὲ

Θοίνας ἀσέπτους. ὃδ' ἐπίανεν βορᾷ
Νηδὺν, τὸν ἀντίποινον ἐκλάψας πέτρον,
Ἐν γυιοκόλλοις σπαργάνοις εἰλιγμένον,
Τύμβος γεγὼς κένταυρος ὠμόφρων σποδᾶς.
Νήσοις μακάρων δ' ἐγκατοικήσεις μέγας
Ἥρως ἀρωγὸς λοιμικῶν τοξευμάτων,
Ὅπᾳ σε πειθθεὶς, Ὠγύγᾳ σπαρτὸς λεὼς
Χρησμοῖς Ἰατρᾷ Λεψίᾳ Τερμινθέως
Ἐξ Ὀφρυνείων ἠρίων ἀνειρύσας
Ἄξει Καλύδνᾳ τύρσιν Ἀόνων τε γῆν
Σωτῆρ', ὅταν κάμνωσιν ὁπλίτῃ στρατῷ
Πέρθοντι χώραν, Τηνέρᾳ τ' ἀνάκτορα.
Κλέες δὲ σὸν μέγιστον Ἐκτήνων πρόμοι
Λοιβαῖσι κυδανῶσιν ἀφθίτοις ἴσον.

Ἥξει

v. 1196. vbi mater eius Rhea, quae Eurynomen (priorem terrarum reginam cum Ophione) vicerat, ipsum peperit, fallens Saturnum coniugem, qui liberos suos deuorabat. Nam is lapidem, fasciis inuolutum, pro filio vorabat, cum liberorum suorum antea sepulchrum vere factus esset.

σφὲ enim non demonstrativum est, sed reciprocum. Rectissime igitur Potterus ad h. l. illud ad *matrem Rheam* refert, hoc sensu: ὅπᾳ μήτης (*Rhea*) σφὲ ἐξέλυσεν ὠδῖνας, notissimo Graecismo, vbi κατὰ omittitur: *soluit se ipsam quoad dolores*, ac simile exemplum citat ex v. 1110 seq. ἐπί με--ῥήξει (κατὰ) πλατὺν τένοντα κῆ) μετάφρενον, vbi με plane sic, vt h. l. σφὲ, adhibetur. R.

1199 Τὰς παιδοβρώτας) Lapidem Saturno, qui liberos omnes deuorabat, pro Ioue suppositum fuisse, vt et equum pro Neptuno, docent fabulae. Iam Pausanias extremis Boeoticis supra Chaeroneam tradit esse montem Petrachum, in quo Saturnus hunc lapidem comederit. Centaurum vocat Saturnum, quod infra draco fuerit, itaque biformis, instar Centauri: vel quod olim in equum se conuerterit.

1206 Ὅπᾳ σε) Quum Thebani bello simul et peste vexarentur, Apollinis ora-

Epulas impias: nec fatiauit cibo
Ventrem, vicarium deglutiens lapidem,
Faſciis membra vincientibus inuolutum,
Sepulcrum factus prolis centaurus crudelis.
In beatorum igitur inſulis habitabis, magnus
Heros, peſtiferarum vindex ſagittarum:
Quo te fatus Ogygi populus, obtemperans
Oraculis Medici Lepſii Terminthei,
Ex Ophryneis ablatum ſepulcris
Feret, Calydni ad moenia, terramque Aonum,
Seruatorem, quum infeſtabuntur armato exercitu,
Populante regionem, Tenerique oracula.
Tuum denique nomen maximum, diis aequale,
Sacrificiis venerabuntur Thebanorum duces.

Ve-

v. 1204. Habitabis ergo iam in beatorum inſulis, o magne heros,
v. 1206. tum, cum te Thebani, Apollinis oraculo moniti, e ſepulchro tuo Troiano transferent Thebas in Boeotia, propterea, quod bello ac peſte vexabuntur.

oraculo iuſſi ſunt Hectoris oſſa Thebas deferre; id erat huiusmodi, citante Pauſania:

Θηβαῖοι Κάδμοιο πόλιν κατανιεταόντες,
Αἶψ' ἐθέλητε πάτραν οἰκῆαι σὺν ἀμύμονι πλάτῳ,
Ἕκτορος ὀστέα Πριαμίδου κομίσαντες ἐς οἴκους
Ἐξ Ἀσίης Διὸς ἐνεσίης ἥρωα σέβεσθε. id eſt:

Cadmei ciues, dentalis clara propago,
Si patria vultis felices degere auita,
Priamidae Thebas arceſſite Hectoris oſſa
Ex Aſia Iouis auſpiciis heroa colentes.

Huc pertinet epitaphium Hectoris, nuper in ſchedis antiquis repertum:

Ἐπὶ Ἕκτορος κειμένῃ ἐν Θήβαις.
Ἕκτορι τόνδε μέγαν Βοιώτιοι ἄνδρες ἔτευξαν
Τύμβον ὑπὲρ γαίης σῆμ' ἐπιγιγνομένοισι id eſt:

Hectori Thebis.
Heroum tibi Boeoti terram ſuper, Hector,

Hoc

Ἥξει δὲ Κνωσσὸν κἀπὶ Γόρτυνος δόμους
Τἀμὸν ταλαίνης πῆμα, πᾶς δ' ἀνάσατος
Ἔσαι στρατηγῶν εἶκος. ἐ γὰρ ἥσυχος
Πορκεὺς δίκωπον σέλμα ναυσολῶν ἑλᾷ,
Λευκὸν στροβήσων φύλακα τῆς μοναρχίας,
Ψυδραῖσί τ' ἔχθραν μηχαναῖς ἀναπλέκων,
Ὃς ἅτε τέκνων φείσετ', ἅτε συγγάμε
Μήδας δάμαρτος, ἠγριωμένος φρένας,
Οὐ Κλεισιθήρας θυγατρὸς, ἧς πατὴρ λέχος
Θρεπτῷ δράκοντι συγκαταινέσει πικρόν.
Πάντας δ' ἀναίγνοις χερσὶν ἐν ναῷ κτενεῖ,
Λώβαισιν αἰκισθέντας Ὀγκαίᾳ βόθρου.
Γένους δὲ πάππων τῶν ἐμῶν αὖθις κλέος
Μέγιστον αὐξήσουσιν ἄμναμοί ποτε,

Αἰχ-

v. 1212. Tuum denique nomen maximum duces Thebani sacrificiis religiosissime colent.
v. 1214. Extendet se vero etiam in Cretam nostra calamitas, et omnis ibi regia *Idomenei* domus peribit.

Hoc struxere viri, lucida signa suis.

Ogygi populum vocat Thebanos, ab Ogygo rege. Eosdem praeterea ex dentibus draconis a Cadmo satis ortos esse, non est obscurum: licet nonnulli διὰ τὸ σποράδην οἰκῆσαι, eos Spartos dictos putent.

1206 Ὅπε) hanc voculam hic non de *loco*, sed de *tempore* capiendam esse, pro ὅταν, *tum, quum*, contextus ac series totius orationis satis docent. R.

1207 Λεψὶς Θερμιθέως) Lepsius dicitur Apollo ab oraculorum obscuritate: Termintheus ab herbis quibusdam. Ophrynium est Troiae oppidum, in quo erat Hectoris sepulcrum. Calydni moenia Thebas dicit a Calydno, rege Thebano. Aoniam quoque fuisse prius appellatam Boeotiam, testatur Apollonii scholiastes, et Theocritus:

Ἀονίς πεδίοιο βαθὺν βῶλον ἀρῶντες,

de agro Thebano loquens.

Tene-

Veniet etiam Gnosum et Gortynae ad aedes
Mea miserae clades, totaque vastabitur
Principum domus; inquietus etenim
Piscator biremem aget nauigans ratem,
Leucum agitaturus, regni custodem,
Fallacibusque odium dolis conciliaturus:
Qui neque liberis parcet, neque coniugi
Medae vxori, exacerbatus animum,
Neque Clisitherae filiae, cuius pater torum
Alumno draconi spondebit acerbum:
Sed omnes impiis manibus in Onceae foueae
Templo occidet, contumeliis affectos.
Gloriam porro generis maiorum meorum
Maximam rursus augebunt olim posteri,

Ha-

v. 1216. Nauplius enim ille impius (saepe iam dictus) veniet eo absente in hanc insulam, et Leucum, quem Idomeneus regni et familiae custodem reliquit, aduersus eum concitabit.
v. 1220. Atque hic et liberos Idomenei, et Medam, vxorem, et in primis Clisitheram filiam (quam tamen ei pater post bellum daturum se promisit) in templo Cereris misere vexatos, impia manu interficiet.

Tenerus denique Apollinis fuit, filius cuius apud Ismenum extabat oraculum, de quo Pindarus Pyth. 11. De Oetenis diximus.

1214 Κνωσσὸν) quae est Cretae vrbs, vt et Gortyna. Cretae autem imperabat Idomeneus. Piscatorem dicit Nauplium, qui instar piscatoris coniuges Graecorum in adulterium pelliciebat.

1218 Λευκὸν) Talonis filium, apud quem Idomeneus, Troiam petiturus, regnum deposuerat: ille vero a Nauplio instigatus, occisa vxore et liberis Idomenei, regnum Cretense sibi vindicauit. Alumnum dicit eundem Leucum, quem, quum puer esset expositus, alendum pro adoptato susceperat Idomeneus, eidem quoque filiam se daturum in vxorem, postquam domum rediisset, promiserat. 1225

Αἰχμαῖς τὸ πρωτόλειον ἄραντες σέβας,
Γῆς καὶ θαλάσσης σκῆπτρα καὶ μοναρχίαν
Λαβόντες. εὖ δ' ἄμνησον, ἀθλία πατρὶς, 1230
Κῦδος μαρανθὲν ἐγκατακρύψεις ζόφῳ.
Τοιόσδ' ἐμός τις σύγγονος λείψει διπλᾶς
Σκύμνους λέοντας, ἔξοχον Ῥώμης γένος,
Ὁ Κασνίας τε τῆς τε Χοιράδος γόνος,
Βλαῖς ἄριστος, εὖ δ' ὀνοσὸς ἐν μάχαις. 1235
Ὃς πρῶτα μὲν Ῥαίκηλον οἰκήσει μολὼν,
Κισσὲ παρ' αἰπὺν πρῶνα καὶ Λαφυσίας
Κερασφόρους γυναῖκας. ἐκ δ' Ἀλμωνίας
Πάλιν πλανήτην δέξεται Τυρσηνία

Λιγ-

v. 1226. Contra ea gloriam maiorum meorum posteri nostri valde augebunt, bellica virtute maris ac terrae imperium adepti, nec tu proinde, o patria mea, obscura manebis.

v. 1232. Tales enim posteros duo v. c. *Romulum* ac *Remum*, habebit consanguineus meus, *Aeneas*, Veneris filius, prudens ac fortis, qui, fugiens e Troia,

1225 Ὀγκαίᾳ) Oncaea Ceres seu Erinnys in Oncio, Arcadiae regione, secundum Paus. colebatur, vt et Apollo Oncaeus. Cereri porro in fouea templi, ceu infernae deae, sacrum fiebat, cuius geminum quiddam supra de Baccho relatum est.

1226 κλέος) Originem Vrbis et imperii Romani, ab Aenea ad Romulum et Remum deducti, deinceps explicat.

1232 σύγγονος) Aeneas. Tros enim Ilum genuit et Assaracum: quorum ille Laomedontem, Priami patrem, hic Capyn, patrem Anchisae, procreauit. Ab Aenea deinde orti Romulus et Remus, quos heic leunculos vocat. Castnia et Choeras, Veneris epitheta, matris Aeneae Ac de Castnia quidem ante diximus: Choeras autem a porcis, quos illi mactabant Argiui, potest nuncupata videri.

1233 ξώμᾳ) Codd. Witteb. tres hic constanter ξώμᾳ legunt, casu tertio; quae lectio

Haſtis erecta primarum corona partium,
Terrae marisque ſceptrum et imperium
Adepti: neque obſcuram, infelix patria,
Gloriam marceſcentem tenebris occultabis.
Tales meus quidam conſanguineus relinquet duos
Leunculos, eximiam Romae ſtirpem,
Caſtniae filius et Choeradis,
Conſilio optimus, nec ineptus bello:
Qui primum Rhaecelum veniens habitabit
Apud altum Ciſſi montem, et Laphyſtias
Cornigeras mulieres; ex Halmopia vero
Rurſus erronem excipiet Tyrrhenia,

Lyn-

v. 1235. primum in Macedonia ad montem Ciſſum, et apud Mimallonas habitabit; inde vero in Italiam veniet,

ſio mihi quoque multo veriſimilior et vaticinio conuenientior videtur, quum vulgata, quae *Romam* diſerte videtur nominare, nimis definitam notionem contineat, eoque ipſo fraudem prodat; altera illa contra, appellatiui ad nomen vrbis proprium alluſione multo plus ſuauitatis lectori afferat. R.

1236 Ῥαίκηλον) Macedoniae vrbem. Ciſſus etiam eius regionis mons eſt. Laphyſtiae mulieres aliter Mimallones vocantur; nomen ducunt a Baccho, qui Laphyſtius a monte quodam Boeotiae denominatur, gerunt quoque cornua, Bacchi exemplo. Pro Ἀλμωπίας lego Ἀλμωπίας ex Stephano et Thucyd. eſt enim regio Macedoniae, ab Halmope gigante nomen ſortita, et poſtea Minya dicta; Pauſanias tamen Halmones vicum Boeotiae tradit. Piſa et Agylla (quae aliter Caere) vrbes Italiae. Virg.

Vrbis Agyllinae ſedes, vbi Lydia quondam
Gens bello praeclara, iugis conſedit Etruſcis.

Agyllae etiam nymphae meminit Silius Ital. initio quinti.

Λιγγεύς τε, θερμὸν ῥεῖθρον ἐκβράσσων ποτῶν,
Καὶ Πίσσ' Ἀγύλλης θ' αἱ πολυῤῥήνοι νάπαι.
Σὺν δέ σφι μίξει φίλιον ἐχθρὸς ὢν τραπὸν,
Ὄρκοις κρατήσας, καὶ λιτοῖς γυναιμάτων
Νάνος πλάναισι πάντ' ἐρευνήσας μυχὸν
Ἁλός τε καὶ γῆς. σὺν δὲ δίπτυχοι τόκοι
Μυσῶν ἄναντος, (ἧς ποτ' Οἰκουρὸς δόρυ
Γνάμψει θέσπις, γυῖα συνδήσας λύγοις)
Τάρχων τ' ἔτε καὶ Τυρσηνὸς, αἵθωνες λύκοι,
Τῶν Ἡρακλείων ἐκγεγῶτες αἱμάτων.
Ἔνθα τράπεζαν, εἰδάτων πλήρη, κιχὼν,
Τὴν ὕστερον βρωθεῖσαν ἐξ ὀπαόνων,

Μνήμην

v. 1242. vbi incidens in eum Vlysses cum hostili manu, foedus cum ipso faciet,

v. 1245. simulque duo Telephi (quem aliquando Bacchus supplantando impediet, ne Graecos depellat, v. 211---216.) filii, *Tarchon* ac *Tyrrhenus*, Herculis nepotes.

1242 Σὺν δέ σφι) Aenea. Nanus quondam appellatus fuit Vlysses. Alii hoc vocabulum Tyrrhenum esse malunt, et erronem fonare. Vlysses igitur primum Aeneam ad foedus feriendum adiget, deinde etiam adiungent se Aeneae Tarchon et Tyrrhenus, Telephi filii: cuius quidem societatis causam Euandro tribuit Virgilius, qui et Lib. X. sic ait:

— *Tarchon*
Iungit opes, foedusque ferit. —

1245 σὺν δὲ) Quemadmodum heic σὺν vsurpatur, ita quoque apud Sophocl. Antigone:

— Σὺν δέ νιν
Θηρώμεθ' εὐθὺς ὥδε ἐκπεπλεγμένην. et Euripidem Hippolyto:
Σὺ τὰν θεῶν ἄκαμπτον φρένα καὶ βροτῶν ἄγας, Κύπρι. σὺν δ' ὁ ποικιλότερος, etc. Nec aliter intelligendum est illud, σὺν δισσὰ, quod olim in oraculo quodam Sibyllino reponendum docuimus. Pro σὺν nonnunquam vsurpant ἐν,

Lynceusque calidum eiiciens laticum flumen,
Et Pisa, saltusque Agyllae pecorosi.
Cum illo deinde iunget amicum inimicus exercitum,
Iuramentis adigens et precibus geniculatis,
Nanus, erroribus omnes perscrutatus angulos
Maris terraeque: simul quoque gemini filii
Mysorum regis (cuius aliquando Latitans hastam
Curuabit vini deus, erura viticibus colligans)
Tarchon et Tyrrhenus, lupi feruidi,
Herculeo prognati sanguine:
Vbi mensam cibis plenam offendens,
Quam postea comederant socii,

v. 1250. Hic igitur mensam, cibis plenam, offendens, quam socii eius, (quia meris panibus constat) comedent; recordabitur, hoc ipsi ab oraculo olim praedictum esse,

ἐν, vt Sophocles initio Oedipi regis:

— Ἐν δ' ὁ πνεφόρος θεὸς
Σκήψας ἐλκύνει λοιμὸς ἔχθιστος πόλει.

1246 ὃ ποτ') Historiam Telephi vulnerati supra enarrauimus. Vocatur Bacchus Latitans, quod eius mysteria nocte celebrabantur: symbolice vero, quasi vinum diligenter seruandum sit et abscondendum.

1249 Τὸν Ἡρακλείων) Telephus enim pater, Herculis erat filius ex Auge, Alei filia.

1252 Θεσπισμάτων) ab Harpyia, si Virgilio credimus, et Anchise acceptorum, vel potius a Ioue Dodonaeo. Ea iubebant Aeneam eo loco vrbem condere, vbi, postquam socii mensas comedissent, quadrupes animal praecedens procumberet.

1253 Βορειγόνων) quo quidem nomine quondam fuerunt Itali. Quod autem triginta vrbes ab Aenea conditas ait Lycophron, defendi sane vix vlla ex historia potest; quinimo veniam me-

Μνήμην παλαιῶν λήψεται θεσπισμάτων.
Κτίσει δὲ χώραν ἐν τόποις Βορειγόνων
Ὑπὲρ Λατίνους Δαυνίους τ' ὠκισμένην,
Πύργους τριάκοντ', ἐξαριθμήσας γονὰς
Συὸς κελαινῆς, ἣν ἀπ' Ἰδαίων λόφων
Καὶ Δαρδανείων ἐκ τόπων ναυσθλώσεται,
Ἰσηρίθμων θρέπτειραν ἐν τόκοις κάπρων.
Ἧς καὶ πόλει δείκηλον ἀνθήσει μιᾷ
Χαλκῷ τυπώσας, καὶ τέκνων γλαγοτρόφων.
Δείμας δὲ σηκὸν Μυνδίᾳ Παλληνίδι,
Πατρῷ ἀγάλματ' ἐγκατοικιεῖ θεῶν.
Ἃ δὴ, παρώσας καὶ δάμαρτα καὶ τέκνα,
Καὶ κτῆσιν ἄλλην ὀμπνίαν κεκμηλίων,
Σὺν τῷ γεραιῷ πατρὶ πρεσβιώσεται,
Πέπλοις περισχὼν, ἧμος αἰχμηταὶ κύνες

Τὰ

v. 1253. et in terra Aboriginum aedificabit triginta turres, ad numerum porcellorum nigrae suis, quam a Troia secum naui vexit, et quae illos porcellos vno partu edidit,

v. 1259. cuius quoque, et porcellorum simulacrum aereum in vrbe Roma olim statuet.

meretur omnino Poëta, si Chalcidensis ipse, in historia Romana, quae ipsius aetate paucis erat cognita, minus fuit versatus. Ceterum vera historia tradit, Aeneam quidem Lauinium condidisse, filium autem, Ascanium, tricesimo post anno Albam exstruxisse, albae suis omine dictam, quae fuit, vt ait Iuuenalis:

— *Nunquam visis viginta clara mamillis.*

1254 Ὑπὲρ Λατίνους.) Stephanus hunc versum sic legit:

Ὑπὲρ Λάκις, Δαυνίς τ' ὠκισμένην, vt sint vrbes Italiae duae.

1255. πύργους τριάκοντ') Merito hic Scholiastes reprehenditur, qui per πύργους *vrbes* intelligit, et, quoniam hoc historiae repugnet, ideo Lycophronem stultitiae accusat. Sane, vt Meursius recte vidit, per πύργους nihil aliud,

In memoriam veterum redibit oraculorum,
Condetque in regione Aboriginum,
Vltra Latinos Dauniosque habitata,
Turres triginta, partus enumerans
Suis nigrae, quam ab Idaeis collibus
Et sedibus Dardaniis naui vehet,
Totidem porcellorum in partu nutricem:
Cuius etiam in vrbe vna simulacrum consecrabit
Aere sculptum et porculorum lactentium.
Exstructo autem templo Myndiae Pallenidi,
Penatum deorum intus collocabit simulacra,
Quae sane, contemnens et vxorem et liberos,
Et possessionem aliam thesaurorum opimam,
Cum sene patre pluris faciet,
Vestibusque inuoluet, quando bellicosi canes

v. 1261. Porro Mineruae templum exstruet, in quo penates suos collocabit, quorum simulacra, cum patre Anchise, anteferet vxori, liberis, et omnibus thesauris; eaque vestibus inuoluet tum, cum Graeci Troiam incendent; vnde (ob hanc pietatem) hi quoque ei permittent abire, et secum auferre, quidquid velit.

aliud, nisi *triginta turres vnius eiusdemque vrbis* (quam etiam diserte poeta v. 1259 μίαν πόλιν vocat) innui videntur. Nec obstat, quod Aeneas vrbem illam, *Albam Longam*, non ipse, sed post eum Ascanius filius demum condidit. Nam quod quis per posteros facit, id ipse, (apud vates certe) fecisse putandus est. Ita omnia sibi constant, neque excusatione illa, parum honesta, opus est, qua Canterus Lycophroni voluit succurrere. R.

1258 Ἰσηρίθμων) Heic etiam Scholiastes antiquum obtinet, quaeque non intelligit, inepte carpit.

1259 Ἧς κῆρ) Nonius Marc.

Grundules lares dicuntur Romae constituti ad honorem porcae, quae triginta pepererat.

1261

Τὰ πάντα πάτρας συλλαφύξαντες πάλῳ,
Τέτῳ μόνῳ πόρωσιν αἵρεσιν, δόμων
Λαβεῖν ὃ χρήζει, κἀπενέγκασθαι δάνος.
Τῷ καὶ παρ' ἐχθροῖς εὐσεβέσατος κριθεὶς, 1270
Τὴν πλεῖσον ὑμνηθεῖσαν ἐν χάρμαις πάτραν
Ἐν ὀψιτέκνοις ὀλβίαν δομήσεται
Τύρσιν μακεδνὰς ἀμφὶ Κιρκαίᾳ νάπας,
Ἀργᾶς τε κλεινὸν ὅρμον Αἰήτην μέγαν,
Λίμνης τε Φόρκης Μαρσιωνίδος ποτὰ, 1275
Τιτωνιόν τε χεῦμα, τᾷ κατὰ χθονὸς
Δύοντος εἰς ἄφαντα κευθμῶνος βέθη,
Ζωστηρίᾳ τε κλιτὺν, ἔνθα παρθένε
Στυγνὸν Σιβύλλης ἐστὶν οἰκητήριον,
Γρώνῳ βερέθρῳ συγκατηρεφὲς σέγος. 1280
Τοσαῦτα μὲν δύσλητα πείσονται κακὰ
Οἱ τὴν ἐμὴν μέλλοντες αἰσώσειν πάτραν.
Τί γὰρ ταλαίνῃ μητρὶ τῇ Προμηθέως
Ξυνὸν πέφυκε, καὶ τροφῷ Σαρπηδόνος,

Ἃς

ν. 1270. Hinc et ab ipsis hostibus pius iudicatus, nouam suam patriam, bellicosam Romam, per posteros aedificabit, felicem, illam arcem, iacentem in Italia, vbi mons est Circaeus, portus Aeetes, Phorce palus, Titon fluuius, promontorium Zosterium, vbi antrum Sibyllae Cumaeae reperitur.

ν. 1281. Tot igitur ac tanta mala Graeci, patriae meae vastatores, perpetientur!

1261 Μυνδίᾳ Παλληνίδι) Minerua cur Myndia vocetur, iam diximus: Pallenis autem dicitur a Pallene vico Atticae. Euripides:

Παλληνίδος γὰρ σεμνὸν ἐκπερῶν πάγον
Δίας Ἀθάνας. —

1266 κύνες) Graeci, qui, direpta Troia, solum Aeneam, vt volunt nonnulli, liberum dimiserunt. Xenophon κυνηγετικῷ. Αἰνείας δὲ σώσας μὲν τοὺς πατρῴους καὶ μητρῴους θεοὺς, σώσας δὲ καὶ αὐτὸν τὸν πατέρα, δόξαν εὐσεβείας ἐξηνέγκατο, ὥστε καὶ οἱ πολέμιοι μόνῳ ἐκείνῳ ὧν ἐκράτησαν ἐν Τροίᾳ, ἔδοσαν μὴ συληθῆναι.

1267.

Omnem patriam simul diripientes forte,
Huic soli dabunt optionem ex aedibus
Sumendi quod velit, et auferendi pro praemio.
Quapropter et ab inimicis iudicatus pietatis plenissimus,
Plurimum celebratam in bellis patriam
Per posteros aedificabit, felicem
Arcem, altas iuxta Circaei siluas
Portumque Argonis inclytum, Aeeten magnum,
Phorcesque, Marsicae paludis, latices,
Titonisque aquam sub terram
Subeuntis in obscuras hiatus profunditates,
Et Zosterii promontorium, vbi virginis,
Horrendum est Sibyllae domicilium,
Cauo antri barathro contectum.
Ac tot quidem intoleranda patientur mala,
Qui meam vastaturi sunt patriam.
Quid enim miserae Promethei matri
Et Sarpedonis genitrici commune fuit?

N 4 Quas

v. 1283. Quid, quaeso, miserae Asiae cum Europa fuit negotii, quas tamen et Hellespontus, et Symplegades, et Salmydissus fluuius, et Pontus Euxinus, inhospitalis, separant, et Tanais, per mediam Maeotidem ruens, distinet, quae (Maeotis) gratissima est incolis, qui ob frigus semper in pedibus pernliones habere solent?

1267 πάτρας) Romam. Hanc Aeneas per posteros, Romulum et Remum, exstruxit. Circaeus mons est, vel litus, a Circe incola denominatum. Ouidius:

Et quod adhuc Circes nomina litus habet. Virg.
Circaeumque iugum. —

Horatius etiam Circaea moenia dixit. Aeetes, Italiae portus, ad quem Argo navis quondam fuit appulsa; verum est alius ab Argoo portu Aethaliae insulae. Titon, Italiae fluuius, qui non in mare, sed in specum quandam defluit.

1283

Ἂς πόντος Ἕλλης, καὶ πέτραι Συμπληγάδες,
Καὶ Σαλμυδισσὸς, καὶ κακόξεινος κλύδων,
Σκύθαισι γείτων, καρτεροῖς εἴργει πάγοις,
Λίμνην τὲ τέμνων Τάναϊς ἀκραιφνὴς μέσην
Ῥείθροις ὁρίζει, προσφιλεσάτην βροτοῖς
Χίμετλα Μαιώταισι θρηνῶσι ποδῶν.
Ὤλοιντο ναῦται πρῶτα Καρνῖται κύνες,
Οἳ τὴν βοῶπιν ταυροπάρθενον κόρην
Λέρνης ἀνηρείψαντο, Φορτηγοὶ λύκοι,
Πλάτιν πορεῦσαι κῆρα Μεμφίτῃ πρόμῳ,
Ἔχθρας δὲ πυρσὸν ἦραν ἠπείρους διπλακῆς.
Αὖθις γὰρ ὕβριν τὴν βαρεῖαν ἁρπαγῆς
Κούρητες ἀντίποινον Ἰδαῖοι κάπροι
Ζητοῦντες, αἰχμάλωτον ἥμπρευσαν πόριν
Ἐν ταυρομόρφῳ τράμπιδος τυμπώματι

Σαρα-

ν. 1291. Vtinam ergo periissent *Phoenices*, qui primi *Ionem*, Inachi filiam, ex vrbe Lerna raptam, Osiridi in Aegyptum coniugem adduxerunt, eaque re vtrique (Asiae et Europae,) facem odii sustulerunt!

1283 Τί γὰρ) Post longam enumerationem variarum calamitatum ex bello Troiano tum Graecis, tum Troianis, ortarum, quaerit apud se Cassandra, quae fuerit belli tanti origo, quod inter Asiam et Europam fuit commissum, quarum tamen exactissime definiti sint termini. Prometheum ex Iapeto peperit Asia, vt Sarpedonem ex Iove Europa: a quibus continentes duas quidam denominatas volunt. Inhospitalem fluctum vocat pontum Euxinum, quem Aeschylus simili figura ἐχθρόξενον dixit. Tanais porro per paludem Maeotidem, ex qua oritur, purus transit, non permistus: qui mos est rapidorum fluminum. Pernionibus laborant Scythae, paludis accolae, propter intensum loci frigus.

1291 Ὤλοιντο ναῦται) Originem et seriem bellorum inter Asiam et Europam

vsque

Quas Helleſpontus, et Symplegadum ſaxa,
Et Salmydiſſus, atque inhoſpitalis fluctus,
Scythis vicinus, firmis arcet rupibus,
Paludemque dirimens rapidus Tanais mediam,
Fluentis diſtinet, hominibus iucundiſſimam
Maeotiis, perniones pedum lugentibus.
Pereant nautae primum Carnitae canes,
Qui bouis praeditam facie taurivirginem puellam
A Lerna aſportarunt, mercatores lupi,
Coniugem deducendam infelicem Memphitum duci;
Odiique facem duabus extulere continentibus.
Rurſus enim iniuriam grauem raptus
Mutuam Curetes Idaei apri
Perſequentes, captiuam traxerunt iuuencam
In tauriformi nauigii vaſe

v. 1296. Nam hunc raptum vlturi *Cretenſes*, *Europam* e Sarepta, Phoeniciae viciſſim raptam, in naue tauriformi in Cretam ad Iouem, (vel Aſterium) vxorem deduxerunt.

vsque ad Magnum Alexandrum geſtorum exorditur hoc loco Poëta, miro artificio et venuſtate contextam. Iuuabit autem haec cum initio Herodoti conferre.

1292 Καρνῖται) Phoenices, ex Carne, Phoeniciae vrbe; illi enim Argos profecti, Ionem, Inachi regis filiam rapuerunt, et ad Oſiridem, Aegypti principem, abduxerunt. Ea bouis faciem habuiſſe dicitur, quod in bouem olim fuerit mutata; qua de cauſa etiam tauriuirgo nuncupatur. Lerna, palus Argiua, ſecundum quosdam, etiam vrbs. Continentes duas dicit Aſiam et Europam.

1297 Κόρητες) qui Iouem in Creta educarunt. Cretenſes enim Europam viciſſim pro Ione ex Sarape, ſiue Sarapta, Phoeniciae vrbe, rapuerunt. Dictaeum palatium eſt in Creta, cuius mons

Σαραπίαν Δικταῖον εἰς ἀνάκτορον
Δάμαρτα Κρήτης Ἀστέρῳ στρατηλάτῃ.
Οὐδ' οἵ γ' ἀπηρκέσθησαν ἀντ' ἴσων ἴσα
Λαβόντες, ἀλλὰ κλῶπα σὺν Τεύκρῳ στρατὸν
Καὶ σὺν Σκαμάνδρῳ Δαυκίῳ φυτοσπόρῳ
Εἰς Βεβρύκων ἔσειλαν οἰκητήριον
Σμίνθοισι δηρίσοντας, ὧν ἀπὸ σπορᾶς
Ἐμοὺς γενάρχας ἐξέφυσε Δάρδανος,
Γήμας Ἀρίσβαν, Κρῆσσαν εὐγενῆ κόρην.
Καὶ δευτέρους ἔπεμψαν ἅρπαγας λύκους
Ταγῷ μονοκρήπιδι κλέψοντας νάκην,
Δρακοντοφρέροις ἐσκεπασμένην σκοπαῖς.
Ὃς εἰς Κυταίαν τὴν Λιγυστικὴν μολὼν,

Καὶ

v. 1302. Neque vero contenti, par pari retulisse, exercitum cum Scamandro Cretensi, eiusque filio Teucro, in Phrygiam miserunt, vt vrbem ibi conderent; quibus cum ab oraculo assignatus esset, locus is, vbi *terrigenae* eos inuasissent, mures noctu eorum arma arroserunt, sicque oraculum euentum habuit.

mons Dicte. Stellatum imperatorem vocat Iouem, qui cum Europa rem habuit: nisi malis Asterum per Syncopen dici Asterium, Minois filium, qui Europam, postquam a Ioue rapta fuit, in vxorem duxerit, vt auctor est Diodorus Siculus.

1303. σὺν Τεύκρῳ) Vide, quae ad v. 450. dicta sunt. R.

1304. Σκαμάνδρῳ) qui cum filio, Teucro, in Asiam profectus est ad coloniam deducendam, quum datum esset illi oraculum, vt eo loco vrbem conderent, quo terrigenae ipsos inuasissent. Ad Troiam igitur quum venissent, mures eadem nocte arma ipsorum arroserunt. Quo euentu postquam intellexerunt oraculum esse absolutum, Sminthium siue Smintham vrbem exstruxerunt, et in ea Sminthii Apollinis templum, (in eo sepulta fuit Herophile Sibylia, templi eius quondam aeditua) a muribus, quos Cretenses vocant Sminthos, denominati. Dardanus deinde

Digitized by Google

Sarapeam Dictaeam in palatium,
Vxorem ſtellato Cretae imperatori.
Nec illi contenti fuerunt pro paribus paria
Accepiſſe: ſed raptorem exercitum cum Teucro,
Et cum genitore, Scamandro Cretenſi,
In Bebrycum regionem dimiſerunt
Cum muribus pugnaturos: ex quorum origine
Meos maiores procreauit Dardanus,
Ducta Arisba Creſſa nobili puella.
Quin etiam ſecundos miſerunt rapaces lupos,
Regi vnum induto calceum furaturos vellus
Draconis cuſtodibus munitum excubiis:
Qui Cytaeam veniens Liguſticam,

Et

v. 1306. Et ab his ego genus traho, quia Dardanus Arisbam, Teucri filiam (vel ſororem) in matrimonium duxit.
v. 1309. Quin etiam *ſecundo* miſerunt *Argonautas* Europaei, qui Iaſoni vellus aureum, a dracone ſeruatum, furarentur;

de Arisbam vel Bateam; Teucri filiam vel ſororem, duxit: ex qua Erichthonium, patrem Trois, auum Ili, procreauit.

1309 ἄρπαγας) Pro ἄρπαγας Stephanus et Euſtathius legunt ἄτραξας, id eſt Theſſalos; eſt enim Atrax Theſſaliae oppidum et fluuius. Catullus:

Smyrna cauas Atracis penitus mittetur ad vndas.

Hinc Atracius pro Theſſalico. Statius:

— *Qualis per nubila Phoebes*
Atracia rubet arte labor. —

Valerius Flaccus:

Quamuis Atracio Lunam ſpumare veneno
Sciret, et Aemoniis agitari cantibus vmbras.

1310 Ταγῶ) Iaſoni. Argonauticam hiſtoriam totam habent Orpheus et Apollonius. Cytaea, vrbs Colchidis. Pro Λιγυστικὴν in Stephano legitur Λιβυσίην. Sunt autem Libyſtini Colchis vicini. Sin alterum malis, dices cum Euſtathio, a Tyrrhenis Liguribus deductam fuiſſe in Aſiam co-

lo-

Καὶ τὸν τετράπηνη ὕδρον εὐνάσας θρόνοις,
Καὶ γυρὰ ταύρων βασάσας πυριπνόων
Ἄροτρα, καὶ λέβητι δαιτρευθεὶς δέμας,
Οὐκ ἀσμένως ἔμαρψεν ἐρρᾴσε σκύτος,
Ἀλλ' αὐτόκλητον ἁρπάσας κεραΐδα,
Τὴν γνωτοφόντιν καὶ τέκνων ἀλάστορα,
Εἰς τὴν λάληθρον κίσσαν ἡρματίξατο
Φθογγὴν ἑδωλίων Χαωνικῶν ἄπο
Βροτησίαν ἰεῖσαν, ἔμπαιον δρόμων.
Πάλιν δ' ὁ πέτρας ἀσκέρας ἀνειρύσας,
Καὶ Φασγάνῳ ζωστῆρα καὶ ξίφος πατρὸς,
Ὁ Φημίου παῖς, Σκῦρος ᾧ λυγροὺς τάφους

Κρη-

v. 1312. qui, (Iaſon) veniens in Colchidem, ſopito dracone, iungens tauros igniuomos aratro ferreo, et a Medea pharmacis magicis adiutus, non impune prorſus arietis vellus cepit, ſed ſimul coactus eſt, Medeam profugam, fratris et filiorum interfectricem, voluntariam in nauem *Argo* imponere, quae nauis vias callebat, et voces humanas poterat edere.

loniam. Promiſerat autem Iaſoni vellus aureum Aeetes, vt eſt in Apollonio, ſi prius tauros igniuomos ſub ferreum iungeret aratrum, itaque draconis a Cadmo interfecti dentes ſereret. Quod certamen quum Iaſon opera Medeae pharmacorum peregiſſet, iisdem deinde pharmacis etiam draconem, velleris aurei cuſtodem, ſopiuit, et impune vellus abſtulit. Iam Iaſonem a Medea recoctum fuiſſe, notum eſt. Quem vocat Medeam, quae Abſyrtum fratrem, et liberos trucidauit. Et quemadmodum heic γνωτοφόντις de fratre dicitur, ita quod inquit ad Antigonen Sophoclis Chorus, σὲ δ' αὐτόγνωτος ὤλεσ' ὀργά, eodem pacto de fratre Polynice, non de propria Antigones voluntate eſt intelligendum; nam fratris ira, bellum commoventis, prima fuit Antigones mortis cauſa; neque aliter ipſa modo dixerat ad fratrem, θανὼν ἔτ' ὄσαν κατήναρές με. Mortuus, inquit, viuam me peremiſti. Atque haec ἐν παρόδῳ.

Et quadrinarem draconem ſopiens pharmacis,
Curuaque taurorum regens igniuomorum
Aratra, et in lebete corpus excoctus,
Non impune cepit arietis vellus,
Sed voluntariam rapiens ouem
Fratricidam, filiorumque perditricem,
In loquacem impoſuit picam,
Vocem e tranſtris Chaonicis
Humanam emittentem, curſus peritam.
Rurſum qui e ſaxo calceos extraxerat,
Enſisque cingulum et gladium patris,
Phemii nepos, cui Scyrus ſepulcrum triſte

Ar-

v. 1322. Rurſus *Theſeus*, (per calceos, enſem, ac cingulum, ex petra extractos, a patre Aegeo agnitus) qui in inſula Scyro a Lycomede rege de ſaxo praecipitatus eſt,

1310. Ταχῷ μονοκερώτιδι) Hic Datiuus non eſt incommodi, (alioqui debuiſſet poni: *Aeetae, regi Colchidis*) ſed commodi, h. e. *Iaſonis cauſſa, in Iaſonis gratiam*, vt hic vellus aureum ab Aeeta auferre poſſet. R.

1315 λέβητι δαιτρευθεὶς δέμας) Hoc loco poëta hanc rem tribuit Iaſoni; vulgatior traditio patri eius, Aeſoni, qui a Medea, magicis herbis, recoctus et iuuenili vigori reſtitutus dicitur. R.

1316 ἂκ ἀσμένων) Canterus vertit: *non impune*; Scaliger *non libenter*, neuter, vt arbitror, ſatis accurate. Nam *non libenter* eſt contra contextum et hiſtoriam, *impune* autem ἀσμένως nunquam ſignificat. Itaque, cum prima τῷ ἀσμένως notio ſit *cum gaudio*, ego potius ita verterim explicemque ἂκ ἀσμένων: *magno ſua cum triſtitia, magna ſuo malo*, quod etiam ſequentia manifeſte docent, vbi ſcelera Medeae, quibus Iaſonem poſtea cruciauit, commemorantur. Commodiſſime ergo Scholiaſtes ineditus haec verba interpretatur: ἂκ εὐτυχῶν. R.

1319 λαίληθρον κίσσαι) Argonautarum nauem intelligit,

Κρημνῶν ἔνερθεν αἰγίλιψ ῥοιζεμένων
Πάλαι δοκεύει τὰς ἀταρχύτους ῥίφας,
Σὺν θηρὶ βλώξας τῷ σπάσαντι δηΐας
Μύσῃ Τροπαίας μασὸν εὔθηλον θεᾶς,
Ζωσηροκλέπτης, νεῖκος ὥρινεν διπλοῦν,
Στόρνην τ' ἀμέρσας, καὶ Θεμισκύρας ἄπο
Τὴν τοξόδαμνον νοσφίσας Ὀρθωσίαν.
Ἧς αἱ ξύναιμοι παρθένοι Νεπτενίδες,
Ἔριν λιπᾶσαι Λάγμον, ἠδὲ Τήλαμον
Καὶ χεῦμα Θερμώδοντος, Ἀκταῖόν τ' ὄρος,
Ποιναὶς ἀθέλκτορς ἁρπαγῆς διζήμεναι
Ὑπὲρ πελαινὸν Ἶσρον ἦλασαν Σκύθας
Ἵππους, ὁμοκλήτειραν ἰᾶσαι βοὴν
Γραικοῖσιν ἀμνάμοις τε τοῖς Ἐρεχθέως.
Καὶ πᾶσαν ἀκτὴν ἐξεπόρθησαν δορί,

Τὰς

v. 1327. cum *Hercule*, qui a Iunone lactatus, et Atheniensium mysteriis deinde initiatus est, in Scythiam ad Amazonas venientis,

v. 1329. duplici furto duplicem rixam excitauit, *primum* auferendo zonam Hippolytae, *deinde* rapienda Hippolyta ipsa,

git, quae loquuta est aliquoties, vt apud Apollon. lib. IV. vnde picae garrulae confertur. Eius transtra vocat Chaonica, quoniam ex lignis Dodoneis erant. Apollonius:

Ἐν γὰρ οἱ δόρυ θεῖον ἐλήλατο, τόφρ' ἀνὰ μέσσην
Στῆραι Ἀθηναίη Δωδωνίδος ἥρμοσε φηγοῦ.

ἡρματίζατο videtur ab ἑρμάτιζομαι deduci, quod sit, in naueim pro saburra impono. Euripides:

Νύμφαι δ' οἰκὲς ἑρματίζονται βροτοί.

1324 Θημὶς παῖς) Theseus, de quo dictum est. Is in Scyro, Cycladum insula, de saxo in mare praecipitatus fuit. Lego autem ῥοιζεμένῳ, quemadmodum mox dicet:

Κύφελλαι δ' ἰῶν τηλόθεν ῥοιζεμέναι.

1326 τὰς ἀταρχύτους ῥίφας) Haec verba, quum, absoluto constructionis ordine, qui

Ardua ſub praecipitiis deturbato
Iampridem ſeruat, inſepultos iactus,
Cum leone veniens initiato, qui bellicae
Suxerat vberem Tropaeae mammam deae,
Fur balthei, rixam excitauit duplicem,
Tum zonam auferens, tum ex Themiſcyra
Sagittariam rapiens Orthoſiam:
Cuius ſorores, puellae Neptunides,
Erin relinquentes, Lagmum, Telamum,
Et fluuium Thermodontis, Actaeumque montem,
Poenas implacabiles rapinae quaerendo,
Vltra nigrum Iſtrum Scythicas egerunt
Equas, bellicam emittentes vocem
Graecis, et Erechthei nepotibus:
Ac totam bello perdiderunt Atticam,

Mopſo-

v. 1332. cuius ſociae, reliquae Amazones, relictis Paphlagoniae montibus, vlciſcendi cauſſa, vltra Iſtrum in Graeciam irruperunt, et totam Atticam bello miſere vaſtarunt.

qui eſt hic: ᾧ, ἐοιζομένῳ, (ſic enim recte Canterus legit pro ἐοιζομένων, quanquam codices et editi in recepta lectione conſtanter conſentiunt) ἔνερθεν, Σκῦρος αἰγίλιψ πάλαι δοκεύσα λυγρὰς ταφὰς, plane redundare videantur, neceſſario per appoſitionem coniungenda ſunt cum λυγρὰς ταφὰς, hoc ſenſu, *qui* (ταφοι, *ſunt*, ſ. *continent*, ſ. *demonſtrant* ἀταρχύτους ῥῖφάς. Duriſſime ſane dictum, ſed Lycophronea Muſa digniſſime. R.

1327 Σὺν θηρὶ) Hercule, quem initiatum vocat, quod primus peregrinorum fuerit Athenis Eleuſiniis initiatus: qua de re Ariſtidis in Panathenaica, quam nos nuper Latinam dedimus, verba ſunt haec: Ἡρακλέος ἀπελθόντος ἐξ ἀνθρώπων, ἡ πόλις καὶ νεὼς καὶ βωμοὺς ἱδρύεται πρώτη, καθάπερ καὶ πρόσθεν τοῖς μυστηρίοις ἐτίμησε πρῶτον ξένων. Hercules etiam Iunonis mammam puer ſuxit. Vocatur autem Iuno Tropaea, cui tropaea dedicabantur.

1327

Τὰς Μοψοποιοὺς αἰθαλώσασαι γύας.
Πάππος δὲ Θρῄκης ἅμὸς αἰχμώσας πλάκα,
Χώραν τ' Ἐωρδῶν καὶ Γαλαδραῖον πέδον,
Ὄρους ἔπηξεν ἀμφὶ Πηνειῷ ποτοῖς,
Στερρᾶν τραχήλῳ ζεύγλαν ἀμφιθεὶς πέδαις,
Ἀλκῆ νέανδρος, εὐπρεπέσατος γένους.
Ἣ δ' ἀντὶ τέτων τάρροθον βοηλάτην
Τὸν ἐξάπρυμνον, σέρφος ἐγχλαινέμενον,
Στείλασα, λίσρεις αἰπὺν ἤρεψεν πάγον,
Τὸν ἡ παλίμφρων Γοργὰς ἐν κλήροις θεῶν
Καθιερώσει πημάτων ἀργηγέτις.
Αὖθις δὲ κίρκοι Τμῶλον ἐκλελοιπότες,
Κίμψον τε, καὶ χρυσεργὰ Πακτωλοῦ πότα,
Καὶ νᾶμα λίμνης, ἔνθα Τυφῶνος δάμαρ
Κευθμῶνος αἰνόλεκτρον εὐδάνει μυχόν,

Ἄγυλ-

v. 1341. Postea auus meus, *Laomedon*, Thracia ac Macedonia, vsque ad Peneum fluuium, vastata, fines imperii Troiani propagauit, viribus adolescens, ac totius stirpis nobilissimus.

1327 βλώξας) in Scythiam ad Amazones. Balthei furem vocat Theseum, quod Hippolytae Amazonis baltheum ablatum dederit Herculi. Ipsam deinde Hippolytam sibi Theseus rapuit, tametsi dissentiunt ea de re historici. Themiscyra, Paphlagoniae vrbs, Amazonum regia, ex qua fuit Hippolyta rapta, quae heic Orthosia vocatur, proprio Dianae cognomine.

1327. Τροπαίας) Nescio an contextui conuenientius legatur Τροφαίας. Caussa in proximis verbis est: σπάσαντι μαζόν. R.

1332 Νεπτενίδες) Amazones, a Neptunide quadam Amazone. Eris, Lagmus, Telamus, montes Paphlagoniae. Ister, Thessaliae fluuius.

1341 πάππος — ἅμὸς) Ilus, secundum Herodotum: Laomedon secundum alios; hic Troianum imperium vsque ad Thessaliam propagauit. Herodotus Polymnia, οἱ διαβάντες τὴν Εὐρώπην κατὰ βόσπορον τὸν τε Θρηϊκας κατεσρέψαντο πάντας, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰόνιον πόντον κατέβησαν, μέχρι τε Πηνειοῦ ποταμοῦ ἔλασαν.

1346

Mopſopias inflammantes regiones.
Poſt auus meus Thraciae vaſtans aruum,
Agrumque Eordorum et Galadraeum ſolum,
Terminos fixit circa Penei fluenta,
Forte collo iugum circumdans vinculis,
Viribus adoleſcens, nobiliſſimus generis.
At illa pro iſtis vindicem bubulcum
Sex habentem puppes, leonina chlamydatum
Mittens, altam ligonibus arcem eruit:
Quem Gorgas in deorum concilio mutata ſententia
Confecrabit, cladium princeps.
Deinde accipitres Tmolum deferentes,
Cimpſumque, et auriflua Pactoli fluenta,
Ac fluxionem paludis, in qua Typhonis vxor
Cauernae infauſto incubat angulo:

In

v. 1346. Sed Graecia huius rei vindicem miſit cum ſex nauibus *Herculem*, et per hunc Troiam diruit; quem Iuno, etſi antea eum oderat, tamen, mutata mente, cariſſimum iam habebit, eaque re malorum noſtrorum fax et tuba erit.

1346 Ἡ δ') Graecia, ſive Theſſalia. Bubulcum vocat Herculem, qui cum ſex nauibus Troiam expugnauit. Gorgas dicitur Iuno, quia terribilis. Ea quum Herculem ſemper antea fuiſſet exoſa, poſtea mutata ſententia generum aſciuit, et inter deos collocauit. Propertius:

Sancte pater ſalve, cui iam fauet aſpera Iuno.

1351 κίρκοι) Tyrrhenus et Lydus, Atyis Lydorum regis filii. Ii quum aliquando fame Lydiam occupante ſorti committerent, vter nouam coloniam deduceret, cecidit ſors in Tyrrhenum, qui in Italiam ſe contulit, dictam a ſe Tyrrheniam. Huc pertinent verſus Virgilii ſupra poſiti. Alii Tyrrhenos volunt eſſe indigenas: quos etiam Dionyſius

Ἄγυλλαν Αὐσονῖτιν εἰσεκώμασαν,
Δεινὴν Λιγυστίνοισι, τοῖς τ' ἀφ' ἅρματος
Ῥίζαν γιγάντων Σιθόνων κεκτημένοις,
Λόγχης ἐν ὑσμίνῃσι μίξαντες πάλην.
Εἷλον δὲ Πίσσαν, καὶ δορύκτητον χθόνα
Πᾶσαν κατειργάσαντο τὴν Ὄμβρων πέλας,
Καὶ Σαλπίων βεβῶσαν ὀχθηρῶν πάγων.
Λοιὸθος δ' ἐγείρει γρυνὸς ἀρχαίαν ἔριν,
Πῦρ εὖδον ἤδη τὸ πρὶν ἐξάπτων φλογί,
Ἐπεὶ Πελασγοὺς εἶδε Ῥυνδακοῦ ποτῶν

Κρωσ-

v. 1351. Deinde *Tyrrhenus* et *Lydus*, fratres Lydi, deferentes (ob famem) hanc patriam suam, et paludem Gygaeam, vbi Typhonis vxor, *Vipera*, mater Chimaerae, habitat, in Italiam irruperunt, et incolas eius fortissimos, a Gigantibus exortos, debellarunt, totam Italiam superiorem sibi subiicientes.

nysius Halicarn. sequitur. Tmolus, mons Lydiae: Cimpsus, pagus. Paludem dicit Gygaeam, in qua Typhonis est vxor, Vipera, mater Chimaerae; sunt enim propinqui Lydiae secundum quosdam montes ii, qui Arima vocantur.

1354 εὐδάνει) vox ad interpretandum perdifficilis, quia haec forma nuspiam occurrit. Sane sensus requirit aliquod verbum, quod *indormire*, *incubare*, *insidere*, *subire*, aut simile quid significet. Codd tres Witteb. constanter in εὐδάνει consentiunt. Scholiastae autem prorsus silent. Potterus in variis lectionibus vnam e Seldeniano codice commemorat, ἐνδύνει, quae ferri potest, si compositum verbum pro simplici δύνω, *subeo*, positum accipiatur. Alioquin enim vsitatius ἐνδύνειν *induere vestes* denotat. Hoc igitur teneamus tantisper, dum meliores libri Cassandrae contingant. R.

1356 Λιγυστίνοισι) Italis ac Tyrrhenis, qui tam bellicosi erant, vt a Thracibus gigantibus orti viderentur. Polybius, τὴν ἐπὶ τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγος πλευρὰν Ἀπεννίνος κεκλημένην Λιγυστινοὶ κατοικοῦσι μέχρι πόλεως Πίσσης, ἡ πρώτη κεῖται

In Agyllam Italicam irruerunt,
Grauem cum Liguſtinis, et a ſanguine
Gigantum Sithoniorum ſtirpem ducentibus,
Belli conflictu miſcentes pugnam.
Ceperunt autem Piſam, captiuamque terram
Omnem ſubegerunt prope Vmbros ſitam,
Et Alpium collocatam ſuper turgidos colles.
Vltimus autem excitat antiquam torris litem,
Ignem iam ſopitum flamma redaccendens,
Poſtquam Pelasgos vidit Rhyndaci fluminum

v. 1362. *Vltimus* litem veterem ſuſcitauit *Paris*, poſtquam Menelaum in Graecia inuiſit,. Graecia enim, hunc vltura, damnum illatum multipliciter, vaſtando oppoſito Aſiae minoris littore, rependet.

κεῖται τῆς Τυρρηνίας πρὸς τὰς δυσμάς.

1362 Λοιδος δ') Paris. Pelasgos intelligit Menelaum cum ſuis, qui Troiam venerant ad ſepulcra Lyci et Chimaerei placanda, vt initio libri dictum eſt; qua quidem occaſione Paris amicitiam cum Menelao contraxit, et cum eo Spartam rediit, poſtquam Antheum occiderat. Rhyndacus fluvius inter Graeciam et Helleſpontum.

1366 Ἡ δ') Graecia, ſiue Sparta.

1369 Πρῶτος μὲν) Agamemnon, qui cognominis eſt Iouis Agamemnonis, de quo ſupra. Deſcenſor dicitur Iupiter a fulminum deſcenſu: quod nomen heic eleganter Agamemnoni Iovi ex nominis ſimilitudine tribuitur. Putabant autem veteres, Iouem per tonitru in eam nubem, quae fulmen conceperat, curru vectum deſcendere, vt annotauit doctiſſimus Turnebus.

1370 καταιβάτης) Quid, ſi legamus καταιβάτῃ, vt referatur ad σκηπτῷ, cuius apud poetas perpetuum fere Epitheton eſſe ſolet? Sed libri nihil adiuuant. R.

1373 Ὁ δεύτερος δὲ) Oreſtes Agamemnonis, a Clytaemneſtra occiſi, filius. Is quum

Κρωσσοῖσιν ὀθνείοισι βάψαντας γάνος. 1365
Ἥδ' αὖτις εἰσρήσασα τιμωρημένη,
Τριπλᾶς τετραπλᾶς ἀντιτίσεται βλάβας,
Πορθᾶσα χώρας ἀντίπορθμον ἠόνα.
Πρῶτος μεν ἥξει Ζηνὶ τῷ Λαπερσίῳ
Ὁμώνυμος Ζεὺς, ὃς καταιβάτης μολὼν, 1370
Σκηπτῷ πυρώσει πάντα δυσμενῶν σαθμά.
Σὺν ᾧ θανεῖμαι, κἀν νεκροῖς τρωφωμένη
Τὰ λοιπ' ἀκούσω ταῦθ', ἃ νῦν μέλλω θροεῖν.
Ὁ δεύτερος δὲ, τᾶ πεφασμένᾳ κέλωρ,
Ἐν ἀμφιβλήστροις, ἔλλοπος μυνδᾶ δίκην, 1375

Κα-

v. 1369. *Primus* e Graecis veniet *Agamemnon*, Iupiter a suis cognominatus (v. 1124. 25) qui omnia crudeliter incendet, cum quo ego moriar, (v. 1108 sqq.) et apud inferos ea, quae nunc futura praedico, iam facta audiam.

quum furiis agitaretur, oraculum accepit ab Apolline Medico, qui aliter ἰητὸς dicitur, fore vt insania liberaretur, si Tauricam Dianam in patriam detulisset. Itaque Tauros cum Aeolibus profectus, expugnauit, et Iphigeniam simul cum Diana reportauit. Meminit et Pindarus, quum ait: Αἰολέων τρατιὰν χαλκεντέων δεῦρ' ἀνάγων. vide etiam Euripidem.

1378 Τρίτος δ') Neleus, filius Codri, quem lignatorem vocat, quod sumta lignatoris veste, pro patria obierit. Neleus autem quum ex oraculo cognouisset, se Carica regione potiturum, si quis ipsi Carum terram et aquam tantum porrexisset: a figuli puella Mileti glebam petiit ad literas obsignandas (vnde γῆν σημαντρίδα dixit Herodotus Euterpe, ac meminit cretae Asiaticae ad signandum adhibitae Cicero pro Flacco) hac ratione arbitratus oraculo satisfactum iri. Itaque debellatis tandem Caribus, vt sequitur, Cariae imperauit, et in ea vrbes aliquot posuit. Quin et Miletum ab eo deductam coloniam tradit Ammianus initio Lib. XXVIII.

1379

Laticem peregrinis tingentes vrnis.
Tum illa oestro percita rursus vlciscens,
Tripla quadrupla rependet damna,
Vastans oppositum regionis litus.
Primus quidem veniet Iouis Laperſii
Cognominis Iupiter: qui accedens Descensor,
Cuncta flumine inflammabit hostium stabula:
Quocum moriar, et apud inferos versans,
Reliqua audiam haec, quae nunc sum dictura.
Secundus, occisi in retibus,
Muti piscis ritu filius,

v. 1374. *Alter, Oreſtes*, Agamemnonis, veluti piſcis, in retibus occiſi (v. 1100 ſqq.) filius, oraculi Apollinis iuſſu, ad ſanandum furorem ſuum, cum exercitu in regionem Tauricam veniens, eam incendet.

1379 Βραγχησίαι) e Caria, cuius oppidum est Miletus. Graece Branchesia vocatur a Brancho vate, qui Milesios olim lustrauit, teste Clemente, et Mileti oraculum habuit. Proprium tamen a quibusdam traditur τὸ Βραγχίδων ἄσυ, siue Βραγχίδαι, vt Οἰνιάδαι in Acarnania. Phthiri, Cariae populi, a monte dicti, secundum Stephanum; mons porro a Phthiro, Endymionis filio, nomen accepit. De Carum vilitate et stipendiis vide Paroemiographum.

1382 σφραγῖδα δακτύλων) nihil aliud est, nisi σφραγῖδα simpliciter; δακτύλων, si quid modo denotet, ponitur pro χειρῶν, vt sit pars pro toto. R.

1385 κόρη) Nelei filia, quae quum antea Pero diceretur, postea ob insignem impudicitiam ἐλεγχοῦς est vocata, testibus grammaticis. Datum autem erat Neleo alterum oracului, vt illic domicilium sibi, vbi iuſſiſſet filia, pararet. Quum igitur Athenas veniſſet, offendit filiam, quae nusquam illic maritum propter libidinem nimiam poterat nancisci, subductis vestibus ita naturam suam alloquentem:

Δίζε-

Καταιθαλώσει γαῖαν ὀθνείαν μολὼν,
Χρησμοῖς Ἰατρῷ σὺν πολυγλώσσῳ στρατῷ.
Τρίτος δ', ἄνακτος τῆ δρυηκόπῳ γόνος,
Τὴν τευχοπλάσιν παρθένον Βραγχησίαν
Παραιολίξας, βῶλον ἐμπεφυρμένην 1380
Νασμοῖς ὀρέξαι τῷ κεχρημένῳ δάνος,
Σφραγῖδα δέλτῳ δακτύλων ἐφαρμόσαι,
Φθειρῶν ὀρείαν σήσεται μοναρχίαν,
Τὸν πρωτόμιοθον Κᾶρα δηώσας στρατὸν,
Ὅταν κόρη κασωρὶς, εἰς ἐπείσιον 1385
Χλεύην ὑλακτήσασα, κηκάσῃ, γάμους
Νυμφεῖα πρὸς κηλωσὰ καρβανῶν τελεῖν.
Οἱ δ' αὖ τέταρτοι τῆς Δυμαντείας σποράς,
Λακμώνιοί τε, καὶ Κυτινᾶῖοι, Κόδροι,

Οἵ

v. 1378. *Tertius*, *Neleus*, Codri regis filius, (qui, oraculo monitus, cum nouam sedem quaereret, a virgine Milesia, figuli filia, glebam ad signandam epistolam sibi dari iubebit,) Caribus victis, Mileti imperium condet, eo tempore, quo filia ipsius, *Pero*, impudicissima, communem in lupanari Carum meretricem aget.

Δίζεο σεῦ μάλα εὐθαλεῦς πόσιν ἢ ἐς Ἀθήνας
Ἢ εἰς Μίλητον, καὶ τάχον (pro κατὰ ἔξω) πήματα Καρσί. id est:
Quaere tibi validus qui coniux fiat Athenis,
Vel qui Mileti, quo clades Caribus addas.

Itaque Miletum profectus Neleus cum filia, incoluit. Aliud etiam oracului ad huius coloniae deductionem pertinens citat Callimachi scholiastes. Barbaros dicit Cares. Aliam quoque Peronis vel fabulam, vel historiam enarrant in vndecimum Odyss. Graecorum commentarii.

1385—87 ὅταν κόρη — τελεῖν) Huius loci ordinem verborum, paulo obscuriorem, hunc esse arbitror: ὅταν κόρη κασωρὶς, ὑλακτήσασα χλεύην εἰς ἐπίσιον (sc. ἑαυτῆς) κηκάσῃ, (sc. ἑαυτὴν) γάμους τελῶν πρὸς τὰ νυμφῖα κηλωσὰ Καρ-

Comburet externam regionem, vbi venerit
Ex oraculo Medici multilingui cum exercitu.
Tertius, regis lignatoris filius,
Figulam virginem Mileſiam
Inducens ad glebam maceratam
Aquâ praebendum indigenti dono,
Ad imprimendum chartae manus ſigillum,
Montanum Phthirorum condet imperium,
Primo Mercenario Care deſtructo exercitu:
Quando puella meretrix in pudendum
Probra latrans, ſtudebit nuptias
In ſponſalibus barbarorum lupanaribus celebrare.
Quarti demum ex ſtirpe Dymantea,
Lacmonii, Cytinaei, Codrii:

v. 1388. *Quarti* denique e Graecia venient *Dores et Attici*, qui incolent Dorim, inſulam Eriſichthonis, Cereri tam inuiſi, qui *Aethon* quoque dictus eſt, et pater fuit Meſtrae, quae, vt patris immenſae fami mederetur, ſe in omnes formas mutabat, et ſic a patre quotidie vendita, quotidie conſueta ſua forma ad eum redibat.

Καρβανῶν, hoc ſenſu: *quum puella meretrix, turpes in naturam ſuam iocos effundens, impudice iactauerit, ſe in lupanaribus Carum ſcortari.* Nam in κηκάσῃ latet notio *dicendi*, quae accuſatiuum (h. l. omiſſum, noto Graecismo, ſc. ἑαυτὴν) cum infinitiuo regit, τελᾶν. Caeterum ῥυμφεῖα ſubſtantiue, κηλωτὰ autem adiectiue capio, etſi in Lexicis vtrumque vt ſubſtantiuum occurrit. R.

1388 Οἱ δ' αὖ--τέταρτοι) in Aſiam venient, ſubaudi. Dymanteam ſtirpem vocat Dores, quorum rex fuit Dymas, Heraclidarum vnus. Per Lacmonios etiam et Cytineos iidem Dores intelliguntur, partim a Lacmone, Perrhaebiae monte, dicti, partim a Cytino, vel Cytinio, Dorico oppido. Theon tamen in commentar. in Lycophronem, citante Stephano, Cytinum facit vrbem Theſ-

Οἳ Θίγγρον οἰκήσουσι Σάτνιόν τ' ὄρος,
Καὶ χερσόνησον τῆ πάλαι λικτηρίαν
Θεᾶ Κυρίτα πάμπαν ἐσυγημένε,
Τῆς παντομόρφε βασσάρας λαμπηρίδος
Τοκῆος, ἥτ' ἀλφαῖσι ταῖς καθ' ἡμέραν
Βάπειναν ἀλθαίνεσκεν ἀκμαίαν πατρὸς,
Ὀθνεῖα γατομοῦντος ἄϊθωνος πτερά.
Ὁ Φρυξ δ', ἀδελφῆς αἷμα τιμωρούμενος,
Πάλιν τιθηνὸν ἀντιπορθήσει χθόνα
Τῆ νεκροτάγε, τὰς ἀθωπεύτους δίκας
Φθιτοῖσι ἐητρεύοντος ἀσεργεῖτρόπῳ.
Ὃς δή ποτ' ἀμφώδοντος ἐξ ἄκρων λοβῶν

Φθέρ-

v. 1397. *Midas* porro, Phryx, fororis Cleopatrae caedem persequens, rursus vastabit Europam (patriam Minois, inferni iudicis)

Thessaliae. Codrii dicuntur Athenienses a rege Codro. Eustathius Codros vocari stolidos omnes asserit.

1391 χερσόνησον) Dorim, iuxta Cariam: in qua, vt videtur, habitauit Erisichthon Thessalus, qui Cereri fuit inuisus, quod eius in Thessalia lucum excidisset. Vocatur autem Ceres Curita, quemadmodum Graece γυρῖτις, nisi malis ad vrbem Sabinam nominis originem reducere; forte etiam ad ξιφηφόρε cognomen alluſit. Caeterum historiam totam Erisichthonis, eiusque immeniae βυλιμίας explicant Ouidius lib VIII. et Callimachus hymno Cereris.

1393 Τῆς παντομόρφε) Mestram filiam habuit Erisichthon, quae corporis quaestu patrem semper insatiabilem alebat. Atque haec est vera historia: quam fabulae sic inuoluunt, vt Mestram dicant in omne genus animalis a se mutatam, venditam saepius a patre fuisse, ad quem subinde, resumta priore forma, rursum vt venderetur, recurreret; hinc vocatur omniformis; nam in scriptis codicibus male puto legi πεντομόρφε.

1396

Qui Thingrum incolent, Satniumque montem,
Et margineam peninſulam eius, qui olim
Deae Curitae omnino fuit inuiſus,
Omniformis meretricis vulpeculae
Pater, quae quaeſtibus quotidianis
Immenſam fouebat genitoris famem,
Externas arantis Aethonis extremitates.
Phryx autem, ſororis perſequens caedem,
Nutricem rurſum perdet viciſſim terram
Mortuorum praeſidis, incorrupta iura
Vmbris dicentis ſeueris moribus:
Qui olim aſini a ſummis anſis

v. 1401. qui quidem, auribus aſini abſciſſis caput ſuum induet, et muſcis per eas metum incutiet.

1396 Αἰθωνος) Hoc nomine appellatus fuit Eriſichthon, teſtibus Heſiodo et Athenaeo, propter ardentem ingluuiem, et igneam abſumendi vim, quomodo αἴθοπα λιμὸν dicunt poëtae. Extremitates vocat agros, quos Eriſichthon alienos colebat, quum ſuos abſumſiſſet. Poëtae haec etiam addunt:

Ipſe ſuos artus lacero diuellere morſu
Coepit, et infelix minuendo corpus alebat.

Callimachus quoque panem oſtiatim refert mendicaſſe. Extrema porro terrarum et oras etiam Eſaias vates alicubi alas dixit, vt hic πτερά.

1397 Ὁ Φρὺξ δ') Midas, Phrygiae rex. Hic ſororis Cleopatrae caedem perſequens, Thraciam depopulatus eſt; verum quomodo Cleopatra fuerit occiſa, nec a Scholiaſte dicitur, nec apud hiſtoricum vllum adhuc reperire potui. Mortuorum praeſidem dicit Minoëm, ex Europa genitum, in Europa educatum. De eius ſeueritate multa leguntur apud tragicos, teſte Platone, quin etiam a Catullo rex iniuſtus appellatur.

1401 Ὅς δή ποτ') Nota eſt fabula de Midae auribus, quam-

Φθέρσας κύφελλα, καλλυνεῖ παρωτίδας,
Δάπτας τιτύσκων αἱμοπώτησιν Φόβον.
Τῷ πᾶσα Φλέγρας αἶα δελωθήσεται,
Θραμβυσία τε δειρὰς, ἥ τ' ἐπάκτιος
Στόρθυγξ Τίτωνος, αἵτε Σιθώνων πλάκες,
Παλληνία τ' ἄρουρα, τὴν ὁ βάκερως
Βρύχων λιπαίνει, γηγενῶν ὑπηρέτης.
Πολλῶν δ' ἐναλλὰξ πημάτων ἀμείψεται
Κανδᾶος ἢ Μαμερτὸς, ἢ τί χρὴ καλεῖν
Τὸν αἱμοφύρτοις ἑσιώμενον μάχαις;
Οὐ μὰν ὑπείξει γ' ἡ 'πιμηθέως τοκὰς,
Ἀλλ' ἀντὶ πάντων Περσέως ἕνα σπορᾶς
Στελεῖ γίγαντα, τῷ θάλασσα μὲν βατὴ

Πεζῷ

v. 1404. Hic totam Thraciam, vna cum parte Macedoniae, subiugabit.

quamuis illam alii ad mores referant. Poëta tamen heic fabulam sequitur; ait enim, Midam musicis auricularum motu metum, vt ad ipsum non auderent accedere, incussisse, quod etiam si quis allegorice ad hostes referat, non imperite fecerit.

1402 κύφελλα καλλυνεῖ) Non contemnenda est Meursii coniectura, legere cupientis: κύφελλ' ἀκαλλυνεῖ, certe facilior sensus inde exsistit. Sed Lycophrone tamen ironica Catachresis, quae vulgatae lectioni inest, dignior videtur. R.

1404 φλέγρας) quae est vrbs Thraciae. Thrambus Macedoniae promontorium, vt Titon Thraciae. Sithonia quoque et Pallene sunt in Thracia. Macedoniae vero portionem quandam tenuisse Midam, scribit etiam Iustinus. Iam Bruchon heic proprium fluuii nomen videtur, licet fere sit commune vocabulum: sicut κελάδων apud Homerum et Callimachum. Vtrumque nomen ab impetu et fremitu fluminum ductum apparet. Cornigeros dici fluvios, ante docuimus. Vocat

Abſcindens aures, decorabit tempora
Muſcis incutiendo ſanguiſorbis metum:
Cui tota Phlegrae terra ſubiugabitur,
Thrambuſiusque vertex, et litorale
Cacumen Titonis, et Sithonum campi,
Aruumque Pallenium, quod corniger
Bruchon fecundat, gigantum miniſter.
Multas porro viciſſim clades auſpicabitur
Candaeus vel Mauors, aut quodcumque decet
Appellare cruentis paſtum praeliis.
Nec tamen cedet Epimethei mater,
Sed pro cunctis quendam de Perſei progenie
Mittet gigantem, cui mare quidem peruium

Pediti

v. 1409. Multas porro, nunc in Aſia, nunc in Europa, eiusmodi clades auſpicabitur Mars, ſeu Candaeus, ſeu quocunque nomine hunc tyrannum appellem.

cat deinde Bruchontem gigantum miniſtrum, quod hi in Thracia iuxta Pallenen verſati ſunt.

1409 ἐναλλαξ) nunc in Aſia, nunc in Europa. Candaeus appellatur Mars, et Candaon, vt ſupra.

1411 ἑστιώμενοι) Horatius:

Quem iuuat clamor, galeaeque laeues.

vnde et αἱμοχαρὴς vocatur. Epimethei mater eſt Aſia, quae Prometheum et Epimetheum ex Iapeto peperit.

1413 Περσέως) Danaës filius, a quo Perſae omnes ducunt originem. Gigantem dicit Xerxem, Perſarum regem, qui et Helleſpontum ponte iunxit, et Athonem perfodit. Catullus:

Ille quoque eucrſus mons eſt, quem maximum in orbe
Progenies Phthiae clara ſuperuehitur,
Quum Medi irrupere nouum mare, quumque iuuentus
Per medium claſſi barbara nauit Atho.

1416 Ἀθηναίας) Mineruae, cuius aedes erant Athenis, qua-

Πεζῷ ποτ' ἔσαι, γῆ δὲ ναυσθλωθήσεται
Ῥήσσοντι πηδοῖς χέρσον. οἱ δὲ Λαφρίας
Οἶκοι Μαμέρσας ἠθαλωμένοι φλογὶ
Σὺν καλίνοισι τειχέων προβλήμασι,
Τὸν χρησμολέσχην αἰτιάσονται βλάβης,
Ψκίνυθα θεσπίζοντα, Πλέτωνος λάτριν.
Στρατῷ δ' ἀμίκτῳ, πᾶσα μὲν βρωθήσεται,
Φλοιῶτιν ἐκδύνεσα δίπλακα σκέπην
Καρποτρόφος δρῦς, ἀγρία τ' ὀρειθαλής.
Ἅπας δ' ἀναύρων νάσμὸς αὐανθήσεται
Χανδὸν κελαινὴν δίψαν αἰονεμένων.
Κύφελλα δ' ἰῶν τηλόθεν ἑοιζεμένων

Ῥπὲρ

v. 1412. Neque vero tamen Asia, (mater Epimethei) cedet Europae; sed, instar omnium, vnum ex Persei posteris, *Xerxem*, mittet, qui Hellespontum ponte iunget, Athonem contra montem perfodiet, Graeciamque adeo vastabit (in primis templa Mineruae Attica) vt illa Apollinis sacerdotem mendacii accuset, quod ipsos iusserit muris ligneis se defendere, quos tamen Xerxes incenderit.

quarum arcem tenebat Minerua.

1417 ἠθαλωμένοι) a Xerxe. Etenim quum Athenienses Apollinem de Xerxe repellendo consulerent, iussit eos lignea sibi parare moenia, quibus a Xerxe tuti forent. Quod oraculum quum inscite de ligneis arcis propugnaculis, quae post a Persis vna cum arce combusta sunt, intellexissent, factum est, vt vulgo mendacii incusarent Apollinem, cuius oraculum non erant assecuti. Solus enim Themistocles, deprehensa vaticinii sententia, naues aedificandas, e quibus ad Salaminam cum hoste confligerent, censuit.

1420 Πλέτωνος λάτριν) Quoniam e specu quadam Delphica reddebantur oracula, putabat ex inferis illa vulgus vaticinantibus a Plutone suggeri.

1421 Στρατῷ δ') Magnus enim Persarum numerus in Graeciam est a Xerxe adductus, adeo vt, quemadmodum

Digitized by Google

Pediti erit, terra vero nauigabitur
Sulcanti remis agros. At Laphriae
Aedes Mauortiae flamma combuſtae
Cum ligneis murorum propugnaculis,
Vatem accuſabunt damni,
Falſa vaticinantem Plutonis famulum.
Exercitu autem intractabili omnis deuorabitur,
Corticoſum exuens duplicem librum,
Fructifera arbos, et agreſtis, in montibus virens:
Omnis quoque fluuiorum exareſcet vnda,
Affatim nigram ſitim humectantium:
Nubes etiam ſagittarum procul emiſſarum

Supra

v. 1421. Huius vero exercitus tam enormis erit, vt partim arbores mites et feras arrodat, partim fluuios eporet, partim ſagittarum multitudine, veluti nube, ſolem obſcuret.

dum elegantiſſime dixit Ariſtides, ſola numeri inter hiſtoricos diuerſi differentia iuſto ſufficiat exercitui. Τὸ διαλλάττον παρ' ἑκάστας τὰς ἀφηγμένας τοσοῦτόν ἐστιν, ὡς μίαν τὸν μέγιστον ὄρον σόλα. Quo factum eſt, vt nec cibus illis ex arboribus, nec potus ex fluminibus tandem potuerit ſuppetere.

1423 Καρποφόρος δρῦς) Herodotus Vrania: Εἰ δὲ καρπὸν μηδένα εὑρεσιεν, οἱ δὲ τὴν ποίην, τὴν ἐκ τῆς γῆς ἀναφυομένην, καὶ τῶν δενδρέων τὸν φλοιὸν περιλέποντες, καὶ τὰ φύλλα καταδρέποντες, κατηθιεν ὁμοίως τῶν τε ἡμέρων καὶ τῶν ἀγρίων, καὶ ἔλιπον οὐδέν.

1426 Κύφελλαι) Eleganter et hoc Ariſtides alicubi expreſſit: ἦν δὲ πλήρης, ἡ μὲν θάλαττα νεῶν, ἡ δὲ γῆ πεζῶν, ὁ δ' ἀὴρ βελῶν. et paulo ante: ὁ δ' ἥλιος συνεκρύπτετο τοῖς τοξεύμασι. Facete quoque Plautus dixit:

— *boat*
Coelum fremitu virum:
ex ſpiritu et anhelitu
Nebula conſtat. —

1428 πέξῃσι) Solem videtur interpretanda vox πέξῃσι, quae nusquam extat alibi. Putarunt quidam hoc vocabulum Perſas de Sole vſurpare, quem illi aliter Adad et Mithram dei nomine vocant.

Digitized by Google

Ὑπὲρ κάρα σήσασι, Κίμμερός θ' ὅπως
Σκιὰ καλύψει πέρᾶν, ἀμβλύνων σέλας.
Λοκρὸν δ' ὁποῖα παῦρον ἀνθήσας ῥόδον,
Καὶ πάντα φλέξας, ὥστε κάγκανον σάχυν,
Αὖθις παλιμπλώτοιο γεύσεται φυγῆς,
Μόσυνα φηγότευκτον, ὡς λυκοψίαν
Κόρη κνεφαίαν, ἄγχι παμφαλώμενος,
Χαλκηλάτῳ κνώδοντι δειματουμένη.
Πολλοὶ δ' ἀγῶνες καὶ φόνοι μεταίχμιοι
Λύσουσιν ἀνδρῶν, οἱ μὲν ἐν γαίᾳ πάλας
Δειναῖσιν ἀρχαῖς ἀμφιδηριωμένων,
Οἱ δ' ἐν μεταφρένοισι βουτρόφοις χθονὸς,
Ἕως ἂν αἵθων εὐνάσῃ βαρὺν κλόνον,

Ἀπ'

v. 1429. Sed cum, ſicuti roſa Locrenſis, paulum floruerit, et omnia incenderit, tamen fugam tentabit, et nauigium timidus, veluti puella, a latrone conterrita, tenebroſos angulos circumſpiciet.

cant. Si quis etiam velit πέτρον reponi, quo vocabulo ſimiliter nonnunquam Sol ſecundum Anaxagoram innuitur, vt apud Euripid. Oreſte, et Callimachum, non magnopere repugnabo.

1429 ἀνθήσας) Xerxes. Roſae florem caducum eſſe, norunt omnes; ita Xerxes poſt magnos conatus et apparatus nauali proelio victus, in Perſiam confugit relicto Mardonio. Hiſtoriam totam pete ab Herodoto, Cteſia, et Diodoro; nolumus enim heic de rebus notis longas narrationes, vt Scholiaſtes facit, contexere. Caeterum quod ad Locrenſem roſam attinet, eius Pollux quoque llb. V. in ſynonymis flucorum his verbis meminit: Ῥόδον παρεμφυτεύει, αὐθωρὸν ἀνθεῖ καὶ θᾶττον ἀπανθεῖ, κατὰ τὸ Λοκρόν.

1432 Μόσυνα) nauem, in quam ſe recipiat; alludit enim ad oraculi τεῖχος ξύλινον. Nauem autem arripiebat in fuga Xerxes, vt puella timida locum tenebroſum, in quo lateat, quum eam

Supra caput ſtabunt, ac tanquam caligo,
Vmbra Solem teget, hebetans lucem.
Paululum vero poſtquam floruerit, inſtar roſae Locrenſis,
Et omnia velut aridam ſpicam combuſſerit,
Poſterius renauigantem experietur fugam,
Turrim fagineam, ſicut crepuſculum
Puella tenebroſum, territa
Enſe aeneo, prope ſpeculans.
Multa denique certamina, caedesque mediae
Diſſoluent virorum luctas, partim in terra,
De grauibus imperiis contendentium,
Partim in dorſis aratis terrae:
Donec graue ſopiet acer bellum

Ab

v. 1435. Denique multa bella orientur Graecorum, tam cum Perſis, quam inter ſe, quae tam mari, quam terra principum lites diriment.

eam latro cum enſe perſequitur.

1435 ἀγῶνες) Graecorum cum Perſis, et inter ſe: de quibus vide totos Thucydidem et Xenophontem.

1436 ἐν γαίᾳ πάλας) Vnice placet Potteri coniectura, pro γαίᾳ legentis γαίας, et conſtruentis verba ſic: ἐν δαιταῖσιν ἀέχαῖς (i. e. ἀκταῖς, v. Scholiaſten) γαίας, quo ſignificantur *maria ipſa*, quibus opponuntur μεταφρενία χθονὸς, i. e. *terra continens*. Sed tamen remanet durum aliquid in tota periodo. Quis enim eſt ſenſus in his: *Multae caedes ac certamina, terreſtria ac maritima, hominum lites ſoluent?* niſi ita explices: *decernent, et ita finient lites, die Streitigkeiten der Groſſen werden mit dem Degen in der Fauſt entſchieden werden.* R.

1437 ἀέχαῖς) Ineptit Scholiaſtes in litoribus. Dorſa terrae dicuntur, vt νῶτα θαλάσσης. Per priorem terram videtur vaſtam et ſterilem intelligere.

1440

Digitized by Google

Ἀπ' Αἰακῆ τε κἀπὸ Δαρδάνου γεγὼς
Θεσπρωτὸς ἄμφω καὶ Χαραδραῖος λέων,
Πρηνῆ θ' ὁμαίμων πάντα κυπώσας δόμον,
Ἀναγκάσει πτήξαντας Ἀργείων πρόμους,
Σᾶναι Χαράδρης τὸν στρατηλάτην λύκον,
Καὶ σκῆπτρ' ἑρέξαι τῆς πάλαι μοναρχίας.
Ὧι δὴ μεθ' ἕκτην γένναν αὐθαίμων ἐμὸς
Εἷς τις παλαιστὴς συμβαλὼν ἀλκὴν δορὸς,
Πόντου τείχη γῆς εἰς διαλλαγὰς μολὼν,
Πρέσβιςος ἐν φίλοισιν ὑμνηθήσεται,

Σκύ-

v. 1439. donec illa omnia *Alexander M.* ab Aeaco et Dardano simul ortus, ex matre Epirotes, ex patre Macedo, ſopiet, Perſarumque regno euerſo, coget Graecos ſeruire Macedonibus, ſicuti olim factum erat.

1440 γεγὼς) Alexander Magnus, qui maternum genus ad Achillem et Helenum referebat: quorum ille ab Aeaco, hic a Dardano erat oriundus. Eundem vocat Theſprotium, quod eſſet a matre Epirota: Chaladraeum vero, quod a patre Macedo. Pro Χαλαδραῖος poteſt aeque legi Καναστραῖος, Γαλαδραῖος vel Χαλαστραῖος: videntur enim Chaladra, Chalaſtra, et Canaſtra, eandem vrbem grammaticis denotare. Charadra vero Phocidis eſt vrbs.

1442 ὁμαίμων) Perſarum. Alexander enim a Perſeo per Herculem, non minus quam Perſae, ducebat originem.

1443 Ἀργείων) Graecorum: non recte enim Perſas intelligit Scholiaſtes, quum illorum facta iam ſit mentio, et Alexander vtrosque ſubiugarit. Chaladraeum lupum vocat, quem iam leonem appellarat: quaeque illic erat ſcripturae varietas, eadem et heic locum habet.

1446 Ὧι δὴ) Alexandro Magno. Quis autem fuerit iſte Caſſandrae conſanguineus, non facile quis dixerit. De Taxile quidem et Poro narranthiſtorici, in amicitiam ab Alexandro receptos fuiſſe: ſed an huc iſta per-

Ab Aeaco Dardanoque progenitus,
Thesprotius simul et Chaladraeus leo,
Praecipitemque cognatorum totam euertens domum,
Coget meticulosos Argiuos proceres
Adulari Chaladraeo duci lupo,
Et sceptra praebere antiqui imperii:
Cum quo post aetatem sextam consanguineorum meorum
Quidam luctator belli certamen conserens,
Marisque ac terrae ad compositiones perductus,
Summus amicorum celebrabitur,

Spo-

v. 1446. Cum hoc post sex aetates quidam consanguineus meus, postquam bellum gesserit, pacem faciet, et summus eius amicus fiet, quin ab eo primitias spoliorum accipiet.

pertineant, dubito. Scholiastes quidem non praeter morem satis ridiculum se praebet. Pro καὶς διαλλαγὰς lego cum Scaligero ἐς διαλλαγάς: ac similis est in Euripide loquendi modus, quum ad Nutricem sic ait Hippolytus:

Ὡς ηχῇ σύ γ' ἡμῖν πατρὸς, ὦ κακὸν κάρα,
Λέκτρων ἀθίκτων ἦλθες εἰς συναλλαγάς.

1446 Ὧι δὴ μεθ' ἕκτην γένναι) Locus Lycophronis, inter obscurissimos et verbis et rebus longe obscurissimus, de quo nemo facile certi quid attulerit. Scholiastes de Tarpinio quodam, homine Romano, explicat, ignotissimo sane, nec, vnde id hauserit, adiicit. Itaque eum recte nugari dicit Canterus, sed ipse nihil definit, quod nec Potterus facit. Meursius plane tacet. De Taxile et Poro cogitari non posse, Canterus iam recte vidit, atque hoc ipsa verba: μεθ' ἕκτην γένναν prohibent. Ego, si in tantis tenebris coniecturae aliquid dandum est, putem, Cassandram hoc loco more plane prophetico loqui, h. e. *singula individua pro personis moralibus ponere*, adeoque *Alexandri*

Σκύλων ἀπαρχὰς τὰς δορυκτήτους λαβών. 1450
Τί μακρὰ τλήμων εἰς ἀνηκόους πέτρας,
Εἰς κῦμα κωφὸν, εἰς νάπας δυσπλήτιδας
Βάζω, κενὸν ψάλλουσα μάσακος κρότον;
Πίστιν λόγων γὰρ Λεψιεὺς ἐνόσφισε,
Ψευδηρίοις φήμαισιν ἐγχρίσας ἔπη, 1455
Καὶ θεσφάτων πρόμαντιν ἀψευδῆ φρένιν,
Λέκτρων στερηθεὶς, ὧν ἐκάλχαινεν τυχεῖν.
Θήσει δ' ἀληθῆ. σὺν κακῷ δέ τις μαθὼν,
Ὅτ'

v. 1451. Sed, quid ego misera surdis saxis, vndis, et rupibus fabulam narro? Nam Apollo mihi fidem omnem abstulit, et falsis rumoribus dicta mea suspecta reddit, quoniam nolui

M. nomine omnes eius successores, h. e. omnes Graecos post eum reges, *consanguinei* autem, populum Romanum complecti. Quod si quis semel concesserit, historia ipsa ducitur eo, vt Romanorum bellum cum Pyrrho, Alexandri successorum vno, et foedus eorundem cum Ptolemaeo Philadelpho, Aegypti rege, alio Alexandri M. successore, ipsi in mentem veniat, quod vtrumque fere in eadem tempora, ac bellum quidem Pyrrhi in A. V. C. 472—480, foedus autem cum Ptolemaeo in A. V. C. 482. incidit. De neutro dubia res est; foederis autem Aegyptiaci inprimis fidem faciunt *Dio Cassius*, Fragm. CXLVII. p. 61, edit. Reimari. *Eutropius* L. II. c. 9. *Epitome Liuii* L. XIV, et *Zonaras*, Tom. II. p. m. 90. Cuius locum, quam maxime huc pertinentem, iuuat adscribere: Καὶ Πτολεμαῖος δὲ ὁ Φιλάδελφος, ὁ τῆς Αἰγύπτου βασιλεὺς, τὸν δὲ Πύῤῥου κακῶς ἀπηλλαχότα μαθὼν, καὶ τὰς Ῥωμαίους αὐξανομένους, δῶρά τε αὐτοῖς ἔπεμψε, καὶ ὁμολογίαν ἐποιήσατο. Καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, ἐπὶ τούτῳ ἡσθέντες, πρέσβεις πρὸς αὐτὸν ἀνταπέστειλαν, οἳ μεγαλοπρεπῆ δῶρα παρ' αὐτοῦ λαβόντες, εἰς τὸ δημόσιον ταῦτα εἰσήγαγον. Ἡ δὲ βουλὴ οὐ προσήκατο, ἀλλ' ἔφασαν αὐτὸς ταῦτα ἔχειν. Quid ergo verisimilius est, quam, Lycophronem, partim, vt Cassandrae vaticinium ad sua vsque tempora deduceret, partim, vt foederis, recens icti, men-

Spoliorum primitias haſta partas accipiens.
Quid multa, miſera, ad ſurda ſaxa,
Vndasque non audientes, et rupes aſperas
Loquor, inanem ciens oris ſtrepitum?
Fidem enim nobis Lepſieus abſtulit,
Falſis rumoribus inducens dicta,
Et oraculorum diuinatricem veracem ſcientiam,
Concubitu priuatus, quo cupiebat potiri.
Faciet autem vera, cum damno tamen diſcens aliquis,

cum ipſo concumbere. Verum ea, quae dixi, vera eſſe, magno cum damno ſuo diſcet, quisquis ipſe experietur, et, cum nimis ſerum fuerit tempus, Caſſandram vatem laudabit.

mentione in poëmate facienda, tam regi ſuo, quam Romanis, eius ſociis, blandiretur, memoriam eius hiſce verſibus conſeruare voluiſſe? Erit igitur in hoc loco 1) αὐθαίμων ἐμὸς *populus Romanus*, 2) is, quocum ἀλκὴν δορὸς συνέβαλε, *Pyrrhus*, vnus e ſucceſſoribus Alexandri M. 3) is denique, quocum ὡς διαλλαγὰς πόντε γᾶς (nam haec tria verba cum διαλλαγὰς coniungenda, et cum Cantero ὡς pro κὰς legendum, plane exiſtimo) ἔμολε, et ab eo πρέσβιςος ἐν φίλοισιν celebrandus dicitur, *Ptolemaeus Philadelphus*, alius Alexandri M. ſucceſſor, ſenſusque loci, planioribus verbis expreſſus, hic: „*Cum hoc Alexandro M. poſteri mei, Romani, poſt ſex aetates, in eius ſucceſſoris, Pyrrhi, perſona, bellum gerent, eumque vincent, ſed cum eadem tamen Graeca natione, in alius Alexandri ſucceſſoris, Ptolemaei, perſona, pacem et foedus firmiſſimum conſtituent, cuius conſtantia perpetuo celebratur, vt adeo duae nationes, ſibi tam infenſae, Graeci et Romani, tamen in poſteris ſuis tandem feliciſſime conſpirent et quaſi coaleſcant.“ An, quaeſo, dignior, conuenientior, et optatior triſtiſſimi poëmatis clauſula poterat excogitari? Videtur quidem difficultas ineſſe in computatione *ſex aeta-*

Ὅτ' ἐδὲν ἔσαι μῆχος ὠφελεῖν πάτραν,
Τὴν Φοιβόλημπτον αἰνέσει χελιδόνα.
Τόσ' ἠγόρευε, καὶ παλίσσυτος ποσὶν
Ἔβαινεν εἰρκτῆς ἐντός. ὧν δὲ καρδίᾳ
Σειρῆνος ἐσέναξε λοίσθιον μέλος,
Κλαΐρᾳ Μιμαλλών, ἢ Μελαγκραίρας κόπις,
Νησοῦς θυγατρὸς, ἤ τι Φίκειον τέρας,
Ἑλικτὰ κωτίλλεσα δυσφράστως ἔπη.
Ἐγὼ δὲ λοξὸν ἦλθον ἀγγέλλων, ἄναξ,

Σοὶ

v. 1461. Tantum locuta, retro in carcerem abiit, et intus gemuit,

aetatum; sed in hac computatione, nisi fallor, prorsus erit arbitrarium, siue harum sex aetatum *terminum a quo* ponamus aetatem Cassandrae, siue Alexandri M. ipsius. Nisi quod in posteriori ratione (quae omnino non plures, quam *quadraginta* annos continet) vnius γένους spatium nimis breue erit, ac *septennium* nondum conficiet. Vnde multo verisimilius est, *totum spatium temporis inter Cassandram et Ptolemaeum Philadelphum* a poëta in istas sex γένας dispesci. Quod interuallum quum annos *circiter nongentos* complectatur, paene sua sponte hi dissoluuntur in sex aetates, quarum vnaquaeque habet annos *centum et quinquaginta*. Quo quid planius et facilius dici possit, vix equidem video. Atque ego sum eo pronior, ad *annorum nongentorum summam* hoc loco sumendam, (contra, quam Potterus ad h. l. cui *octingenti* iam nimis multi videntur) quod alibi iam Cassandra, v. 1153. in vaticinio suo *vltra mille annos* prospicit. Certe, quo diutius hanc ὑπόθεσιν considero, eo verisimiliorem ac speciosiorem eam mihi fieri, non diffiteor. R.*)

1451 Τί μακρὰ) Post longam oraculorum seriem reuocat se tandem a vaticiniis Cassandra, dum cogitat, se frustra tot verba fundere, cui nemo sit creditura: atque ita finem dictis imponit suis. Non dissimile est illud Euripidis Phoenissis extremis: Ἀτὰρ

*) siehe Seite 232.

Quum nullum erit remedium iuuandi patriam,
Fatidicam laudabit hirundinem.
Tantum eſt loquuta, quum retrograda pedibus
Aſcendit intra carcerem, Sirenium
In corde gemens poſtremum melos
Claria Mimallon, vel Melancraerae interpres
Neſonis filiae, vel aliquod Phiceum monſtrum,
Contorta loquens obſcure verba.
Caeterum ego obliquum veni, Rex, hunc tibi

tanquam Baccha, aut Sibylla, aut Sphinx, contorta verba murmurans.

v. 1467. Ego vero, o Rex, difficilem hunc virginis, Deo affiatae,

Ἀτὰρ τί ταῦτα θρηνῶ, καὶ μάτην ὀδύρομαι;
Τὰς γὰρ ἐκ θεῶν ἀνάγκας θητὸν ὄντα δεῖ φέρειν.

Ac nimis heu! veram vatem miſerans dices. R.

1451 Τί μακρὰ τλήμων — θήσει δ' ἀληθῆ) Eadem, quae his verſibus Caſſandra dicit, apud Aeſchylum paucis his verbis mox a Cantero quoque citandis, exprimit in Agamemnone, v. 1248. 49.

Καὶ τῶνδ' ὁμοίων εἴ τι μὴ πείθω, τί γάρ;—
Τὸ μέλλον ἥξει. Καὶ σὺ μὴν τάχ' ἐν πόλει
Ἄγαν γ' ἀληθόμαντιν, εἰκτέα ἔρᾳς, h. e.
Quod ſi nihil horum ſimiliter perſuadeam, quid tum?
Quod futurum eſt, eueniet.
Et tu ſtatim aderis.

1454 Λεψίενὺς) Apollo, ſic a tegendis oraculis dictus. Is curauerat, vt in Prolegomenis diximus, ne fides Caſſandrae vaticinanti haberetur. Itaque in tragoedia quadam ait:

Ἄκραντα γάρ μ' ἐθηκε θεσπίζειν θεὸς,
Καὶ πρὸς παθόντων καὶν κακὰ κοῖσι κειμένων
Σοφὴ κέκλημαι, πρὶν παθεῖν δὲ, μαίνομαι.

1458 Θήσει δ') Oracula mea, inquit, quamuis nunc contemnantur, effectum tamen ſuum tandem conſequentur. Similiter apud Aeſchylum ait:

Τὸ

Σοὶ τόνδε μῦθον παρθένε Φοιβαστρίας,
Ἐπεί μ' ἔταξας φύλακα λαΐνε στέγης,
Καὶ πάντα φράζειν καὶ παπεμπάζειν λόγον
Ἐτητύμως ἄψορρον ὀτρυνας τροχιν.
Δαίμων δὲ φήμας ἐς τὸ λῷον ἐκβραμεῖν
Τεύξειεν, ὅσπερ σῶν προκήδεται θρόνων,
Σώζων παλαιὰν Βεβρύκων παγκληρίαν.

sermonem nunciaturus tibi veni, quoniam me custodem esse iussisti carceris, eiusque sermones ex ordine tibi referre.

Τὸ μέλλον ἥξει, καὶ σὺ μὴν τάχα παρὼν,
Ἄγαν γ' ἀληθόμαντιν οἰκτέρας ἐμοῦ.

1458 θήσει δ' ἀληθῆ) intellige: *idem Apollo*, h. e. nihilominus tamen omnia illa ad effectum perducet, etsi nunc, vt aegre mihi faciat, mera mendacia a me proferri, fingat. R.

1460 χελιδόνα) me, cuius verba tum demum cum euentu coniuncta, fidem apud homines merebuntur.

Atque hactenus Cassandrae verba fideliter a Nuncio relata sunt, sequuntur ipsius Nuncii ad Priamum verba.

1460 χελιδόνα) Ducta haec denominatio fortasse ex Aeschyli Agamemnone, v. 1059. vbi Clytaemnestra, Cassandram, dicit, χελιδόνος δίκην Ἀγνῶτα φωνὴν βάρβαρον κεκτημένην, i. e. *hirundinis in morem ignotam et barbaram vocem habere*, quoniam erat extranea. Quanquam pau-

Annunciatum sermonem virginis Phoebadis:
Nam statuisti me custodem lapideae domus,
Totosque dicere ac recensere sermones
Euidenter reuersum iussisti nuncium.
Responsa vero Deus in melius verti
Velit, qui tua procurat solia,
Seruans vetustam haereditatem Bebrycum.

v. 1472. Deus ille, qui thronum tuum tuetur, et veterem Troianorum hereditatem defendit, omnia eius responsa in melius vertat!

paulo post v. 1151—54. eandem Chorus ξαθὲν ἀηδόνα, ἀχόρευτον βοᾶς, *flauam luscinium indefessae vocis*, appellat. R.

1464 Κλάρᾳ) ex Asiae vrbe, Clarii Apollinis oraculo celebri. Mimallones vocantur Bacchae furibundae. Melancraera dicebatur Sibylla Cumaea teste Aristotele. Phiceum monstrum dicit Sphingem, quam Boeoti φίκα, vnde mons, in quo versabatur, Phiceus dictus. Cassandram igitur, obscuram et intricatam, recte cum Baccha, Sibylla, Sphinge comparat.

1468 φοιβαστρίας) Ouidius:

Serua Mycenaeo est Phoebas amata duci.

1472 Δαίμων) Tibullus:

Haec Deus in melius crudelia somnia vertat.

Bebryces Troiani sunt, vt dictum est.

Addenda ad pag. 228. *not.*

Dum ea, quae ad v. 1446 et ſqq. notaui, excudebantur, commodum incidebam in Theophili Antiocheni Libros III. ad Autolycum, a I. C. Wolfio, Hamburgi 1724. 8. editos. Ibi, occaſione genealogiae cuiusdam Ptolemaeorum, quam Theophilus Lib. II. c. 7. e Satyro hiſtorico deperdito, affert, Wolfius inſignem loci huius Lycophronei interpretationem inſerit, quam cum ipſo *Lacrozium* per litteras communicaſſe, ait. Ea ſane doctiſſima eſt, et ingenio Lacroziano digniſſima. Nam per *conſanguineum illum* intelligit *Ptolemaeum*, Lagi filium, Aegypti regem, qui, Alexandri M. in bellis comes ac ſocius, Aegyptum deinde prouinciam acceperit. Sed, quum, huius ſuae ſententiae ſtabiliendae cauſſa, pro αὐθαίμων ἐμὸς, de mera coniectura legat αὐθαίμων ὁμῶς, ac praeterea ἔκτην illam γένναν paulo obſcurius atque contortius, mihi quidem, videatur e Satyri fragmento exſculpere, nondum adduci poſſum, vt a mea interpretatione diſcedam. Caeterum, qui lectores illam viri doctiſſimi ſententiam, copioſius expoſitam legere voluerint, eam in libro citato p. 98. et p. 410—412. reperient.

IN-

Digitized by Google

INDEX
IN LYCOPHRONIS CASSANDRAM,

IN QVO,

OMISSIS DEORVM HEROVMQVE COGNOMINIBVS, ET IIS, QVAE IN OMNIBVS LEXICIS INVENIRI POSSVNT, VOCABVLA TANTVM POETICA, RARIORA, ET AVDACIORA EXPLICANTVR.

Digitized by Google

Digitized by Google

A.

Ἀβρόπηνος, ὁ, ἡ, mollis v. 863
Ἀγαλματόω, effingo, in ſtatuam muto 845
Ἀγάσως, ὁ, frater (*Schol. inedit. Wittebergenſis* ὁμογαστέρων ἀδελφός) 265
Ἀγήλατος, ὁ, ἡ violentus 436
Ἀγλαΐζω, ſuperbum reddo 1133
Ἀγνίτης, ὁ, purus, ſanctus 135
Ἀγρεύομαι, capio, capax ſum 655
Ἀγρότης, ὁ, agreſtis, ruſticus 478
Ἀγρώσσω, venor (*Schol. ined.* ἀγρεύω) 499. 598
Ἀγυιοπλαστέω, compingo, vicos facio 601
Ἀγχίπυς, ὁ, ἡ, propinquus 318
Ἀγχιτέρμων, ὁ, ἡ, conterminus, affinis 729. 1130
Ἄγχυρος, ὁ, ἡ, propinquus 418
Ἄδορπα, (*aduerbialiter dictum*) ante coenam, *ungegeſſen* 638
Ἀδώρητος, ὁ, ἡ, irremuneratus 140
Ἀέδωτος, ὁ, ἡ, indotatus 549
Ἀήτης, ὁ, aquila 461
Ἀθελκτος, ὁ, ἡ, implacabilis (*Schol. ined.* ἀμείλικτος) 1335

Ἀθεσμό-

Ἀθεσμίλεκτος, ὁ, lasciuus, inceſtus 1143
Ἄθραυστος, ὁ, ἡ, non fractus, illaeſus 890
Ἀθώπευτος, ὁ, ἡ, incorruptus, implacabilis 1399
Αἰάζω, lamentor, queror 200. 315. 878. 972. 1079
Αἰανής, ὁ, ἡ, aeternus 928
Αἰγίλιψ, ὁ, ἡ, arduus, celſus 1325
Αἴθαλος, ὁ, fuligo, flamma 55
Αἰθαλόω, comburo 141. 970. 1340. 1417
Αἰθαλωτὸς, ὁ, ἡ, combuſtus 338
Αἴθυια, ἡ, mergus, 2) *tropice* nauis 230
Αἰθυιόθρεπτος, ὁ, ἡ, a mergis nutritus 237
Αἱμόφυρτος, ὁ, ἡ, cruentus, ſanguineus 1411
Αἱμοπώτης, ὁ, ἡ, ſanguiſugus 1403
Αἱνοβάκχευτος, ὁ, ἡ, grauiter furens 792
Αἱνόλεκτος, ὁ, ἡ, 1) infauſte iunctus 820 2) infauſte ſitus 1354
Αἴολος, ὁ, ἡ, varius 4. 671
Αἱονέομαι, humecto, (ſitim) reſtinguo (*Schol. ined.* ἀρύομαι, ἀντλέω) 1425
Ἀϊσόω, perdo 214. 281 2) aboleo, depono 339 3) vaſto 1282. 1341
Ἀϊσωτήριος, ὁ, ἡ, perdens, damnoſus 71
Αἰτίζω, peto, poſtulo 1059
Αἰχμάζω, pugno, praelior 441
Αἰχματήριος, ία, ιον, (pro αἰχμητήριος) bellicoſus 454
Αἰψηρὸς, ά, όν, celer 515
Αἰώρημα, τὸ, ſuſpenſio, 2) id, quod ſuſpenditur 1080
Ἀκέστης, ὁ, ſanator, medicus 1052
Ἄκλυστος, ὁ, ἡ, non inundatus, tranquillus 736
Ἄκμηνος, ὁ, ἡ, ieiunus 672
Ἀκοίτης, ὁ, maritus 1123
Ἄκερος, ὁ, ἡ, intonſus 976
Ἀκραιφνὴς, ὁ, ἡ, ſincerus, incorruptus (*Schol.* ἀκεραιοφανής τις ὢν) 151 2) rapidus 1288
Ἀκτέριστος, ὁ, ἡ, inſepultus 907. 1063
Ἀκτὶς, ῖνος, ἡ, radius 397
Ἀλαστρέω, expello, eiicio (*Schol.* ἐξελαύνω) 450
Ἀλάστωρ, ὁ, ἡ, vaſtator, (trix) perditor (trix) 529. 1318
Ἀλγύνω, dolore afficio 985
Ἀλετρεύω, pedibus tero, percurro, praetereo (*Schol.* τρέχω) 159
Ἄλη, ἡ, error 1010
Ἀλήτης, ὁ, erro, vagus 852
Ἀλθαίνω, ſano, medeor 582. 1395 2) expio, eluo 1122
Ἁλιβδύω, ſubmergo, (non modo *mari*, ſed *quouis profundo*) 351
Ἁλιβρώς, ἁλίβρωτος et ἁλίβρωτος, ὁ, ἡ, a mari exeſus 443. 760
Ἁλί-

Ἀλίπεδον, τὸ, ſolum, campus 681

Ἀλίσμηκτος et ἁλίσμικτος, ὁ, ἡ, maritimus 994

Ἄλκαρ, τὸ, remedium 1136

Ἄλμα, τὸ, nemus (*Schol. ined.* ἄλσος, παρὰ Δωριεῦσι) 319

Ἁλμη, ἡ, ſalſugo, mare 217. 391. 473. 790. 875

Ἀλοιτὸς, ἡ, ὁν, ſceleſtus 136

Ἀλοιφαῖος, α, ον, pinguis, vnctioni inſeruiens 579

Ἀλοχίζω, ſulco 119. 381. 908 2) abſcindo, amputo 810

Ἀλφὴ, ἡ, raptus 549 2) quaeſtuum variorum excogitatio 1394 De hac voce omnino Notas noſtras conſule ad v. 549

Ἀμαθύνω, vaſto, perdo (*Schol.* ἄμμον ποιεῖν) 79

Ἀμαλάπτω, perdo, deſtruo, deglutio 34

Ἀμαυρὸς, ὰ, ὸν, obſcurus, infirmus (*Schol. ined.* ἀσθενὴς quanquam ibi in textu eſt ἀμυδρᾷ) 687

Ἀμεμφὴς, ὁ, ἡ, h. l. abundans, multus (*Schol. ined.* πολὺς, ἀφθονος) 573

Ἀμέρδω, aufero (*Schol. ined.* στερῶ, συλῶ, ἀφαιρῶ) 1330

Ἄμικτος, ὁ, ἡ, ingens, confuſus, intractabilis 263 518. 1421

Ἀμναμος, ὁ, ἡ, filius, filia 144 2) nepos 872 3) ἄμναμοι, poſteri 1227. 1338

Ἀμπερέω, traho 1298 2) tranſigo (*Schol.* ἀμπορεύω, κακοπαθέω: *ined.* ἀνύω) 635. 975

Ἄμπυξ, ὁ, ἡ, vitta, ligamentum capitis, reticulum 758

Ἀμυδρὸς, ὰ, ὸν, obſcurus 339

Ἀμφελυτρόω, inuoluo (*Schol.* καλύπτω, *ined.* σκεπάζω) 75. 845

Ἀμφερέδω, imprimo, circumdo 504

Ἀμφετήτυμος, ὁ, ἡ, verus, certo euenturus 620

Ἀμφιδηριόω, certo, litigo, contendo 1437

Ἀμφίκυτος, ὁ, ἡ, mari ictus 633

Ἀμφιμήτριος, ὁ, ἡ, frater, eodem patre, ſed alia matre natus 19

Ἀμφιτορνωτὴς, ὁ, circumdatus, circumligatus 704

Ἀμφώδων, ὁ, aſinus (*Schol.* ξίφος, *ined.* ὄνος) 1401

Ἀναίμακτος, ὁ, ἡ, incruentus 988 v. Not. noſtr.

Ἀνάκτορον, τὸ, templum, oraculum 920. 950. 1211 2) palatium 1300

Ἀνακυπόω, euerto (*Schol.* ἀνατρέπω) 137

Ἀναπεμπάζω, quinque digitis numero, reputo, calculo 9. 1470

Ἀναπλέκω, necto, moueo, concilio 1219

Ἀνάρσιος, ὁ, ἡ, hoſtilis, crudelis 1144

Ἀνασηλόω, erigo 883

Ἀνε-

'Ανατεὶ, *adv.* impune 283. 1172 v. Notas noſtras

'Αγκυλόχητος, ὁ, ἡ, naualibus carens 745

'Αγκυρος, ὁ, torrens, flumen (*Schol.* ποταμός) 1424

'Αναψαλάσσω, contrecto, contundo, pertundo 343

'Ανδηρα, τὰ, plur. littora, fluctus (*Schol.* Κυρίως τὰ χείλη τῶν ποταμῶν, νῦν δὲ τὰ κύματα λέγει) 629

'Ανδρόω, virum creo, fingo (*Schol.* ἄνδρα ποιῶ, ἁπλῶς 943

'Ανειρύω, extraho 181. 1208. 1322

'Ανέκβατος, ὁ, ἡ, e quo egreſſus non eſt 379

'Ανερείπω, deiicio, aufero, aſporto (*Schol. ined.* λαμβάνω) 1293

'Ανευάζω, proclamo, celebro, cano 207

'Ανθάμιλλος, ὁ, aemulus 429

'Ανθοπλίτης, ὁ, aduerſarius 64

'Ανις, *adv.* pro ἄνευ, ſine, absque 350 (Scholiaſtes videtur pro adiectiuo ſumſiſſe, qui exponit per ἐξερημένη)

'Ανοστος, ὁ, ἡ, nunquam redux, a quo nunquam ſperanda liberatio 1088

'Αντίποινος, ὁ, ἡ, ad redemtionem ſpectans 271 2) vicarius 1201. 3) mutuus, mutuo illatus 1297

'Αντίποινα, τὰ, plur. ſubſt. vltio, poena 505

'Αντιποροθέω, viciſſim vaſto, perdo 1398

'Αντίποροθμος, ὁ, ἡ, oppoſitus 1071. 1368

'Ανύμφευτος, ὁ, ἡ, innuptus, a 1153

'Ανυμφος, ἡ, multis viris nupta, *vel* infeliciter nupta 102

'Ανώροφος, ὁ, ἡ, tecti expers 350 v. Not. noſtr.

'Απαρχμα, τὸ, primitiae, ſacrificium, libamen 106

'Απαρκέομαι, acquieſco, contentus ſum 1302

'Απάρκτιος, ον, ſeptentrionalis 27

'Απεμπολητὴς, ὁ, venditor 341

'Απλατος, ὁ, ἡ, q. d. ἀπέλασος, ad quem accedi nequit, i. e. crudelis, maximus, immenſus 569

'Απόθεσος, ὁ, ἡ, non deſideratus, vilis, indignus 540

'Αποινόδορπος, ὁ, ἡ, doniuorus, dona deuorans 902

'Αποψάλλω, moueo, traho, impello, intendo (*Schol.* κινέω, ἕλκω) 407. 915

'Απτέρως, *adv.* celerrime 627 v. tamen Not. noſtr.

'Απτὴν, ὁ, implumis 750

'Απυστος, ὁ, ἡ, ignobilis 1175

'Αράσσω, amputo, illido, pulſo 15

'Αρβυλόπτερος, ὁ, ἡ, pennipes, pedes alatos habens 839

'Αρ-

Digitized by Google

Ἀρδηθμὸς, ὁ, imber, irrigatio 622
Ἄρδην, *adv.* penitus, funditus 770
Ἀρδὶς, ἡ, cuſpis, aculeus, telum (*Schol.* βέλος) 63. 914
Ἄρης, ὁ, *appellatiue*, fortis, *de fluuio* (*Schol.* ἰσχυρὸς) 730
Ἀρκέω, propulſo, arceo 289
Ἄρκυς, ἡ, rete 104
Ἀρμοῖ, *adv.* celeriter, recenter (*Schol.* νεωστὶ, ταχέως, ἀπὸ τοῦ ἅρμα) 106
Ἀρνεύω, inſilio 465 2) ſubeo, ingredior 1103
Ἀρπυιόγυιος, ὁ, ἡ, auiformis 653
Ἀρταμος, ὁ, deuorator, interfector 236. 327. 797
Ἀρτάω, appendo, (*zuwägen*) 270
Ἀρτέω et ἀρτύω, inſtruo, apparo 163
Ἄρω, (fut. 1. Aeol. ἄρσω) apto, facio, (*Schol.* ἁρμόζω, ποιέω) 204 2) ſubeo, conſcendo 995
Ἀσαρκος, ὁ, ἡ, carnoſus (*Schol.* πολύσαρκος) 154 vid. Not. noſtr.
Ἀσεπτος, ὁ, ἡ, impius, ſceleratus 1200
Ἄσιτος, ὁ, ἡ, qui victum non praebet, gratis ſuſceptus 140
Ἀσκέρα, ἡ, calceamentum hirſutum 855. 1322
Ἀσμένως, *adv.* cum gaudio 1316 v. Not. noſtr.
Ἀσπασῶς, *idem* 1090
Ἄσσα, (pro ἅτινα) quaecunque 8
Ἀστένακτος, ὁ, ἡ, ſine gemitu, patientiſſime 782 2) ſine miſericordia, immitiſſime 1117. (*Schol. ined.* τὸ α exponit ἐπιτατικῶς, πολυστένακτα, vt ad Caſſandram referat.)
Ἀστεργὴς, ὁ, ἡ, non redamatus, moroſus 311. 2) moroſus, immitis, iratus 542. 1166. 1400
Ἀστίβητος, ὁ, ἡ, inuius 121
Ἄστρεπτος, ὁ, ἡ, immutabilis, inexorabilis 813
Ἀτάφεκτος, ὁ, ἡ, inſepultus 1326
Ἄτρακτος, ὁ, vel ἡ, fuſus 2) ſagitta (*Schol.* βέλος) 40
Ἀτραπὸς, ἡ, via 123. 697
Ἄτρεστος, ὁ, ἡ, intrepidus 1066
Ἄτρομος, ὁ, ἡ, *idem* 1003
Ἄτρωτος, ὁ, ἡ, inuulnerabilis 39
Αὐγάζω, video (*Schol. ined.* ἰδὼν) 147. 420. 941
Αὐδάζω, inuoco (*Schol.* ἐπικαλέομαι) 360 2) praedico, vaticinor 892
Αὐδάω, appello, voco 192. 306. 630. 1240. 2) inuoco 1054
Αὐθαίμων, ὁ, conſanguineus 1446
Αὐθόμαιμος, ὁ, cognatus, frater 168. 222

Αὔλαξ,

Digitized by Google

Αὖλαξ, ἡ, sulcus 263. 624 2) terra, solum, regio 1071
Αὐλὸς, ὁ, stadium, curriculum (*Schol.* δίαυλος, στάδιον) 40
Αὐταιψία, ἡ, consobrina 811
Αὐτανέψιος, ὁ, consobrinus 345. 546. 798
Αὐτόδματος, ὁ, ἡ, conuiua 480
Αὐτοκάϐδαλος, ſ. αὐτοκαύδαλος, ὁ, ἡ, tumultuario opere factus (*Schol.* αὐτοσχέδιος) 745
Αὐτόκλητος, ὁ, ἡ, voluntarius 496. 1317
Αὐτόκτονος, ὁ, ἡ, mutuo caedens ſe 440
Αὐτόπρεμνον, *adverbialiter*, radicitus, funditus 316
Αὐτοῤῥυγότευκτος, ὁ, ἡ, quem aliquis ipſe fabricauit 747
Αὐτοφόντης, ὁ, in ſe caedem inferens, mutuo ſe caedens 438
Αὐχενιστὴρ, ὁ, ceruicem frangens 1100
Ἀφάσσω, palpo, manibus contrecto 114
Ἄφλαστον, τὸ, puppis (*Schol.* πρύμνα) 295
Ἀφύσσω, haurio 709
Ἀχθέω, ſuccenſeo 827 v. Not. noſtr.
Ἄχλαινος, ὁ, ἡ, nudus, ſine veſtibus 635. 763
Ἄψαυστος, ὁ, ἡ, intactus, non tangendus 509
Ἀψευδὴς, ὁ, ἡ, verus, veridicus 1456
Ἄψοῤῥος, ὁ, ἡ, retrogradus, reuertens 1471

B.

Βάβαξ, ὁ, loquax, orator (*Schol.* ῥήτωρ) 472
Βάζω, loquor 1453
Βάθρον, τὸ, gradus, ſcala, fundamentum 770
Βαθὺς, εῖα, ὺ, latus, amplus (*Schol. ined.* πολύς) 92
Βαιὸς, ὰ, ὸν, paruus 311. 568 βαιὸν *adv.* paulilper 744
Βαλβὶς, ῖδος, ἡ, carceres circi, initium, curriculum 13. 287
Βάρις, ἡ, nauigium (*Schol.* πλοῖον) 747
Βαρύζηλος, ὁ, ἡ, valde aemulus 57
Βαρύφρων, ὁ, ἡ, iracundus 464
Βάσις, ἡ, greſſus vehiculi 262 2) greſſus in genere 628
Βασσάρα, ἡ, meretrix, *ſenſu leniori* (*eine galante Dame*) (*Schol.* πόρνη) 771 2) meretrix 1393
Βέλεμνον, τὸ, iaculum 550
Βέρεθρον, τὸ, profunditas (*Schol.* σπήλαιον) 1280
Βιαιόκλωψ, ῶπος, ὁ, ἡ, violentus 548
Βλύω et βρύω, ſcateo, abundo 301

Digitized by Google

Βλώσκω, venio (*Schol.* ἀποπλανῶμαι, *ined.* κατακτῶ) 448. 1327
Βοαγίδης, ὁ, bubulcus (*Herculis cognomen*) 652
Βοάγριον, τὸ, clypeus ex boum agreſtium pellibus 854
Βοή, ἡ, praelium 441 2) clamor 5. 263. 1347
Βοηδρομέω, auxilior, ad auxilium accurro 923
Βοηλατέω, bubulcum ago 816
Βυβών, ὁ, inguen 487
Βύκερως, ὁ, corniger (epitheton fluuii) 730. 1407
Βύπινα, ἡ, fames immenſa 581. 1395
Βυπλανόκτιστος, ὁ, ἡ, locus, vbi boues et vaccae vagantur 29
Βυσκαφέω, ſubruo, aro, fodio 434
Βύσκαθμον, τὸ, bubile 92
Βύτροφος, ὁ, ἡ, aratus, ad arandum aptus 1438
Βοῶπις, ἡ, bouis facie praedita, vacca 1292
Βοώτης, ὁ, bubulcus 263
Βραβεία, ἡ, diiudicatio, conſtitutio 1154
Βράζω, agito, quatio 461
Βραχύπτολις, ἡ, parua vrbs, oppidulum 911
Βρέτας, τὸ, icon, ſtatua 948 1135
Βρεφοκτόνος, ὁ, ἡ, infanticida 229
Βροτήσιος, ία, ιον, humanus 1321
Βρότος, ὁ, ſanguis, ſanies (*Schol. ined.* λύθρον) 992
Βρύκω, mordeo, rodo 545
Βρύον, τὸ, muſcus 398
Βύκτης, ὁ, ventus 184. 738. 756

Γ.

Γαληνός, ἡ, όν, tranquillus, ſerenus 814
Γαμβροκτόνος, ὁ, ἡ, generi interfector 161
Γαμφή, ἡ, mala, maxilla 152. 358
Γαμφηλή, ἡ, maxilla 94 (Ibi γαμφηλαὶ ὀνὸς vocatur tropice et ob ſimilitudinem formae, Malea, promontorium) 2) roſtrum 267
Γάνος, τὸ, aqua, flumen 247. 274. 321. 709. 946. 1365
Γατομέω, aro 1396
Γᾶσον, τὸ, ſuggrundium, pars tecti prominens 292
Γενάρχης, ὁ, ſtirpis auctor 1307
Γένναι, ἡ, ſoboles 644 2) aetas, generatio 1446
Γεύεσθαί τινος, aliquem ferire, (*Schol. ined.* φαγεῖν) 383 2) capere, tentare 1431
Γεώλοφος, ὁ, ἡ, editus, e terra prominens 600
Γηροβοσκέω, educo, alo 1154
Γῆρυς, ἡ, vox, ſonus 7
Γιγαντόφοιτος, ὁ, ἡ, Gigantes perdens 63

Digitized by Google

Γίγαρτον, τὸ, acini nucleus, acinus 677
Γλαγέτροφος, ὁ, ἡ, lacte nutritus 1260
Γλήνη, ἡ, pupilla oculi 362. 988
Γνύθος, τὸ, ſpecus 485
Γνωτόφοντις, ἡ, fratris interfectrix 1318
Γογγύλος, η, ον, rotundus 981
Γοηρὸς, ὰ, ὸν, flebilis, lugubris 1057
Γόμφιος, ὁ, dens molaris, *tropice* telum 918
Γόμφος, ὁ, clauus 748
Γονὴ, ἡ, foetus 103. 1255 2) origo, genus 151 3) ſoboles, liberi 239
Γόνος, ὁ, filius, proles 162. 434. 638. 886. 1007. 1054. 1234. 1378
Γόος, ὁ, luctus 764
Γόνασμα, τὸ, preces ſupplices 1243
Γονόομαι, genua amplector 1164
Γραῦς, ἡ, anus 196. 231
Γραφὼ, rado, alluo, (*de fluvio*) 1031
Γρυὸς et γρυνὸς, ὁ, ſtipes, torris, truncus 86. 294 *tropice* homo turbulentus 1362
Γρῶνος, η, ον, cauus, profundus 20. 631. 1280
Γυιόκολλος, ὁ, ἡ, membra colligans 1202
Γυῖον, τὸ, membrum, artus 227. 322. 1157 2) pes, crus 1247
Γυιὸς, ὰ, ὸν, claudus 144
Γυιῶχος, ὁ, membra continens, vinciens 1076
Γυμνὰς, άδος, ἡ, exercitationibus deſtinata, dedita 866
Γυναικόκλωψ, ὁ, ſcortator, adulter 771
Γυρὸς, ὰ, ὸν, curuus 1314
Γύα vel γύη, ἡ, aruum, iugerum, regio 158. 252. 622. 847. 906. 1059. 1161. 1340
Γωλεὸν, τὸ, ſpecus, luſtrum ferarum (*Schol.* αἱ πρὸς τὴν θάλασσαι καταδύσεις) 376
Γωρυτὸς, ὁ, pharetra 458

Δ.

Δαιδαλεύτρια, ἡ, confectrix, concinnatrix 578
Δάϊος, ὁ, ἡ, bellicus, hoſtilis 861
Δαίομαι, epulor, deuoro 668 2) epulando celebro 146
Δαῖσφαλτος, ὁ, ἡ, lubricus, periculoſus in pugna 170
Δαιταλεγία, ἡ, ars coquendi 199
Δαιταλόω, epulor, deuoro 654
Δαιτρεύω, immolo, macto, ſacrifico 160 2) excoquo 1315
Δαιτρὸς, ὁ, coquus (*Schol. ined.* μάγειρος, σφαγεύς) 35

Δαί-

Δάϊκος, τὸ, animal nocens, monſtrum (*Schol.* θηρίον) 765
Δάϊνος, τὸ, donum, munus 269. 710. 887. 1269. 1381
Δάπτη, ἡ, muſca 1403
Δάπτω, dilanio, crucio 259. 1006
Δαρὸν, *adv.* diu 188. 412. 724. 973. 1144
Δατέομαι, diuido (ſc. per greſſum) ingredior (*Schol.* κόπτω, διέρχομαι *ined.* μερίζω) 629
Δαφνηφάγος, ὁ, ἡ, lauriuorus, i. e. fatidicus 6
Δαφοινὸς, ἡ, ὸν, cruentus 181
Δείκηλον, τὸ, ſimulacrum, imago 1179. 1259
Δεῖμα, τὸ, terriculamentum 225
Δειμαντόω, terreo 1434
Δειραῖος, α, ον, montoſus, iugoſus 994
Δειρὰς, άδος, ἡ, iugum montis 1405
Δειρόπαις, ὁ, ἡ, e collo filios pariens 843
Δέλτος, ἡ, tabula, charta 1382
Δελφινόσημος, ὁ, Delphinum inſigne gerens 658
Δελφὺς, ὁ, vterus 939
Δέμας, τὸ, corpus 41. 55. 66. 75. 160. 267. 351. 487. 689. 826. 1080. 1113. 1215
Δέμνιον, τὸ, ſtratum, lectus 114. 171. 353
Δεινάζω, maledico, vitupero (*Schol.* ὑβρίζω) 404
Δένος, ὁ, probrum, contumelia (*Schol.* λοιδορία) 777
Δεπαστραῖος, α, ον, e poculo hauſtus 489
Δέρη, ἡ, collum, ceruix 810
Δέρτρον, τὸ, membrana, roſtrum (*Schol.* σῶμα) 880
Δευτερᾶχον, τὸ, *adverbialiter dictum*, pro τὸ δεύτερον, iterum, ſecundo loco 204
Δῄϊος, α, ον, bellicoſus, bellicus 1327
Δημόλευστος, ὁ, ἡ, a populo lapidatus 331
Δηναιὸς, ὰ, ὸν, vetus, longaeuus 145 Vnde *adv.* δηναιὰν, diu 876. 1139
Δηόω, vaſto, perdo, occido, (*Schol. ined.* ἀφανίζω) 986
Δηρίζω, certo, pugno 1306
Δῆρις, ἡ, certamen 428
Διαῤῥήσσω, deſtruo, perdo 1007. 1097
Διασφᾶξ, ὁ, interſtitium inter duas rupes 317. 1062
Δίκω, moueo, iacio, deiicio, πήδημα, deſilio 531
Δίκωπος, ὁ, ἡ, biremis 1217
Δίνη, ἡ, vortex 380. 729. 1086
Διοιχνέω, pererro, percurro (*Schol. ined.* διέρχεσθαι, ἐξετάζειν) 10
Δίπλαξ, ὁ, ἡ, duplex, duplici cruſta cinctus 1422

Δίπτυχοι, οἱ, gemini filii 239. 511. 554. 1245
Δνόφος, ὁ, caligo, tenebrae 502
Δοιὼ, dual. et δοιοὶ, plur. duo, bini 147. 439
Δοκεύω, ſeruo 509. 1326. 2) obſeruo, (*lauren*) 1168
Δομέομαι et δωμέομαι, excito, exſtruo, aedifico (*Schol.* ἀναζώω, ἀνεγείρω) 48. 593. 719. 1272
Δομὴ, ἡ, ſtructura, corpus 334. 497. 783
Δορὰ, ἡ, pellis 459. 1050
Δόρπος, ὁ, et δόρπον, τὸ, coena 471
Δόρυ, ρὸς, τὸ, haſta 69. 280. 392. 507. 530. 567. 944. 1246. 1339. 1447 2) omne lignum, inpr. nauticum 883
Δορύκτητος, ὁ, ἡ, bello captus 933. 1359. 1450
Δύλιος, α, ον, ſeruilis 504
Δρατόγλυφος, ὁ, ἡ, e lignis compactus 361
Δρακοντόμορφος, ὁ, ἡ, draconis formam habens 1043
Δρακοντόφορος, ὁ, ἡ, a dracone cuſtoditus 1311
Δρέπω, decerpo, colligo 1046
Δροίτη, ἡ, alueus balneatorius, labrum 1108
Δρόσος, ἡ, latex, oleum, aqua (*Schol. ined.* ἔλαιον, λιτρὸν ὕδατος) 322. 1166
Δρυηκόπος, ὁ, lignator 1378
Δρύκαρπα, τὰ, pl. fructus 83
Δρυμὸς, ὁ, ſylua, ſaltus 794
Δρυφάσσω, munio 758
Δύπτης, ὁ, vrinator 73. 387. 752
Δύπτω, aquas ſubeo 164. 715
Δυσαίων, ὁ, ἡ, miſer, infelix 314. 1076
Δυσαλγὴς, rectius δυσαλθὴς, ὁ, ἡ, inſanabilis 796
Δυσάρπαγος, ὁ, ἡ, infeliciter raptus. Alii δισάρπαγος, ὁ, ἡ, bis raptus 513 (*Vtrumque ſenſum habet commodum*)
Δύσγαμος, ὁ, ἡ, ad infelices nuptias tendens 1089
Δυσέξοδος, ὁ, ἡ, difficulter peruius 1099
Δύσζηλος, ὁ, ἡ, aemulus 1117
Δυσμενὴς, ὁ, ἡ, *adiect.* infeſtus 464. 1096. 2) *ſubſt.* hoſtis 220. 279. 527. 784. 1371
Δυσμήτηρ, ἡ, infelix mater 1174
Δυσμίσητος, ὁ, ἡ, inuiſus, odioſus 841
Δυσπλῆτις, ἡ, aſpera, q. d. δυσπέλασος 1452
Δύστλητος, ὁ, ἡ, intolerabilis 1281
Δύσφατος, ὁ, ἡ, dictu difficilis, obſcurus 10
Δυσφράσως, *adv.* obſcure 1466
Δωτίνη, ἡ, donum, donarium 959

Digitized by Google

E.

Ἔγγονοι, οἱ, pl. (rectius fort. ἔκγονοι) posteri, nepotes 431. 1067
Ἐγκαρος, ὁ, cerebrum 1104
Ἔγκληρος, ὁ, ἡ, haereditate debitus 1060
Ἐγκορύπτομαι, incutio, cornibus impeto 558
Ἐγκυκάω, misceo, infundo 674
Ἐγχλαινόω, induo 974. 1347
Ἑδέθλιον, et ἕδεθλον, τὸ, sedes 800. 987
Ἑδώλιον, τὸ, sedile 296 2) ἑδώλια, τὰ, transtra nauis 1320
Εἶδαρ, ατος, τὸ, cibus 1250
Εἰδωλόπλαστος, ὁ, ἡ, vanus, imaginarius 173
Εἰκαῖος, α, ον, fruſtaneus neutr. pl. εἰκαῖα, *adverbial.* temere, negligenter (*Schol. ined.* ματαίως) 748
Εἰνάπηχυς, ὁ, ἡ, nouemcubitalis 860
Εἰναφώσσων, ὁ, vnum velum habens 101
Εἰσκωμάζω, irruo 1355
Ἐκβατηρίαι, ἡ, littus (*Schol.* ἔκβασις, αἰγιαλὸς) 516
Ἐκβρώσσω, eiicio 66. 377. 396. 717. 749. 878. 1009 1158. 1240
Ἔκγονος, ὁ, filius 899 οἱ ἔκγονοι, pl. posteri 480. 580. 693
Ἐκκέλευθος, ὁ, ἡ, deuius 1162
Ἐκκυνηγετέω, quaero, inueſtigo 1025
Ἐκλάμπω, *actiue* lucere facio, accendo 1091
Ἐκλάπτω, deglutio (*Schol. ined.* ἐσθίω, καταπίνω) 1201
Ἐκλοχεύομαι, gigno 88 468
Ἐκμάσσω, exprimo, imitor (*Schol. ined.* ἐκμιμέομαι, μανθάνω) 138 (*Schol.* λαμβάνω) 713
Ἐκνανσθλόω, deporto, defero 726 (ponitur h. l. fut. 1. med. pro fut. 1. paſſ.)
Ἐκσώζω, ſeruo, libero 613
Ἔκτωρ, ὁ, retinaculum, impedimentum 100 (*Schol.* κωλυτής)
Ἐκφυσάω, efflo, exſpiro 743
Ἐκχέω, effundo, perdo, amitto 271
Ἕλλοψ, ὁ, piſcis 598. 796. 1375
Ἐμβατέω, et ἐμβατεύω, conſcendo 642
Ἔμπαυρος, ὁ, ἡ, peritus, expertus 1321
Ἐμπαίω, (*al.* ἐμπταίω) impingo, offendo (*Schol.* ἐγκρούω) 105
Ἐμπείρεκμος, ὁ, ἡ, peritus, expertus 1196
Ἔμπλην, *adv.* prope 1029
Ἐμφορέω, infligo, ἐμφορῶμαι, irruo. inuehor. 1015
Ἐμφύρω, misceo 1380
Ἐναγκάλισμα, τὸ, amplexamentum, id, quod quis amplectitur 308

Ἐναιχμάζω, pugno 546
Ἐναυγάζω, adſpicio, intueor (*Schol. ined.* βλεπω, ἀφορῶ) 71
Ἐνδατέομαι, epulor, diſtribuo 155
Ἐνδεχομαι, ſuſcipio in me 996
Ἐνθρώσκω, inſilio 756
Ἐνικέως, ὁ, ἡ, nouennis 571
Ἐνσαρόω, verro, iacto (*Schol. ined.* προφέρω, i. e. *immer weiter jagen*) 753
Ἐντήκω, illiquefacio 498
Ἔντοκος, ἡ, grauida 185
Ἐντύνω, inſtruo, apparo, inſtituo 734
Ἐξακέομαι, placo iram 1180
Ἐξκλύσκω, effugio 179
Ἐξάπτυμος, ὁ, ἡ, ſex nauibus inſtructus 1347
Ἐξάπτω, rurſus accendo 1363
Ἐξερεύγομαι, eructo 474. 725
Ἐξινέω, euacuo, eneruo 841
Ἐξυλακτέω, garrio, deblatero 764
Ἐξυμνέω, celebro, laudo 1195
Ἐξώλης, ὁ, ἡ, pernicioſus, damnoſus 667
Ἐπακτής, ὁ, venator 109
Ἐπάκτιος, α, ον, littoreus, maritimus 118. 1405
Ἔπαυλον, τὸ, domicilium 695
Ἐπεγκαχάζω, glorior, inſulto, inprimis alienis malis 285
Ἐπεγκολάπτω, aliud ſuper aliud inſculpo 782
Ἐπείσιον, τὸ, pudendum muliebre 1385
Ἐπεσβολέω, conuicior 130
Ἐπεσβόλος, ὁ, ἡ, conuicioſus, contumelioſus 332
Ἐπήκοος, ὁ, ἡ, auditus, impetratus 125. 460
Ἐπιδέξιος, ὁ, ἡ, ad coenam pertinens 607. 661
Ἐπιλώβητος, ὁ, ἡ, pernicioſus 1173
Ἐπιμαιμάω, cupio, appeto 301
Ἐπιῤῥοιζέω, cum ſtrepitu deuoluo 585
Ἐπομβρία, ἡ, imbrium copia 333
Ἐπωπὶς, ἡ, pediſſequa, miniſtra, canis 1176
Ἐργαλεῖον, τὸ, inſtrumentum 948
Ἐρείπω, euerto, diruo 1348
Ἐρεμνὸς, ἡ, ὸν, niger 681. 1061
Ἐρινὸς, ὁ, caprificus (*arbor*) 741
Ἔρμα, τὸ, fulcrum, ſtabilimentum 1190
Ἐρματίζω, (fut. ι. ίξω) ſtabilio, impono, colloco (*Schol. ined.* ἀναβιβάζω) 1319
Ἐρματίτης, ὁ, ſaburrator, loco ſaburrae impoſitus 618
Ἔρπις, ιος, ἡ, vinum (*Schol.* οἶνος) 579
Ἐρῖφος, ὁ, et ἐρίφακος, ὁ, aries (*Schol.* κριός) 1316

Ἔρυμνός, ή, όν, munitus 78. 829
Ἐσμός, ό, numerus, caterua, turba 415
Ἔτειος, ό, ή, annuus, ἔτεια, neutr. pl. *adverbialiter*, quotannis (*Schol. ined.* κατὰ ἔτος) 721
Ἐτητύμως, *adv.* vere, euidenter 1471
Εὐαρχος, ό, princeps, dux 233
Εὐγάληνος, ὁ, ἡ, tranquillitatem efficiens, (*Schol.* γαληνιᾶν ἐμποιῶν τὴν ναῦν κλυδωνιζομένην) 20
Εὔγλαγος, ὁ, ἡ, lactens 307
Εὔγληνος, ὁ, ἡ, pulcher 597
Εὐδάνω, (formae inusitatae pro εὕδω) incubo, indormio super aliqua re 1354 v. Notas nostr.
Εὔθηκτος, ὁ, ἡ, valde acutus 1105
Εὔθηλος, ὁ, ἡ, mammosus, multum lactis habens 1328
Εὐκταῖος, α, ον, votiuus 1091
Εὐλιπής, ὁ, ἡ, bene pinguis 874
Εὔλοφος, ὁ, ἡ, fortis, firmus, (*propr.* firmam cervicem habens) 776
Εὐμαρίς, ίδος, ἡ, *propr. subst.* genus calceamenti, *sed h. l. adiectiue* bene aptatus 855
Εὐνάζω, sopio, mitigo 567. 570. 1313. 1439 εὐνάζομαι, cubo 423
Εὐνασής, ὁ, maritus 144
Εὐνασήριον, cubile, habitaculum, sepulchrum 583
Εὐνέτης, ὁ, vir, maritus 174. 820
Εὐχάς, *adv.* e regione, ex opposito, ex obliquo (*Schol. ined.* ἐκπλαγίου) 920
Εὔσοχος, ὁ, ἡ, certus, certo assequens 528
Εὔτορνος, ὁ, ἡ, rotundus 664
Εὔχιλος et εὐχυλος, ὁ, ἡ, pabulosus, bene nutriens (*Schol.* εὔτροφος) 95
Εὐῶψ, ῶπος, ὁ, ἡ, pulcher (*Schol.* εὐόφθαλμος) 23
Ἐφετμή, ἡ, mandatum 241
Ἑῷος, ὁ, ἡ, pridianus, non recens iteratus 112 v. Not. nost.

Z.

Ζεύγλη, ἡ, iugum 817. 996. 1340
Ζυγὸς, ὁ, iugum 204. 503. 1131 pl. ζυγὰ, τὰ, ordines, compages 343 vid. Not. nostr.
Ζωοπλαστέω, aliquem viuum in hoc vel illud effingo, transmuto 844
Ζωστηροκλέπτης, ὁ, fur balthei 1329

H.

Ἠθάς, άδος, ἑ, ἡ, consuetus, solitus 606

Ἠλάσκω, erro, circumuagor, commoror. (*Schol. ined.* διατρίβω) 575
Ἡμιθρέψος, ὁ, ἡ, semifractus 378
Ἡμικρὴς, ῆτος, ὁ, Semicretensis, barbarus 150
Ἡνιοχεύω, rego, moderor 166
Ἡπατευγὸς, ὁ, iecur diſſecans 839
Ἠρίον, τὸ, monumentum, ſepulchrum 444. 1208

Θ.

Θαλασσόπαις, ὁ, maris filius, (Triton) 892
Θάλος, τὸ, frons, germen 307
Θεατρόμορφος, ὁ, ἡ, theatri formam habens 600
Θείνω, percutio (*de naue*) ſulco (*Schol. ined.* τύπτω) 23
Θέοινος, ὁ, Deus vini, Bacchus 1247
Θερείποτος, ὁ, ἡ, aeſtate irriguus 847
Θέσπισμα, τὸ, oraculum 1252
Θέσφατα, τὰ, pl. diuina eloquia 572. 1456
Θέω, (fut. 1. θεύσω) curro 86. 1119
Θηλαμὼν, ῆ, nutrix 31
Θηλύπαις, ἡ, quae non niſi foeminas parit 851
Θηρόμικτος, ὁ, ἡ, ſemiferus 963
Θηρόπλαστος, ὁ, ἡ, alios in beſtias mutans 673
Θηρόχλαινος, ὁ, ἡ, ferina pelle indutus 871
Θῆσσα, ἡ, ſerua, famula 997
Θὶν, ῖνος, ὁ, littus 246. 877 2) aceruus 812
Θλάω, contundo, collido 689
Θοίνη, ἡ, epulum, conuiuium 213. 773. 791. 802. 1200
Θορὸς, ὁ, ſemen piſcium, ſpuma piſcium 598
Θρᾳὰς, ἡ, impetuoſa, inſultrix 612
Θρᾴω, (forma inuſit. al. θρόω, aut θρέω) irruo, inſilio 85. vid. Not.
Θήριος, ία, ιον, bellicus, impetuoſus 931 2) Θηρία, *cognomen Cereris* 153
Θραύσσω, confringo, comminuo (*Schol.* συντρίβω) 664
Θρέπτειρα, ἡ, nutrix 1258
Θρεπτὸς, ἡ, ὸν, *ſubſtantiue*, alumnus 1223
Θριπόβρωτος, ὁ, ἡ, a vermibus corroſus, exeſus 509. v. not Canteri
Θροέω, tumultuoſe clamo, loquor 1373
Θρόνον, τὸ, venenum (*Schol.* φάρμακον μαγικόν) 674. 1138. 1313
Θρύλλιγμα, τὸ, fragmentum, diſcerptum 880
Θρυλλίσσω, frango, lacero (*Schol. ined.* συντρίβω) 487

Θυηλὴ,

Θυηλή, ἡ, sacrificium 324
Θῦμα, τὸ, victima, sacrificium 211. 1091. 1188. 1193
Θύννος, ὁ, thynnus, (*piscis genus*) 381
Θῦσαι, αἱ, pl. Bacchae, Maenades 106
Θύθλον, τὸ, sacrificium 459. 720. 929. 1180
Θυωρίτης, ὁ, *propr.* mensarius, pecunias ad trutinam exigens; iudex, definitor 93
Θώϋσσω, clamo, latro, imprecor (*Schol.* συρίζω, καταρώμαι, *ined.* ἄγχιον βυάω) 165

I.

Ἰανθμὸς, ὁ, deuersorium, cubile 606
Ἰαύω, *propr.* commoror, h. l. cessare facio (*Schol.* παύω) 101 2) dormio 430
Ἰκρίον, τὸ, tabulatum nauis 378. 751
Ἱκτης, ὁ, (pro ἱκέτης) supplex 763
Ἰνδάλλομαι, persono 254 2) similis sum 597. 961
Ἰνις, ὁ, proles, filius (*Schol. ined.* υἱός) 570
Ἰξευτὴς, ὁ, auceps 105
Ἰουλόπεζος, ὁ, ἡ, multis remis instructus 23
Ἱππόβροτος, ὁ, ἡ, equum et hominem producens 842
Ἱπποτέκτων, ὁ, equi fabricator 930
Ἰσήριθμος, ὁ, ἡ, qui pari numero est 1258
Ἴσκω, dico (*Schol. ined.* λέγω) 574
Ἴσμα, τὸ, monumentum 731
Ἰστὸς, ὁ, tela 278
Ἴυγξ, ὁ, illecebra, amoris 310
Ἰχθυάω, piscor 46

K.

Κάγκανος, ὁ, ἡ, aridus, siccus (*Schol. ined.* ξηρός) 1430
Καγχαλάω, exsulto, gaudeo, rideo 109
Κακόξενος, et κακόξεινος, Ion. ὁ, ἡ, inhospitalis 866. 1286
Κακοξέοθέω, conuiciis proscindo 404
Καλιὰ, ἡ, nidus 602
Κάλινος, η, ον, ligneus 1418
Καλλίστευμα, τὸ, pulchritudo praecipua 1011
Καλλύνω, orno (*Schol.* κοσμέω) 336 vid. Notas
Κάλυπτρα, ἡ, tegmen capitis muliebre, flammeum 337
Καλχαίνω, cupio (*Schol. ined.* ἐπιθυμῶ) 1457
Κάλχη, ἡ, flos purpureus, purpura 864
Κάλως, ὁ, funis, rudens 752
Κάμπος, τὸ, balaena, cetus (*Schol.* κῆτος) 414
Κάμπυλος, ὁ, ἡ, curuus 99

Digitized by Google

Κάνθων, ὁ, asinus (*Schol. ined.* ὄνος) 817
Κάπη, ἡ, praesepe 95
Κάρα, ἡ, et τὸ, caput 436. 981. 1427
Καρατομέω, caput abscindo, decollo 313
Καρατόμος, ὁ, ἡ, carnifex 187
Κάρβανος, ὁ, ἡ, barbarus 605. 1387
Καρηβαρέω, crapula laboro 384
Καρποτόκος, ὁ, ἡ, foecundus, frugifer 1423
Κάρχαρος, ὁ, ἡ, asper 34
Κασίγνητος, ὁ, frater 619. 940
Κάσις, ιος, ὁ, frater 19. 467. ἡ, soror 399
Κάσσα, ἡ, meretrix (*Schol.* πόρνη) 131
Κασωρεύω, scortor 772
Κασωρίς, ἡ, meretrix (*Schol.* πόρνη) 1385
Καταβλώσκω, percurro, venio 1068
Καταβρόχω, absorbeo 55
Καταιβάτης, ὁ, descendens, praeceps 382. 1370
Foem. καταιβάτις, ἡ, *id.* 91. 497
Καταιθαλόω, incendo 1376
Καταξαίνω, contero, caedo 300. 561
Καταρρᾳγή, ἡ, diruptio, dilaceratio 256
Καταρρᾰκτὴς, ὁ, vastator 169. 539
Κατασκόπος, ὁ, ἡ, callidus, insidiatorius 784
Καταυαίνω, exsicco, arefacio 397
Καταδρυφάσσω, communio, sepio 239
Κατακλώθω, filum deduco, neo 145
Κατερείπω, delabor, decido 81
Κατήγορος, ὁ, *propr.* accusator, h. l. proditor. (*Schol. ined.* προδότης) 58
Κατηρεφὴς, ὁ, ἡ, opertus, tectus 1064
Κατικμαίνω, humecto me 1053
Καύηξ, et κάβηξ, ὁ, larus, (*auis rapax*) 425. 741. 789
Καχλάζω, strepito, resono 80
Κεγχρίνη, ἡ, hydra, serpens 912
Κειμήλιον, donarium (*Schol.* δῶρημα) 884
Κεκμηκὼς, ὁ, mortuus (*Schol. ined.* ἀποθανών) 533
Κέλευθος, ἡ, via, semita 12. 458. 1100
Κελύφανον, τὸ, cortex, putamen, testa oui 89
Κέλως, ὁ, filius (*Schol.* υἱός) 73. 495. 797. 1374
Κεραὸς, ἡ, cerua 190
Κενήριον, τὸ, cenotaphium 370
Κέτος, ὁ, cetus (*Schol.* θαλάσσιον ὄρνεον λαροειδὲς, κῆτος) 76. 836
Κεραὶς, ἴδος, ἡ, ouis 1317
Κερασφόρος, ὁ, ἡ, corniger 1238

Digitized by Google

Κερανίος, ία, ιον, fulmineus 560. 740
Κερδῷος, ὁ, lucrosus (cognomen Apollinis) 208
Κερκὶς, ἡ, radius textorius, pecten 278
Κέστρος, τὸ, piscis genus 665
Κευθμὸς, et κευθμὼν, ὁ, latebra, latibulum 122. 317. 1277. 1354
Κεύθω, tego, abscondo 368
Κικάζω, *propr.* maledico, conuicior, h. l. impudice iacto 1386 v. Notas.
Κηκασμὸς, ὁ, conuicium, opprobrium 545. 692
Κηλὶς, ἡ, macula, clades, dirae 165
Κηλωτὰ, l. κηλῶτα, τὰ, *plur.* lupanaria 1387 vid. Notas
Κὴρ, ὸς, ἡ, fors, fatum, miseria 289. 907. 909. 2) poena 1120 3) homo fatalis, pernicioſus 675. 1294
Κηρυλικὸς, ὁ, ἡ, fatalis, ad perniciem rapiens 407
Κηρύλος, ὁ, cerylus, halcyon, (*auis genus*) 387. 750
Κητόδορπος, ὁ, ἡ, cetum pascens 954
Κίσσα, ἡ, pica 1319
Κίχημι, nanciscor, offendo 792. 1250
Κίων, ὁ, ἡ, columna 281. 711
Κλεὶς, δὸς, ἡ, humerus, cervix 233
Κλέτας, τὸ, mons (*Schol.* κλιτὺς, ἀκρώρεια, *ined.* ἀκρωτήριον) 703
Κλεψινύμφος, ἡ, adultera 1116
Κληδὼν, όνος, ἡ, fama, rumor (*Schol.* φήμη, *ined.* μαντικὴ περόρησις) 821
Κλῆδος, τὸ, sepes, transtra 295
Κλῆρος, ὁ, ager, campus 1098 2) sors, conditio 1144 3) habitaculum 1349
Κλίτος, τὸ, collis (*Schol.* μέρος, κλίμα, ἀκρωτήριον, ἔξοχή) 600. 737
Κλιτὺς, ύος, ἡ, decliuitas montis, promontorium 786. 1278
Κλόνος, ὁ, motus, tumultus, bellum 944. 1439
Κλῶμαξ, ἡ, scopulus (*Schol.* τραχὺς τόπος, ἀκρωτήριον) 653
Κλῶσις, ἡ, stamen, textura, filum 716
Κλὼψ, ὁ, fur, raptor (*Schol. ined.* κλέπτης) 658. 1303
Κνεφαῖος, α, ον, tenebrosus 1433
Κνυζέομαι, gannio, vlulo (*Schol. ined.* λυπᾶμαι, ἐπιθυμῶ) 608
Κνώδων, ὁ, ensis, securis 466 (*Schol.* σπάθη, v. 1109 πέλεκυς, *ined.* v. 1434 ξίφος) 1109. 1434
Κνωπόμορφος, ὁ, ἡ, monstriformis, monstrosus (*Schol.* Κνώπετα κῃ) κνώπετα, κῃ) κνῶπες, τὰ θηρία τὰ ἐν τῷ πέδῳ

Digitized by Google

πέδω κινούμενα, ἤτοι τὰ χερσαῖα, ὥσπερ τὰ θαλάσσια κυμάδαλα λέγεται) 675
Κόγχος, ὁ, ἡ, concha 790 2) hemicranium capitis 1105
Κοιταῖος, α, ον, nocturnus 603
Κόκκυξ, γος, ὁ, cuculus 395
Κολοσσοβάμων, ὁ, cui ſtatua in honorem erigitur 615
Κολωὸς, ὁ, tumultus, iurgium (*Schol. ined.* θόρυβος) 543
Κονίστρα, ἡ, palaeſtra, locus certaminis 867
Κόπις, εως, ὁ, ſcurra, nugator, enarrator (*Schol.* ξήτωρ, *ined.* λάλος) 763. 1464
Κορέα, ἡ, virginitas 354
Κόρση, ἡ, crinis, caput 507. 711
Κορσωτὸς, et κροσσωτὸς, ἡ, ὸν, fimbriatus, praetextus, vallatus 291. 1102
Κόρυμβον, τὸ, prora nauis 295
Κυροτρόφος, ὁ, ἡ, educans aliquem iuuenem 419
Κραίνω, impero 733
Κραιπνὸς, ἡ, ὸν, velox 17
Κρανεῖον, τὸ, haſta cornea 553
Κραντὴρ, ὁ, dens 833
Κράντης, ὁ, moderator, gubernator 305
Κρᾶς, τὸς, ὁ, vertex, caput 382. 700. 976
Κράτη, τὰ, (a κράτος, τὸ) ſceptra, imperium 891
Κρατοβρεὼς, ῶτος, ὁ, qui cerebrum alterius vorat 1066
Κρεάγρακτος, ὁ, ἡ, qui in carnem inciſuras facit 759
Κρεανόμος, ὁ, ἡ, carniuorus 203. 481. 2) dilaniator 762
Κρέξ, κὸς, ἡ, crex, (*auis genus*) 513
Κρεωφάγος, ὁ, ἡ, carniuorus 660
Κρηθμὸς, et κρυθμὸς, ὁ, oſtreum (*Schol.* κρηθμοῦ καὶ ὀστρέου) 238
Κρηναῖος, α, ον, fontanus 247
Κρηπὶς, ἴδος, ἡ, ſolum, crepido 336. 883. 1191
Κρίμνον, τὸ, farina, polenta 607
Κρόκη, ἡ, littus 107. 193. 728. 874
Κροτέω, *propr.* pulſo h. l. orno, elaboro (*Schol. ined.* ἐξεργάζομαι, κοσμέω) 888
Κρωσσὸς, ὁ, vrna, hydria 369. 1365
Κτέαρ, τὸ, *propr.* poſſeſſio, h. l. donum 895
Κτερίζω, ſepelio 1185
Κύβηλις, ἡ, ſecuris (*Schol.* πέλεκυς) 1170
Κυβιστητὴρ, ὁ, ſaltator praeceps in caput 296
Κύμβαχος, ὁ, ἡ, praeceps 66
Κυνοσφαγὴς, ὁ, ἡ, cui canes mactantur 77

Digitized by Google

Κύτερον, τὸ, petra, rupes (*Schol.* τραχεῖα πέτρα) 99
Κυπὰς, άδος, ἡ, tegmen 333
Κύπελλον, τὸ, *propr.* poculum, h. l. operculum 1104
Κυπόω, (vox inusit. pro κύπτω) euerto (*Schol. ined.* ταράσσω) 1442
Κυρέω, incido, nanciscor, peruenio 255
Κύτος, vel σκύτος, τὸ, corium, pellis, vter 73
Κύφελλον, τὸ, auris (*Schol.* ὦτα) 1402 2) nubes (*Schol.* νέφος) 1426
Κωδεία, ἡ, caput (*Schol.* κεφαλή) 37
Κώκυμα, τὸ, fletus, eiulatus 408
Κωκύω, fleo, ploro, eiulo 908
Κωτίλλω, loquor, garrio, fabulor (*Schol. ined.* λέγω) 1466

Λ.

Λαβράζω, procax ſum, fremo (*Schol.* ad v. 258 ἠχῶ) 260
Λαβρόω, (vox inuſit.) abſorbeo, obruo 705
Λάβρος, ὁ, vorax, violentus 724
Λαθρόνυμφος, ἡ, occulte cum aliquo concumbens 320
Λαιμίζω, decollo, collum amputo 326
Λαιμὸς, ὁ, guttur 6. 191. 476
Λᾶϊνος, ὁ, ἡ, lapideus 349. 1469
Λαιψηρὸς, ὰ, ὸν, celer, velox 245. 531
Λακίζω, lacero, ſcindo (*Schol.* σχίζω) 1113
Λάκτισμα, τὸ, ſaltus, calcitratio 835
Λάληθρος, ὁ, ἡ, loquax, garrulus 1319
Λαμπαδαχία, ἡ, lampadum geſtatio 1179
Λαμπτηρὶς, ἡ, vulpecula (*Schol. ined.* ἀλώπηξ) 344. 1393
Λαμπτηροκλέπτης, ὁ, fur oculi 846
Λαργακοφθόρος, ὁ, ἡ, qui perniciem in ciſta affert 235
Λάσσω, violo, percello (*Schol.* λακτίζω, *ined.* καταπατῶ) 137
Λατρεὺς, ὁ, mercenarius (*cognomen Neptuni*) 293
Λάτρις, ὁ, famulus 1420
Λατυπέω, exſtruo, aedifico 523
Λαύρως, *adv.* vehementer, violenter 475
Λαφύσσω, deglutio, h. l. lacteo 321
Λαφύστιος, ία, ιον, deglutitor, helluator 215 2) *paſſ.* deglutitus 791
Λαχαίνω, fodio, aro 624
Λάω, video, h. l. dico 460 v. Notas noſtr.
Λεβητίζω, in lebetem coniicio, elixo, coquo 199

Λέπας,

Λέπας, τὸ, rupes, promontorium 420. 1045
Λεπρὸς, ὰ, ὸν, aſper, ſcaber 642
Λέσχη, ἡ, colloquium, ſermo 543
Λευρὸς, ὰ, ὸν, laeuis, politus 159 2) latus (*Schol.* ad v. 258 πλατῆα) 263
Λεύσσω, video 52. 86. 216. 3 8. 990
Λευστὴς, ὸ, lapidator 1187
Λεχὼ, όος, ἡ, puerpera 185
Λήθεργος, ὸ, obliuio 241
Λήϊον, τὸ, ſeges 252
Λῆϊτις, ἡ, captiua 105
Ληκτήριος, α, ον, marginem habens 966. 1391
Λήταρχος, ὸ, flamen publicus (*Schol.* ὸ δημόσιος ἱερεύς) vel potius nomen proprium huius ſacerdotis, *Letarchus* 991
Λιάζω, ſoluo (*Schol.* λύω) 21
Λιγνὺς, ύος, ἡ, fumus, fuligo 294
Λιναγρέτης, ὸ, retibus captus 237
Λινεργὴς, ὸ, ἡ, lanificus 716
Λίνον, τὸ, velum 1015 2) nomen propr. promontorii in Italia, Λῖνος 994
Λιπαίνω, pinguefacio, foecundo 886. 1408
Λίπος, τὸ, pinguedo 579
Λίπτω, cupio, prurio 131. 353
Λίτρον, τὸ, ligo, (*onis*) (*Schol. ined.* ξύλον, ἀξίνη, δίκελλα) 1348
Λιταὶ, αἱ, *plur.* preces ſupplices 125. 1164. 1243
Λοβὸς, ὸ, anſa, h. l. pars auris ſumma 1401
Λόιγιος, α, ον, exitialis 795
Λοιμικὸς, ἡ, ὸν, noxius, peſtifer 1205
Λοίσθιος, et λοῖσθος, α, ον, vltimus, poſtremus 81. 163. 246. 279. 441. 1362. 1463
Λοῖσθον, *adv.* tandem 789. 999
Λοφνὶς, ἡ, fax, lampas (*Schol.* λαμπάς) 48
Λοχία, ἡ, partus, puerperium 322
Λυγαῖος, α, ον, niger, tenebroſus 351. 973
Λύγος, ὸ, vitex, virga (*Schol.* ῥάβδος) 213. 781. 1247
Λύθρον, τὸ, cruor, tabum 491
Λυκαινόμορφος, ὸ, ἡ, lupi formam habens 481
Λυκοψία, ἡ, crepuſculum 1432
Λυμεὼν, ὸ, vaſtator, euerſor 38. 781
Λυροκτύπος, ὸ, ἡ, ſonitum ciens, vt lyrae 918
Λύσσα, ἡ, rabies 454. 818
Λύχνος, ὸ, *trop.* oculus 422
Λώβη, ἡ, peccatum 365 2) clades, damnum 656. 785. 1225

M.

Μαζώσιες, α, οι, in mammae figuram prominens (*Sch.* μα-

μαστοειδὴς, ἡ ἡ εἰς μαστὸ: θέσιν ἐξικασμένη) 534
Μαιμάω, cupio, gestio 529. 1171
Μακεδνὸς, ἡ, ὸν, longus, altus, procerus (*Schol. ined.* ὑψηλός) 1273
Μαμέρσα, ἡ, cognomen Mineruae 1417
Μὰν, *adv.* pro μὴν, tamen 1412
Μάντευμα, τὸ, vaticinium 429
Μαρμαρόω, in marmor transmuto 826
Μαρμαρῶπις, ἡ, saxifica, in saxum alios mutans 843
Μάρπτω, capio, sumo, prehendo 311. 494. 760
Μάσαξ, ὁ, ος, lingua (*Schol. ined.* στόμα, λάρυγξ) 687. 1453
Μαστεύω, vel ματεύω, quaero, persequor 187. 821. 1102 1120
Μαστὴς, ὁ, inquisitor 1023
Μαψακᾶσαι, αἱ, *pl.* leues aurae (*Ponitur h. l. adiectiue*, leues, frustraneae) 395
Μέζεα, τὰ, *plur.* membra genitalia 762
Μέλαθροι, domus, aedes 770. 1190
Μελλόνυμφος, ὁ, ἡ, qui sponsus futurus est 174
Μεμορμένος, η, ον, (part. perf. pass. a μείρω) a fatis destinatus 430
Μέρμερος, ὁ, ἡ, curiosus, callidus 949
Μεσόδμη, ἡ, trabs nauis transuersa 751
Μεσσαβόω, boues iungo, aro 817
Μεταίχμιος, α, ον, medius 443 2) bellicus 1435
Μεταλλεύω, quaero, scrutor 485
Μετάρσιος, ὁ, ἡ, sublimis 265
Μετάφρενον, τὸ, dorsum 688. 1112. 1438
Μετοχλίζω, moueo, transfero 627
Μῆλαξ, ακος, vel μῆλον, vel μήλατον, τὸ, ouis 106. 933. 1050
Μηλιαθμὸς, ὁ, ouium stabulum (*Schol. ined.* ποιμνίον, μάνδρη) 96
Μήνη, ἡ, luna 306. 482
Μήνιμα, τὸ, ira 1186
Μήρινθος, ἡ, funiculus 13
Μῆχαρ et μῆχος, τὸ, solatium, remedium 568. 1459
Μιαιφόνος, ὁ, ἡ, interfector, sicarius 913
Μιξόθηρ, ὁ, ἡ, semiferus, homo et brutum simul 650
Μιξοπάρθενος, ἡ, semivirgo 669
Μισόνυμφος, ἡ, nuptiis inimica 356
Μισύλλω, in frustula disseco 154
Μίτος, τὸ, filum, chorda 584
Μυῖον, τὸ, muscus, alga 398
Μογοστόκος, ὁ, ἡ, difficilem partum reddens 829
Μολοβρὸς, ὁ, vorax, mendicus (*Schol.* ἀγυρτής) 775

Μολέω et μόλω, venio 338. 479. 824. 952. 956. 1044. 1059. 1090. 1236. 1312. 1370. 1376. 1448
Μονήκοιτος, et μονοίκητος, ὁ, ἡ, desertus, solitarius 960
Μονήρης, ὁ, ἡ, solus, solitarius 75
Μονόγληνος, ὁ, ἡ, vnoculus 659
Μονόκρηπις, ὁ, ἡ, vno calceo indutus 1310
Μονόσολος, ὁ, ἡ, vna cum naue veniens 690
Μορμωτὸς, et μυρμωτὸς, ἡ, ὸν, terribilis, innumerabilis, vt formicae 342
Μόρος, ὁ, mors 64. 285. 438. 613. 960. 1075 2) fatum 319
Μόρφνος, ὁ, aquila 838
Μόσυνον, τὸ, et μόσυνι, ὁ, turris 433 *tropice* cymba (*Schol. ined.* ναῦς, πύργος ξύλινος) 1432
Μασόφλαρτος, ὁ, ἡ, a Musis perditus 832 vid. Notas.
Μυδαίνω, humecto, irrigo 1008
Μύδρος, ὁ, massa, lamina 272
Μυθοπλάστης, ὁ, fabulis plenus 764
Μύκλος, ὁ, adulter (*Schol.* μνηστὴρ, *ined.* γαμβρός) 771 2) libidinosus (*Schol ined.* λάγνος) 816
Μυλήφατος, ὁ, ἡ, a mola fractus, et quasi occisus 578
Μύλος, ὁ, lapis, saxum 233
Μυνδὸς, ὁ, mutus 1375
Μύρομαι, fluo, stillo, fundor 982
Μύρμηξ, ὁ, petra maritima (*Schol.* παραθαλασσία πέτρα) 878
Μύρμος, ὁ, formica 176 2) scopulus (*Schol. ined.* πέτρα θαλασσία) 890
Μύχερος, ὁ, custos 373
Μυχὸς, ὁ, angulus, specus, sinus 44. 122. 207. 701. 753. 823. 856. 868. 896. 1262. 1244. 1354
Μῶλος, ὁ, bellum, lis 693
Μῶμαρ, τὸ, macula 1134

N.

Νάκη, ἡ, vellus (*Schol. ined.* δέρμα) 1310
Νᾶμα, τὸ, flumen 451. 1046. 1353
Νάνος, ὁ, nanus, pumilio 1244
Νάπη, ἡ, saltus, sylua 424. 603. 1017. 1149. 1241. 1273 2) rupes 1452
Νασμὸς, ὁ, imber, pluuia 80 2) vnda, fluuius 706. 730. 886. 1381. 1424
Νατὸς, ὁ, panis (*Schol.* ἄρτος) 640
Ναυαρχία, ἡ, classis 733
Ναυάτης, ναυβάτης, et ναύτης, ὁ, nauta, classiarius 21. 90. 120. 727. 827. 881. 898. 1068. 1291
Ναυκληρία, ἡ, nauigatio 194. 586

Ναύ-

Ναύλοχος, ὁ, ἡ, naualis 290. 768
Ναυπηγέτης, ὁ, nauium fabricator 873
Ναυσθλόω, mare peruium facio 967. 1257. 1415
Ναυτολέω, nauigo 1217
Ναυτιλοφθόρος, ὁ, ἡ, naues corrumpens 650
Ναύτιλος, ὁ, nauta 788
Ναυφάγος, ὁ, ἡ, nauibus noxius 1095
Νάω, (aor. 1. med. ἐνασσάμην) habito, incolo 599. 737. 947. 1026. 1045
Νεανίδρος, ὁ, adoleſcens 1345
Νεμέτης vel νηρίτης, ὁ, conchae genus 238
Νεμρὸς, vel νηρὸς, ἀ, ὸν, cauus, humidus 896
Νεκροπέρνας, ὁ, cadauerum venditor 276
Νεκροτάγος, ὁ, mortuorum praeſes 1399
Νεογνὸς, ὁ, recens natus 503
Νεόδμητος, ὁ, ἡ, recens occiſus 65
Νεοσκαφὴς, ὁ, ἡ, recens effoſſus 1097
Νέρθε, et νέρθεν, *adv.* infra, ſub 123. 336
Νέρτεροι, οἱ, *plur.* inferi, manes 445. 685. 884
Νευρὰ, ἡ, chorda 139
Νέφος, τὸ, nubes, *trop.* multitudo 569
Νηδὺς, ύος, ὁ, venter 1201
Νῆις, ὁ, expers (*Schol.* ἄπειρος καὶ ἀπεριεργάστος) 117
Νήλιπος, ὁ, ἡ, (pro νηλίπεζος) diſcalceatus 635
Νημερτὴς, ὁ, ἡ, verus 223 1051
Νήνεμος, ὁ, ἡ, vento plenus 255
Νήπυσοι, *adv.* inceſſanter, ſine fine 972
Νήριθμος, ὁ, ἡ, innumerabilis 415
Νηπτρεκῶς, *adv.* vere 1
Νήχομαι, nato 82
Νιφὰς, ἡ, nix 876
Νυκτίφοιτος, ὁ, ἡ, noctu veniens, nocturnus 225
Νυμφαγωγὸς, ὁ, ἡ, ſponſam ducens 1025
Νυμφῖα, τὰ, *plur.* ſponſalia, nuptiae 146. 323. 1387 vbi vid. Not.
Νύμφευμα, τὸ, connubium, nuptiae 935. 1136
Νύσσα, ἡ, meta 15
Νώνυμος, ὁ, ἡ, obſcurus, ignotus 1126

Ξ.

Ξενοβάκχη, ἡ, hoſpitum amore furens 175
Ξενοκτόνος, ὁ, ἡ, qui hoſpitum caede occupatur 124
Ξενόομαι, recipio 92
Ξιφηφόρος, ὁ, ἡ, enſifer 153
Ξύναιμος, ὁ, frater 280. 437 1189 2) cognatus 452
ἡ ξύναιμος, ſoror 468. 1332
Ξυνευνέτης, et ξύνευνος, ὁ, maritus, ἡ ξύνευνος, vxor 62. 186. 710

Ξυνὲς, ἡ, ὸν, communis 64. 1284 (De v. 64. v. Not.)
Ξυστὴς, ὁ, *subst.* culter tonsorius, nouacula 840

O.

Ὀγκόω, superbum facio 299 2) erigo 1183
Ὀγχέω, vox inusitata, bis occurrit 64 et 1049. vbi vid. Notas nostr.
Ὀδὰξ, *adv.* mordicus 544 1005
Ὄδυρμα, τὸ, lamentatio 977
Ὀθνεῖος, α, ον, peregrinus, externus 104. 297. 581. 926. 1365. 1376. 1396
Οἶδμα, τὸ, pelagus, vnda 696
Οἰκεσρέω, habito, incolo 54
Οἰκεσρίη, ἡ, custodia domus 1107
Οἰκοφθορέω, domos perdo 1093
Οἴμη, ἡ, cantus (*Schol.* ὠδὴ) 11. 713
Οἶμος, ἡ, via 121. 889
Οἰνὰς, ἄδος, ἡ, columba 358
Οἴνη, ἡ, vinum 660
Οἰνοτρόπος, ὁ, ἡ, vinum efficiens, in vinum mutans 580
Οἰσρέω, agito, stimulo 818 2) *passiue* agitor, stimulor 612. 1366
Οἶσρος, ὁ, amor furiosus 405
Οἰωνόμικτος, ὁ, ἡ, qui aliquem inter aues detrudit 595
Οἰωνὸς, ὁ, ἡ, velox, volucris 721
Ὀχριάω, exaspero 545
Ὄλβος, ὁ, diuitiae 773
Ὀλίζον, adv. parumper, paululum 627
Ὁλκαῖος, α, ον, attractus, contractus 216. 1072 (vbi *tropice* ὁλκαῖον πτερὸν vocatur *summa pars aratri*, τὸ ἄκρον τὸ ἀρότρου, vti Scholiastes exponit)
Ὄλυνθος, ὁ, grossus, ficus immatura 428. 980
Ὁμαιμος, ὁ, ἡ, cognatus, consanguineus 1442. Sed ὁμαίμων, ονος, ὁ, frater, ἡ, soror 337
Ὀμβρέω, humecto, irrigo 79
Ὄμβριος, α, ον, pluuialis 1) cognomen Iouis 160 2) aquosus, de nive 876
Ὄμβριμος, vel ὁβριμος, ὁ, ἡ, vehemens, impetuosus 300
Ὁμενέτης, ὁ, maritus 1199
Ὁμενὶς, ἰδος, ἡ, vxor 372
Ὄμηρος, ὁ, caecus (ὁμηρον θῆκε, excaecauit) 422
Ὁμοκλήτειρα, ἡ, bellicosa, βοὴ, vox, clamor 1337
Ὄμπνιος, α, ον, opimus, foecundus (*Schol. ined.* ἐξαίρετος, πλέσιος) 621. 1264
Ὀνοσὸς, ἡ, ὸν, ineptus, contemnendus (*Schol. ined.* μεμπτός) 1235
Ὀπάων, ονος, ὁ, socius, pedissequus 1251
Ὀπιπτεύω, inspicio, speculor 45
Ὁπλὴ,

Ὅπλη, ἡ, vngula 167
Ὀργυιάω, vlnas alicuius extendo, ſuſpendo 1077
Ὀρεσθαλὴς, ὁ, ἡ, in montibus virens 1423
Ὀρεύς, ὁ, in montibus degens, monticola 1111
Ὀρθάγνης, ϑ, ὁ, conuiua, hoſpes 538
Ὀρκωμοτέω, iuro 937
Ὀρκώμοτος, ὁ, ἡ, per quem iuratur 707
Ὅρμος, ὁ, portus 737. 1274
Ὀρνιθόπαις, ἡ, ſemiauis 731
Ὀρσοθύνω, excito 693
Ὄρτυξ, ἡ, *propr.* coturnix, h. l. Delus inſula, alias Ortygia 401
Ὀρφνη, ἡ, nox (*Schol. ined.* νὺξ γνοφωδὴς) 383
Ὄρχατος, ὁ, hortus (*Schol.* κῆπος) 857
Ὀσοθήκη, ἡ, vrna 367
Ὀστρακόω, teſta dura obduco 89
Ὄστρειον, τὸ, ſtabulum 94
Ὀτλέω, ſuſtineo, perfero 819
Ὀτρηρὸς, ᾱ, (Ion. ὴ) ὸν, citatus, celer 997
Οὐδαῖος, α, ον, inferus (*cognomen Proſerpinae*) 49. 608
Οὖδας, ατος, τὸ, ſolum, humus 557
Οὐλαμηφόρος, ὁ, ξ, turmifer 32
Οὐλαμώνυμος, ὁ, ἡ, ab exercitu *belli* nomen habens (Neoptolemus) 183
Οὖσα, τὰ, *plur.* funes (*Schol.* σχοινία) 20
Ὀφελτρεύω, (*Schol.* σπεύδω, *ined.* καλλύνω) verro 1165
Ὀφθαλμίας, ὁ, oculatus 148
Ὀχέω, veho, porto 97 2) inſideo, innitor, teneo, *Schol. ined.* ἐποχέομαι) 724
Ὀχὴ, ἡ, cibus (*Schol. ined.* τροφή) 482
Ὀχθηρὸς, ᾱ, ὸν, iugoſus, turgens 1030. 1361
Ὄχθος, ὁ, tumulus, cliuus, collis, 42. 392.
Ὀχμάζω, conſtrictum teneo, geſto, tollo (*Schol. ined.* κρατῶ) 41. 625
Ὄχμος, ὁ, tumulus, arx (*Schol.* ὦν, πῦργος) 443
Ὀψίτεκνοι, οἱ, *plur.* poſteri 1272

Π.

Πάγη, ἡ, laqueus 407
Παγκληρία, ἡ, regio haereditaria 592. 983. 1474
Πάγος, ὁ, rupes 16. 645. 992. 1287. 1348. 1361. 2) ſal. (*Schol.* πάγον, τὸν ἅλα, διὰ τὸ πεπῆχθαι ἐξ ὕδατος etc.) 135
Πάγρεος, ὁ, piſcis marini genus, phagrus 419
Παιδοβρώς, ῶτος, ὁ, pueros vorans 347
Παιδοβρώτης, ὁ, ἡ, in vorandis filiis occupatus 1199
Παλαίω et παλεύω, allicio, capto, fallo 405. 784

Πάλη, ἡ, pugna, lucta 124. 170. 867. 1196. 1358. 2) lis 1436
Παλίμπλωτος, ὁ, ἡ, qui iterum nauigando ſuſcipitur 1431
Παλιμπόρευτος, ὁ, ἡ, retrogradus 180. 628
Παλίμπους, οδος, ὁ, retrogradus 126. 893
Παλίμφρων, ὁ, ἡ, reſipiſcens, mentem in melius mutans 1349
Παλιυρρόβητος, ὁ, ἡ, errabundus 739
Παλίῤῥοια, ἡ, refluxus, renatatio 757
Παλίῤῥοιος, α, ον, refluus 380
Παλίσσυτος, ὁ, ἡ, retrogradus 1461
Πάλλω, vibro, agito 559. 686
Πάλμυς, ὁ, rex (*Schol.* βασιλεύς) (*de Iove*) 691
Πάλος, ὁ, ſors 1154. 1267
Παμμήτωρ, ὁ, ἡ, omnium excogitator, gubernator, aut (*ex varia lectione*) παμμήτωρ, ἡ, mater communis 490
Παμμιγής, ὁ, ἡ, confuſus, ex omnibus mixtus 5
Παμφαλόομαι, attonitus circumſpicio 1433
Παυδοκεύς, ὁ, omnes recipiens 655
Παυέχθιστος, ἡ, ον, inuiſiſſimus 1057
Παντόμορφος, ὁ, ἡ, in omnes formas ſe transmutans 1393
Παντύατος, η, ον, extremus omnium 286
Παυώλεθρος, ὁ, ἡ, perniciofiſſimus 165
Πάομαι, adquiro, poſſideo 1138
Παπποκτόνος, ὁ, ἡ, aui interfector 1034
Παπταλάομαι, ſpeculor, circumſpicio 1162
Παραγκάλισμα, τὸ, res, quam quis amplectitur 113
Παρακιλίζω, callide induco 1094. 1380. Scribitur et παρβακολίζω 1094
Παραίτιος, ὁ, ἡ, qui in cauſſa eſt 611
Παράκτιος, ὁ, ἡ, ad littus iacens 243. 728
Παραπλάζω, in errorem duco 427
Παρθενοκτόνος, ὁ, ἡ, virginis interfector 22 (*de Helleſponto*)
Παρθενών, ῶνος, ὁ, thalamus, gynaeceum 349
Παρώθω, contemno, reiicio 1263
Παρωτίς, ίδος, ἡ, auris, locus circa aures 1402
Πατρομήτωρ, ἡ, auia paterna 502
Παῦρον, *adv.* paululum, parumper 1429
Παφλάζω, ferueo, aeſtuo 197
Παῶς, ὁ, cognatus 416
Πάω, acquiro, accipio, ſortior (perf. paſſ. πέπαμαι) 354. 457. 1138

Digitized by Google

Πελαργοχρὼς, ὁ, qui eſt coloris cicadarum, albus (*Schol.* λευκόχροοι, *ined.* λευκόσωμοι) 24
Πελειὰ, ἡ, 103 et πελειὰς, ἄδος, ἡ, columba 131
Πέλλη, ἡ, mulctra, catinus, ſitula 709
Πέμπελος, ὁ, ἡ, vates 682. 826
Πέμφιξ, κος, ἡ, et πεμφὶς, δος, ἡ, anima, vmbra (*Schol.* ψυχή) 686. 1106
Πενθερεφθόρος, ὁ, ἡ, ſocerum perdens 161
Πενταγάμβρος, ὁ, ἡ, quinque viros tribuens 146
Πενταλέκτρος, ἡ, quinquies nupta 143
Περιπτύσσω, amplector 1135
Περίῤῥυτος, ὁ, ἡ, circumfluus 219
Περισπαίρω, palpito, vibro 68
Περιτρίβω, vndique contundo, contero 790
Περκνὸς, ἡ, ὸν, niger 260
Πέῤῥα, ἡ, ſol (*Videtur quibusdam vox Perſica*) 1428
Πέτευρον, τὸ, tabula, nauis 884
Πετρόω, in lapidem transmuto 901
Πεύκη, ἡ, pinus, abies 755. 1110 2) nauis 32. 100
Πεφνάμενος, α, ον, nece dignus 87
Πηγὸς, ἡ, ὸν, canus, albus 336
Πηδὸς, ὁ, remus 1416
Πήληξ, ὁ, galea 711
Πηλοποιέω, coenoſum reddo 473
Πῆμα, τὸ, clades, calamitas 206. 259. 305. 611. 763. 787. 812. 1215. 1350. 1409
Πημονὴ, ἡ, clades, calamitas 739
Πήνη, ἡ, ſtamen (*Schol.* ἄτρακτος, νῆμα) 145
Πιαίνω, ſatio, pinguefacio 1200
Πῖαρ, τὸ, pinguedo (*Schol. ined.* τὸ λιπαρόν) 1060
Πιθηκόμορφος, ὁ, ἡ, ſimio ſimilis 1000
Πιθέω, obſequor, pareo 236. 735
Πινώδης, ὁ, ἡ, ſqualidus 975
Πιπὼ, ὁός, ἡ, pipo (*auicula marina*) 476
Πλαγκτὸς, ἡ, ὸν, errabundus, vagus 952. 1028
Πλάνης, ητος, ὁ, 126. 925 et πλανήτης, ὁ, erro, erraticus 538. 1019. 1239
Πλανῆτις, ιδος, ἡ, erronea, erratica 998
Πλαξ, propr. tabula, *apud Lycophr.* perpetuo campus, aruum, regio 98. 564. 648. 870. 1086. 1194. 1341. 1406
Πλαστὸς, ἡ, ὸν, fictitius 432. 818
Πλάτη, ἡ, propr. remus, h. l. pedum paſtorale 96
Πλάτις, ιδος, ἡ, vxor (*Schol.* γυνή. *ined.* νύμφη, γαμετή) 821. 1294

Πλειὼν, ῶνος, ὁ, annus (*Schol.* ἐναυτός. *ined.* χρόνος) 201. 1039
Πλεκτανοσόλος, ὁ, ἡ, cum ornamentis ac cincinnis emissus 230
Πλευρὰ, ἡ, et πλευρὸν, τὸ, latus 556. 780. 795
Πλημμυρὶς, ίδος, ἡ, aestus maris 100
Πλόκος, ὁ, coma 336 2) nexus, *i. e.* arcus 915
Πλωτὴρ, ὁ, vector, nauta 734
Πλωτὸς, ἡ, ὸν, nauigabilis 889
Πόδαργος, ὁ, ἡ, velox 166
Ποδηγετέω 12 et ποδηγέω 965 duco, explico, illustro
Ποδηγέτης, ὁ, dux 220. 385
Ποδωτὸς, ἡ, ὸν, pedatus (*de velis nauium*) 1015
Ποιμανδρία, ἡ, vas sacrum, ad sanguinem victimae excipiendum 326
Ποιφύσσω, vehementer inflo (*Schol.* φυσάω) 198
Πολιήρεισος, ὁ, ἡ, vrbi exitiosus, *ex alia lectione* πολυήρεισος, ὁ, ἡ, admodum exitiosus 210
Πολύγλωσσος, ὁ, ἡ, multiiinguis, e multis nationibus compositus 1377
Πολυδέγμων, ὁ, ἡ, valde capax 700
Πολυήρης, ὁ, ἡ, pecorosus (*Schol.* πολύαρνος, πολυθρέμμων) 1241
Πολύτιχος, ὁ, ἡ, multifidus 414
Πόποι, οἱ, *plur.* Dii 943
Πορεύω, deduco 1294
Πόρις, ἡ, 184. 496. 1298 et πόρτις, ιος, ἡ, iuuenca 102. 320. 857
Πορκεὺς, ὁ, piscator 237. 596. 1217 2) serpens 347
Πόρκος, ὁ, aper, animal marinum ad Danubium 74
Πόσις, ιος, ὁ, maritus 115. 808. 1024. 1118
Πότμος, ὁ, mors 276. 315 1000 2) somnus 430
Ποτὸν, τὸ, et *plur.* ποτὰ, τὰ, aqua, fluuius 149. 189. 425. 576. 725. 731. 1008. 1012. 1033. 1130. 1240. 1275. 1343. 1352. 1364. 2) potus, potio 489. 661
Πρᾴκτις, ἡ, littus 1045 *ad quem locum vid. not. Canteri*
Πρέμνον, τὸ, truncus, caudex 1110
Πρεσβευτὴς, ὁ, legatus 1056
Πρέσβιστος, η, ον, propr. veterrimus, h. l. summus, primus, praecipuus 1439
Πρεσβιώω, praefero, pluris facio 1265
Πρέσβυς, υος, ἡ, anus, vetula 331
Πρευμενὴς, ὁ, ἡ, fauens, propitius 536. 1055
Πρηνίσσω, praecipito 1006
Πρηστὴρ, ὁ, fulmen, turbo, ventus vehemens 27. 463. 861. 1018

Digitized by Google

Πρηὼν, ῶνος, ὁ, cacumen, mons (*Schol.* ἐξοχή) 769. 1069
Πρόβλημα, τὸ, obex, propugnaculum 291. 685. 1418
Προβλὴς, ῆτος, ὁ, ἡ, prominens 828
Προγεννήτειρα, ἡ, genitrix (*Schol.* μήτης, ἢ πρόγονος) 183
Προδιμαίνω, in anteceſſum metuo 276
Προκήδομαι, procuro, tueor 1473
Πρόμαντις, ιος, ὁ, ἡ, fatidicus 202. 1456
Πρόμος, ὁ, dux, princeps 599. 644. 785. 802. 1212. 1294. 1443
Πρόπας, ασα, αν, omnis 655
Πρόρριζος, ὁ, ἡ, cum radice euerſus 214
Προσκαταξαίνω, oſculando attero, agito, irrito (*Schol. ined.* διερεθίζω) 173
Προσμάσσομαι, rigo 1029
Προσμάσσω, imprimo, infigo, infero (*Schol. ined.* ἐντυπόω) 783
Πρόσπαιος, ὁ, ἡ, recens, novus 211
Προσσαίνω, adſpergo, affundo 684
Προσσκίρω, lacero, ſcindo (*Schol.* διασχίζω) 880 *v. Notas noſtr.*
Προσσαργανόω, (*att.* προστραγανόω) vincio (*Schol.* συμπλέκω) 748
Προστρόπαιος, ὁ, ἡ, piacularis 974
Πρυμν, ῶνος, ὁ, mons, collis (*Schol. ined.* ἀκρωρεία) 993. 1237
Πρωταίχμια, τὰ, *plur.* primitiae praedae 469
Πρωτόλειον, τὸ, et πρωτόλεια, τὰ, prima ſpolia 298. 1228
Πρωτόμισθος, ὁ, ἡ, qui primus mercede militauit 1384
Πρωτόσφακτος, ὁ, ἡ, in quo prima fit mactatio 329
Πτέλας, ὁ, aper (*Schol.* κάπρος. *ined.* χοῖρος) 833
Πτέρνα, ἡ, calx 500 2) *trop.* radix, infimum 442
Πτερὸν, τὸ, ala 17. 261. 390. 715. 1119 2) penna, laqueus 105 3) *trop.* aratrum 1072 4) ora extrema regionis (*Schol.* τὰ ἔσχατα) 1396
Πτερόω, alas addo, alatum reddo 401
Πτέρυξ, ὑγος, ἡ, pinna muri 291
Πτερύσσομαι, volito 1106
Πτέρωμα, τὸ, telum, ſagitta (*Schol. ined.* βέλος) 56
Πτεροτὸς, ἡ, ὸν, alatus 514
Πτηνὸς, ἡ, ὸν, celer, velox, alatus 15. 148. 822
Πτήσσω, timeo (*Schol. ined.* φοβέμαι) 280
Πτίλον, τὸ, ala 25
Πτόρθος, ὁ, *propr.* ramus, *trop.* filius, vnus e poſteris 965. 1097
Πτυχὴ, ἡ, montium receſſus 615

Πτωξ, ωκος, ὁ, timidus (*Schol. ined.* δειλός) 944
Πύγαργος, ο, timidus (*Schol.* δειλός, αἰσχρός) 91
Πυργοσκόφος, ὁ, ἡ, turrium euersor 469
Πυρίπνοος, πνοα, ὁ, igniuomus 1314
Πυρίφλεκτος, ὁ, ἡ, igneus 218
Πύργος, ὁ, panis (*Schol. ined.* ἄρτος, τροφή) 482. 639

P.

Ῥαβδηφόρος, ὁ, ἡ, virgifer 1140
Ῥαιβός, ἡ, ὸν, incuruus, intortus 238. 262. 917
Ῥαιβόω, curuo 563
Ῥαισήιος, α, ον. vaſtans 525
Ῥαίω, perdo 161. 232. 328
Ῥακτός, ἡ, ὸν, aſper 92
Ῥάμφος, τὸ, roſtrum 598
Ῥαφή, ἡ, ſutura, compages 381. 1102
Ῥαχία, ἡ, crepido littoris petroſa, ſcopulus 379
Ῥέθος, τὸ, corpus (*Schol.* σῶμα, πρόσωπον, *ined.* μέλος) 173. 862 2) facies 1137
Ῥεῖθρον, τὸ, fluuius, fluentum 439. 699. 718. 768. 848. 911. 982. 1035. 1041. 1185. 1240. 1289
Ῥηγμίν, ἡ, littus 192. 412
Ῥήτρα, ἡ, comitium, forum 470. 1037
Ῥητεύω, dico, loquor 1400
Ῥίγιστος, η, ον, *ſuperl.* terribiliſſimus 264
Ῥιπή, ἡ, iactus 294. 970
Ῥιφή, ἡ, iactus 714. 1326 2) mendacia in aliquem iacta 235
Ῥοή, ἡ, vnda, vadum, flumen 1020. 1053. 1083 et ξόος, ὁ, *idem* 885
Ῥοιβδέω, ſtrideo, ſtridendo excieo 247
Ῥοιζέω, praecipito, cum ſtridore emitto, eiicio (*Schol. ined.* ἠχέομαι) 1325. 1426
Ῥόχθος, ὁ, ſtrepitus, fluctus 402. 696. 742
Ῥῦμα, τὸ, propugnaculum (*Schol. ined.* φύλαγμα) 507
Ῥύσαγμα, τὸ, raptus, raptio 1089

Σ.

Σαθρός, ά, όν, putris, debilis, fragilis 398
Σαίνω, blandior 1444
Σαλάμβη, ἡ, oſtium (*Schol.* θύρα. *ined.* λιμήν) 98
Σάλπιγξ, ἡ, tubicina (*cognomen Mineruae*) 915. 986
Σαρόω, iacto (*Schol. ined.* κλυδωνίζω) 389
Σέβας, τὸ, gloria 1126
Σέλας, τὸ, lux, iubar 1091. 1428
Σέλμα, τὸ, nauis, ratis (*Schol. ined.* σκάφη) 1217
Σηκός, ὁ, templum 871. 927. 959. 1261
Σῆμα, τὸ, ſignum 641 2) templum 719 3) ſepulchrum, monumentum 730. 1063

Digitized by Google

Σήραγξ, ἡ, hiatus 122
Σίγυμνον, τὸ, aut *σίγυμνος*, ὁ, venabulum 556
Σίμφλος, aut *σίφλος*, ἡ, macula (*Schol. ined.* δυσμορφία) 1134
Σίννις, *σῖνις*, et *σίντης*, ὁ, noxius (*Schol. ined.* βλαπτικός) 386. 539
Σισυρηνοδύτης, ὁ, villis veſtitus, ſ. inuolutus 634
Σισυφεὺς, ὁ, inquiſitor, calculator (*Schol.* σοφὸς ἀριθμητής. *Schol. ined.* ζητητής) 980
Σιφνεὺς, ὁ, talpa (*Schol. ined.* ἀσπάλαξ) 121
Σκαπανεὺς, ὁ, foſſor (*cognomen Herculis*) 652
Σκαρθμὸς, ὁ, motus, iactatio (*Schol.* κίνησις) 101
Σκάφος, τὸ, nauigium 745. 872. 890 2) ligo (*ſec. Schol.* portus, *ob rotunditatem*) 664
Σκεθρὸς, ὰ, ὸν, accuratus 270
Σκέπαρνον, τὸ, ſecuris 1105
Σκέπας, τὸ, tegmen, vſurpatur quoque *trop.* de tuta ſtatione et loco, portu v. c. inſula, promontorio etc. 736. 768. 793
Σκηπτοχία, ἡ, ditio, regnum 111
Σκηπτὸς, ὁ, fulmen 1371
Σκύλαξ, ὁ, ἡ, canis 315. 1041 2) catulus, *i. e.* filius 963. 991
Σκύμνος, ὁ, catulus 308. 321. 461. 503. 1120. 1233. In his omnibus locis *tropice* de prole et filiis vſurpatur
Σκύτος, τὸ, vter (tris) 73 2) vellus 1316
Σμήριγξ, ὁ, ἡ, iuba (*Schol.* θρὶξ) 37
Σμήχω, extergo 876
Σμίνθος, ὁ, mus (*Schol. ined.* μῦς) 1306
Σμωδιγξ, ἡ, vibex (*Schol. ined.* πληγή) 783
Σπάθη, ἡ, remus 23
Σπήλυγξ, ἡ, ſcopulus (*Schol. ined.* πέτρα) 46
Σπιλὰς, ἡ, ſcopulus, promontorium (*Schol. ined.* πέτρα, ἀκρωτήριον) 1081
Σπίλος, ὁ, ſcopulus 374 2) ἡ, inſula (*Schol. ined.* νῆσος) 188
Σπληδὸς, ὁ, (id. qu. σποδὸς) cinis 483
Σποδόω, igne comburo 178
Στάζω, ſtillo 391
Σταθμὰ, τὰ, *plur.* ſtatio, ſtabulum 290. 1371
Σταθμὸς, ὁ, pondus, libra 272
Στεγανόμος, ὁ, ἡ, *propr.* tectum vorans, *i. e.* luxurioſus 1095
Στέγη, ἡ, domus, tectum 350. 361. 659. 1103. 1469 2) antrum 1280
Στέγος, τὸ, ſepulchrum, locus contectus 1098
Στίλγισμα, vel *στλέγγισμα*, τὸ, ſtrigmentum 874
Στίμφυλον, τὸ, cortex 678
Στέναγμα, τὸ, et *στεναγμὸς*, ὁ, gemitus 318. 377

Στεργοξύνευος, ὁ, ἡ, concubitum appetens 935
Στέργω, amo 1190 2) ſuſtineo, tolero (*Schol. ined.* ὑπομένω) 525
Στερφόπεπλος, ὁ, ἡ, coriaceo peplo indutus 652
Στέρφος, τὸ, pellis leonina (*Schol. ined.* λεοντῆ) 1347
Στεφηφόρος, ὁ, ἡ, vittatus 327
Στέφος, τὸ, corona 1228
Στόβος, ὁ, minae, contumelia (*Schol. ined.* φλυαρία, λοιδορία) 395
Στόνυξ, ὁ, dens 486 2) cuſpis 795 3) ſcopulus, promontorium (*Schol. ined.* ἀκρωτήριον) 1181
Στόρθυγξ, ὁ, cacumen 761. 865. 1406 2) dens, vel beſtia dentata (*Schol.* ὀδὰς, ἡ τοι ὁ χοῖρος) 492
Στόρνη, ἡ, zona (*Schol. ined.* ζώνη) 1330
Στρατηλάτης, ὁ, dux bellicus 897. 923. 1013. 1142. 1301. 1444
Στρατόπλωτος, ὁ, ἡ, ad transfretandum exercitum pertinens 1037
Στρῆνος, ὁ, cupido 438
Στροβέω, iacto, agito (*Schol. ined.* κινέω) 756. 1218
Στρόβιλος, ὁ, ἡ, rotundus, oualis 89. 506
Στρόμβος, ὁ, concha 250 2) filum (Rectius, quam Cantero *turbo* (*inis*) nam *Schol. ined.* habet ἄτρακτον) 585
Στρωφάομαι, verſor, commoror 1372
Στυγέω, odi 761
Στύπος, τὸ, truncus 553 2) ramus 1110
Στύφλος, η, ον, aſper, ſaxoſus (*Schol.* τραχύς) 737
Σύγγαμος, ὁ, ἡ, coniux 1220
Σύγγονος, ὁ, frater 169. 308 ἡ ſoror 732 2) cognatus 548. 1232
Συγκαταινέω, ſpondeo, promitto (*Schol. ined.* συγκατατίθημι) 1223
Συγκατασκάπτης, ὁ, euerſor 222
Συγκατηρεφὴς, ὁ, ἡ, contectus 1280
Σύγκληρος, ὁ, ἡ, haereditarius 995
Συλλαφύσσω, diripio 1267
Σύλλεκτρος, ὁ, ἡ, coniux 115
Σύνδορπος, ὁ, ἡ, conuiua 135
Συνεκβράσσω, vna exſpuo 898
Σύνευνος, ὁ, ἡ, coniux 230
Συνθρύπτω, confringo 436. 1109
Συνταραγνύω, implico, conſtringo 1101
Σύφαξ, ὁ, et τὸ, decrepitus ſenex (*Schol.* γέρων) 793
Συφὸς, ὁ, ἡ, hara, ſuile 676
Σφαγῖον, τὸ, patera ſacrificii, *aut* victima (*Schol. ined.* τὰ ἐσφαγμένα σώματα) 196
Σφάλτης, ὁ, ſupplantator 207
Σφίγγω, cohibeo, includo (*Schol. ined.* συγκλείω) 410

Σχαζόω, ſoluo, laxo (*Schol. ined.* ἔσχατον ἀνασπάω) 21
Σχάζω, ſoluo (*Schol. ined.* διαῤῥήσσω) 13. 28. 2) iacio, eiicio (*Schol.* καταβάλλω, *ined.* ἐκβάλλω 99 3) icio (foedus, ὅρκιον) 329
Σχοῖνος, ἡ, funis e iunco, iuncus 665

T.

Ταγὸς, ὁ, dux, rex 1340
Τάλαντον, τὸ, lanx trutinae (*Schol. ined.* ζυγὸς, ζυγοστάτημα) 270
Ταλάω, audeo, ſuſtineo (fut. 1. per Diplaſiasm. ταλάσσω) 746
Ταμάσιος, α, ον, 854 vid. Not. noſtr.
Ταρακτὴς, ὁ (ἵπποις) 43 vid. Not. Canteri
Ταρβέω, *actiue* terreo, perterreo 1177
Τάριχος, τὸ, et ὁ, caro cadaveris, ſale marino infecta 398
Τάρῥοθος, ὁ, vindex 1346 ἡ, depultrix 360 2) adiutrix 400 3) vltrix, vindex 1040
Ταρχύω, ſepelio 369. 424. 728. 882
Ταυροκτόνος, ὁ, ἡ, taurum occidens 1169
Ταυρόμορφος, ὁ, ἡ, tauriformis 1299
Ταυροπάρθενος, ἡ, virgo in vaccam mutata (*i. e. Io.*) 1292
Ταυροσφάγος, ὁ, ἡ, tauros mactans 47
Τέγγω, tingo, humecto 718 885
Τεθμὸς, ὁ, mos, ritus 859 2) lex ſcripta (*Schol.* νόμος) 1173
Τειχοποιὸς, ὁ, murorum exſtructor 617
Τεκνοραίστης, ὁ, infanticida 38
Τεκνόω, pario 867. 963
Τένων, οντος, ὁ, ceruix 1112
Τέραμνον, τὸ, tectum ligneum 350. vid. Not. noſtr. 361
Τερσαίνω, ſicco 390
Τετραίνω, perforo 122. 422 2) imprimo (*Schol.* ἐγκολάπτω) 781 3) fabricor 948
Τετράπους, ους, ὁ, quadrinaris, quatuor nares habens 1313
Τετρασκελὴς, ὁ, ἡ, quadrupes 74
Τευχοπλάσις, ἡ, figuli, figuli filia, ſoror etc. 1379
Τέφρη, ἡ, cinis 368
Τεφρόω, in cinerem redigo, comburo 227
Τήγανος, ὁ, rupes, cautes 382
Τηθὺς, ἡ, Tethys, *pro* mari 1069
Τημελέω, nutrio, ſeruo, augeo (*Schol. ined.* αὔξω, σώζω) 977
Τηταόω, orbo, priuo 117. 1141

Τιβὴν,

Τιβήν, ὁ, cortina 1104
Τιθαιβώσσω, nutrio, alo (*Schol.* ἐπιμέλομαι ἀξιῶ, *ined.* τρέφω. Quid ſibi alterius W. inediti ἀφνίζω velit, aſſequi non poſſum) 622
Τιθήνη, ἡ, nutrix 138. Sed τιθηνὸς, ὁ, ἡ, alens, patrius 1398
Τιμαλφὴς, ὁ, ἡ, vtilis, pretioſus 364
Τιτθὸς, ὁ, ſolum, campus, locus, capax vas (*de ventre*) 36 (*Schol.* χώρημα) vide tamen Not. noſtr.
Τιτύσκω, ſtruo, paro 1403
Τῖφος, τὸ, palus, locus vliginoſus 268
Τοκὰς, ἡ, *adiectiue* patria 316 2) mater 498. 1412 vbi *Aſia*, tertia terrae pars, intelligitur
Τομαὶ, αἱ, pl. viae ac vici vrbium, ſe inuicem ſcindentes 601
Τόμυρος, ὁ, vates 223
Τόξευμα, τὸ, ſagitta 662. 1205
Τοξόδαμνος, ὁ, ἡ, ſagittandi peritus 1331
Τόργος, ὁ, vultur 88. 357. 1080
Τορητὸς, ἡ, ὸν, perforabilis, vulnerabilis 456
Τόρμη, ἡ, orbis, orbita (*Schol.* περιφέρεια) 262. 487
Τυταίκις, *adv.* tunc, eo tempore 891
Τρᾶπις, ἡ, nauis (*Schol.* βαρβαρικὸν πλοῖον) 97. 1299
Τρᾶφηξ, ηκος, ὁ, lignum erectum, ſcopus 641 2) haſta (*Schol. ined.* ἀκόντιον) 1001
Τρᾶω, (pro τορᾶω) perforo 665
Τρήρων, ὁ, columba 87
Τριάνωρ, ορος, ἡ, tres viros habens 851 vid. Not. noſtr.
Τριαύχην, ὁ, ἡ, tria capita habens 1186
Τρίδυμος, ὁ, ἡ, tres in margine colles habens 966
Τριέσπερος, ὁ, ἡ, trinoctio genitus 33
Τρικυμία, ἡ, fluctus ingens, procella magna 475
Τριόρχης, ὁ, *propr.* accipiter, *deinde* aquila rapax (*Sch. ined.* εἶδος ἀετοῦ) 148
Τριπλαγὴς, ὁ, ἡ, triuagus. Ποδηγία τριπλαγὴς eſt h. l. itio ſ. ambulatio, ad quam inſtituendam trium forarum communis opera requiritur 846
Τρίπτυχος, ὁ, ἡ, triplex, tres 573
Τριώνυχος, ὁ, ἡ, tricuſpis, tridens
Τρόπις, ἡ, nauis, carina (*Schol.* πλοῖον, *ined.* ναῦς) 747. 1025
Τρόφις, ιος, ὁ, alumnus, frater (*Schol. ined.* ἀδελφός) 265
Τρόχαλος, et τρόχμαλος, ὁ, cumulus lapidum 1064
Τρόχις, ιος, ὁ, curſor, nuncius (*Schol. ined.* ἄγγελος) 1471

Τρύξ, ή, muſtum, faex vini, vua 677
Τρύφος, τὸ, fruſtulum panis (*Schol. ined.* ψωμὸς, κλάσμα) 607
Τρύχω, conſumo, affligo 582
Τύχισμα, τὸ, ſtructura (*Sch. ined.* κατασκεύασμα, οἰκοδόμημα) 349
Τυλίσσω, voluo, ſcrutor (*Schol. ined.* ἀναπτύσσω, κινέω) 11
Τυμβῶδος, α, ον, ſepulchralis 882
Τύπωμα, τὸ, figura 1299
Τυρσία, ἡ, turris 834. Sed τύρσις, ιος, ἡ, arx, moenia 717. 1209. 1273
Τυτθὸς, ὴ, ὸν, paruus 749

Υ.

Ὑγρόφοιτος, ὁ, ἡ, vndiuagus 88
Ὑλοκυρὸς, ὁ, lignator 1111
Ὑπαὶ, pro ὑπὸ, ſub 1103
Ὑπεκτοτάομαι, ſuperuolito 17
Ὑσπληγξ, ὁ, ancora (*Schol.* ἀγκύρα) 22

Φ.

Φάγρος, ὁ, phagrus, (*piſcis vorax*) 388
Φαιὸς, ὰ, ὸν, fuſcus 334
Φάλαινα, ἡ, balaena 841
Φαληριάω, candeo, albeſco 188. 491
Φάλη, et φάλλη, ἡ, balaena 84. 394
Φάος, τὸ, lumen 941 2) dies 304. 1056
Φαρμακτήριος, α, ον, medicatus 1138
Φάσγανον, τὸ, culter 191 2) enſis 328. 685. 1169. 1323
Φάσμα, τὸ, ſimulacrum 822
Φάσσα, ἡ, palumbes 357
Φάτις, ιος, ἡ, oraculum 1051
Φαὶψ, αβὸς, η, palumbes 580
Φάω, (paulo p. Fut. πεφήσομαι) occido, interficio 269. 840. 1374
Φελλὸς, ὁ, ſuber, cortex 756
Φέρβομαι, verſor alicubi, irruo in aliquem 85
Φερώνυμος, ὁ, ἡ, cognominis, nomen ab aliquo ferens 164. 599. 1081
Φέψαλος, ὁ, ignis (*Schol. ined.* πῦρ, σποδιὰ, πυρκαϊὰ) 178
Φηγὸς, ἡ, glans 83 2) fagus, quercus 554
Φηγότευκτος, ὁ, ἡ, fagineus 1432
Φηλάω, fallo, decipio, ludo (*Schol.* ἀπατάω) 785
Φημίζω, nomino, appello 1082
Φθέρω (Aeol. pro φθείρω, fut. φθέρσω) perdo 1003 2) corrumpo, mutilo, abſcindo (*Schol.* κόπτω) 1402
Φθιτόω, perdo 1159
Φθίω, corrumpo, perdo (f. l. φθίσω) 801

Digitized by Google

Φθιτός, ή, όν, mortuus 198. 681 2) mortalis, homo 369. 560 3) manes 457 1400
Φθογγή, ή, vox 1320
Φθόρος, ό, mors, pernicies 1000
Φιλαυθόμαιμος, ός, ή, fratrem amans 566
Φιτρός, ό, fax (*Schol.* δαλός) 913
Φίτυμα, τό, ſoboles, filius (*Schol.* γέννημα) 453
Φῖτυς, υος, ό, pater (*Schol. ined.* πατήρ) 462
Φλογμός, ό, flamma 690
Φλοιδέω, amburo (*Schol. ined.* φλογίζω) 35
Φλοῖσβος, ό, ſtrepitus, murmur 379
Φλοιώτις, ιδος, ή, corticoſa 1422
Φόβη, ή, coma 976
Φοιβάζω, vaticinor (*Schol.* μαντεύομαι) 6 2) expurgo (*Schol.* καθαίρω, ἐκπλύνω) 731. 875, 1166
Φοιβάστριος, α, ον, fatidicus (*Schol. ined.* μαντικός) 1468
Φοιβόλητος, ός, ή, fatidicus 1460
Φοῖβος, η, ον, purus (*Schol.* καθαρός) 1009
Φοίνιος, α, ον, cruentus, crudelis 507. 1001. 1080
Φοινίσσω, cruento, cruore tingo 1191
Φοιτάς, άδος, ή, vaga, errans 610
Φονή, ή, caedes 1113
Φορβάς, ή, ſus 676
Φόρκος, ό, ή, canus 477
Φορμίζω, cano, modulor 140
Φοῦκτος, ή, όν, tinctus, coloratus 864
Φορτηγός, ό, ή, mercatorius, onera vehens 1293
Φραδή, ή, conſilium, decretum 968
Φριμαγμός, ό, hinnitus 244
Φρόνις, ή, ſcientia 1456
Φρυκτωρία, ή, et Φρύκτωρος, ό, fax, taeda 345. 1096
Φύζα, ή, fuga 463
Φύλοπις, ή, pugna, praelium 555
Φύξηλις, ιος, ό, timidus, fugax 943
Φυτάλμιος, ία, ον, foecundus, almus, nutriens 341
Φυτοσπόρος, ό, pater, genitor 1304
Φῶσσων, ό, velum 26

X.

Χαλκήλατος, ός, ή, aeneus 1434
Χαλκόμιτρος, ό, ή, aeneo baltheo cinctus 997
Χαλκωρυχέω, aes effodio 484
Χαμευνάς, άδος, ή, meretrix 319. 2) humicubans 848
Χανδόν, *adv.* effuſe, affatim 1425
Χάρων, ό, caeſius 260 2) leo 455. 660
Χατίζω, indigeo 837
Χεῖμα, τό, hiems 483

Digitized by Google

Χειρώναξ, ὁ, opifex, mercenarius 521
Χέω, (fut. 1. med. χεύσομαι) pro χέω, hio, capax ſum, abſorbeo (*Schol. ined.* ὑποδέξομαι) 317
Χελλύσσω, eructo, ſcreo. (Sed *Schol.* explicat διαπλέω, νήχομαι) 727
Χεμάς, άδος, ἡ, petra, ſaxum 20 2) lapis quilibet 333. 616
Χέρνιψ, ήβος, *propr.* lauacrum in ſacris, *deinde* ſimpliciter, ſacrum, ſacrificium (*Schol. ined.* θυσία) 196. 209. 325
Χερνίπτω, immolo, ſacrifico (*Schol.* σφαγιάζω, θύω) 184
Χερσαῖος, α, ον, terreſtris 96 2) mediterranea loca colens 480 3) Cherſoneſus 534
Χέρσος, ἡ, terra, ſolum 120. 261. 624. 824. 865. 1038. 1416
Χεῦμα, τὸ, fluentum, fluuius 647. 705. 1276. 1334
Χηλὸς, ὁ, capſa, ciſta (*Schol.* κιβωτὸς, *ined.* λάρναξ) 239
Χήραμος, ὁ, cauerna, latibulum 181
Χιλίωρος, ὁ, ἡ, continens mille annos 1153
Χιλὸς, ὁ, cibus, pabulum 578. 677
Χίμαιτλον, vel χίμετλον, τὸ, pernio (*Schol.* τὸ ἐκ χειμῶνος ἀπόψυγμα τῶν χειρῶν καὶ ποδῶν) 1290
Χλεύη, ἡ, iocus, illuſio, ludibrium 1386
Χοὴ, ἡ, libatio, libamen 1184
Χοιράς, άδος, ἡ, ſaxum, ſcopulus 367. 373. 389. 633. 1036
Χόνδρος, ὁ, cartilago 155
Χραισμέω, proſum 292 2) auertendo iuuo 547
Χρέομαι, mutuor (*Schol. ined.* ζητῶ) 1381
Χρήζω, volo, peto 478. 549. 1269
Χρησμολέσχης, ὁ, vates 1419
Χρυσεργὸς, ἡ, ὸν, aurifer 1352
Χρυσόπατρος, ὁ, ἡ, aurigena, aureum patrem (auum) habens 838
Χύσις, ἡ, ſcaturigo 696
Χύτλον, τὸ, fluuius 701 2) lauacrum (*Schol. ined.* λουτρὸν) 1099
Χυτλόω, lauo, abluo (*Schol.* λούω, πλύνω) 322
Χώομαι, iraſcor 362
Χωστὸς, ἡ, ὸν, aggeſtus 698. 1064

Ψ.

Ψαίνθος, ὁ, ἡ, falſus (*Schol. ined.* ψευδὴς) 1420
Ψαλάσσω, cieo, tango, pulſo (*Schol.* κινέω, *ined.* κρούω) 139
Ψευδήμιος, α, ον, falſus, fictus 1455 2) τὸ, cenotaphium, ſepulchrum, q. d. honoris cauſſa fictum 1048. 1181

Digitized by Google

Ψευδωμότης, ὁ, 523 et ψευδώμοτος, ὁ, ἡ, periurus 932

Ψίω, (fut. 1. med. ψίσομαι) attero, minutatim frango (*Schol. ined.* λαμβάνω) 639

Ψυδρὸς, ὰ, ὸν, falsus, fallax (*Schol.* ψευδής, *ined.* ψυχρός) 235. 1219

Ω.

Ὠλενίτης, ὁ, humeralis, ad humeros pertinens 155

Ὠμηστὴς, ὁ, crudis vescens, saeuus 184. 455. 811. 955

Ὠμόθριξ, ὁ, ἡ, horripilus 340

Ὠμόσιτα, *aduerbialiter*, crudeliter (*Schol. ined.* ὠμῶς) 654

S. D. G.

Nach-

Nachahmung

von

LYCOPHRONS CASSANDRA

Zu

mehrerer Empfehlung

des

griechiſchen Originals.

Digitized by Google

Digitized by Google

Vorerinnerung.

Man giebt dieſes kleine Gedicht, welches eigentlich zu einem Anhange einer griechiſchen Ausgabe des durch ſeine Dunkelheit ſo ſehr berüchtigten Lycophrons beſtimmt iſt, und wovon der Verleger eine Anzahl Exemplar beſonders abdrucken zu laſſen ſich entſchloſſen hat, für weiter nichts, als für einen Verſuch aus, das Dunkle, räthſelhafte, und Weithergehohlte in den Anſpielungen und Ausdrücken des griechiſchen Dichters, wenigſtens einigermaſsen (denn *ganz* will es ſich um vielerley Urſachen willen nicht thun laſſen) im Deutſchen nachzuahmen. Die Abſicht dabey war blos dieſe, daſs man dem Leſer, zumal dem ſtudierenden Jünglinge, dem es im Anfange zu ſchwer fallen möchte, in den Geiſt des Originals einzudringen, an einem ähnlichen, aus der neuern und vaterländiſchen Geſchichte genommenen Beyſpiele, zeigen wollte, was er ſich von dem Tone des Dichters für einen Begriff machen ſolle, und was er in dem Gedichte ſelbſt, welches von alter poetiſcher Gelehrſamkeit wimmelt, zu ſuchen, und wie er es darinnen zu finden habe. Wird dieſe Abſicht nur

Digitized by Google

erreicht, so wird man gern auf allen übrigen Dichterruhm Verzicht thun, und sich mit dem Bewufstseyn begnügen, dafs man etwas zu mehrerer Bekanntmachung eines grofsen, bisher wenig gelesenen Dichters, und also auch zur Ausbreitung der griechischen Litteratur, beygetragen habe. G** den 1. Jun. 1788.

M. H. G. R.

Nach-

Digitized by Google

Nachahmung

von

Lycophrons Caſſandra.

Eine Magdeburgiſche Jungfrau bekömmt, kurz vor Eroberung der Stadt 1631, *den* 10. *Mai, durch Tilly, ein Geſicht, geräth darüber in Begeiſterung, und erzählt es folgendergeſtalt:*

Welch ein Geſicht! Welch fürchterliches Bild
Strahlt plötzlich aus der düſtern Zukunft Nacht
In mein geblendet Auge? Welches Feur
Zerbeifst, dem Rauche gleich, mir mein Geſicht,
Dringt in mein Innerſtes, wie tödtend Gift,
Erfüllt das Herz mit Schrecken, Furcht, und Graus,
Und zwingt den Mund, der gern dich ſegnen will,
Der Rache Tag dir zu verkündigen,
O Stadt, die über deinem Haupte ſchwebt?
Ich kann nicht ſchweigen. Nein! Ich muſs, ich muſs

Digitized by Google

Dir ſagen, was der Allgewaltige,
Der dir nun Schreckliche, mir offenbahrt.
Verlach es nicht, nenn' es nicht Schwärmerey,
Was ich dir ſagen werde. Bald enthüllt
Der Ausgang klärer, als die Sonne, dir
Den Nebel, der dein Auge jetzt umgiebt.
Ich bitte dich, ich flehe; höre mich,
Daſs, mitten in der Angſt der Schreckliche,
Doch auch der Gnädige, dich wieder hört!

Ach! du bedrängte Stadt der reinen Magd,
Schon einmal von des Feindes mächtgem Heer
Umſchloſſen, zu der Aelter-Väter Zeit, [1])
Durch jenen muthgen Löwen, [2]) deſſen Fauſt
Nichts widerſtand — den, weit entfernt von dir,
Vor des beſchnittnen Tiegers Säbelhieb [3])
Des treuſten Dieners [4]) Bruſt bedeckte — der
Den Mächtigern, [5]) dem er vorher gedient,
Und Freundſchaft und Verwandtſchaft, Lieb' und Recht
Aus kluger Mäſsigung ihm nachgeſetzt,
Gereizt durch Frevel, [6]) liſtig überfiel, [7])
Und bey der Nacht von voller Tafel trieb, [8])
Daſs er betäubt die feige Flucht ergriff,
Und Tafel, Beut', und Sclaven, [9]) in der Angſt
Dem aufgebrachten Sieger überlieſs —
Der, der war damals dein Eroberer!
O glückliche Erobrung, welche traun
Mehr Vortheil, wahren Vortheil, dir gebracht,
Als der gezwungne Feind dir Schaden that —
Nie zu vergleichen mit der Schrecklichen,
Die über dich nun leider! bald, dem Blitz
Jehovens gleich, hereinzubrechen droht.

Schon

Digitized by Google

Schon ziehet ſich von fern und fürchterlich
Die Wolke des Verderbers über dir
Zuſammen, ganz von Schwefel, Blut, und Tod,
Und von der Hölle Dünſten vollgepfropft.
Schon ſchwingt der wider dich erbitterte
Blutdürſtge, doppelköpfge Adler [10]) ſchnell
Dich zu zerſtücken, ſein entſetzlich Schwerdt.
Ihn rufet nicht Gerechtigkeit und Pflicht,
Nicht unterdrückter Unſchuld Stimme hin
In des bereiften, kalten, bergichten,
Und rauhen Nordens ferne Gegenden.
Ihn lockt allein der reichen Pfründen Fett,
Die einſt des redlichen und frommen Mönchs,
Der halb Europa umſchuf, [11]) Heldenmuth
Aus ſeinen Rauberzähnen ihm gerückt,
Und die er nun durch fürchterliche Macht
Mit einmal wiederum verſchlingen will.
Schon ſchickt er ſeine Räuberbanden aus,
Heuſchrecken gleich, die, wie des Meeres Fluth,
Dem Lande, das ihr Centnerfuſs betritt,
Verwüſtung, Schwerdt, und Tod, und Feuer drohn.

An ihrer Spitze fliegt der ſchnaubende,
Blutgier'ge Habicht, [12]) voller Raubbegier,
Vom edlen Frieden fälſchlich zubenahmt,
Der nur von Beſtien und Henken ſpricht;
Der feſter Städte [13]) Mauren und Baſtey'n
Mit Ketten von dem Himmel ziehen will,
Unſchuldger Fürſten Recht mit Füſsen tritt, [14])
Und ſich auf ihren Thron gewaltſam ſetzt;
Der ſeinem eignen Oberherrſcher trotzt, [15])
Und ſelbſt der frechſten Läſterungen Gift
Ganz freventlich ins Angeſicht ihm ſpeyt;
Bis er, verfolgt vom allgemeinen Haſs,

Digitized by Google

Und vor Gericht [16]) von allen angeklagt,
Von ſeiner Hoheit ſchnell herabgeſtürzt,
Voll Trotz in ſeinen hohlen Winkel kriecht, [17])
Nach Rache ſchnaubt, und lauret, bis ihn bald
Des Herrſchers bittend Wort, ſelbſt von der Noth
Erzwungen, wieder hin zum Streite ruft.

Ach! triumphire nicht, du arme Stadt,
Ob ſeinem Falle; denn es wird dadurch
Dir warlich! dein Geſtirn nicht günſtiger!
Des mächtgen Adlers allverwüſtend Heer
Führt nun, an jener Statt, ein alter Fuchs, [18])
Vorſichtig, ſchlau, und bey des Leidenden
Schreckhaftem Anblick, kalt ums Herz, wie Eis.
Schandbarer *Tſerclaes*! rührt dein taubes Ohr
Des ſchwachen Säuglings und der Flehenden,
Um Chriſti Wunden willen flehenden,
Bedrängten Mutter heiſre Stimme nicht? —
Nein, Otter, nein! — Du biſt, du bleibeſt taub
Und fühllos. Aber wiſſe, daſs du dann
Nicht fühllos ſeyn wirſt, wenn ein nordiſch Bley
Vom Feuerſchlund herausgetrieben, [19]) dir
Schnell in die morſche Hütte deines Geiſts
Mit unnennbaren Schmerzen fahren wird.
Wie mancher Seufzer wird aus deiner Bruſt
Voll heiſser Reu, mit Macht herausgepreſst,
Noch in die Lüfte fahren, aber dann
Am Rande des Olymps, von Jovahs Zorn
Zurückgeſchleudert, ſchnell ſich wiederum,
Dem leeren Irrlicht gleich, vernichtet ſehn!
Vergebens wirſt du dann dein kaltes Blut,
Dein Tiegerherz verwünſchen, welches du
Der Unglücks-Stadt bewieſen, die ſchon jetzt
Die Thore ängſtlich zitternd vor dir ſperrt.

Ach!

Digitized by Google

Ach! hättſt du keine Thore, liebſte Stadt,
Zu ſperren, oder hauteſt ſie entzwey!
Doch ach! du hoffſt dich zu vertheidigen,
Wo Uebergabe beſſer wäre, wo
Ein gutes Wort, geredt zu ſeiner Zeit,
Auch gute Statt noch fände. Du vertrauſt
Auf fremde Hülfe. Stütze dich doch nicht
Auf jenen ſchwachen, welken Rautenkranz, [20])
Den ſchon des Feindes ſtarke Hand zerknickt,
Der ſelbſt nunmehr auf andre ſich verläſst,
Und unter fremden Zweigen Schatten ſucht.
Verlaſs dich nicht auf jenen Löwen, [21]) der
Vom Nordpol kühn daher zieht, und voll Muth
Dem Adler, [22]) der von Süden her dich ſchreckt,
Mit kriegeriſchem Geiſt entgegen brüllt.
Wie gerne nähm' er dich in ſeinen Schutz,
Und ſcheuchte fern dein Unglück jetzt von dir!
Doch deine eigne Unentſchloſſenheit,
Und der Verblendung Wolke läſst ihn nicht
Schnell, wie er wünſcht, dir helfen. Nur von fern
Kann er den Jammer deines Untergangs,
Und deiner Feinde thät'gen Blutdurſt ſehn,
Und edle Thränen weinen — Rache drohn —
Und künftig — wenn du leider! nicht mehr biſt —
Sie ſchrecklich üben — doch, nur jetzo nicht!

Denn plötzlich, wie des Wetters Ungeſtüm,
Und wie der Hölle Pfeile, ſchieſsen ſie
Daher, die dich verwüſten, die den Tod
In Händen tragen, um dich abzumäh'n.
Schon ſeh ich, wie ſie dich mit ganzer Macht
Von hundert Seiten her umſchlieſsen, wie
Sie das, was du von Vorrath noch gehofft,

Den wilden, räuberiſchen Wölfen gleich,
Von deinem Munde dir hinwegzuziehn
Wetteifernd ſuchen — wie ſie dir ans Herz
Mit jeder Stunde näher dringen, und
Schon Gift und Galle, Tod und Flammen ſpey'n.

O ſchwarze zween und vierzig Tage,[23]) die
Der Feind vor deinen Mauren liegt, und ſie
Gewaltſam täglich einzureiſſen droht!
Doch ſchwärzer noch, unſäglich ſchwärzer noch,
Du Frühlings-Morgen,[24]) den Aurorens Blick,
Statt Roſenroths, mit Blut und Aſche mahlt!
O Schreckensnacht, da du in Sicherheit,
Und von der Hoffnung dünnem Strahl getäuſcht,
Das Ende deiner Angſt nun bald zu ſehn,
Dich ſchlafen legſt, — doch kaum in Schlaf gewiegt,
Der feuerſpey'nden Schlünde Krachen hörſt —
Des nahen Sturms Gefahr erſchrocken ſiehſt,
Des blauen Schwefeldampfs Geruch entdeckſt,
Und in dir Schrecken und Entſetzen fühlſt,
Da ſelbſt des müden Wächters ſchlafend Haupt
Auf deiner Mauren nun erſtiegnen Höh
Des grimm'gen Feindes Todesſtreich zerſtückt.

Nun dringt er in die Straſsen wütend ein,
Stöſst nieder, haut, erſchieſst, verwundet, ſticht,
Was ſeinem Mörderblick entgegen kömmt;
Mann, Vater, Schweſter, Bruder, Kind und Greis —
Löſcht gierig ſeiner viehiſch geilen Brunſt
Verfluchte Flamme, von der Höll' entbrannt,
An ſchwacher Weiber-Körper tauſenden —
Matrone, Mutter, Jungfrau, oder Kind —

Todt,

Digitized by Google

Todt, oder lebend — gilt ihm alles gleich.
Noch nicht genug! Kaum iſt der Gräul vollbracht,
So fängt er ſchon aufs neu zu morden an,
Verſtümmelt, henkt, erſäuft, enthauptet, ſpieſst,
Verbrennet, oder ſprenget in die Luft,
Was der verfluchten Brunſt zum Ekel wird.
O Jammer! O vermiſchtes Mordgeſchrey
Der Bosheit, und der leidenden Geduld!

Jetzt ſeh ich dich in vollen Flammen ſtehn,
Und unter deinem eignen tiefen Schutt
Die Glücklichen begraben, die die Furcht,
Um geiler Wuth des Feindes zu entfliehn,
In ihren Wohnungen verſchloſſen hat.
Nun decken Keller und Gewölber ſie
In ew'ger Finſterniſs bey Tauſenden.
Sie hören nun nicht mehr das Angſtgeſchrey
Des Säuglings, der der todten Mutter Bruſt
Vergebens zieht; des Kindes, das am Hals,
Am blut'gen Hals des Vaters hängt, und ſeufzt:
„*Ach! ſchlafe nicht! Ach, Vater, ſchlafe nicht!*“
Sie ſehen nicht mit Zittern, wie dein Fluſs,
O Stadt, gepfropft von Leichen, plötzlich ſchwillt,
Bey deinen Thoren ſeine Dämme reiſst,
Durch eine nie geſehne Eisfahrt nun
Tuiſcons übrigen Provinzen, und
Der fernen See das Blutbad deines Volks
Zu ihrem Schrecken zu verkündigen.
Sie hören nicht das donnernde Gebrüll,
Mit dem der Feind, der abergläub'ſche Feind,
In dem entweihten Gotteshauſe [25]) nun
Den Lobgeſang der alten Kirche [26]) frech
Begleitet, und damit die Raſerey

Der

Der Gottheit Auge zu verdecken meynt.
Nein, Frevler, nein! Sie ſpeyt dein Opfer an,
Sie ſendet Feuer in dein Lager aus,
Und eine rächeriſche Flamme, die
Des Sündenraubes gröſsten Theil dir friſst,
Und meine Brüder, die gefangen ſind,
Aus deinen Klau'n, o Wunder! ſchnell befreyt.

Auch du, o frommer Hirte deines Volks, [27])
Der du mit deiner Schafe Tauſenden
In dem geweihten Tempel und Altar [28])
Des Gottes zitternd fleheſt, dem du dienſt,
Und, als ein Jonas in des Fiſches Bauch,
Drey Tage lang nicht Trank, nicht Speiſe ſiehſt,
Wirſt von Jehovens Antlitz einen Blick
Voll Huld erhalten. Mitten in der Angſt
Erhört er dein Gebet, erweicht das Herz
Des ſchändlichen Beſiegers, [29]) daſs er dir
Den Tempel öffnet, dich mit Speiſe labt,
Und dir die Seelen ſchenkt, die bey dir ſind.
Bald wird er nun auch in der Ferne [30]) dir
Den Zufluchtsort bereiten, wo gekrümmt
Die wilde Mulda zwiſchen Felſen rauſcht,
Und wo der erſte Sieger meiner Stadt
Auf den Ruinen abergläubſcher Brut
Der Gottesfurcht, und Wiſſenſchaft, und Kunſt,
Für Sachſens Jugend, einen Sitz erbaut. [31])
Da wirſt du nun, mit neuem Troſt erfüllt,
Jehovens Nahmen voller Dank erhöhn,
Und Davids Harfe, deren Töne du
Durch Kreuz und Noth erſt recht verſtehn gelernt,
Auch andern fühlbar machen, [32]) die du dort
Im Wort der Wahrheit unterweiſen wirſt.

Bis

Bis einſt, nach hundert Monden, [33]) meine Stadt,
Aus ihrer Aſche kümmerlich erweckt,
Aufs neue dich in ihren Tempel ruft,
Und, wenn du einſt in ihrem Schoofs erblafst,
Dein Angedenken ewig dankbar ehrt.

Ja freylich währt der ſchweren Prüfung Zeit
Nicht ewig über meine gute Stadt,
Wenn Blitz und Donner ausgewütet, wenn
Sie gnug geſeufzt, gejammert, gnug geweint,
Wenn ſie den Zornkelch aus Jehovens Hand
Bis auf die Hefen ausgetrunken hat;
Dann wird auf einmal auch ihr Horizont
Sich um und um erheitern; Freude wird
Und Wonne ſie ergreifen, wenn ſie ſieht,
Dafs ſie nicht ganz in Staub getreten iſt.
Denn Nordens Löwe [34]) wird ergrimmt den Fuchs [35])
Zerreiſſen, der ſie ſo geſchändet hat.
Doch wird er, wenn er auf den Habicht [36]) ſtöſst,
Selbſt in dem Kampf erliegen; [37]) ihn beweint,
Vom Rhein bis an das Meer, Thuiſcons Land,
Und Schonens Töchter klagen ſeinen Tod.
Noch manche trübe Wolke wird hierauf
Sich über deinem Horizonte drehn,
Eh du das Oelblatt längſt erbetner Ruh,
Eh du Pflugſchaare deiner Schwerdter Stahl,
Und Sicheln deine Spieſse werden ſiehſt.

Nach langen Jahren zeuchſt du endlich auch
Den Chorrock aus, wirſt andern Ländern gleich,
Ruhſt unter eines Adlers Fittige, [38])
Der ſeines Stamms uraltes Heldenblut

Aus

Aus Frankenlands Gebürgen leiten wird;
Der dich verneut aus Schutt und Staube zieht,
Durch seine Treu, sein Ansehn, tapfern Muth,
Dir Friede, Ruh, und Sicherheit verschafft,
Dafs lange Jahre dich kein Feind berührt.

Doch, wie beglückt wird nach Jahrhunderten
Erst deiner Enkel und Urenkel Loos
Den übrigen ins Auge glänzen, wenn
Nebst tausend andern dich ein Fürst beherrscht, [39])
Dem auf der Erde kaum noch einer je
An Geist und Muth, und Riesenthaten glich,
Den ganz Europa für den Gröfsten hält,
Der Weisheit, Huld, und Mäfsigung besitzt,
Der Länder einnimmt, umschafft, und beschützt,
Von einem Meere bis zum andern herrscht,
Den mancher nachahmt, keiner je erreicht;
Der viermal kriegt, und viermal Friede giebt,
Und, drückt ihn gleich schon schwerer Jahre Last,
Als Greis das Schwerdt doch in der Faust behält;
Des Feindes Schrecken, und des Freundes Lust —
Held, Staatsmann, Dichter, Weiser, Oeconom —
Kurz alles, was noch nie ein Einzger war!
O könnt ich seine Zeitgenossinn seyn!

Anmer-

Digitized by Google

Anmerkungen zur Erklärung.

1) Im Jahr 1550, den 16. Sept. bis 1551, den 9. Nov. 2) Mauritius, Churfürſt zu Sachſen. 3) eines Türken, in einer Action bey Ofen in Ungarn 1542. 4) Barthol. von Reibiſch, Moritzens Diener. 5) Kaiſer Carl V. 6) durch die lange Verweigerung, die gefangenen Fürſten, Johann Friedrich und Philipp wieder herauszugeben. 7) durch Eroberung der Ehrenberger Clauſe 1552. 8) in Inſpruck. 9) die beyden gefangenen Fürſten. 10) Oeſterreich. 11) Luther. 12) Wallenſtein, Herzog von Friedland. 13) Stralſund. 14) der Herzoge von Mecklenburg. 15) dem Kaiſer Ferdinand II. 16) auf dem Reichstage zu Regenſpurg, 1630. 17) auf ſeine Güter in Böhmen. 18) General Johann Tilly, aus dem Geſchlechte *Tſerclaes*. 19) eine Stückkugel bey Donawerth, 1632, wodurch er bleſſirt ward, daſs er kurz darauf ſtarb. 20) Sachſen. 21) Guſtav Adolph, König in Schweden. 22) der Römiſche Kaiſer. 23) vom 30. März bis zum 10. May 1631. 24) den 10. May 1631. 25) in der Domkirche. 26) das *Te Deum laudamus*, den 15. May 1631. 27) D. Reinhard Bake, Paſtor an der Domkirche. 28) in eben dieſer Kirche. 29) der General Tilly. 30) zu Grimma in Sachſen. 31) die vom Churfürſt Moritz, 1550 daſelbſt geſtiftete Fürſtenſchule, im Auguſtinerkloſter. 32) D. Bake ſchrieb nachher ein groſses Werk über die Pſalmen: *Expoſitio Pſalmorum*, fol. 33) nach acht Jahren, 1640. 34) Guſtav Adolph,

Digitized by Google

Adolph, König in Schweden. 35) Tilly, in der Schlacht bey Leipzig, den 7. Sept. 1631. 36) Wallenſtein. 37) in der Schlacht bey Lützen, den 6. November 1632. 38) Friedrich Wilhelm, Churfürſt zu Brandenburg, 1680, nach des Adminiſtratoris, Herzogs Auguſti, Tode. 39) Friedrich II. der Groſse, König in Preuſſen.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

DUE DATE

			Printed in USA

COLUMBIA UNIVERSITY LIBRARIES
0038794586

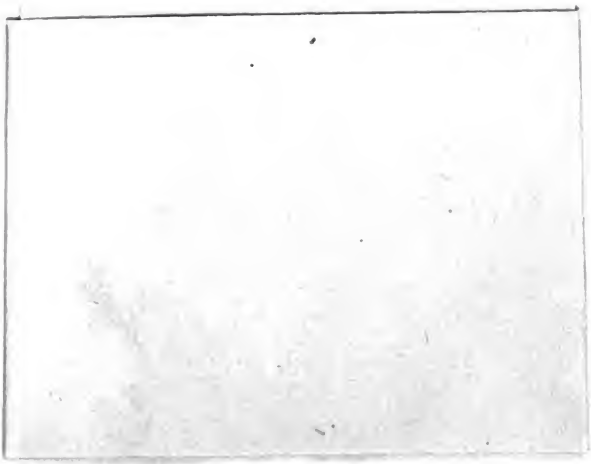

Digitized by Google

Digitized by Google